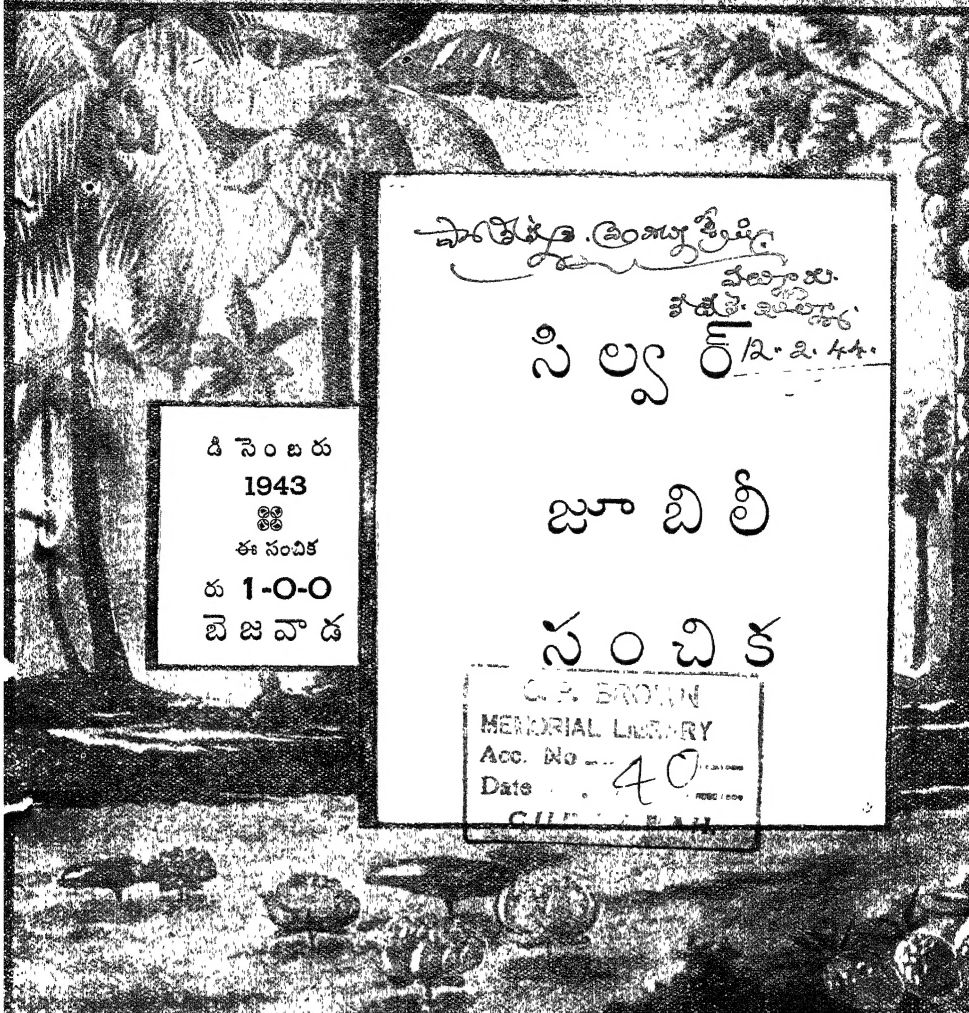

సాహిత్య సమాజ మేధ్య ముద్రా దత్తక

పాఠశాల, తిమ్మశ్రీనిధి

వేల్పూరు.
కేడెస్, తిమ్మశ్రీనిధి

సి ల్వ ర్ 12.2.44.

జూ బి లీ

సంచిక

డి సెంబరు

1943

జి

ఈ సంచిక

రూ 1-0-0

బెజవాడ

C. P. BROWN
MEMORIAL LIBRARY
Acc. No. 40
Date
C. P. BROWN

విషయ సూచిక

అంభోదేశమున ప్రకృతి వైద్యము (25 నవంబరు చరిత్ర)	...	5
ఆంధ్ర దేశమున ప్రకృతి వైద్యమును వ్యాపింపజేసినవారు	...	26
” ” వ్యాపింప జేయుచున్నవారు	...	35
విదేశములలో ప్రకృతి వైద్యమును ప్రచారము చేసినవారు	...	51
మనశ్శక్తి - ఆరోగ్యము - డా. పాలపర్తి సరసింహారావు	...	52
ఆరోగ్యము, ఒలము మనకెట్లు చేకూరుచున్నవి? - యోగి రాఘవేంద్రగారు	...	59
ప్రకృతి వైద్యము - జలచికిత్స - స్మృతింటి అంజనేయులు	...	61
ప్రకృతి దేవతాస్తుతి - విశ్వనాథ వేంకటేశ్వరకవి	...	67
పాంజలి - టి. అనసూయ	...	68
ప్రకృతి వైద్యప్రశంస ఉ. భా. ప్ర. పంజల నుబిస్సాస్ట్రాకవి	...	69
ప్రకృతి వైద్యప్రశంస - స్వామి నీలయ్యలు స్వామి సుబ్బయ్య	...	71
ప్రకృతి వైద్య ప్రశంస - చెన్నభట్ల భానుమూర్తి	...	72
రజత సంచికకుఁ గానుక	...	73
ప్రమాదకరమైన ఉబ్బసము పటాంపలై నది - అష్టానధాని	...	74
స్వీయచరిత్ర - కొలిపాక ఆదినారాయణాచార్యు	...	77
ప్రకృతి ధర్మసంహిత	...	80

FELICITATIONS

L. KAMESWARA SARMA, M. A.,
OF H. H. THE MAHARAJA'S COLLEGE,
PUDUKKOTHA

Camp: TRIVENDRAM.

29 -12--43

Dear Dr. P. Venkatramayya,

I am only too pleased to send my hearty felicitations to the Silver Jubilee Number of your Telugu monthly 'Prakriti'. Twenty five years of very useful service it has done. You can really be proud of the same. I wish to take this opportunity to sound a note of warning to our brethren. Our enemies are becoming more and more powerful. They are making inroads on our personal freedom in all directions. There is only one remedy for this. We have to invent a new democracy, a limited democracy, where Authority shall not be held sacred and unquestionable. 'Prakriti' must grow more and more in size and numbers. I pray to God to grant it a long and useful life.

Yours in Natural therapeutics

L. Kameswara Sarma.

డాక్టరు, పుచ్చా వేంకటరామయ్యగారు, N. D.
ప్రకృతిపత్రికా సంపాదకులు.

స హ జ నై ద్య స చి త్ర మా స వ త్రి క

సంపుటము 25

భజవాడ

సంచిక 12

డిసెంబరు నెల, 1943

సిల్వర్ జూబిలీ సంచిక

ఈ సంచికతో ప్రకృతి పత్రికయొక్క 25 వ సంపుటము పూర్తి అయినది. ఇంతవరకు అభిమానులుగను, పాఠకులుగను, చందాదారులుగను, వ్యాసలేఖరులుగను, ఇతర విధములను మాకు సహాయపడినవారి కెల్ల మా కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాము. మీ అందరి తోడ్పాటుతోను ప్రకృతి పత్రిక తన 25వ సంవత్సరమును ఆనందముగ గడపినది. ఇకముందు గూడ మీరెల్లరు మాకు నిత్యోధికముగా తోడ్పడగోరుచున్నాము. మేము అనుకొనినదానికన్న నిష్పటికే సంచికయొక్క పరిమితి పెరిగినందున వచ్చిన వ్యాసముల నెల్ల ప్రచురింపజాలకపోతిమి. ఇకముందు సంచికలోనైనా వానిని బ్రచురించ బ్రయత్నింతుము. ఈకాగితపు కాలకములో నితమాత్రమైనను సిల్వర్ జూబిలీ సంచికను మేము ప్రచురింపగలుగుటకు తోడుపడిన ఆంధ్ర గ్రంథాలయ పెన్సన్ వారి సహాయమును మిక్కిలికొనియాడుచున్నాము. అనివార్యము లగు కారణములవలన ప్రకృతి సిల్వర్ జూబిలీ సంచిక మీకు అందజేయుటకు మితిమాలిన కాలవిలంబనమైనది. మన్నింపవలెను. 1944 సంవత్సరములో ఈ పత్రిక సంచికలనుగూడ నికముందు వెంటవెంటనే ప్రచురింతుమని మనవి చేయుచున్నాము.

పుచ్చా వేంకటాచార్యులు.

సంపాదకుడు.

సం దేశములు

౧

శ్రీ ప్రకృతిపత్రిక సంపాదకులకు నా వందనములు.

మహాశయా! ప్రకృతి పత్రిక యీ 25 సంవత్సరములనుంచి ఆంధ్రదేశమునకు చేసిన సేవ నుగ్గడించుటకు తరముకాదు. నేను మీ పత్రికకు మూడు 20 ఏండ్లుగా చందాదారునిగా నున్నాను. మీరు సంపాదకులయిన నాటనుండి ఎంత నిపుణతతోను చక్కగాను మీరు దానిని నడపునది, ప్రకృతిచికిత్సాభిమాను లగు నా బోటివారికి తెలియును. మీ దీక్షకు, స్వార్థ రాహిత్యమునకు నేనెంతయు మిమ్ముల నభినందించుచున్నాను.

మీ పత్రిక దినదినాభివృద్ధి గలిగి ఆంధ్రలోకమునకు ప్రకృతిమాతకు మరింత సేవచేయుగాక అని నా హృదయపూర్వకసందేశము, ఆశీస్సు పంపుచున్నాను.

వ వ్వే టి వి శ్వ నాథ రావు.

అడ్వకేటు ఆండ్ పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటర్, నెల్లూరు.

౨

ప్రకృతి ఆశ్రమం, కేశవరం

ప్రకృతిపత్రిక విజయంతముగ, రజతోత్సవము జరుపుకొను చున్నందులకు ఎంతయు సంత సము. ఈ పత్రికపత్రికారాజమును మానవసేవ చేయుటకై ప్రచురించుటయందు నిరంతర శ్రమలకోర్చి తుదకు వారి ప్రాణధనములను ఈ పత్రికప్రకృతిసంస్థకొఱకు అర్పించిన కీర్తిశ్రేష్ఠు లగు నారిశైట్టి హనుమయ్యనాయుడుగారికిని, వారికి చేదోడు వాదోడుగా నుండి సర్వవిధముల ఈ సంస్థకు తన ప్రాణధనము అర్పించిన కీ॥ శే॥ రాలగు జ్ఞానాంబగారికిని, దయామయుండైన సర్వేశ్వరుడు వారి యాత్మలకు శాంతినొసంగి, ఆ పత్రికామూర్తుల త్యాగధనమైన ఈ ప్రకృతి పత్రికారాజమును చిరస్థాయిగా మానవసేవచేయులాగు భగవంతుఁ డనుగ్రహించుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను. కీ॥ శే॥ లయిన నాయుడుగారి అనంతరము ఈ పత్రికారాజమునకు సంపాదకత్వము వహించి, నిరంతరశ్రమల కోర్చి, మానవజాతుర్ధ్వరామే ఆదర్శముగా గొని ఈ పత్రికారాజమును సర్వాంగసుందరముగ ప్రజానీకమున కందచేయుచూ తద్వారా కృతీమ నాగరికతావ్యామోహమునుంబడి దరిగానక తప్పించుచున్న హృదయవీరితమానవజాతినముద్దరణార్థమై విఘ్నములను లెక్కచేయక, ఈ పవిత్రోద్ద్యమమును నిర్వహించుచున్న శ్రీ శ్రీ శ్రీ పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారి రెండయి వందసయిలు. ఈ పత్రికారాజము మున్నందు ప్రతి కుటుంబమునందు ప్రకృతివిజ్ఞానాంకురములను వెదచల్లి, రోగరహితమైన ప్రాకృతజీవన విధాన మును చేకూర్చి మానవజాతి సుద్ధరించులాగు సర్వేశ్వరుం డనుగ్రహించుగాక. ఈ పత్రికారాజము పూజ్యులైన శ్రీ పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారి సంపాదకత్వముననే ముందు స్వోత్సవము కూడ జరుపుకొనులాగు దైవ మనుగ్రహించుగాక. శ్రీ వారు ఈ పత్రికామూలమున చేసిన సేవ లోకవిదితమే. ఆంధ్రావనియందు అచ్చటచ్చట ప్రకృతి వైద్యాలయములువెలసి, మానవ సేవ చేయుచున్నవన్న ఈ ప్రకృతి సంస్థయే మూలకండముకదా! ఈ సంస్థ పోషణార్థమై ప్రతి భారతీయుఁడు శక్త్యనుసారము సహాయముచేయుట తమను తాము ఉద్ధరించుకొనుటయే యని తెలిసికొని విధిగా సహాయముచేయ ప్రార్థితులు. ఈ పత్రికారాజ మాచంద్రాగ్రస్థాయిగా విలసిల్లునట్లు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక.

డా. వేగిరాజు కృష్ణారాజు, కేశవరం ఆశ్రమాధిపతి.

అ భి నం ద న ము లు

౧

ప్రకృతిమాతను నేవించి ఆరోగ్యభాగ్యనుభూనందముల బొందు మానవులకు “పరవ్రసాదిని” యె యలరారు ‘ప్రకృతి’ పత్రికారాజ మిరువదియైదేషలప్రాయము గలదియై నేటివరకు అవిచ్ఛిన్నముగా ప్రజాసేవ చేయుచున్నందులకు తత్ప్రతికాధిపతులగు డా. పుచ్చా వెంకట్రామయ్య, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యపంతులుగార్లు లోకవందనీయులు. పత్రికాస్థాపకులగు కీ. శే. నారిశెట్టి హనుమయ్యగారు పూజ్యులు.

పూర్వము సాంప్రదాయసిద్ధమయిన ప్రకృతిమాతసేవనమును మరచి ప్రకృతిశాస్త్రము నవగాహన చేసికొనుట కశక్తులై, నిరుత్సాహులై, ఔషధసేవనమున కలవాలుపడి ప్రకృతి మాతను మరచినందున ప్రజాసేక మనేకరోగములకు చాల్పడిరన్న నది నత్యేతరముగాదు.

ఇట్టి తరుణమందు పై వారివంటి ప్రకృతిసేవకు లుదయించి ప్రకృతిమాతసేవను ప్రచారమునకు దెచ్చుట కూతకొలయగు “ప్రకృతి” యను మానవత్రికను వెలువరించి అందనేకనూతనవిషయములను దెలుపుచున్నందులకు వారి కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

ప్రకృతిసేవాభిమాను లందరు ముఖ్యముగ నిప్పటి యీ కాగితపుకరపుకాలమునందు విశేషముగఁ బోత్తుహించి చందాదారులై పత్రికాభివృద్ధికి తోడ్పడెద రని విన్నవించుచున్నాను.

నల్లూరు, కడపజిల్లా.

పోలేపల్లె వెంగన్నశ్రేష్ఠి.

౨

గత 25 సంవత్సరములనుండియు, “ప్రకృతి” ఆంధ్రదేశమున కొనర్చిన సేవ అమోఘము. ప్రకృతి చికిత్సావిధానము మొట్టమొదట ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ప్రజలు, పీఠేమో పిచ్చివారనియు, మందులులేక రోగనివారణ జరుగునా యని లేనిపోని సందేహములకు లోనై, నిరాహారదీక్ష, మృత్తికాస్నానం, ఆతపస్నానం, మున్నగునవి చెప్పినచో, మనుజులను చంపు చికిత్సావిధాన మిది యనినవారు లేకపోలేదు. కాని ప్రజాపవాదమునకు వెరువక, అనేకచోట్ల క్యాపులు పెట్టి శిక్షణకార్యక్రమములును ఉపన్యాసముల ద్వారానేగాక, వచ్చినవారినిగూడ ఒక్కనెల రోజులుపాటు ఆహారమును మాన్పించి అపక్వాహారమును భుజింపజేసి ప్రత్యక్షప్రమాణములతో నిరూపించుటచే, నీ ఆంధ్రదేశము మారు మూలలగూడ నీ విధానముపైన అభిమానాదులేగాక, ఆచట ఆరోగ్యశ్రమములు, పై విధానపద్ధతిని జరిపించుచుండుట ప్రకృతి యొనర్చిన అమూల్య సేవకాక మరేమి? దీనికంతటికిని కారకుండైన శ్రీ పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారి సంతరినిరాడంబరజీవితమేగాక, యావజ్జీవము దీనికై తనమానధనములను ధారవోసి పుస్తకములు రచించి యుపన్యాసముల నిచ్చి గ్రామముల వెంబడి ప్రచారంచేసి ప్రభుత్వవారి చర్యలనుగూడ ఖండించుటకు వెనుదీయక, అనేకకష్టముల పాలైనను వెనుదీయక నడిపిన పట్టుదలయేకారణము. వీరికి సాయముగా శ్రీ అయ్యంకిగారి ప్రచారం గూడ దోడ్పడి నది. ఈ నాటికి ప్రకృతి చికిత్సగూడ గొప్పగొప్ప పరీక్షల నిచ్చిన డాక్టరులుగూడ మాన్ప

లేని రోగములను నివారణ చేయగలదని నిరూపించిరి. దీనికి తార్కాణముగ మా గ్రామము వద్దనున్న ఆరోగ్యశ్రమములో క్షయరోగాలయమునుండి “యిక జీవితాశలేడు, రోగగ్రస్తుని పీడినానిపొండి” అని చెప్పిన రోగులను ఆశ్రమములో ఇంద్రజాలమువలె బాగుచేసి, పంపిరి. న్యాయపరితోషికమైన పుచ్చుకొనని త్యాగసమన్విత కార్యము లెన్నేనిగలవు. ఇందులో డబ్బెక్కువ ఖర్చులేదు. దేహములోని జబ్బు పూర్తిగా నివారణముకాగల యీ ప్రకృతి చికిత్సను ప్రోత్సహించిన “ప్రకృతి” పత్రికామాతకు నాధన్యవాదములు. ఈ రజతోత్సవమే గాక, స్వర్ణోత్సవముగూడ చేయించుకొని చిరస్థాయిగా నుండగలందులకు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాడ.

యం. వి. పాపన్నగుప్త, మదనపల్లి

3

ప్రకృతికి నా కానుక

ఆధునిక నవీన నాగరికతావ్యామోహమున నేమి, మన యజ్ఞానమున నేమి, మానవుని స్వాభావికజీవితనియమము లన నేమో తెలియక, అనేక ప్రకృతి విరుద్ధమైన చర్యలవలన ఆరోగ్యభాగ్యమును కోల్పోయి, దారి తెన్నూ గానక కింకరవృతామూఢులమైన మనకు ఆరోగ్యమార్గమును చూపగల ఒక పత్రిక యెంతో అవసరమైయున్నది. బెజవాడ ప్రకృతి ధర్మపరిషత్తు వారి యాజమాన్యమున “ప్రకృతి” యను మాసపత్రిక యీ విషయమున చేసిన ప్రచారము, కృషి, యపారము. ఈ పత్రిక యొక్క ప్రచారమువలన ఆంధ్రదేశమున ప్రకృతి యుద్యమము చాలా వ్యాప్తికి వచ్చినది. అనేక చికిత్సాలయములు స్థాపితమయినవి. ఆంధ్రులకు ప్రకృతి జీవనముపై అభిరుచి పెచ్చినది. ఇప్పటికి పాతికయేండ్లు నిండు యావనముతో ఆంధ్రదేశమున ప్రార్థనముగా సంచారము చేయదొడగినది. ఇట్టి ప్రకృతి పత్రిక శతాధికవర్షములు ప్రకృతిజీవనప్రచారమును విరివిగా సాగించి, పతితమానవులకు విహేకసుఖమును కలిగించు నట్లుగా ఆశీర్వాదించు మని సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించెదను.

2-11-43

జ్యోషి గోపాలాచారి, వల్లూరు.

సంతోషవార్త

మీ రందఱు ఎంతో కాలమునుండి యెదురు చూచినారు. ఇప్పటికి మేము సుఖసంసారము పూర్తిగా అచ్చువేయింప గలిగినాము. బైండింగు మాత్రమే దిగుబాటుగా నున్నది. ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీనాటికి గృంథము కావలసినవారికి పంపుటకు సిద్ధముగా నుండును. క్యాలిఫోర్నియా బైండు ప్రతి వెల యితరులకు రు 4-0-0 లు. ఇదివరకే మావద్ద రు 3-0-0 లు ఉంచి ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసుకున్న వారికి సుఖసంసారము కాలిఫోర్నియా ప్రతిని పంపెదము. రు 2-0-0 లు ఇదివరకే చెల్లించియున్న వారికి సాదాఅట్టబైండు ప్రతిని పంపెదము. ఇతరులకు అట్టబైండు రు 3-0-0 లు పోస్టేజీ ఖర్చులు. ప్రతి 1 కి రు 0-11-0 లు అగును. ముందుగా పంపిన సరి. లేని యెడల సదరు రు 0-11-0 లు కలిపి పుస్తకమును పి. పి. చేసెదము.

ప్రకృతి అవీను, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశమున ప్రకృతివైద్యము

25 సంవత్సరముల చరిత్ర

1919 సంవత్సరము ఆగస్టు 1 వ తేదీన తెలుగుదేశమున మొదటి ఆరోగ్యవిషయిక మాసపత్రిక వెడలినది. దాని పేరు 'ప్రకృతి'. సంపాదకుడు కీ॥ శే॥ నారిశెట్టి హనుమయ్యగారు, బెజవాడ. అందు వారు ప్రకృతి వైద్యము ఎట్లు ఇహవరసాధకమైన ఆరోగ్యము నొసంగగలదో, తమ మొదటి సంపాదకీయమున నీ విధముగా సెలవిచ్చిరి.

ప్రకృతి ప్రథమ పత్రము, ఆగస్టు 1919

స్వవిషయము

“కిం భాగ్యం దేహవతా మారోగ్యమ్”

(శంకరాచార్య స్వామిలవారు)

శరీరము గలవారికి భాగ్యమేది? ఆరోగ్యము.

“ధర్మాధికామ మోక్షాణా మారోగ్యం మూల ముత్తమమ్” (చరకము)

చతుర్విధ పురుషార్థములకును బోధానసాధన మారోగ్యము.

“ధర్మస్యాంతసం య త్చరీరం పరిపాలయేత్
నచ దేహమ్ వినా రుద్రః పురుషై శ్చైద్యతే పరః.”
(మార్క పురాణము)

“మన దేహము సగ్వ పుణ్య కార్యములకును స్థానము. కాబట్టి దానిని మనము చక్కగా కాపాడవలెను. శరీరము లేనియెడల మనకు సర్వోత్కృష్టమైన బ్రహ్మము తెలియబడదు.”

విహీ కాముష్మిక సాఖ్యముల నందగోరు పత్రికవారికి నారోగ్య మత్పింతావశక్యము. జగత్తునగు సకల సంపదలను బహిరియున్నను ఆరోగ్యము లేనివారికి దుఃఖమే పొచ్చును. ధర్మాధికామములయందు పశ్యత్తులగువారు కార్యదక్షతయు, జయమును గాంచవలయుననిన వారి కారోగ్య మవసరము. మోక్షముశరీరకు పాటుబడెను భిక్షులు, యోగులు, కిర్తనులు, జ్ఞానులు, నభీష్టసిద్ధి కారోగ్యమతులై యుండుట యగత్యము. బలారోగ్యములు లేకున్నచో మానవు లే పురుషార్థమును బొందజాలరు. కావున శైలరకు నారోగ్య సంపాదనము, నారోగ్యసంరక్షణము నవశ్యక ర్తవ్యములు.

ఆరోగ్యమనిన దేహారోగ్యము మాత్రమే నని కొందరి యభిప్రాయము. అట్లు కాదు. శారీరక మానసికా రోగ్యమే పూర్ణారోగ్యము. ఇహపరమఖసాధకుల కైలరకు నిది యావశ్యకము. యథార్థమునకు శంకు విధము లగు నారోగ్యములు లేవు. దేహమనస్సులు పరుసగా స్థూల సూక్ష్మదేహములు. ఒకటి యారోగ్యముగను, మరియొకటి యనారోగ్యముగను నుండుటకు పిలులేదు! శంకును నారోగ్యదశయందైనను నుండును, లేక శంకును సనారోగ్య దశయందైనను నుండును. కావున శారీరక మానసికారోగ్యమే పూర్ణారోగ్యము. దీని యభావమే రోగము. అస్వాభావిక జీవనమువలన అనగా ఆహారమును అమితమున నగు నాహార వివేరంబుల వలన జ్వరాదులగు శారీరక రోగములును, రాగ ద్వేషాదులగు మానసిక రోగములును, కలుగుచున్నచని మన శాస్త్రము లన్నియు చెప్పుచున్నవి. మిగ్మాహార వివరముల వలన రోగ పదార్థమును, దానివలన పలు విధముల పిలువబడు రోగములును కలుగుచున్నవి. నానావిధనామరూపములతో భాసిల్లు జగ మెల్ల నొక్క పదార్థమయొక్క సరిజామమేయైనట్లు పలువిధములగు లక్షణములతో గన్పడుచు సనేక విధముల పిలువబడు దైహిక, మానసిక రోగములన్నియు నొకే రోగపదార్థమయొక్క పరిణామమాత్రములే. అస్వాభావిక సాధన శైలిజేసివను యథార్థజ్ఞానము లేనందున నభావము నశింపదు. బ్రహ్మము తెలియబడదు. అటులే మిగ్మాహారవివరంబులను నర్థింపక అనర్థదాయకములును కృత్రిమములునగు ఔషధశస్త్ర వైద్యముల వలన సకల రోగములకు మూల కారణమగు రోగపదార్థము నశింపదు. ఆరోగ్యము

లభింపను. అరోగ్య, స్వరూపము, రోగ కారణము, తన్ని వారణమార్గము - వీటిని గురించిన యథార్థజ్ఞానము లేక పోవుటచేత రోగముల సంఖ్య హెచ్చునున్నది. అనేకుల కాలమృత్యువు పాలగుచున్నారు. పారమార్థిక సాధనము లన్నియు విఫలము లగుచున్నవి.

అనేక శతాబ్దములనుండి ప్రాచ్యదేశవాసులగు ఋషయ్యులు, పాశ్చాత్యదేశీయులగు కార్తీక, మానసిక శాస్త్రజ్ఞులైన యథార్థ రోగవివరణమును, రోగ కారణమును, తన్ని వారణోపాయములను గూర్చి పరివిధముల పరిశోధనల గావించి వారివారి యనుభవములను జెల్లడించుచుండిరి. నూతనపరిశోధనలతో, నూతన భావములతో మార్పు, నభివృద్ధియు నొందుట ప్రతి విషయమును గూర్చియు సహజమే. తరతరములనుండి చేయబడుచున్న యారోగ్యమును గూర్చిన సత్యాన్వేషణను నేటి కొకవిధముగా బాటకు జేరి వినుత్తు భావములతో విరాజిల్లుచున్నది.

రోగ కారణమేమి? అను విషయమునుగూర్చి యెరోపా, అమెరికా ఖండములలో తీర్థమైన చర్చలను పరిశోధనలు గావించబడుచున్నవి. నూతన చికిత్సావిధానముల కనుగుణముగా చికిత్స చేయబడుచున్నది. ఔషధజైద్యమున ససాధ్యమని తలంపబడెడు వ్యాధులన్నియును ఆ యారోగ్యసదనములయందవలీలగా గుడుర్చుబడుచున్నవి. గుణమును కలుగుచున్నది. రోగ మన నేమి? యను విషయమును గూర్చి యెన్నియో గ్రంథములు, కరపత్రములు, పత్రికలు ప్రకటింపబడుచున్నవి. వందల కొలది యకరముల భూమి నీ చికిత్సాలయములకొరకు వినియోగింపుచున్నారు. జెనుకటి జైద్య పద్ధతులవలన రోగనివారణము కాక బాధపడు రోగుల నేనుక లీ యారోగ్యసదనములలో నివసించి యారోగ్యభాగ్యము నొందుచున్నారు. అనేక వర్తకములనుండి జైద్యము చేసి గొప్ప బిరుదము లందిన యౌషధజైద్యులు, శస్త్రజైద్యులు, ఔషధశాస్త్ర జైద్యము లనర్థదాయకములు, సస్యాభావికములు నని తెలిసికొని వానిని విసర్జించి పాక్రొత్త చికిత్సావిధానమును ప్రచారము చేయుచున్నారు. లెప్ట, ట్యూబర్, కల్లాగ్, హేగ్, కీత్, ఏల్లర్జీ, ఫారెస్టు, ఆస్టర్, హువర్, టీటెక్, బాన్స్, గాగ్సు, రామేజ్, కాక్సు, క్వాడర్ మున్నగు విఖ్యాత జైద్యులెల్లరు పై తరగతిలో జీరినవారే. కాని మనదేశములో ననేకుల కీ సంగతియే తెలియదు. సస్యాభావిక

చికిత్సలలో నొకటియగు శ్రీ లూయీ కూనేగారి జలచికిత్స కొంతవరకు మన హృదయములలో తలయెత్తినదిగాని యాచికిత్సయొక్క మఖ్యోద్దేశ మేమియో, రోగ కారణమేమియో, పథ్యమునకు చికిత్సగల తారతమ్యమేమియో విస్పష్టముగా తెలిసినట్టియు, తెలిసినను అచరించి చక్కగా బోధించి చూపగలిగినట్టియు చికిత్సకులు లేకపోవుటచేతను, ఎక్కడనైన నట్టి చికిత్సకులున్నను జెప్పిన ట్లాచరింపగల రోగు లరుదగుటచేతను 'అట చేతగాక మద్దల ఓటిదన్నట్లు' బ్రతికినన్నాళ్ళు చేసిన నేగాని తొట్టిన్నానము గుణమియినదియు, అన్నానముచేయువారనారోగ్యముగ నుండురనియు విపరీతవాదములు చేయుచున్నారు.

నమ్మకముకలిగి పట్టుదలతో నాచరించువారు సయితము శ్రీ కూనే యభినవశాస్త్రమున నన్న సానప్రకరణములలో జెప్పినదానినే పథ్యమని యనుసరించుచు సంతకుడైన మారుమాట లేదని సస్యాభావిక పథ్యవిషయమున నా మహానియుడు (కు నే) నూచించిన విశాలపథ్యమును సంకుచితభావములతో నదృశ్యముజేయుటాచుచున్నారు. ఈ లోపము లేదుయు లేకుండ విశాలదృష్టికలిగి యాచికిత్సల నవలంబించి, వ్యాపకము జేయువానిండ్ల వచ్చును. గాని మిక్కిలి అరుదు. ఇతరదేశములలో రోగ కారణమునుగూర్చి ఇప్పుడు జరుగుచున్న చర్చలు, రోగ నివారణ విషయమున నవలంబించుచున్న పద్ధతులు బాగుగ తెలిసిన నేగాని మన మాకోగ్య మన నేమియో తెలిసికొనజాలము. శ్రీ కూనేగారి యభినవ శస్త్రశాస్త్ర మొక్కటి తప్పు మన భాషలో సస్యాభావిక చికిత్సను గూర్చియు రోగ కారణమును గూర్చియు తెలిపెను గ్రంథము మరియొకటి కాన్పించదు. కరపత్రములు, పత్రికలు లేనేలేవు. ఇంగ్లీషున నెన్నెని గలవు. ఇకను జెలువడగలవు. కావున వాని నన్నిటిని దెలిసింది సస్యాభావిక జీవనము, పాక్రొత్తచికిత్స వ్యాపక మగునట్లు చేయుట మన కర్తవ్యము. విద్యాధికులు, ధనకులు నగు నాంధ్రసోదరుల లెవ్వరైన నిక్కార్తమునకు బూని కొనినవో బాగుండెడిది కాని యా విషయముపై నట్టి వారెవరిదృష్టియు బ్రసరింపలేదు. ప్రచారమునందున్న యౌషధజైద్యమునందు మనవారికి గలగాఢాభిమానమో, సస్యాభావిక చికిత్సావిధానములనుగూర్చి యొక్కవగా పరిచయము లేమియో, నూతన మార్గములు ప్రోత్సహింపటాని మొదటి నుండియు మన దేశమునందు అలవాటుగ

వచ్చుచున్న ఆనాదరణమో, కారణమై యుండును. యథార్థాలోగ్యమును గూర్చి ఇతరదేశములలో ఇంత వ్యాపకముగచున్నను మన ప్రాంతములందొక కరపత్రమైనను లేకుండుట శోచనీయము. విద్యాధనాదివిశేషములుగల యాంధ్రసోదర లిక్ష్కార్యమునకు బూనుకొనునట్లుగపడమిచే నన్నింటను ననమర్థలమగు మేము దీనియందు మాకు గల హృదయపూర్వక మగు నభిమానము చేతను, ఇందుమూలమున తోడిమానవులకు నిజమైన సేవచేసి ఈశ్వరచ్చ ననుభవించినవార మగుదుమను విశ్వాసముచేతను, నిరుత్సాహమున కెడమీయక భగవంతునిపై భారమువైచి కర్తవ్య మని మొదలిడితిమి.

రోగ కారణమును; స్వాభావిక జీవనమును, మందులు శస్త్రములు నుపయోగింపబూడ దను ప్రాకృతచికిత్సను గూర్చిన భాషాంతరికరణము లీ పత్రికలో ప్రకటింపబడును. ప్రాకృత వైద్యులు వాయు వ్యాసములు, ప్రాకృతచికిత్స నొందు రోగుల వృత్తాంతములు, స్వాభావిక జీవనము గడుపువారి చారిత్రములు గూడ నీ పత్రికలో బ్రకటింపబడును.”

అప్పటినుండి నేటివరకు ప్రకృతి పత్రక అవిచ్ఛిన్నముగా జరుగుచున్నది. ఈ వారిశ్రేణి హనుమయ్యగారు ఎవరు ?

శ్రీ జ్ఞానాంబగారు వారిశ్రేణి హనుమయ్యగారిని గురించి యిట్లు వ్రాసియుండిరి.
“వారిశ్రేణివారి కుటుంబములో శ్రీహనుమయ్యగారు దగ్ధునించినారు. తండ్రిపేరు వీరాస్వామి నాయుడుగారు. తల్లిపేరు వేంకటలక్ష్మింబ. తండ్రి విద్యలో బుద్ధయుగజైవభక్తుడు. తల్లి సాధుశీల, మహాభక్తురాలు. మంచిపేరు పొందినవారు గల కుటుంబము. నలుపురు అన్నదమ్ములలో కడసారివారగు వీరాస్వామిగారికే, పురుషసంతతి గలిగి

నది. ఆ కారణమున వీరు పెదతండ్రుల కందరకు ముద్దుల తనూజుడై, వంశాంతరముగా భావింపబడి, మిక్కిలి గారాబముగా పెంపబడిరి. ఖమ్ ఖమ్ అనబడు శ్రీ పుడుబండిలో గూర్చుండబెట్టి త్రిప్పవారట ! బడికి పంప మొదలిడినప్పటినుండి, బడిలోనే రాకపోకలు జరిగించువారట. ఇంత గోముగా పెరిగిన, హనుమయ్యగా రొకింత పెద్దవారైనతోడనే సహజవైరాగ్యస్వభావమును ప్రకటింపసాగిరి. నాయుళ్ళలో, అంగును కొంచెము ధనవంతులగువారిలో, మాంసభిక్షణము మిక్కిలుము. ఆంధ్రదేశమున వెలమవారి తరువాత, తెలగ

వారీవిద్యమున ప్రసిద్ధులు. సాధారణముగా తాము ప్రేమతో సేవించు వస్తువులను తమపిల్లలకు, అంగును మిగుల గారాబముగా పెంచుకొను పిల్లలకు, కుత్తుక బంటిగా మెక్కులెట్టుటలోకస్యభావము; అవివేక లక్షణముకూడ. ఈ కారణమువలన మన హనుమయ్యగారు పూరిగా మాంసాహారముతో పెరిగి పెద్దకావలసివచ్చినది. 14 ఏండ్ల ప్రాయమున కాకానోరమే కాని మాంసాహారము వలదని పట్టుబట్టి మానివారట. అదివరకే నాళ్ళనుండియో, అది కూడని పని యని శంకించుచుండి,

అప్పటికి దృఢముగా చెప్పుగలిగియుండురు. ఎంత జీవకారణ్యమో, చిన్నతనమునందే యెంత ధర్మాధర్మ విచక్షణాదక్షతయో యోజంపుడు.
మాంసము తినుటద్వారా పొట్టలను జంతుక శేబరములతో నింపి శవములను పూడ్చు శృశానముగా మూర్ఖుచున్నారని యొకానొక ప్రాజ్ఞుడు పల్కియుండిన. చచ్చిన జంతువులకు కడుపులలోనే గోరిలు కట్టగోరువారికి 14 ఏండ్ల బాలుని నైతిక జీవనాభిలాషయొక్క

మహత్త్వము గోచరింపకపోవచ్చును. కాని యహింసా నిరతులకును, పృథ్వీధర్మవేత్తలకును నీ యుత్కృష్ట మనోభావము విశదము కాకపోదు. చిన్న పాటనుండి, యాహరణవ్యయమున నియమవిధి అవసరమని వారి నమ్మకము. ఈ యుద్దేశమే కృమకృమముగా బలపడి, ఫలాహరణిగా గూడ మార్చినది. బాల్యమునుండియు భగవద్భక్తి విశేషముగా నుండెను. చిన్నతనమున భజనకూటముల నేర్పరచి, అంజనేయాది విగ్రహముల నెలకొల్పి, పూజలు, భజనలు నల్పపార. కృమకృమముగా నీధర్మవృద్ధిజేసినది. దేవునిగూర్చిన భావము మహాన్నతము కాసాగినది. విద్యావివేకములతోబాటు, జ్ఞానయుతభక్తి పెంపొందినది. వివాహసంతరము కొత్తగా నువ్వొగములలో ప్రవేశించి బందరుదగ్గర గ్రామములలో కాపురమున్న కాలమున బ్రాహ్మసామాజికసోదరులతో గాఢప్రేమిత్రి కలిగినది. అదివరకే బ్రాహ్మమతాభిమానము కల్గి బ్రాహ్మధర్మానుగుణముగ నణచుకొనియుండెను. అకాలమున వారి పరిచితులగు బ్రాహ్మణులలో శ్రీకవిశిండిల సాంబశివరావుగారు, శ్రీయుత యి. సుబ్బు కృష్ణయ్యగారు ముఖ్యులు. దూరగాగ్రమమునుండి బందరు నడచితెచ్చి బ్రాహ్మసామాజికసాల్నాని తిరిగి నడిచియే యిల్లు చేరువారట. ఆదినములలో శ్రీహేమచంద్ర స్కూలుగారు దక్షిణదేశపు పంచారముగా కలకత్తా సాధారణ బ్రాహ్మసమాజము వారిచే నియమింపబడి ఆంధ్రదేశమున నుత్తరస్కూలులలో తరచుగా సంచారముచేయు మొదలిడివారట. హేమబాబుగారియందు వారికి గరిష్ఠమగు ననురాగము గలదు.

నే నెరిగినపిమ్మటకూడ హేమబాబుగారు మామయ్యగారికొరకు కలవరించువారు. నన్ను మొదట కలకత్తాకు తీసికొని వెళ్లినపుడు, మామయ్యగారిని హేమబాబుగారు రైలుస్టేషనులో కలిసికొని నన్ను బ్రాహ్మబాలికాశిక్షాలయమున విడిచిపెట్టి మామయ్యగారిని సాధనాశ్రమములో ప్రవేశపెట్టెవారు. ఆహా! నాటి విశేషములు స్మృతిపథమున నెంత విస్మయముగ గోచరమగుచున్నవి! నేడు హేమచంద్రుడు లేడు. మామయ్యగారియుడుగా రాయనపోయిన యధ్యక్షులొకమున కరిగినారు. నాజీవితములో సంభవించిన మహాపరివర్తనముల కన్నింటికిని హేతుభూతులగు శ్రీమామయ్యగారు, బ్రాహ్మమతమును, ఫలభక్షణమును, విజ్ఞానయుతమును, స్వచ్ఛమును నగు స్వాధీనభావమును

నాజీవనవిధానములో ప్రవేశపెట్టి, నాకు మహోపకారమొనర్చిన మామయ్యగారు, నేడిలోకి మున లేరు. పరమభక్తుడై బ్రాహ్మమతవ్యాపనమునకే సర్వమును ధారవోసిన హేమబాబుగారు, పుణి! కావాత్మల్యముతో నన్నాదరించి మన్నించిన హేమబాబుగారు, మరి కానరారు. శ్రీభంగురము, బుద్బుదసాయము నను మాటలలో నెంత గూఢార్థమిమిడియున్నది! శ్రీమామయ్యగారు బ్రాహ్మమతవ్యాపనమునకై చాల కృషి నల్పి నారు. కాకినాడ బ్రహ్మమందిరి ప్రతిష్ఠాదినమున ఆనుష్ఠాన స్వీకారము చేసి శ్రీహనుచయ్యగారు, హేమబాబుగారి చిరకాల వాంఛితముల తీర్చి యానందపరిపూరిగావించిరి. తరువాత కొంతకాలము పంచారములగుండిరి. బ్రాహ్మధర్మవ్యాపనమునకై పాటుబడిరి. ఇదివారి బ్రాహ్మమత సంబంధముగు సంక్షిప్త చారిత్రము.

విగ్రహారాధనములు ఖండించుటలో చిన్మలపిడుగు. జాతిభేద మన్న నెంతమాత్రమును గిట్టెడిదికాదు. బ్రాహ్మగీతములను స్వయముగ పాడుట, ఇతరులకు నేర్పుట వారికెంతో ప్రీతి. మృత్యుకయ్య నలంకరించు వరకు బ్రాహ్మసృష్టలలో పనచేయుచునే యుండిరి. అన్వైత వేదాంతమునందపరిచితులగు సభిమానముండెడిది. కృమకృమముగ నది తలకు మించినమాటయు వాస్తవమే. కాని యాయుధయన్వైత నునేకుల ధోరణి వంటిది మాత్రము కాదు. గజము యిట్లు, పూయనము విభ్యయను విపరీతధోరణి వీరికిపట్టినే లేదు. సవాతిన ఛాందసము, నవనాగిరి తావిలాసము రచనను నాడిరి దూరముగా నే యుండెను. ఉత్కలమును నుపనిషత్సత్రమునందత్వంతగోరెన ముండెడిది. గ్రంథానులోకిన మొక వ్యవసాయ ముగియదేవుని సత్కీర్తనము గా మృని యాహ్వానించినది. అధిక వరశ్రమ యీ రాగమునకు తాళముకేసి యిన్ని సంగ్రహము, యిన్ని గ్రంథములను, ఈ పత్రికలను, ఈ విత్తబృందములను వివేచిచాహ్మగి శ్వేదపెట్టినది. ఉత్తమగ్రంథములను, ఆధ్యాత్మికగ్రంథములను, కన్నులపోవునట్లు చేల్పా...ని, సచువునాను విశాలియేయెనగళ, విరామములేక ప్రకృతిప్రకృతి నలంబధములును బ్రాహ్మమతసంబంధములును నగు కాగ్గములను నిర్వహించువారు వారి జ్ఞాన మసారము. వేదాంతవేత్తయై నిపురుగిప్పిన నిష్పవర్తి నుండువారు. పాపభీతి, పశ్చాత్తాపము, వైషభక్తి, వియమభక్తియు, ధైర్యము, సైన్యము అగ్నిగతుల యన్న ట్లాయనయందు మూర్ఖిభవించి యుండెడివి. నేను కలకత్తా నుండి

వచ్చినపిదప శ్రీవారితోగలిసి ప్రకృతి పత్రికయొక్క-
ముఖ్యోద్దేశములను ప్రకటించుటకు, ఆనుష్ఠించుటకు
పనిచేయు మొదలిడితిని. ప్రచార పత్రయాని, బ్రాహ్మ
మత సేవ చేయ సంకల్పించుకొను వరకును ప్రకృతి

హృదయమును కెలుపు నిదర్శనమే కాని నా యోగ్య
తకు సాక్ష్యము మాత్రము కాదు. బలమును, కాల
మును, విద్యను, విత్తమును, తనవును, మనమును,
తుదకు పాణిమును సైతము ప్రకృతికి ధారవోసి

1 వ ప్రకృతివైద్య శిక్షా శిబిరములో నున్నప్పటి నటము.

మా యిరువురి చేతులలోను పెరిగి పెద్దదైన దనిన,
నతిశయోక్తి కానేరదు. నా యల్పజ్ఞానమును, అల్ప
శక్తిని తోడుచేసుకొని, ఆ మహనీయుడు మహత్తర
కార్యములు చేయ కంకణ మూరి. ఇది వారి యువార

యా మహాపురుషుడు మరణించినాడు. అణులక్ష్మి రి
నార్జించి, యమరధామమున కేగినాడు.
నామమయ్య గారు బహు నిరాశంబుర జీవి. వేషభాష
లంజీగాక హృదయాంతరాళమునందు సైతము నిరా

అక్షరములు

డంబరతయే. రక్తము ధాగవోసి పనిచేయువారు. పేరుమాత్రము కొరవారు కాదు. పేరుకొరకు పెనగులాడువా రనిన నాయనగారి కాళ్ళర్యముగ నుండేడిది. పుస్తకములు, వ్యాసములు కూడ పేరు లేకుండ ప్రకటింపవలయుననియే వారికోరిక. ఎన్నడో వ్యాసిన అహింస, యను పుస్తకమును మారుపేరుతో ప్రకటించినారు. ప్రకృతి పత్రిక కైశవదశలో, నాచే వ్రాయబడిన వ్యాసములు, తర్జుమాలు కూడ నా పేరు లేకుండ ప్రకటించువారు. తరువాత నా యనమృతిని గ్రహించి, నా స్వార్థపరతను గుర్తించి, నా వ్యాతలను నాపేరుంచ మొదలిడినారు. ఆయన గొప్ప తత్వవేత్త, సాధకుడు, అచరణశీలుడు. మంచి దుష్టులను ధరించిన పాపమున పోలేడు. ఎన్ని వస్తువులన్నను ఇది కావలెనని కోరి యేదియు నెన్నడును వాడుకొనలేదు. మా పటుమంటిక సాధనాశ్రమమునకు వచ్చి మాతో నివసించు మొదలిడినపిదప కేవలఫలాహరదుగా నుండుట కాటంకములు లేకున్నవని సంకసించువారు. మా యాశ్రమము ఫలాహరల యాశ్రమముగ బరిణమించుటకు క్రి హనుమయ్యగారే మూలకారణము.

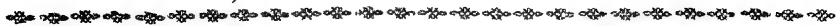
అహారవిషయమున గూడ నిరాడంబరతయే. కొబ్బరి ముక్కలు, అరటిపండు ముఖ్యముగ తినువారు ఆయా కాలములందు లభించు ఫలములనుకూడ వాడువారు. కాని, హెచ్చు జలగల వస్తువులుగాని, విటమిన్ల పాత్రలు, పళ్ళెరములుగాని బుద్ధిప్రాప్తికముగ కొని యెరుంగరు. ఒకరిది శ్రీమంతులయింట బుట్టియు సామాన్యజీవనము గడపిన విరక్తపురుషు డాయన. పోట్లమాట్లరు పనిలో నున్న పుడుకూడ, ఇంటిదగ్గర నున్న పుడు, వచ్చిపవా రాయన జేపమునజూచి యాయన యెవరో యనుకొననట్లుండువారని వారి తల్లి గారు నాతో పలుసార్లు చెప్పియుండిరి. లోఫలను త్రైలునుగూడ నిరాడంబరమే. ఈ నిరాడంబరజీవినిష్కపటుడు గూడ. కపటము; ద్వేషము, ఊర్వ, అనాయ ఆయన సెంత చేరనేరవని చెప్పవచ్చును. ప్రపంచములో వారికి పగవారే లేదు. అందరు నాయన కాళ్ళస్వరూపులే. ఎన్నియెన్ని తావులలో వారు నివసించిరో అన్ని తావులలో నందల లగు శ్రీలకు పవిత్రజీవనము గడుపు మార్గములను చూపుట, బాలికలకు, చదువు లేని శ్రీలకు, చదువు చేర్చుట, నైతిక బోధచేయుట, వారి నిత్యకృత్యములై యుండెను. ఈ సోదరుని దయ వలన నెందరు నిరక్షరకుతు లగు సోదరీమణులు, అక్ష

రాస్యలై యలరలేదు! ఈ స్థలమునందే యిట్టివారెందరు లేరు! వారి చదువు, వారి బోధ, వారి గలహా, వారి సాయము, వారితోడి పవిత్రసాంగత్యము కల సోదరీ మణులే మాతృదేవతలవలె సేవజేసి వారి యంత్యకాలమున నుపచరించినారు. ఏనాడో మేకవానితోట, తోటవానిపాలెము, అను గ్రామములలో వారు దోష్ట గము చేయు కాలమున కూరగాయలనమ్ముకొని జీవించు నొక యనాధపడుచు దుష్టుల యొత్తిడిచే కష్టపడుచున్న సంగతి నెఱిగి, అచటి దొరసాని కప్పగించి యొకవైశ్యుని కిచ్చి పెండ్లిచేయించినారు. వారు క్రైస్తవులు. ఆయనకు 80 రూపాయల జీతము. ఇటీవల నొకమా రాయన శ్రీ హనుమయ్యగారిని దర్శించి పోయినారు. అంతకు మన్నుక సారి హనుమయ్యగారు భార్యతోసహా వారి యూరికిపోయి చూచినవచ్చినారు. అడవిశాఖలో నుద్వేగిగా నుండునపుడు లంచములు పట్టక పోవుటచే అచట బోయ లాయనపై శత్రుత్వము వహించి అడవికాల్చి పెద్దకేసు పెట్టినపుడు జై. డి. సామ్యూల్ గారితో వాదించి తమ పక్షమును తామే సమర్థించి కేసు గెలిచిన నిట్టయితడు. వ్యాయము మన పక్షమున నున్న ధియమేలేదని చెప్పుచు ధన్యజీవనము గడుపువారి శత్రువు లేమియు చేయజాలరని యీక్షింప కథ వివరించువారు. బోయవాంసు హనుమయ్య గారిని చంపగోరియు “అయ్యో! లంచము పట్టుదురా! అబద్ధమాడదురా! ఎక్కు చంపగలమురా!” అనుకొను వారట. ఆ మాటలు చెప్పుచు నైతిక జీవన మనాత్మ్యమును వేనోళ్ళ పొగడువారు. చాల కాలమునాటి మాట కీవారు చెప్పుచుండగా నపుడు జరుగుచున్నట్లుండెడిది. ఈ చెప్పుట, వినుటకూడ నేటికి చాల కాలమునాటికే యైవని. అడవిశాఖలో లంచములు పట్టిన నీవు పనికిరావని వారి మేనమామగారు వారిని పోస్టాఫీసులో ప్రవేశపెట్టినారట. పోస్టుపనులు చూచుకొనుచునే దేశభక్తిప్రబోధకము లగు పత్రికలను చదువుచుండువారట. కృమకృమముగా జైరాగ్యము మొండై ఉద్యోగమునకు స్పర్ధి చెప్పి బెజవాడ చేరుకొనిరి.

వారి యిద్దరుపిల్లలు (కొడుకు, కూతురు) కొలిదికాల వ్యవధిలో మరణించుటయు, పురుషహృదయమును చెదరగొట్టునట్టి సంఘటనలు కొన్ని సంభవించుటయు జరిగి వారి సహజజైరాగ్యమునకు దోహదములైవని. బెజవాడకు వచ్చుటలో వారి ముఖ్యోద్దేశము, నేదాంత

గ్రంథపతన మట. 'జక్ష్మాపూడి' యను అడవిగామమున సాధుమనిస్వామిగారి మతమున చాలదినములు వసించి, పిమ్మట అనంతాశ్రమములో విద్యాధరపురమున నివసించి, పిమ్మట పడమటలంకకు వచ్చినారు. అటుతరువాత నీ పశ్చిమైద్యశాస్త్రము కొని యియింట పుష్కరించినారు. ఎన్ని వేదాంతగ్రంథములనో చదివినారు. ఎన్ని భాష్యములనో విన్నారు. ఎన్ని మాన్వో యుపనిషత్తులను పారాయణము చేసినారు. కాని తృప్తిలేదు, 'ఎందుకై యుద్యోగమును మాని దేశవాడను వచ్చినానో, ఆ యుద్యోగము నెరవేరలేదు. ఇతరపనులు లేకుండ వేదాంతగ్రంథాలలోకనువో' కాలము గడపగోరెద. పశ్చిమైద్య నాకు బంధమైనది. ఈ కార్యము నితరుల కప్పగించి, నేను విశ్రాంతిగా చదువుకొనవలెనని లెక్కలేనన్ని సార్లు చెప్పియుండిరి. ఒకటూ! తుద కల్పే జరిగినది. 'కాని గ్రంథపరిశోధన యందలి తృప్తి తీరలేదు, నేను లేనప్పు డీయిల్లు విప్పి, నూతనగృహము కట్టించినారు. నేను లేకుండనే దీనిలో బ్రవేశించినారు. నేను లేకుండనే మంచమెక్కినారు. మేడ కట్టించినారు. ఎక్కి-కూర్చుండి చదువుకొనలేదొక్కనాడైన. జబ్బుగ నున్నదని తెలిసి వచ్చినాను, నిర్విణ్ణుడై చేతులు ముడుచుకొని కూర్చున్నాను. అప్ప కష్టములు పడి నడిపిన పత్రికను; అర్జించిన ధనమును, సంపాదించిన పరికరములను, కట్టించిన భవనమును, నెలకొల్పిన సంస్థలను, పుష్పలలితముతో లోకకల్యాణార్థ మగ్రహస్త్రముల కప్పగించి, నిశ్చలతను వహించినారు. చిరికి, ఎండకు, వానకు, సకలబాధలకును లోనై యిల్లు కట్టించి యొకదినమైన సుందరస్థానము వైభవోపాయ నారు. ఏమి నిస్సహా! ధన్యజీవి! గ్రంథాలలోకనతృప్తి యేమైనదో! చేతులార సేవజేయునైతిని. ఫలరసములను మాత్రము పాషణ మృదయముతో తలచుకొనినపుడెప్పుడో, నోటి కందించెడిది. దూరదూరముగ నుండి తుదకు దూరమే యైపోయెడిది. పుష్ప! పరమేశ్వరా! మహాపాపకారము జేసినట్టి యొక మహాపురుషుని విషయమున కర్తవ్యమును విస్మరించి చేసిన యీ మహాపాపమును, నీవు సహించువా! ఈ నేరమును మన్నించువా! తండ్రి! పూజనీయులగు హనుమయ్యగారి బుగము నే నెన్నడును తీర్చుకొనలేను. ఆ పవిత్రాత్మ కనేక వందనము లర్పించుచున్నాను. సర్వనియంతయును సర్వేశ్వరు డాయనయాత్మకు కాశ్యోతకాంతి నొడగూర్చు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.''

భగవదుపాసనకు గూడ అరోగ్యమే అవశ్యకమైనదని ఆయన గ్రహించెను. అట్టి యారోగ్యము మందులు, ఇక్షాజెక్షులు, కోతలు కాలపుల వలన రాకపోగా, నానాటికి ధ్వంసమగునని వారు కనిపెట్టియుండిరి. అంతే గాకుండా వారు తమ ఉపాసనాకాలమున ఫలభక్షణముచేసి అందలి సుగుణములను గ్రహించియుండిరి. భగవదుపాసన చేయదలచినవారికి, ఫలభక్షణమే సర్వోత్కృష్టమైనదని వారికి నమ్మకగలిగెను. ఈ సంగతులను పుచ్చారముచేయుటకు తమ బలారోగ్యములనే గాక తమకుగల కొలదిపాటి ఆస్తిని గూడ నిందుకే వినియోగించిరి. మరియునా తాము బ్రహ్మసమాజ ప్రచారకుడుగా నుండి గడించిన భృతిని గూడ పశ్చిమైద్య కార్యాలయ ట్రస్టుకొరకే వినియోగించుచుండిరి. వారికప్పుడు నెలకు 30 రూపాయలచొప్పున ఇచ్చుచుండిరి. కొంత కాలముతరువాత కాకినాడలోయిరి మానవులు బ్రాహ్మసమాజ పుచ్చారక శిక్షణము పొందిరి. అప్పటినుండి వారికి నెలకు రూ. 40-0-0 ల చొప్పున జీతము ముట్టుచుండెను. దానినిగూడ వారు పశ్చిమైద్య కార్యాలయమునకే జమ కట్టిరి. ఇతరులకు పాఠములుచెప్పియు, భక్తి కీర్తనలు చేపట్టియు, వారివలన లభించిన ఫలములను తినియు, వారిచ్చిన వస్త్రములను ధరించియు జీవితమును గడుపుకొనుచుండిరి. జీవితాంతమువరకును అద్వైతసోధనలను వినుటకు అద్వైతగురువుల నాశ్రయించుచు, అద్వైతగ్రంథములను చేర్చిపెట్టుచు మతవిషయికమైన శుద్ధి, స్మృతి, ఘోరాజ్ఞానోపములను కొని గ్రంథాలయమును సంప్రదించిరి. ఒకతూర మా పశ్చిమైద్య గ్రంథాలయమునందలి మతగ్రంథములను పరింకుమేయి యే పాఠాంతములందలి హిందూమతసంస్థానందుకు ఇచ్చి గ్రంథములు లేవని మీరు తెలిసికొనగలరు. ప్రకృతివైద్యమునకు సంబంధించినట్టియు, సంఘశాస్త్రమునకు సంబంధించినట్టియు, మానసిక శాస్త్రమునకు సంబంధించినట్టియు ఎన్నో గ్రంథరాజములను వారు సేకరించియుండిరి. వారికి విజ్ఞానతృప్తియు, జ్ఞానతృప్తియు అపారములు. ఎప్పుటికైనా పశ్చిమైద్యమతమువలనను, అద్వైతమతమువలనను మాత్రమే పుష్పంచమునకు శాంత్యానందములు చేజూరగలవనియు, మిగిలిన వన్నియు తాత్కాలిక సౌఖ్యమును అసౌఖ్యమునే గలిగింపగలవనియు వారు నమ్ముచుండిరి. అందులో వారు తమ ట్రస్టులో తెలుగు దేశమునందంతటను పశ్చిమైద్యశాస్త్రములు, ఫలారామ

ములు, తపోవనములు, నెలకొనవలసి యున్నవనియు నందులకు ట్రస్టువారిక తపోవనమును నిర్మింపవలె ననియు, అన్వైతమతప్రచారము చేయుంపవలెననియు, పరిశోధన చేయగల ప్రకృతి చికిత్సాలయమును, బోధన కొర కొర కళాశాలను స్థాపింపవలసియున్నదని వాంఛించి యుండిరి. 15 సంవత్సరముల నిరంతర పరిశ్రమ వలన వారు షుమారు రు 20,000/-ల స్థిరచరాస్తులను సంపాదించి మాకొసంగియుండిరి.

ప్రకృతి పత్రిక చరిత్ర

ప్రకృతి పత్రిక ఆంధ్రదేశములో కలిగించిన ప్రబోధము అపరిమితమైనది. మొదటి 2 పత్రికలు కరపత్రికములు గనే ప్రచురించిరి. ఫూల్ స్క్రేపు 4 పేజీలు అనగా 1 ట్రాపు కాకితముమీద అష్ట పది ముద్రింపబడెను. తరువాత 4 సంచికలు మాసపత్రికగా వెలువడెను. మొత్తము 6 సంచికలు ఫూల్ స్క్రేపు 2 పైజాలోను, తరువాత 6 సంచికలు ఫూల్ స్క్రేపు 4 పైజాలోను పత్రికను అచ్చువేసిరి. 2 సంచికలు వాణిపెన్ లోను, 6 సంచికలు మార్యపెన్ లోను అచ్చువేయించిరి. తరువాత స్వంతముగా అచ్చుపరికరములను కొని రామిండే నన్నవారిఆఫీసులో ప్రకృతిపత్రికను స్వంత ప్రకృతిపెన్ లో అచ్చువేయ నారంభించిరి. తరువాత స్వంతపెన్ వలన ఉండే కష్టములను స్వయముగా గ్రహించి 1920 సంవత్సరము ఆగష్టు నెల 1 వ తేదీ నుండి రాయల్ ప్రెస్ డివిజన్ కాలములో ఆంధ్రగ్రంథాలయ పెన్ లో అచ్చువేయింప నారంభించిరి. ఇటు కి సంవత్సరములు జరిగిన తరువాత రాయల్ ప్రెస్ 12 పేజీలలో వేసే ప్రకృతి పత్రికను మార్చి క్రాస్ 8 పైజాలో 32 పేజీల చొప్పున ప్రచురింప నారంభించిరి. సంవత్సర చందా రు 3.00 లు చేసిరి. అప్పుడు ప్రకృతి పత్రికలో గ్రంథములనుగూడ అచ్చువేయ నారంభించిరి. 16 పుటలు తాత్కాలిక విషయములకును, 16 పేజీలు గ్రంథములకొరకును విడదీయబడుచుండెను. అందు ముద్రింపబడిన గ్రంథములు కొన్ని అచ్చువేయబడినవి, విడదీసి వేరే గ్రంథములుగా మార్చుచుండిరి. ఇటు నైషీయ జలచికిత్స, జన్మచికిత్స, లక్ష్యజలచికిత్స, ప్రాథమిక పరిభాకరము, మలబద్ధకము మొదలగు చాల గ్రంథములు తయారైనవి. 1934 సంవత్సరము జూలై నెలలో శ్రీ హనుమయ్యగారికి జబ్బుచేసినది. అప్పుడు పుచ్చా శంకటాగ్రమయ్యగారిని, అయ్యగారి శంకటరమణయ్య

గారిని పిలిపించి, తాము చేయదలచిన పనిని, తాము చేర్చిపెట్టిన ఆస్తిని వారికి వప్పగించి, వారిసలహాతో పిలువారమా, నష్టిమెంటరీ ట్రస్టు డీక్షను వ్యాసి 1934 నవంబరున ఆగష్టు 9 తేదీన జీవబ్రహ్మకృతమును పొందిరి.

శ్రీ హనుమయ్యగారి కోరికలు

తమ చివర వాంఛితములుగా వారిట్లు మాకు తెలిపిరి. “మూర్యచంద్రులందునంతవాక ప్రకృతి పత్రిక ద్వారా ఆరోగ్యవిజ్ఞానము వెదజల్లవలెను. ప్రకృతి గ్రంథములు, ప్రకృతికిరపత్రికలు ప్రచురింపవలెను. తపోవనమును స్థాపింపవలెను. అందు జ్ఞానసాధనలగు, భక్తులకు ఉచితసత్తులను కల్పించవలెను. యోగపరిశోధనలు చేయువారికి అగినంత సౌకర్యములు కలుగజేయవలెను. అన్వైతమతబోధకులను పిలిపించి, వారికి కావలసిన భృతి కొనగి వారిచే నిరంతరము అన్వైతాన్వితము పంచిపెట్టింపవలెను. అవార్షికలు అన్వైతబోధ జనకవలెను.

ప్రకృతి చికిత్సాలయమును, ప్రకృతిబోధనకళాశాలను స్థాపించి అందు వరుసగా ప్రకృతివైద్యము చేసియు, బోధించియు ప్రకృతి ఉద్యమమును వ్యాపింప జేయవలెను.”

అని చెప్పినతరువాత తిరిగి యిట్లు చెప్పిరి. “అన్వైతబోధ, ప్రకృతిపత్రిక, ఇండియన్ నాచురోపాత్ వీనిని మానక సాగింపవలెను. దురదృష్టవశమున తక్కితని యుడల ఒక పావుట్రాపు కాగితముమీద వ్రేసిన ప్రకృతి పత్రిక అని, ఇండియన్ నాచురోపాత్ అని వేసిన ప్రకృతి నెలా ఆరోగ్యవిషయములు దానిమీద అచ్చు వేయించి పంచిపెట్టండి” అని వాంఛించిరి. అనగా వారికి ప్రకృతి పత్రిక, ఇండియన్ నాచురోపాత్ విషయములలో ఆతగాధమైన ఆభిలాషకలదని మనము గ్రహించవలెను.

ప్రకృతి ఆదర్శము - పాలసీ

ప్రకృతి పత్రిక పాలసీని గూడ వారీ గుకపిదముగా నిర్దేశించిరి. అడోల్ఫ జస్ట్ ప్రకృతి భీషము (Adolf Just's 'Return to Nature') అను ధార్మికమునుమల జీవనవిధానము, మన ఆగ్రహము. అందుకు పరలపర సాధనగా తెర్రుర్ వేల్ ఫీదన్ గారి ఫీజీల్ కల్చర్ పాలసీయును, రెనడిట్ల లక్ష్మగారి నాచురోపాత్ సత్రికలును మనకు వరపడిగ నుండవలెననిది. 1935 సంవత్సరము

***

రము జనవరి 1 వ తేదీనుండి ప్రకృతి పత్రిక కొత్త 4 పేజీలలో 32 పేజీలలో మంచి తెల్లకాకితము మీద సర్వాంగసుందరముగా అచ్చువేయుచున్నాము. ఇంగ్లీషు భాషలో గాని, హిందీ మొదలైన దేశభాషలలో గాని హిందూదేశమున నింత ప్రకృతివైద్య విజ్ఞానదాయకమైన పత్రిక యింతవర కెవ్వరును ప్రచురించుటలేదని చదివినవారి కందరక్షను అనుభవక వైద్యమైన విషయమేను.

ప్రకృతి పత్రికాభిమానులు

ప్రకృతి పత్రిక ప్రచురించే వరకు చెల్లెలచెదరుగా పడియున్న ప్రకృతివైద్యశక్తులన్నియు ఒకచోట కేంద్రీకరింపబడిన వనుమాటయు అతిశయోక్తి కానేరదు. వేరు వేరుచోట్లనుండి అంతవరకును పనిచేయుచుండినవారు ప్రకృతిపత్రిక వ్వారా తమ ఆనుభవములను తెల్లడింప నారంభించిరి. ఈ సంగతి పత్రిక 1 వ సంపుటము చదివిన యెడల మనకు గోచరింపగలదు. అట్టివారిలో 5 క్రిందివారు కన్పించుచున్నారు. 1. చెరువు రామ కృష్ణరావు 1 వ కరపత్రికము చూ. 2 మాజేటి సత్యనారాయణ మల్లిఖార్జునరావు, 2 వ. చూ. 3 అగ్రా బాల ముకుందదాసుగారు, 1919 అక్టోబరు. 4 బొల్లారెడ్డి గుండరగోపాలరావు, డిటో. 5 దాచేపల్లి రామబ్రహ్మయ్యగారు, 1919 నవంబరు. 6 తిక్కాని నారాయణరావు నాయుడుగారు, హిందూపురము, 1919 నవంబరు. 7 చారుగుండ్ల రాజయ్యగారు, 1919 నవంబరు. 8 పొత్తూరి కృష్ణంరాజయ్యగారు, 1919 డిసెంబరు. 9 బొప్పన గోపాలకృష్ణయ్యగారు, 1919 డిసెంబరు. 10 పిన్నంరాజు వీరరాఘవరావుగారు, 1919 డిసెంబరు. 11 కందుకూరి వటుక ధైరవమూర్తి పంతులుగారు, 1920 జనవరి. 12. పుచ్చా వెంకటాద్రియ్యగారు, 1920, జనవరి. 13. పెమ్మా శేషయ్యగారు, 1920 ఫిబ్రవరి, 14 దువ్వూరి వీరభద్రయ్యగారు 1920 మార్చి, 15 సింగిల లక్ష్మీనారాయణగారు, 1920 మార్చి, 16 యశ్. ఆమ్మి రాజుగారు, 1920 మార్చి 17. బండ్ర శంకయ్యగారు 1920 ఏప్రిల్. 18 యమ్ ఆర్యమూర్తిగారు 1920 ఏప్రిల్. 19 జి. వి. కృష్ణారావుగారు 1920 జూన్. 20 స్థానం భావనారాయణగారు 1920 జూన్. ఇట్లు క్రమక్రమముగా ప్రకృతి పత్రికను తమను కేంద్రీకరించే సంస్థగా ఆంధ్రదేశము గుర్తించుకొన్నట్లు తరువాత స్థాపింపబడిన యీ క్రింది సంస్థల చిత్ర మనము గుర్తింపగలము..

ఈ జాబితాలో చేరకయే తరువాత ప్రకృతి పత్రికలో సహకారము చేసినవారు ఇంకను ఎందరో కలరు. వారిలో 1. దుర్వాసుల పార్థసారథిశర్మగారు. 2. కీ. శే. నడింపల్లి నుబ్బరాజుగారు. 3. కీ. శే. కాశీ భట్ట సీతారామయ్యగారు. 4. కీ. శే. రామరాజయ్యగారు. 5. బొడ్డుపల్లి నరసింహంగారు. 6. రావుల గోపాల కృష్ణయ్యగారు. 7. నొసం రామవర్మ, సంతేన వర్మగారు. 8. గుడిపల్లి శేషయ్యగారు, కర్నూలు. 9. వి. దొండా సాహెబుగారు, కలికిరి 10. సీతారామా వధూతగారు, 11. ఇజ్జతితాసార్ జమిందార్ అఫ్ డేవిడి, 12. కొండపల్లి వీరభద్రాచార్యులుగారు అను పూర్వాశ్రమనామము గల తత్త్వానంద స్వామిగారు, 13. బప్పు నాగభూషణరావు గారు, 14. చదలవాడ నాగభూషణరావుగారు 15. పువ్వాడి పేర్వాజుగారు 16. కొర్లపాటి వీరస్వామి నాయుడుగారు, 17. సంకా వీరభద్రయ్యగారు, 18. వాడపల్లి మురహరిరావుగారు. ఇప్పటికి 38 పేర్లుమాత్రమే యిచ్చినానుగాని యింకా యెందరో ప్రకృతి పత్రికను, ప్రకృతి సంస్థను తమ స్వంత సంస్థగా భావించేవారు అప్రదేశమునందంతటను గలరు. ఇందులో మేము పేరులు చేర్చజాలనంత మాత్రమున వారు తప్పునవారనిగాని శ్రద్ధలేనివారని గాని యెవరును భావించనక్కరలేదు. స్థల సంకోచము చేతనే చేర్చలేదు.

కార్యాలయప్రస్తుతం, ధనదాతలు.

దీనికి వారికెట్టి హనుమయ్యగారు ఎక్కువభాగము నేకరించిరి. వీరుగాక ఒకేతూరి రు 100 లపై మొత్తములను ఈ దిగువ పేర్కొనినవారు ఇచ్చియుండిరి.

1. సంకా నుబ్బమ్మ (భర్త దుర్గయ్యగారి పేరుతో) రు 2000-
2. వాసిరెడ్డి హిసయ్యగారి కుమారుడు కోటయ్యగారు
3. చదలవాడ నాగభూషణరావుగారు
4. అయ్యంగి శంకటరమణయ్యగారు
5. పుచ్చా వెంకటాద్రియ్యగారు
6. నేమూరి చిన్నయ్యారావుగారు
7. వెలగలేటి దశరథరామయ్యగారు
8. వర్మగలేటి చిన కామయ్యగారు
9. కందుకూరు వటుక ధైరవమూర్తి పంతులుగారు. వీరుగాక రు 100/- తక్కువ మొత్తములను ఎంతోమంది యిచ్చియుండిరి.

సహాయము చేసిన గ్రంథరచయితలు

వీరు గాక యీ క్రింద పేర్కొనినవారు గ్రంథములను వ్రాసి ఉచితముగా వ్రాసంగియుండిరి.

1. పుచ్చా వెంకటామయ్యగారు,
  2. కీ॥ శ్రీమతి జ్ఞానాంబగారు,
  3. యం. అర్యమూర్తిగారు, ఉపవాచికిత్స
  4. దువ్వూరు రామకృష్ణారావుగారు, 1 ఆల్యామినియం పాత్రలు, 2 సంవాచనచికిత్స, 3 జంబీరచికిత్స
  5. పాలడుగు శేషచలాచార్యులవారు, వైదిక చికిత్సాపద్ధతి
  6. ప్రతాపగిరి వెంకటసుబ్బయ్యశర్మగారు, ఉపవాచనము
  7. తత్వానందస్వామివారు, క. వీరభద్రాచార్యులుగారు, జన్మచికిత్స
  8. చెరువు రామకృష్ణారావుగారు, రామతీర్థస్వామి వేదాంతోపన్యాసములు
  9. రాజయోగీంద్ర సోదరులు,
  10. మణిమ నాగలింగయ్యగారు, ధ్యానచికిత్స
  11. చిల్లా లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు, యోగచికిత్స
  12. రోకా వెంకటకృష్ణారావుగారు, శ్రీరచికిత్స
  13. బుక్కపట్టణం తిరుమల వరదాచారిగారు, పురుషులకు నా సంక్షేమము
  14. రోట వెంకటచలంగారు, నిర్విచారజీవనము
  15. మాజేటి సత్యనారాయణ, మల్లిఖార్జునరావుగారు, 1 రక్తప్రక్షాళన చికిత్స 2 కశేరుకా సమాకరణ చికిత్స
  16. వేమూరి రామమూర్తిగారు, 1. ఆహారసమ్మేళనపు గోల, 2. సమరసాహరము : విరుద్ధాహరము.
  17. వేమూరి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, సజీవాహరము
  18. వాడపల్లి మురహారావుగారు, దీర్ఘాయువు
  19. పాలవర్తి నరసింహారావుగారు, కలరా
  20. అడుగుమిల్లి వెంకట కృష్ణారావుగారు, వైద్య విప్లవము
  21. దిగవల్లి శేషగిరిరావుగారు, రామచరణ, జలచికిత్స.
  22. చెన్నుభొట్ల భానుమూర్తిగారు, ఉబ్బసము.
- వీరి రచనలను పరిచయించి అమృతబలనగూడ ధనము సమకూరినందున వీరందరు బ్రహ్మభం. ను సమకూర్చిన వారుగానే భావించవలసియున్నది.

1. పుచ్చా వెంకటామయ్యగారు

గ్రంథరచయితలలో స్వల్ప ఎక్కువ గ్రంథములను రచించిరి. అనేకోద్గ్రంథములు భాషాంతరికరణములు.

వారు వ్రాసిన గ్రంథములు

1. సునిశితవైద్యము, 2. ప్రాథమికప్రభాకరము, 3. నూర్య కిరణ చికిత్స, 4. వర్ణ వైద్యసంజరి - ఇవి నూర్యకీరణ చికిత్సా గ్రంథములు, 5. తొట్టివైద్యము, 6. నైషీయ జలచికిత్స, 7. ఎనిమా - ఇవి జలచికిత్సకు సంబంధించినవి, 8. ఆరోగ్యావధ్యము - గాంధిగారి ఆరోగ్య శాస్త్రము, 9. ప్రకృతి గృహవైద్యము - ఇది వైద్యము చేర్చుకునేవారికిరకు వ్రాసిన పాఠ్యపుస్తకము.
10. త్మయ, 11. శుక్లనష్టము, 12. చలిజ్వరము, 13. హిస్టీరియా, 14. బాలింత రోగము, 15. మధుమేహము, 16. ఉబ్బసము, 17. మలబద్దకము. వివిధ రోగముల నిదానములు చికిత్సలుగల గ్రంథము లివి.
18. రోగమేల కలుగుతుంది? నిదానశాస్త్రమునకు సంబంధించిన విమర్శగ్రంథము. ఇవిగాక ఈ క్రింది చిన్న గ్రంథములను గూడ వారు రచించిరి. 19. సుఖ పునము, 20. పురుటాలు.

2. శ్రీ. రామరాజయోగీంద్రులుగారి గ్రంథములు

1. వారి స్వీయచరిత్ర, 2. మహాయోగము, 3. మహారోగము, 4. అనుభవానందము, 5. జలచికిత్స మొదలగునవి.

3. కీ. శ్రీ. జ్ఞానాంబగారి గ్రంథములు

1. వర్ణచికిత్స, 2. వర్ణవైద్యము, 3. లక్ష్యజలచికిత్స, 4. మానే మహర్షి బోధ, 5. నిర్విచారజీవనము, 6. పచ్చితిండిలపి పర్యాయజనములు, 7. శిల్పశాస్త్రము, 8. తేనీరు విషతుల్యము, 9. జ్యోతిషశాస్త్రము, 10. ఆరోగ్యము - కామేచ్ఛ, 11. ఆహార రసాయనశాస్త్రము మొదలగునవి.

ముద్రించిన గ్రంథములు దానమొసంగుట

800 తొట్టివైద్యము పుస్తకాలు, 1000 నూర్యకీరణ చికిత్స పుస్తకులు, 250 ఆరోగ్య ప్రభాకరము పుస్తకులు, 300 ఆరోగ్యావధ్యపు పుస్తకులు, 250 మలబద్దకము పుస్తకులు అచ్చువేసినవి, ప్రకృతికారణముల బ్రహ్మ

నకు ఉచితముగా సమర్పించి పుచ్చా వెంకటాచార్యులు గారు ట్రస్టుఫండును వృద్ధిచేసిరి.

పత్రికా విలేఖరులు

గ్రంథకర్తలుగా పేర్కొనిన వారుగాక ఈ క్రింది వారు గూడ పత్రికకు వ్యాసములు వ్రాసి సహాయపడుచుండిరి. 1. కోట శ్రీరాములుగారు, 2. మృత్తింటి అంజనేయులుగారు, 3. ఓ. శే. బొల్లాపగడ సుందర గోపాలరావుగారు, 4. వి. దొండాసాహెబుగారు, 5. చెన్నుభొట్ల భానుమూర్తిగారు, 6. అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు, 7. తాండవ కృష్ణగారు, 8. వాడపల్లి మరహరిరావుగారు, 9. కొండూరి నూర్య నారాయణగారు, 10. పెమ్మ శేషయ్యగారు, 11. అయ్యంకి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, 12. యోగి రాఘవేంద్రగారు, 13. వేగిరాజు కృష్ణరాజుగారు, 14. అక్కర్లల్లిసాహెబుగారు, 15. జి. వారాయణ స్వామిగారు.

పృథ్వీ కార్యాలయ ట్రస్టు

1923 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో పృథ్వీ కార్యాలయము ప్రజాసంబంధముగు ధర్మసంస్థగా రిజిస్టరుచేయబడినది. దానికి అప్పటిలో ఓ|| శే|| నారిశెట్టి హనుమయ్యగారే సోల్-ట్రస్టీగా ఉండి వ్యవహరించుచుండిరి. 1934 సంవత్సరములో ఆదనపుట్రస్టు డిడు ద్వారా 1. చెరువు శ్రీ మల్లిఖార్జునడుగారు, 2. పుచ్చా వెంకటాచార్యులుగారు, 3. అయ్యంకి వేంకట రమణయ్యగారు, 4. సీతారామావధూతగారు, 5. ఓ|| శే|| జ్ఞానాంబుగారు, ట్రస్టీలుగా పేర్కొని తానెవరివిధానమువలన హనుమయ్యగారు మేనేజరు ట్రస్టీగా నుండిరి. వారియనంతరము ఈ అయదుగురు ట్రస్టీలు కార్యనిర్వహణము చేయుచుండిరి. వారిలో శ్రీ పుచ్చా వెంకటాచార్యులుగారు పెన్సిడెంటుగను, శ్రీ అయ్యంకి వేంకట రమణయ్యగారు కార్యదర్శిగను, నుండి వ్యవహరించుచున్నారు. చెరువు శ్రీ మల్లిఖార్జునడుగారు 1935 సంవత్సరములో ట్రస్టులో నుండి స్వయముగా తొలగినందున వారి స్థానము శ్రీ జెన్నుభొట్ల భానుమూర్తిగారిచే సంపదించినది. ఆ తరువాత 29-6-42 తేదీవరకు పై అయదుగురే ట్రస్టీలుగా నుండి పనిచేయుచున్నారు. జ్ఞానాంబుగారు మరణించినందున వారి స్థానమున శ్రీ పైదా శ్రీరామకృష్ణయ్య జమీందారుగారిని యెన్ను

కొనిరి. ఇప్పుడు 1. పుచ్చా వెంకటాచార్యులుగారు పెన్సిడెంటు, 2. అయ్యంకి వేంకట రమణయ్యగారు, శ్రీకటరీ, 3. సీతారామావధూతగారు, 4. చెన్నుభొట్ల భానుమూర్తిగారు, 5. పైదా శ్రీరామకృష్ణయ్యగారు ట్రస్టీలుగానుండి కార్యనిర్వహణము చేయుచున్నారు.

ట్రస్టు భవనములు

1923 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో బెజవాడలో మునిసిపల్ 5/65 కవాటసంఖ్యగల యింటిని ఓ|| శే|| నారిశెట్టి హనుమయ్యగారు 1950 లకు కొని మరమ్మత్తుచేయించియుండిరి. తరువాత 1934 సంవత్సరములో దానినే పడగొట్టి మూడు రు 5000 లు చెల్పించి యిప్పుడున్న ట్రస్టు పృథ్వీధనమును నిర్మించిరి. అదే యిప్పుడు మన కార్యాలయముగా నున్నది. గోలి శేషయ్యగారున్న, పిట్టల కనకయ్యగారున్న, పృథ్వీ కార్యాలయమునకు బాకీపడియుండి తీర్పులేక పోయినందున వారియిండ్లను ప్రకృతి కార్యాలయమునకు చేర్చుకొంటిమి. ఇట్లు అశ్రేణిగోని వింకా 2 యిండ్ల కలసినవి. ఇదిగాక కామరివారి సుగులో (కొత్తగుడిలవద్ద) ఒక యింటిని శ్రీహనుమయ్యగారు కొనియుండిరి. ఇవన్నియు పృథ్వీ కార్యాలయ ట్రస్టునకు స్వంత ఆస్తిగా నున్నవి.

స్థిరాస్తి

విశాఖండ్ల తాలూకా కంచితచర్లలో కొంత స్థిరాస్తిని హనుమయ్యగారు ట్రస్టునకు సమర్పించి యుండిరి. దానివలన ఏటేట కొంత ఆయనజ సమహుచున్నది.

పృథ్వీ సంపాదకత్వము

1919 సంవత్సరము ఆగస్టు 1 వ తేదీనుండి 1923 సం|| ఏప్రియలు 1 వ తేదీవరకు ఓ|| శే|| నారిశెట్టి హనుమయ్యగారు ప్రకృతి పత్రికా సంపాదకులుగా నుండిరి. 1923 సం|| మే 1 వ తేదీ నుండి 1934 సం|| ఆగస్టు 1 వ తేదీవరకు శ్రీ పుచ్చా వెంకటరామయ్యగారుమూడా నారిశెట్టి హనుమయ్యగారికి తోడుగా సంపాదకత్వమును మానుచుండిరి. 1934 సంవత్సరము ఆగస్టువరకు పత్రికామీద Edited, Printed, and Published by N. Hanumayya అనియే అచ్చుపడుచుండెను. 1934 సం|| సెప్టెంబరు 1 వ తేదీనుండి కొత్త డిక్లరేషనుచేసి పుచ్చా వెంకటరామయ్యగారే పత్రికా సంపాదకులుగా నున్నారు.

భారతీయ ప్రకృతి ధర్మప్రచారక సంఘము

1919 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో శ్రీ భారతీయ ప్రకృతి ధర్మ ప్రచారిణి సంఘము స్థాపించబడినది. అందు ని క్రిందివిధముగా సంఘ ఉద్దేశ్యములు తీర్మానింపబడినవి.

1. సర్వాత్మకుడును, సర్వజ్ఞుడును, నిత్యమంగళ స్వరూపుడును, అగు భగవంతుని నిరంతర శక్తియే ప్రకృతి యనబడును. నిఖిలలోకముల యొక్క సృష్టి, స్థితి, సంహారములు యీ ప్రకృతి కార్యములే. ప్రకృతి కృత మంతయు భగవదుద్దేశమే అగుట అది సర్వభూత మలన పరమశ్రేయః పుష్కలము. ప్రకృతియొక్క ధర్మమును దాని గమనమును యథార్థముగా గుర్తించి యజ్ఞాన జనితమగు తన ఆహంకారమును గుర్తించి, విసర్జించి ప్రకృతిని ఆనంద రిందుటయే పరిణిష్టమనకును పరధాన కర్తవ్యమును పరమకల్యాణమును అని ప్రకృతిశేవన సిద్ధాంతము.

2. పై సిద్ధాంతమొక్క యథార్థమును సర్వ ప్రయత్నములచేత లోకమునకు బోధించి సిద్ధాంతమును వ్యాపింపజేయుటయును, సరియైన ప్రకృతి ధర్మాచరణమును తెలిపి అందువల్ల కలుగు ఉత్సాహపూరితములను జనులకు స్వానందభవిత మొనర్చుటయు భారతీయ ప్రకృతిధర్మ ప్రచారిణి సంఘము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. చేయదగిన కార్యములు:—

1. పత్రిక, గ్రంథములు, కరపత్రములు, ఉపన్యాసముల మూలమున ప్రకృతి శీవన సిద్ధాంతమును బోధించుట,
2. ప్రకృతి సిద్ధాంతబోధక గౌరవాలయమును స్థాపించుట,
3. ఫలారాములను, అరోగ్యసదనములను నెలకొల్పి రోగులకు అరోగ్యమును కల్గించుట,
4. కాళాసంఘములను స్థాపించుట,
5. అనాధ శరణాలయమును నెలకొల్పుట,
6. ప్రకృతిశేవకలకు ఆశ్రయ మొసంగుట.

సభ్యులు - సంఘాదర్శము ననుసరించి అన్ని కార్యములకు తోడ్పడువారును, సంఘముచే నిషేధింపబడు వర్తనమును వర్జించి సంఘము ఆహేదింపబడిన శీవందువారును సంఘవిధులకు లోబడి 'అచరణసభ్యులు' అగుటకు అర్హులు.

తమ ప్రవర్తనమును మార్చుకొనలేక సంఘ కార్యములకు తోడ్పడువారు సామాన్య సభ్యులుగా ఉండుటకు

అర్హులు. ఈ సభ 1920 సంవత్సరము యేప్రిల్ నెలలో జరిగినది. తరువాత యీ క్రిందివారు కార్య నిర్వాహక సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడ్డారు.

1. కందుకూరి వటుక తైరవమూర్తి పంతులుగారు, పైనిడింటు
2. నారేటి చానుమయ్యగారు, వైనుపైనిడింటు & ఎడిటరు
3. ఆత్మకూరి గోవిందరావుగారు, పెక్కటేటి & ట్రెజరర్
4. పింగళి లక్ష్మీనారాయణగారు,
5. గజైల సీతారామయ్యగారు,

ఆ సంఘము నాటినుండి నేటివరకును బెజవాడ కార్యాలయముగా గలిగి నడచుచున్నది. భారతదేశమునందంతటను కాళాసంఘములను సభ్యులును గలరు. 1923 వ సంవత్సరమునుండి 1926 సంవత్సరము వరకు ప్రకృతి పత్రికలోనే ఒక యింగ్లీషు సప్లిమెంటు వేస్తూ వచ్చారు. తరువాత 1926 నెలయు జులై నెలలో ది ఇండియన్ నామోపాత్ అను పత్రిక ప్రారంభింపబడినది. అప్పుడు రెండుసంచికల మాత్రమే ప్రచురింపబడినవి. తరువాత 1931 సంవత్సరము జనవరి 1 వ తేదీన, ది ఇండియన్ నామోపాత్ పత్రిక రెండవ సంచిక ప్రచురింపబడినది. 1927 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో 1 వ తేదీన ప్రత్యేక యేర్పాటులను కలకత్తాలో ప్రచురింపబడు 'నేచర్ హిలర్' పత్రికను భారతీయ ప్రకృతి ధర్మప్రచారిణి సంఘమునకు అప్పేయిల్ అర్గ్గా అంగీకరించినారు. అప్పటినుండి 'ఇండియన్ నేచర్ హిలర్' పత్రిక కలకత్తాలోని 'నేచర్ హిలర్' పత్రికతో కలిసిపోయినది. 1929 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో 'నేచర్ హిలర్' పత్రిక అగిపోయినది. తరువాత వేరే మార్గములేక భారతీయ ప్రకృతి ధర్మప్రచార సంఘమువారు 1931 సంవత్సరము జనవరి 1 వ తేదీన తమ స్వతంత్ర పత్రిక అయిన 'ఇండియన్ నామోపాత్' ను బెజవాడనుండి తిరిగి నడిపి వారప్రచురించిరి. అప్పటినుండియు 'ఇండియన్ నామోపాత్' పత్రిక నేటివరకును అవిచ్ఛిన్నముగా ప్రచురింపబడుచున్నది. ఇప్పుడు యీ సంఘమునకు - శ్రీ చెన్నుపూర్ణ భాను మూర్తిగారు, పైనిడింటుగారు, శ్రీ పుచ్చా శంకట రామయ్యగారు, జనరల్ కెక్రటర్ గారు, శ్రీ ఆయ్యంగి శంకటరమణయ్యగారు, ప్రచార కార్యదర్శిగారు, శ్రీ

వాడవల్లి మురహరిరావుగారు సంఘపేవా కార్యదర్శిగాను పని చేయుచున్నారు.

భారతదేశమునందంతటను భాషారాష్ట్రమునకు ఒక్కొక్కరు చొప్పున దీనికి ఉపాధ్యక్షులు గలరు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రకృతి ధర్మ ప్రచారక సంఘము

భారతీయప్రకృతి ధర్మసంఘమునకు అనుబంధముగా ప్రకృతివైద్యవిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయు నుద్దేశముతో తెలుగుదేశమున కంతటికిని సంబంధించిన ఒక సంఘమును స్థాపించిరి. దానికి ఆంధ్రరాష్ట్రీయప్రకృతి ధర్మప్రచారక సంఘము అని పేరు. ఆ సంఘముయొక్క ఉద్దేశములు ఈ క్రిందవారీయబడిన విధముగానున్నవి.

1. సర్వాత్మకుడును, సర్వజ్ఞుడును, నిత్యమంగ శస్వరూపుడు నగు భగవంతుని యనంతశక్తియే “ప్రకృతి” యనబడును. నిఖిలలోకముల సృష్టినిత్యసంహారము లీ శక్తి కార్యములు. ప్రకృతి కృతసంతతయు భగవద్విద్యమే యగుట సర్వభూతములకు పరమేశ్వరీయఃపురుషు. ప్రకృతియొక్క ధర్మమును, దాని గమనమును యథార్థముగ నెఱిగి ప్రకృతి ననుసరించుటయే పృథివీపునకు బ్రధానకర్తవ్యమును బరమకల్యాణము అని ప్రకృతి జీవనసిద్ధాంతము.

పై సిద్ధాంతముయొక్క యథార్థ్యమును సర్వప్రయత్నములచే లోకమునకు బోధించి సిద్ధాంతమును వ్యాపింపజేయుట, మరియు క్రిమమగు ప్రకృతి ధర్మాచరణమును దెలిపి దాని గలగు సుత్కృష్టఫలమును జనులకు స్వానుభవపరిచి మొనర్చుట.

2. దుఃఖముయొక్క మూల కారణమును, దాని యథార్థ్యమును గూర్చియు, దుఃఖనివర్తకములను, బ్రకృతి సిద్ధములు నగు మార్గముల గూర్చియు బరిశీలనమును బోధింపజేయుట.

3. స్వాభావిక జీవనధర్మముల గూర్చియు, జాపచారికములగు నిరావధ నిశ్చిన్త్ర పాక్రతిచికిత్సా విధానముల గూర్చియు బరిశీలనమును బోధింపజేయుట, తన్మూలమున సత్యమగు స్వాస్థ్యశాస్త్రమునకు బరిపూర్ణత నొసంగుట.

4. భారతీయ పాశ్చిమ ప్రకృతిచికిత్సా విధానములను బరగు నానా యోగభేదముల సిద్ధాంతములను సాధన ప్రక్రియలను బరిశీలించి సమన్వయించి యుద్ధరించుట.

5. దుఃఖనిరోధకములు లేక నివారకములు నగు ప్రపంచమునందలి నానాపాశ్చిమాధునికపుతములను, ప్రకృతి యావిధానములను, ఆచారములను, ఆభ్యాసములను, సాదర్ప్యవిమర్శముగ బరిశీలించి అందొక జేళ లభింపగల ప్రకృతి చికిత్సాపర్యముల గ్రహించుట.

6. ప్రకృతి ధర్మపరిజ్ఞానమును ప్రకృతి జీవనకల్యాణమును జనులు బడయు నిమిత్త మవసరమగు వివిధ కార్యముల నొనర్చుట. అందు ముఖ్యముగ -

(అ) పత్రికాముఖమునను, గ్రంథములు, కరపత్రములు, ఉపన్యాసములు మూలమునను సాధ్యమగుచో నాదర్శ యోగ్యములగు విద్యాలయములను స్థాపించియు ప్రకృతి జీవనసిద్ధాంతమును, మరియు వివిధ నిరావధ నిశ్చిన్త్ర ప్రకృతిచికిత్సావిధానములను బోధించుట.

(క) గ్రంథాలయములను స్థాపించి ప్రకృతిసిద్ధాంత బోధకములగు గ్రంథముల నందు నెలకొల్పుట.

(చ) రోగవిమోచనమును గాని పవిత్ర విశ్రాంతిజీవనమునుగాని కోరువారి సౌకర్యార్థము ఆరోగ్యసృదనములను, ఫలారామములను, తపోవనములను, యోగాశ్రమములు మున్నగువానిని, అనుకూలప్రదేశములందు నెలకొల్పియు, ప్రకృతిచికిత్స మూలమున నాధిగ్రాహ్యుల నెదిరింపజేసియు ప్రకృతిజీవనప్రభావము లోకమునకు ప్రకాశింపజేయుట.

(ట) సంఘనిధులకు లోబడి యావశ్యకతలయములను నెలకొల్పి అందు చిక్కలేనిస్థితిలను జేర్చి ప్రకృతి ధర్మానుగుణముగ బోషించుట.

(త) ప్రకృతిధర్మప్రచారమునకు తమ యావత్కాలమును వినియోగించి పాటుపడు సేవకల్పించుమును నిర్మించి పనిచేయుట.

(ప) వీలగుచోట్ల నెల్ల సమయములను స్థాపించి వానిని టి మాతృసంఘమునకు శాఖాసంఘములుగ జేర్చికొనుట.

మొదటి పేవక సంఘము

౧ గంధం శేంకటకల్వరావుగారు, బి. ఏ.

౨ వారిశెట్టి హనుమయ్యగారు

౩ పుచ్చా శేంకటాశ్రమయ్యగారు

౪ ఆయ్యంగి శేంకటరమణయ్యగారు

౫ కందుకూరి కటుక శైరమగారిగారు, బి. ఏ.

౬ వాడపల్లి మురహరిరావుగారు

౭ సి. చంద్రశేఖరశెట్టిగారు జి. డి. ఏ.

౯ బొల్లపగడ సుందరగోపాలరావుగారు

౯ గూడూరి రామచంద్రారావుగారు

౧౦ జ్ఞానాంబగారు

౧౧ శృంగారపు కోటమ్మగారు

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రకృతివైద్యసభలు

ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని సంబంధించిన యీ సంఘము యొక్క వార్షిక సభలు ప్రకృతి వార్షికోత్సవములతో పాటు వివిధపట్టణములయందు జరుపబడుచుండెను. మొదట మొదట 1, 2 దినములలోనే సభలు ముగియుచుండెడివి. పోనుపోను ఆ సభలు 3 దినములు జరుపబడుచుండెను. అప్పుడు ప్రకృతివైద్యమును గూర్చిన ఉపన్యాసములు ప్రజలు విశేష కృతాహులమును జూపుచుండిరి. 3 దినముల సభల్లో ప్రకృతివైద్య ప్రచారమునకు చాలియుండలేదు అని తోచినది. ప్రజలును అట్లే భావింపసాగిరి. 3 దినముల సభలలో విషయముయొక్క సంపూర్ణానుభవమును కలిగించుటకు సాధ్యము కాదనియు ఆ సభలవలన విషయ పరిచయము మాత్రమే కలుగననియు రూఢిపడినది.

అందువలన బోధనకొఱకై ఇంకొక విధముగు సభలు చేయి అవసరము గోచరించినది.

ప్రకృతివైద్య శిక్షా శిబిరము

1932 వ సం॥ సెప్టెంబరు ప్రకృతి పత్రికయందు ఇట్లు ప్రచురింపబడినది:—

“1932 వ సం॥ మార్చి 1 వ తేదీ మొదలు 30 వ తేదీ వరకు ప్రకృతిరమణీయ మగు ప్రదేశమున ప్రకృతి శిక్షాశిబిరము జరుగును. ప్రకృతివైద్యులు ప్రకృతి విద్యార్థులకు తరించు నుచ్చేదదు.” 1932 వ సం॥ అక్టోబరు నెలసంచికలో శిబిరవాసులందరూ ఫలావరమునే భుజింపవలయుననియు, రోగులకు ఉచితముగా సలహా యివ్వవలదనననియు, ప్రచురింపబడినది. డిశంబరు సంచికలో శిబిరమునందు బోధించు విషయవివరణ కలదు. మరియు అండ్రిట్టు కలదు.

“ప్రకృతి వైద్యులు ఆంధ్రదేశమునందు పలపురున్నార. ....వారినందరిని ఒకచోట సమావేశపరచి, వారందరియొక్క అనుభవములను సమన్వయపరచుట అవసరమైయున్నది. మొదట అవసరమయినవి ఎవరికి చాళి అచ్చుకొనవలయునని నియమింపబడినను పోను పోను

అది యుక్తమైనపద్ధతి కాదనియు, యెట్లైనను శ్రమ చేసి ఉచితముగానే విద్యార్థులకు అవసరపడుటలను గలిగించుట అవసరమనియు గ్రహింపబడినది.”

తదనుగుణ్యముగ 33 వ సంవత్సరం మార్చి ప్రకృతిపత్రికలో ఇట్లు ప్రచురింపబడినది. “అమలాపురం తాలూకా బోర్డుయొక్కయు, కోనసీమ సెంట్రల్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుయొక్కయు ఆధ్వర్యమున శ్రీ శ్రీ శ్రీ సడింపల్లి నుబ్బరాజుగారి ఆదరణవలన, ప్రకృతి శిక్షాశిబిరము కోనసీమయందు ప్రకృతి రామణీయకముగల సుందర తరుచ్ఛాయలందును, గోదావరియొడ్డున 1935 సం॥ మేనెలలో జరుగను .....ప్రకృతివైద్య శిక్షాశిబిరము 40 మంది విద్యార్థులకు ప్రకృతినిర్దమగు అవకాశము ఉచితముగా నొసంగబడును.....ఫలాదులను మాత్రము తినియుండజాల వని ఫీల్డ్లనక్కరలేదు. ఎన్నియో వత్సరములనుండి ఫలాదుల సేవించుచు బలాకోగ్యానందముల గాంచియున్న ప్రకృతి చికిత్సకులు కొందరు శిబిరమును నడుపుదురు. అట్టి యావారమును సుకముముగా భుజించవారలకు నీరసము గలుగదని తెలుపుచున్నారము. ప్రకృతి నిర్దమగు కేవల ఫలావారమును తిరి యుండజాలమనువాదము తినియుండజాలనివారును, యథార్థముగా ప్రకృతి చికిత్సకులు కాదు.” ఈ విధముగా ప్రకృతి శిబిరముయొక్క అభిప్రాయము పరిణామము పొందినది దీనికి మూలము నారికెట్టి హనుమయ్యగారు, ఆయ్యగారి పెరిటరము నియ్యగారు, పుచ్చా పెరిటరముయ్యగారు. వారే శిబిరమును భావించి రూపము నిచ్చిరి. దానికి డా॥ వాడపల్లి మురహరిరావుగారు, డా॥ బొల్లపగడ సుందరగోపాలరావుగారు, డా॥ పాలపరి నెలసంచిక రావుగారు, డా॥ దువ్వూరి రామకృష్ణారావుగారు, డా॥ దివిరంగాచార్యులుగారు, డా॥ చెన్నభట్ల భానుమూర్తిగారు, డా॥ జ్ఞానాంబగారు, శ్రీయుత మంత్రి పగడ సాంబశివరావు పంతులుగారు, తోడుపడిరి. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల సీతారామయ్య, జ్యోతిష్యుల శ్రీరామమూర్తిగార్లు మార్గసమస్కారములు చేయుచుండిరి.

ఆంధ్ర ప్రకృతి ధర్మపరిషత్తు

శిబిరములలోని అధ్యాపకులందరూ కలసి ఒక సంఘమును స్థాపించిరి. దీనిని అప్పటికి రిజిస్టర్డ్ వ్యాపకముయొన్న భారతప్రకృతిధర్మప్రచారక సంఘమునకు

అనుబంధముగా నేర్పరచిరి. ఇట్లు ఏర్పరచబడిన సంఘమునకే ఆంధ్రప్రకృతిధర్మపరిషత్తు అని పేరు

పరిషత్తు ఉద్దేశములు

1. ప్రకృతి జీవనవిధానము వైహిక, మానసిక ఉన్నతి గలుగుటయేగాక ఆత్మీయపరిణామ మార్గదర్శియని ప్రబోధించుట.
2. ఆందుకు జీవనవిధానమును దౌర్బల్యములగు నిరాపద నిశ్చయచికిత్స లభ్యపరచుని నిర్ధాపించుట
3. జీవనవిధానమును బోధించుటకు ఆవలంబించుటకు అవసరమైన విజ్ఞానము నొసగుట.

ఈ పరిషత్తుయొక్క విద్యావిధానము

విద్యావిధానము కి సంబంధించి ఇచ్చుటకు ఏర్పాటు జరిగినది. ఈ కాలములోపల ప్రకృతి జీవనవిద్యావిధాన మంతయు పూర్తియగును.

తొలిసంవత్సరము ప్రకృతిచికిత్సలయందలి సామాన్య విజ్ఞానము మాత్రము కలిగి పబడును ఈ పరిషత్తుయందు తొలిసంవత్సరము “ప్రకృతిచికిత్స” పట్టుమున కన్పట్టె యుండును. పీఠ ప్రకృతివైద్యాచార్యు లిచ్చేది చికిత్సా క్రమము నాచరణలో బెట్టుటకే అర్హులై యుండును.

రెండవసంవత్సరములో వైశాఖ్యములయొక్క కౌశ్ఠీయజ్ఞానము బోధింపబడును. పీఠ కృతార్థము కాగానే నిదానచికిత్సాభాగములయందు సమర్థులగుదురు. వారికి “ప్రకృతి వైద్యాచార్య” బిరుదును సమర్పింపబడును. మూడవసంవత్సరమున తాము గృహించిన విద్యయందు పూర్ణప్రజ్ఞ గలవారై ప్రకృతి శిబిరములు (Camps) నడుపుటకును యితరవిధముల ప్రకృతిధర్మ ప్రచారములు చేయుట కవసరమైన విజ్ఞానములంతయు గడించురు. వీరికి “ప్రకృతిధర్మ వేది” పట్టుమును ప్రసాదించురు!

పరిషత్తు నిర్మాణము

ఆంధ్రప్రకృతిధర్మపరిషత్తునకు బెజవాడ కార్యస్థానముగ నిర్ణయింపబడినది.

శ్రీయుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, అధ్యక్షులు (Chancellor) పుచ్చా వెంకటాచార్యుగారు, ఉపాధ్యక్షులు, శిబిరధిపతి. (Vice-Chancellor)

నారీకెట్టికానుమయ్యగారు, వ్యవస్థాపకుడు. (Registrar) అయ్యంకి వేంకట రమణయ్య పంతులుగారు, అనువ్యవస్థాపకుడు (Assistant Registrar) సలహాసంఘసభ్యులు:— వాడపల్లి మురహారావు, దువ్వూరి రామకృష్ణరావు, బొల్లారెడ్డి సుందరగోపాలరావు, పాలపర్తి నరసింహారావు, దివి రంగాచార్యులు, చెన్నుభొట్ల భానుమూర్తి, జ్ఞానాంబ, సీతారామ అపభ్రాతగార్లు. ఈ పరిషత్తుయొక్క వ్యవహారములన్నియు శిబిరధిపతియొక్క తుదినిర్ణయమునకు లోబడి యుండును.

“ప్రకృతి చికిత్స” పరిక్షకు

పరిషత్తుపరిషత్తులు (మొదటిసంవత్సరము)

1. కార్యకాండ్రము:— జీర్ణమండలము, నాడీమండలము రక్తాభిసరణము, శ్వాసాశయములు, మాత్రపిండములు, త్వక్కు, పుష్పనాళిము, జ్ఞానేంద్రియములు, మొదలు.

2. ఆరోగ్యకాండ్రము:— దినచర్య, ప్రార్థన, స్నానము వస్త్రధారణము, న్యాయాతి, వ్యాధిమును, చిక్రాంతి, గాలి, నీరు, ఆహారము, నిద్ర, దాంపత్యధర్మములు, గర్భధారణము, బాలింత, శిశుపోషణము, గృహనిర్మాణము, ప్రభువుచికిత్స.

3. జలచికిత్స:— అర్ధగృహము లేమి చేప్పినది, జలముయొక్క వివిధోపయోగములు, కట్టు, స్నానములు, జల్లులు, ధారాస్నానములు, వస్త్ర, జలపానము, రోగాలవైద్యము, చికిత్సావైద్యము, కూనేచికిత్సలు.

4. ఉపవాసచికిత్స:— ఉపవాసము యెవరు యెప్పుడు యెందుకు జేయవలయును? ఉపవాస కాలమున తీసిగొనవలసిన జాగ్రత్త - యెవరు ఉపవాసమును జేయగూడదు? అను విషయములు.

5. సూర్యశిల చికిత్స:— సూర్యోపాసన, ప్రతిరక్త బిందువు ఒక సూర్యుడే; సూర్య కాంతియందలి రంగులు, వాని లోపమువలన జేయవలసిన గలుగు వ్యాధులు. వానిని నివారించుటకు వర్ణముల యుపయోగము, వర్ణ రోపణచేయుట, వివిధపరికరములు, వానియొక్క వినియోగము, జాగ్రత్త.

6. ప్రకృతిధర్మగమనము:— ఈశ్వరవాణి, సహజపరిజ్ఞానము, బలము, మృత్తిక, వాయువు, శబ్దము, స్వాభావిక స్నానము, మట్టికట్టు, అధర్మమునము, చమరుగల కాలులు, పండ్లు.

7. వ్యాయామశాస్త్రము:—దేహమయొక్క బహిష్కారావయవములు, వ్యాయామమునకును వానికిని గల సంబంధము. వ్యాయామమునందు రక్తమునకు కలుగు పారిశుద్ధ్యము, కండరములకు గలగు జీగిది, వివిధములగు రోగములకు వివిధములగు వ్యాయామములు, వానిని పరియోగించు కాలము, విధానము, అధికారము, జాగ్రత్త.

8. యోగవ్యాయామశాస్త్రము:— ఆధివ్యాధులందు యోగముయొక్క ఉపయోగము, సౌలభ్యము, సుక్రియములు, ఆసనములు, ముద్రలు, బంధనములు, ప్రాణాయామము, వీర్యయొక్క ఆవసరము, ప్రయోగము, అధికారము, జాగ్రత్త.

9. అంగమర్దన:— దేహరోగ్యమునకు చర్యము - కండరములు - నరములయొక్క చివరలు - ధనుశులయొక్కయు, నీరలయొక్కయు చివరలు, ఎట్లు సహాయము చేయుచున్నవి? వానియందలి మాండ్ర్యము ఎట్లు రోగమునకు కారణమగుచున్నది. పినుకుట - గుడ్డుట - చరచుట - గిలుట - సాగదీయుట - మెలికేయుట - వీర్యయొక్క విధానము - ప్రయోగము - అధికారము - జాగ్రత్త.

10. అవరోచిత్త:—ఆస్థులములు, మృతములు, నిషిద్ధములు, పిండిపదార్థములు, మాంసకృత్తులు, కొవ్వుపదార్థములు, వానియొక్క స్వభావము; దేహనిర్మాణమునందు వానియొక్క తోడ్పాటు, విటమినులు, దేహరోగ్యమునకు వానియొక్క అవశ్యకత; ధాన్యములు - పప్పుపదార్థములు - చమరుపదార్థములు - కూరలు - కాయలు - పండ్లు - దుంపలు - ఆకులు - వానియొక్క వివిధములగు అవశాదిపరిమాణములు. ఏ యే పదార్థములవలన ఏ యే రోగములు ఎఱివారికి వృద్ధి యగునది? ఏ యే పదార్థములవలన ఏ యే రోగములు తగ్గినది; వంటవానివలన కలుగు లోపములు, దానియందు కలుగు లోపములు, వానిని సమరసపరచు మార్గములు, వివిధరోగములకు వివిధములగు పక్ష్యములు.

11. కశీరు కాసమీకరణ చికిత్స:— నాడీమండలము, ఇడ, పింకళ, సుమమ్మనాడులు - మజ్జ - శ్మశ్మశ్మసలు - వాని స్వస్థానములు, స్థానచ్యుతి; రోగము, స్వస్థాన స్థాపన - రోగనివారణము.

“ప్రకృతి వైద్యచార్య” పరీక్షకు

పఠనీయవిషయములు, (రెండవసంవత్సరము)

1. అస్థినిర్మాణశాస్త్రము:— అస్థిపంజరము; కపాల నిర్మాణము; కబంధనిర్మాణము; బాహువులు; హస్తములు, కాళ్లు; పాదములు; శిశ్నిముక; కూపకనిర్మాణము.

2. శారీరశాస్త్రము:—ప్రధానావయవ నిర్మాణములు, వానిక్రియలు. 1 మెదడు, 2 నాడీమండలము, 3 హృదయము, 4 శ్వాసాశయములు, 5 రక్తవాహికలు. 6 శ్లీమండలము, 7 చర్మము, 8 మలమూత్ర రోగములు, 9 జిహ్వ, 10 ముక్కు, 11 కన్ను, 12 చెవి. జననేంద్రియములు, గర్భాన్నిధి, పిండకీర్మము, 13 శీవరస గ్రంథులు.

3. ఆరోగ్యశాస్త్రము:— (క) దంపతులు గమనించవలసిన విషయములు. బ్రహ్మచర్యము, వ్యాయామము, నూర్యకాంతి, విహారము, శ్రేయ, సద్యావములు.

(ఖ) గర్భధారణ కాలమున గమనించవలసిన విషయములు. అవరోచి విహారములయొక్క మితి. బ్రహ్మచర్యము, సద్యావము.

(గ) ప్రసవము:—గమనింపవలసిన విషయములు: ఆహారము, నిద్ర, దుస్తులు, పురిటిగది, శోచము, గానీ, శలంతురు.

(ఘ) సంతానపాలనము:— పాలులేని పిల్లలు, ధీరదోహదము, శిశుఅవరోచములు, దుస్తులు, పరిశ్రమ, విద్య, శిశురోగములు, వాని చికిత్స, తెలివితక్కువ పిల్లలు, చుర్రార్ధపు పిల్లలు.

4. సునితకైద్యము:— (క) సూర్యోపాసన, శక్తి తత్వము, శక్తిమండలి రెండుభాగములు, కీడిశస్త్రము, ఉష్ణశక్తులు, రాసాయనిక అనురాగము, ప్రాణికము, రాసాయనిక సామరస్యము, వర్ణముల ఆనోక్తియ సంబంధము, వర్ణములకు శక్తిని గల సంబంధము; కీడిమువలన గలుగువ్యాధులు, ఉష్ణమువలన గలుగు వ్యాధులు, ఏరంగువలన నేరోగము జయమగునది? చర్మమును ఆరోపించు విధములు, ఉపకరణములు, పారిభాషిక పదములు.

(ఖ) చికిత్సాభాగము:—శ్వాసాశయవ్యాధులు, శిరశాశయవ్యాధులు, గర్భాశయవ్యాధులు, జననేంద్రియ వ్యాధులు, మూత్రాశయవ్యాధులు, చర్మవ్యాధులు,

శ్రీమద్భగవద్గీతా అధ్యాయములు

మానసిక వ్యాధులు, వాడివ్యాధులు. శేత్యకర్ణవ్యాధులు, ఇతరములు.

5. జలచికిత్స:—జలచికిత్స పద్ధతులు. జలచికిత్సలకు కాశ్రియజ్ఞానము.

6. అహారశాస్త్రము:—పదార్థము, శక్తి, జీవము, వికాసము, అహారమునందలి విభాగములు, మాంసకృత్తులు, క్రొవ్వుపదార్థములు, కర్మమైన పదార్థములు, సేంద్రియ అస్థుములు, సేంద్రియలోహములు, లవణములు, అస్థుములను తగ్గించు పదార్థములు, అస్థుమును పెంచు పదార్థములు, విటమినులు, అహారము, భూసారము, మానవుని సహజాహారము, ఫలములు, కాకములు, ధాన్యములు, పక్షుపదార్థములు, జంతుపదార్థములు, మాంసాహారములు; ఉద్దీపకపదార్థములు, మర్మపదార్థములు, అహార పానీయములందు కల్గియున్న, దుష్టాహారముల వలన నష్టములు, రోగనివారణమందు అహారమునుగూర్చి తెలియజేయుట, అభిప్రాయములు, సహజాహారములవలన రోగనివారణ మగుట, అహారములయందలి వివిధద్రవ్యముల పటికలు.

7. నిదానశాస్త్రము:—1 కపాలశాస్త్రము, 2 తత్త్వములు, మానసికతత్త్వము, దృఢతత్త్వము, కండర తత్త్వము, వానకతత్త్వము, అస్థితత్త్వము. 3 కనీకా నిదానము, 4 అవస్థానపరీక్ష, 5 కేయకానిదానము.

శి బి ర ని య మో వ శి

విద్యార్థులు గమనింపవలసిన ముఖ్యవిషయములు.

౧. శిబిరమునందున్న ఫలవృక్షములనుండి కామలముగాని అశుభగాని చివరకు ముఖము కడుగుకొను పుడకలు గాని వివరములు.

౨. శిబిరమునకు ఎగురుగాని నదియొడ్డునగాని శిబిరమునకు చెరువునందును దూరమునగాని పరిసరమునగాని చేయరాదు.

౩. ఎవరుగాని గట్టిగా మాట్లాడరాదు. అట్లు మాట్లాడిన యెడల ఇతరులకు చదువుకొనకుట, పాఠ్యములు చదువుకొనుట మొదలగు పనులకు ఇబ్బందిగా నుండును.

౪. ఆంధరును ప్రకృతినియు ఉదయము ౪-3౦ గంటలకే లేవవలెను. రాత్రి ౧౦ గంటల తర్వాత మేలుకొనకుండ.

౫. ఉదయము ౬ గంటలలోపున శాచము, స్నానము ముగించి ౬ గంటలకు మార్గపాసకు రావలెను.

4

౬. ఉదయము ౬-3౦ గంటలకు పిల్లలకు ఫలాహారము.

౭. ఉదయము ౩ గంటలకు పాతములు ప్రారంభింపబడును.

౮. ఉదయము ౧౦ గంటలకు సాగ్రతఃకాలపాతముల ముగింపు.

౯. ౧౦ గంటలనుండి ౧౧ గంటలవరకు మధ్యాహ్న భోజనము.

౧౦. ౨ గంటలు మొదలు ౪ గంటలవరకు మరల పాతములు.

౧౧. ౪ గంటలు మొదలు ౬ గంటలవరకు సడక, వ్యాయామము, అటలు, అసనములు, స్నానము.

౧౨. ౬ గంటలకు సాయంకాల భోజనము.

౧౩. తోటలోనున్న కుక్కు-సంతను తోటకు ఉత్తరముగా వెలుపట ఒకేనోట చేయవలెను.

౧౪. విద్యార్థులు యెవ్వరుగాని గురుమహారాజు ఉత్తరువు పొందనిచే శిబిరమును వదిలి వెళ్ళకుండ.

౧౫. శిబిరమునకు వచ్చుపారందరు తమ శేర్లకు శిబిరాధిపతికి ఇయ్యవలెను.

౧౬. ప్రకృతినియు విద్యార్థులలోనుండి ముగ్గురు శిబిర సేవకులుగ యమింపబడుదురు. వారు అదినమన జరుగవలసిన కార్యక్రమము సంతయు సక్రమముగా నకాలమున జరుగుటలు చూడవలెను.

1933.34, 35 సంవత్సరములలో శిబిర వ్యయములను పరిశీలించి ఆధ్యక్షులైన శ్రీ వడింపల్లి సుబ్బరాజుగారికి దీరించిరి. శిబిర ౫ అయినపల్లి గ్రామమునందు ౧.౮౯ వచ్చి శిబిర రామయ్యగారి మామిడిగోటయందు జరిపబడినది. నాల్గవ శిబిరము 1936 సంవత్సరము మే నెలలో మదనపల్లికి సమీపముగా నున్న దండవారిపల్లె గ్రామములో పాపిరెడ్డిగారి మామిడిగోటలో జరిగినది. జి. నారాయణస్వామిగారు బళ్ళారి, కడప, కర్నూలు, చిత్తూరు జిల్లాలలో తిరిగి రు 604-8-0 చందాల రూపముగా వసూలు చేసి శిబిర వ్యయములకు ఒసంగిరి.

అయినశిబిరము బెజవాడలో మే నెలలో 5వ తేదీ నుండి 25 వ తేదీవరకు దినపహి వాసుమంతరావుగారి తోటలో జరిగినది. శిబిరవ్యయములను శిబిరవాసుకే తిరిగించిరి.

అరవ శిబిరముగూడ బెజవాడయందే 1వ తేదీనుండి 15వ తేదీవరకు జరిగినది. శిబిరవ్యయమును శిబిరవాసులే భరించిరి.

ఏడవ శిబిరము పశ్చిమగోదావరిజిల్లా దొడ్డిపట్ల గ్రామములో కీ. శే. రామజోగయ్యగారి ఆదరణక్రింద జరిగినది.

చెన్నపురి సరస్వతీసంఘాధిపతులైన శ్రీ భిక్షుస్వామిగారు పాగిరంభోత్సవమును జరిపిరి. ఈ శిబిరములోని విశేషమేమంటే, డాక్టరు ఆనంట తిమ్మపతిగారు, కీ. శే. రిటైర్డ్ డిప్యూటీ కలెక్టరు, అల్లూరి రామకృష్ణారాజుగారు, లోక సంచారి అత్యం సరసింహమ్మగారు మొదలగువారు శిబిరవాసునుచేసి ఫలితములను కనిపెట్టిరి.

ఎనిమిదవ శిబిరము దొడ్డిపట్లలోనే గొండి రామజోగయ్యగారి ఆదరణక్రింద జరిగినది. మదరాసు కాసునభాసభ్యులైన శ్రీ ఓరుగంటి శంకటసుబ్బయ్య బి. ఏ. గారు పాగిరంభోత్సవమును జరిపిరి.

1941, 42, 43 సంవత్సరములలో బెజవాడయందు శ్రీరాజా నూరిరెడ్డి మంగాయమ్మగారి నోటలో 9, 10, 11 శిబిరములు జరిగినవి. శిబిరవ్యయమును శిబిరవాసులే కాకుండా పట్టణములోని బ్రజలును భరించుచుండిరి.

ఈ విధముగా అంధ్ర ప్రకృతి ధర్మసరివోవారు 11 శిబిరముల జరిపి అనేక మంది విద్యార్థులకు ప్రకృతి శిక్షణ విద్యను బోధించి 13 గురిని ప్రకృతి ధర్మకేసులుగా తయారుచేసిరి. 18 మంది, 'ప్రకృతి ప్రద్యాచార్యులు' గను; 87 మంది, 'ప్రకృతి చికిత్సకులు' గను తయారు ఉన్నారు. వారి పేర్లు ఇచ్చట చేర్చితిమి.

(N. D) "ప్రకృతిధర్మవేది" పరిక్షతో

కృతార్థులైన వారు

1935 సం॥రపు మూడవ శిబిరమూచనవల్ల

1. ఉమ్మెటాల గోపాలరావుగారు, పిల్లలమర్రి
సూర్యపేట P. O. వైజాం
2. అయ్యంకి కృష్ణమూర్తిగారు, బెజవాడ
3. అయ్యంకి శంకటరత్నంగారు, బెజవాడ
4. ఎ. బి. మాణిక్యం శెట్టిగారు, కొల్లేగూడ్
5. కొలిపాక ఆదినారాయణశర్మగారు, బెజవాడ
6. యస్. అన్నపూర్ణమ్మగారు, ఏలూరు

1936 సం॥రపు నాల్గవ శిబిరము - మదనపల్లి

7. గండికోట నారాయణస్వామిగారు,

1938 సం॥రపు ఆరవ శిబిరము - బెజవాడ

8. బి. ఆనందరావుగారు, తెలంగాణ

9. ఆడుసుమిల్లి శంకటకృష్ణారావుగారు, నంద్యాల,
కృష్ణాజిల్లా.

1939 సం॥రపు ఏడవ శిబిరము - బెజవాడ

10. గంధం సత్యభాస్కరశర్మగారు,

11. తాతినేని శివకాంత్మగారు

1941 సం॥రపు ఎనిమిదవ శిబిరము - బెజవాడ

12. శ్రీ బి. టి. శేకాగారు, B.A.L.B. ఆడ్వ
కేట్ - చిలకొండ, మైసూర్.

13. బి. శంకటరమణశర్మగారు, ఉపాధ్యాయులు

చెన్నరాజుపల్లి - ఆనందపురం D. పెనుగొండ P.O.

(M. N) "ప్రకృతి ప్రద్యాచార్య" పరిక్షతో

కృతార్థులైన వారు.

1933 సం॥రపు మొదటి ప్రకృతి శిబిరము

1. శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారు

2. గండికోట నారాయణస్వామిగారు

1935 సం॥రపు మూడవ శిబిరము, మదనపల్లి.

3. మేమూరి రామచంద్రారావుగారు, గుంటూరు,
నంద్యాల

4. బి. వి. కృష్ణకృష్ణారావుగారు, మదనపల్లి

1936 సం॥రపు నాల్గవ శిబిరము, మదనపల్లి

5. గండికోట నారాయణస్వామిగారు

1937 సం॥రపు ఆరవ శిబిరము, బెజవాడ

6. తాతినేని శివకాంత్మగారు

7. బి. శంకటరమణశర్మగారు

8. ఆడుసుమిల్లి శంకటకృష్ణారావుగారు

9. బి. ఆనందరావుగారు

1938 సంవత్సరపు ఆరవ ప్రకృతి శిబిరము,

బెజవాడ

10. గంధం సత్యభాస్కరశర్మగారు

11. మేమూరి రామచంద్రారావుగారు

1939 సంవత్సరపు ఏడవ శిబిరము, బెజవాడ

12. గొట్టిపాటి రామారావుగారు

13. స్థానం పార్థసారథిగారు

14. బి. టి. శివరావుగారు

1940 సంవత్సరపు ఎనిమిదవ శిబిరం, దొడ్డిపల్లె

15. పి. అన్నపూర్ణమ్మగారు

16. పంగరి విశ్వనాథంగారు

1941 సంవత్సరపు తొమ్మిదవ శిబిరం, బెజవాడ

17. శ్రీ దేవులపల్లి రాఘవేంద్రరావుగారు, ధర్మభిక్షు
అర్జునభండారామ, మార్యాపేట, (నైజాం)

18. శ్రీ గంగుల శాయిరాజుగారు, ఉపాధ్యాయులు,
జీడికల్లు, జుగూరు P. O (నైజాం)

(B. N) “ప్రకృతి చికిత్స” పరీక్షలో

కృతార్థులైనవారు

1933 సంవత్సరపు మొదటి ప్రకృతి శిబిరము,
వి న వ ల్లి.

1. చినుట రామారావుగారు

2. ఆత్మలకెట్టి మాణిక్యంగారు

3. అయ్యంకి కృష్ణమూర్తిగారు

4. కొలిపాక ఆదినారాయణ శర్మగారు

5. గుళ్లపల్లి శ్రీనివాసులుగారు

6. గోపరాజు సత్యనారాయణగారు

7. ఉమ్మెత్తల గోపాలరావుగారు

8. కందాడ శతగోప రామనాథాచార్యులుగారు

9. జ్యోతుల శ్రీరామమూర్తిగారు

10. అయ్యంకి వెంకటరత్నంగారు

11. రాఘవరపు ముసుస్వామిగారు

12. నమ్మగడ్డ కృష్ణమూర్తిగారు

13. నామగుంట్ల హనుమంతరావుగారు

14. గుళ్లపల్లి రాధాకృష్ణమూర్తిగారు

15. కాశీభట్ల జగన్నాథంగారు

16. నాడెళ్ల జగన్నాథంగారు

17. దండమూడి పూర్ణియ్యగారు

18. మద్దిలకెట్టి వెంకటనరసింహంగారు

19. అత్మశ్రీ పట్టయ్య శర్మగారు

20. సంపత్ కృష్ణనాథాచార్యులుగారు

1934 సంవత్సరపు రెండవ ప్రకృతిశిక్షా
శిబిరము, వి న వ ల్లి.

21. మేడూరు రాఘవాచార్యులుగారు

22. గండికోట నాగయ్యగారు

1935 సంవత్సరపు మూడవ ప్రకృతి శిక్షా
శిబిరము, వి న వ ల్లి.

23. దర్శా జయహర్షన్ గారు, తెనాలి

24. పన్నుల బాగ్యహర్షణగారు, తామరపల్లి

25. యస్. వెంకటరమణయ్యకెట్టిగారు, బళ్ళారి

26. శ్రీమాన్ కొమాండ్వారి గోవింద రాజాచార్యులు,
రాజమండ్రి

27. కోగంటి లక్ష్మమ్మగారు, ధర్మకోట ఆశ్రమము,
కపిలేశ్వరపురం, కృష్ణాజిల్లా.

1936 సంవత్సరపు నాల్గవ శిక్షాశిబిరము
మదనపల్లి.

28. బళ్ళాపురపు గోపాల్ గారు

29. బండపల్లి వెంకటరమణప్పగారు

30. ఓరుగంటి మల్లయ్యగారు

31. పాపనపల్లి లక్ష్మణరావుగారు

32. గండికోట సీతమ్మగారు

33. హెచ్. జి. అంబేకర్ గారు

34. బెంగళూరు ఆనందరావుగారు

35. బావి నంజుండప్పగారు

36. గంగిరెట్టి చిన్నమల్లయ్యగారు

37. పమిడిపర్తి పుల్లయ్యగారు

38. దొంతె శ్రీనివాసులుగారు

39. కోయంత్తూరు నాగరాజరావుగారు

40. గుండ్లూరు మునిలక్ష్మమ్మగారు

41. సిరిగుప్ప రంగయ్యకెట్టిగారు

42. తాతినేని శివకాంతమ్మగారు

43. మార్ల నెల్లైరా గారు

44. గండికోట శ్యామలాంబగారు

45. పొన్నగంటి రామచంద్రయ్యగారు

46. అడుగుమిల్లి వెంకటకృష్ణారావుగారు

1937 సంవత్సరపు అయిదవ శిబిరము, బెజవాడ.

47. నైషధం వెంకటాచలపతిగారు

48. కిష్ట దక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారు

49. పుచ్చా శేషలిరావుగారు
50. శిష్టా శంకరేశ్వర్లుగారు
51. పర్యటం రాజేశ్వరరావుగారు
52. గంధం సత్యభాస్కరశర్మగారు
53. కామరాజుగడ్డ శంకటలక్ష్మీ కామేశ్వరరావుగారు
54. గుడిబండి సుబ్బారెడ్డిగారు
55. పుచ్చా అంజనేయులుగారు
56. మేడూరి శంకటరామచార్యులుగారు
57. బి. టి. శివన్ గారు
58. ఎమ్మగడ్డ నారాయణరావుగారు
1938 సంవత్సరపు ఆరవ ప్రకృతి శిబిరము,
బెజవాడ.

59. స్థానం పార్థసారథిగారు
60. గొట్టెపాటి రామారావుగారు
61. మల్లాప్రగడ రామలింగేశ్వరశర్మగారు
62. టి. శ్రీనివాసరావుగారు
1939 సంవత్సరపు ఏడవ ప్రకృతి శిబిరము,
దొడ్డిపల్లె.

63. పుచ్చా శంకరేశ్వర్లుగారు
64. గంగుల కొయిరెడ్డిగారు
65. శంపరాజ రామమూర్తిగారు
66. పొట్టూరి అన్నపూర్ణమ్మగారు
67. అనప్పిండి శంకటరత్నంగారు
68. కంచేపు శంకరేశ్వర్లుగారు
1940 నంబరపు ఎనిమిదవ శిబిరము, దొడ్డిపల్లె

69. కనుపర్తి శంకరేశ్వరశర్మగారు
70. ఇప్పటము శ్రీరామమూర్తిగారు
71. దేవులపల్లి రాఘవేంద్రరావుగారు
72. కొమరగిరి సాంబశివరావుగారు
1941 నంబరపు తొమ్మిదవ శిబిరము, బెజవాడ.

73. డాక్టరు టి. నరసింహాచార్యులుగారు, బి. ఏ.,
అయ్యలెవ్విద వైద్యులు, హనుమకొండ (నైజాం)
74. శిష్టా దక్షిణామూర్తిగారు, టీచరు, గవర్న మెంటు
ప్రైవేటుస్కూలు, బెజవాడ

75. శ్రీ రామకృష్ణ సుంటిగారు, సేమకొండకో-స్టేషన్,
207 నుల్లూరు బజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)
76. శ్రీ శివలపాటి శంకటకృష్ణారావుగారు,
విద్యాధి, ప్రకృతి ధర్మపరిషత్ - బెజవాడ.

77. కొండపల్లి బసవలింగంగారు, అష్టీవారప్పేట,
రాజమండ్రి
78. చిన్నం రత్నయ్యగారు, మనసలు - బలసుపాడు,
సత్యేనపల్లి పోస్టు
79. డా. గొట్టెముక్కల అంకమరాజుగారు, జైద్యులు
చిగురుపాడు, గంటూరుజిల్లా.
80. రావురి నాగభూషణాచార్యులుగారు, రేటూరు,
అప్పికట్ల పోస్టు.
81. సి. తిరుమలరావుగారు, ధర్మభిక్షు ఆర్ట్స్
భాండాగారిము, సూర్యాపేట (నైజాం)
82. గంజి రామానుజంగారు, టీచరు మేనేజరు,
పాతిమంగళగిరి

- 1942 సంవత్సరపు పదవశిబిరము - బెజవాడ
83. యస్. వి. దీక్షితులుగారు. M. A. సికింద్రాబాదు
84. మృత్తికటి అంజనేయులు, B. A. దరత్లూరు,
Via. తెనాలి

85. గొల్లకొట సత్యరాజులు, విశాఖపట్టణము
86. ఎ. యస్. నరసింహ అయ్యగారు, తిరుమనాపల్లి
87. టి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, సికింద్రాబాదు

(ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహక వర్గ మిట్లున్నది.)

- శ్రీ వెన్నుభట్ల భానుమూర్తిగారు, పెన్సిలెంటు.
శ్రీ పుచ్చా శంకటరామయ్యగారు, శివర ధిపతి,
ప్రధాన ఆధ్యాపకులు
శ్రీ అయ్యంకశంకటరామయ్యగారు, వ్యవసాపకుడు.

సలహా సంఘసభ్యులు

- వాడపల్లి మురవారిరావుగారు
కొలిపాక అదివారాయణగృహు
పాలపర్తి నరసింహారావుగారు
కాండవకృష్ణగారు పర్వరా

వది శిబిరములలోను పనిచేసిన అధ్యాపకవర్గము

1. డాక్టరు పుచ్చా శంకరేశ్వరయ్యగారు
2. " బొల్లపర్తిగడ్డ సుందరిగోపాలరావుగారు
3. " పాలపర్తి నరసింహారావుగారు
4. " వాడపల్లి మురవారిరావుగారు
5. " కొలిపాక అదివారాయణగృహు
6. " వెన్నుభట్ల భానుమూర్తిగారు

7. డా నారిశెట్టి హనుమయ్యగారు
8. ,, బెందుకూరి అంజనేయులుగారు
9. ,, దివి రంగాచార్యులుగారు
10. ,, శ్రీమతి జ్ఞానాంబగారు
11. ,, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారు
12. ,, శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారు
13. ,, గండికోట నారాయణమూర్తిగారు
14. ,, చువ్చూరి రామకృష్ణారావుగారు
15. శ్రీ మంత్రిపూగడ సాంబశివరావుగారు
16. ,, కాశీభట్ల సీతారామయ్యగారు
17. ,, జ్యోత్సుల శ్రీరామమూర్తిగారు
18. ,, అయ్యంగి కృష్ణమూర్తిగారు
19. ,, ఎ. వి. మాణిక్యం చెట్టిగారు
20. ,, ఉమ్మెతల గోపాలరావుగారు
21. శ్రీ వేమూరి రామమూర్తిగారు
22. డాక్టరు వేగిరాజు కృష్ణారావుగారు
23. హతయోగి శ్రీరామరాజ యోగింద్రులవారు
24. యోగవిద్వాన్ భాగవతుల రామమూర్తిశాస్త్రిగారు
25. శ్రీ వేదూరి సీతారామాంజనేయులుగారు

26. శిష్యు వెంకటేశ్వర్లుగారు
27. అత్యం నరసింహమూర్తిగారు
28. ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు
29. పువ్వాడ పేర్నాజుగారు
30. డాక్టరు అచంట లక్ష్మీపతిగారు
31. ,, భిక్షుస్వామిగారు
32. ,, బి. వెంకట రమణప్పగారు
33. ,, డి. టి. నరసింహాచార్యులుగారు
34. స్వర్ణుల గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు
35. శ్రీ గూడూరి రామచంద్రారావుగారు
36. పొన్నెనూరు పాండరంగారావుగారు
37. శ్రీ వల్లభుని నాగేశ్వరరావుగారు
38. రంగావర్యుల నాగభూషణముగారు
39. శిష్యు దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు
40. స్థానం పార్థవారధిగారు
41. వి. వి. యల్. నారాయణరావుగారు
42. విన్నకోట వెంకటరత్న శర్మగారు
43. చినుట వెంకట రమణరావుగారు

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రకృతి చికిత్సాలయము

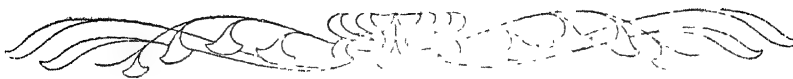
మునులతోట, రేపల్లెతాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

ఇచ్చట ఔషధములు, ఆపలేషనులు, ఇంజక్షనులతో నిమిత్తము లేకుండ యోగ వ్యాయామ వివిధ ప్రకృతి చికిత్సా విధానములచే కుష్టు, బొల్లి, ఉబ్బనము, శీయ, మూర్ఛలు, పిచ్చి, వంధ్యాత్వము మరియు సుఖివ్యాధి మొదలగు మానవులకు సంక్రమించు సమస్తవిధము లగు శారీరక మానసికము లగు రుగ్మతలు నివారించబడును. మరియు నూఁజి దేహులు సన్ననివారుగను, దుర్బలశరీరులు బలిష్ఠులుగను, అందనికాయలు సౌందర్యవంతులుగను చేయబడుదురు. నీడలకు మాత్రము ఉచితముగా చికిత్స చేయబడును. వివరములు కోరువారు 0-6-0 పోస్టుబిళ్ళలు పంపించినచో “ప్రకృతి వైద్య” మన గ్రంథము పంపబడును.

ప్రకృతి ధర్మ పరిషత్ వారి చికిత్సాలయము, సత్యనారాయణపురము, బెజవాడ.

ప్రధాన చికిత్సకులు : డాక్టరు కొలిపాక ఆదినారాయణశర్మ.

ఈ చికిత్సాలయమున సమస్తవ్యాధులును వివిధప్రకృతి చికిత్సల సహాయముచే నివారించ బడును. రోగులు చికిత్సాలయమందు నివసించుటకు వసతులు కలవు. బయటి రోగులకు సలహాలివ్వబడును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల ద్వారా కూడా సలహాలివ్వబడును. రోగులు చిరువుకొనుటకు గాను పెద్ద ఆదర్శ గ్రంథాలయము కూడ నెలకొల్ప బడినది. ప్రతివారిని విజ్ఞానవంతులుగాను తమ ఆరోగ్యమును ఇతరుల సహాయము సజ్జీవీకరింపకుండ కాపాడుకొను వారిగను తయారుచేయుటయే ఈ సంస్థ యుద్దేశ్యము. వివరములకు రిప్లయి కార్డుతో చిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఆంధ్రదేశమునందు

ప్రకృతివెద్యమును వ్యాపింపజేసినవారు

స్వర్ణస్తుతి

1. శ్రీ జ్ఞానాంబికారు

ఈ మహనీయురాలు గోలి సుబ్బారాయుడు శ్రీవస్తు గార్లకు కలిగిన కుమార్తె. ఈమె మొదటి శ్రీ కనకదుర్గ తల్లియే నమ్రు చెప్పినది ఈమెను శ్రీవస్తు గారి తమ్మునకు ఇచ్చి వివాహము చేసిరి పదునాల్గవ యేట ఆమెకు సంసారమునందు విగర్హి కలిగెను. అప్పుడే ఆమె పడమటలంకలోని సీతారామ ఉపధూత గారి శిష్యురాలైనది. హాసప్రదీక్ష కొన్నాళ్లు సాగించిన తర్వాత ఆంగ్లము, బంగాళీభాషలను కలకత్తా నగరమునందుండి అభ్యసించెను. తరువాత హిందీ, సంస్కృతభాషలను కూడా తగుమాత్రము అభ్యసించి బ్రాహ్మణులపరచారకరాలుగా పనిచేసెను. ఇరువది అయిదు సంవత్సరములు వండ్రి పదార్థములను త్రి జీవించినది. బాల్యమునుండియు ఈమెకు కవితాశక్తి కలదు. కొన్ని చిన్న పద్య కావ్యముల రచించెను. ఈమె రచించిన గ్రంథములు 1. వర్ణనికెత్తు 2. వస్తు శైల్యము 3. లక్షణజలచికిత్స 4. కూసేమచార బోధ 5. నిర్విచార భావి జీవనము 6. పరిధిండివలన ప్రయోజనము 7. తెలుచక్కరవలన విపత్తు 8. తేనెగు విషతుల్యము 9. బ్రహ్మపద్య మొక యూహాకావ్యము 10. ఆరోగ్యము, కామేచ్ఛ 11. అహర రసాయనకావ్యము మొదలగునవి.

1920 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో శ్రీ. శ్రీ. నారాయణ హనుమయ్యగారు ఒక పూర్వస్కృతి 1/4 సైజు టైపింగ్ కొని కొద్దిగా తెలుగుటైపునుకూడా కొని ప్రకృతి పత్రిక ఆచ్యుతయ్య తెలిచిరి. ఆయన ఉద్యమమునకు తోడ్పడినయ్యామె సోదరి జ్ఞానాంబ. అంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వములోని అచ్చుకూర్పు ఆను వ్యాసము

చూచి, ఆమె అచ్చు అక్షరములను కూర్పుట నేర్పు కొనినది. నడుమకు ముసిగిస్తే కట్టినది ఆమె తన నన్నని వేర్వేర్లో ప్రకృతిపత్రిక న్యాయాలను అచ్చు కూర్పు చేసెను. దానిమధ్య గానీ పూర్తిగా నడిచియిస్తే ఆమె నిద్రబట్టు చేసెను. పత్రికా మద్యంబు కూడా వారు ఆ చిన్న టైపింగ్ మిన అచ్చుననులు చేసినారు. అన్నిటిలోను ఆమె తోడ్పడెను. ఎన్నో యింగ్లీషు న్యాయాలను తెలిసిగంచెది. చందాదారుల చిరువామాలను వాసెనది. పత్రికలకు కాగితములు ముఖేది. ఇన్ని చేసినా ఆమె ప్రకృతిపత్రికను ప్రవృత్తిగానుండి ఒక పెనా కూడా వాడుకొనెను. అన్ని ముద్రా వసలో ఉన్న హనుమయ్యగారు ఆమెను వీడెనా జీవితభృతిని ఏంపుట చేస్తానంటే ఆమె నమ్మకగా నిరంకరించినది. ప్రకృతి పత్రికాసర్వహణమనెడియి, ప్రకృతి కార్యాలములన్ని వ్యవహారముల నిర్వహించుట యుండెను. కవిత్వముల నడపుటలో నేమి, ఆమె యున్నో తోడ్పడెను.

ఆమె యెన్నో స్త్రీ సమాజాలను సోపించినది స్త్రీ విద్య కోసో తోడ్పడెను. ఎం.ఎ. ముగిసిన బోధకులు బ్రాహ్మణ్యపూర్వకములను నేర్పెను. ఎన్నో స్త్రీ సమాజాలను ఆమె మార్గదర్శిని ఉండెను. ఆమె నమ్మకము కవిత్వము చేయుటలదు. ఇంగ్లీషు గ్రంథాలను తెలిగించు గలదు. వంగ, హిందీ, సంస్కృతభాషలను చదివి గ్రహింపగలదు. ఆమె ఉపన్యాసములు ఉంటే ఉపనిషత్తులలోని కథలు, ఉద్వేగ, యెన్నో మలయమారు తములని విచరి. 24-6-1912 వ తేదీన ఉదయము 9 గంటలకు ఆమె పరమహంసించినది. ఆమెను సేవ ప్రకృతి ఉద్యమాభిమాను లెవరును యెప్పటికినీ ముగ్ధులకనినది కాదు.

శ్రీ పతి యోగి పంతులు

2. కీ. శే. నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆమలాపురము తాలూకా కోమారుపాడు వీరి జన్మస్థానము. శ్రీమంతులు, ప్రకృతి వైద్యమునందు మితిలేని అభిమానము కలవారు. ఆంధ్ర ప్రకృతి ధగ్గుపరిషత్తునకు 1932 సంవత్సరమునుండి 1940 సంవత్సరము డిశంబరు 7 వ తేదీన వారు మర

లైనది వారికి అభిలాషగా నుండేది. పుచ్చా శంకట రామయ్యగారిని, అయ్యంకి శంకటరమణయ్యగారిని ఒక కూరి కోసినీమ వస్త్రే అట్టి చికిత్సాలయము నేర్పాటు చేసామనేవారు. దురదృష్టవశముచేత యీ ముగ్గురు కలిసి పనిచేయుటకు సందర్భపడలేదు. నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, 'క్లోమోపతిక్ ఇన్స్టిట్యూట్' నందు సభ్యులై ఉన్నారు. వారు ప్రచురించిన 'Human

డించువరకు ఆధ్యక్షులుగా నుండిరి. మొదటి మాడు శిబిరవ్యయములను తా మొక్కచే భరించిరి. మీరు యెప్పుడు ప్రకృతి శిబిరమును జరుపదలచుకొన్నా, నా ఆహ్వానము సిద్ధముగా నున్నదని చెప్పుచుండిరి. కోన నీమలో ఒక ఆదర్శమైన చికిత్సాలయమును నెలకొ

Culture and 'Cure' అను పుస్తకమునకు మొదటి చందా రు 200/-లు పంపి సహాయపడియుండిరి. ఇన్ని విధములగా ప్రకృతి వైద్యమునకు సహాయము చేసిన వీరి మృతినని ఉద్యమాభివృద్ధికి యెంతేని అటంకము కలిగినదని చెప్పుటలో అతిశయోక్తిలేదు.

3. కీ. శే. రామరాజయోగింద్రులవారు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నరసాపురము తాలూకా ఏనుగు వానిలంక వీరి నివాసస్థలము. సామాన్యతీర్థియ కుటుంబములో జన్మించి స్వయంసహాయమువలన విద్యాభివృద్ధుల గడించి యోగశాస్త్రము నభ్యసించి, అవలంబించి ఆసంఖ్యాకములైన పరిశోధనలచేసి కీర్తి గాంచిరి. వారు పృథ్వీకార్యాలయముద్వారా

1. మహాయోగము 2. మహాశోగము 3. ఆనందవానందము 4. జలచికిత్స 5. స్వీయచరిత్ర మొదలగు గ్రంథములచే కాకుండా 1. తత్త్వలక్ష్యార్ణవము 2. తత్త్వవిజ్ఞానచూడామణి 3. సహజ సత్యాగ్రహము, రచించి ప్రచురించిరి. నైస్థిక బ్రహ్మచారి, కేవలఫలాహారి. లోకములో సముకాకుండా ఆశ్చర్యపరికర వారెన్నో ఆహార పరిశోధనల చేశారు. వారి స్వీయచరిత్రలో 5 పరిశోధనల వలన విచ్చిన్న బాధల నన్నిటినిగూర్చిన వివరము లున్నవి. యోగులుగా యేమి చేయకూడదో, యోగులు కాదలచినవారు యేమిచేయాలో వారు చక్కగా నిరూపించారు. చంచలచిత్తులను వారు చూస్తూనే తెలుసుకొనేవారు. ఆంధ్రుల అట్టివారు తమ దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు వారి కేసు చెప్పకుండా పంపేవారు వారు నిరంతరముహామతో మరలిపోయేవారు. అట్టివారికి యోగము నేర్పితే వారా యోగమువల్ల చేడిపోవుటయేగాక యోగమునకు ఆపగి తిష్ట వస్తుందనేవారు. ఆహారపరిశోధనలు చేయుటలో వారు యెన్నోతూరులు చాచి బ్రతుకుల మధ్య పర్యాయము చేశారు. ఆనేకవస్తువులను శోధించి వస్తుగుణములను నిరూపించారు. వారి స్వీయచరిత్ర చదివినవారికి యివన్నీ తెలుస్తవి. వారిట్లు వ్రాసుకొన్నారు.

“మా జీవిత మను గడియారములో పగలు పండ్లెండు గంటలైనది. ఒంటిగంట కావస్తున్నది. ఇంకా సాయంత్ర మగుటకు సగము కాలమే మిగిలియున్నది. ఈలోపు

గా చక్రము లరిగి జన్మించిపోయి మా జీవిత మను గడియార ముగిసోపునో, లేక మేము వాడుకొనుచుండు వాడుకనుబట్టి సాయంత్రమగువరకుగాని రాత్రి పండ్లెండు గంటలు కొట్టవరకుగాని తిరుగునో చెప్పుటెట్లు? కాని వేళతప్పకుండా నిరంతరము ‘కీ’ యిస్తూ మధ్య మధ్య అయిలుచేస్తూ దుమ్ము చేరినీయక కడుభిద్రముగా కాపాడుతున్నాము. స్నాన, పాన, ఆహార, విహారములు, ప్రాణాయామాది యోగసాధనలు, వల్లార్థుల యథావిధిగా చేయుచున్నాము. మా గడియారపు కొద్ది గొప్ప మరమ్మతులు యితరులచేత చేయింపము.

ఇంత జాగ్రత్త పూనుచున్నను వైద్యకత్తివలన కాని, గడియారములోని పనిముట్లు విలువలేని పగుటవలనగాని ఆది చేయివారి క్రిందపడి బ్రద్దలైన చేసే దేమిటి? సరిగా ఆలోచించి జరిగినది. తల్లిదండ్రులవల్ల వారికి సోగాలే సంక్రియించినాయి. ముష్టిచేలు చేతకొన్ని గాని తిండిగారు స్వగృహములోలేరు. సర్వమిందనలోగాని యోగానికీ అప్పు వచ్చింది. దిరిగి భారతములో మహా పురుషులందరను యే దరిద్రముగూండే గొది రాయివలె ఉంటుందో ఆదే పరిస్థితి పెనుగూతమువలె యెదుగునుగదాచే. యోగానికీ అవసరమైన వేషాలను పండిత పండ్లు సుపాహుళముతోలేక

కూరగాయలు, యొండలెన్నో భావ్యలు, సలవచేసిన మామిడిచాప (తాండ్ర) ఎండించిన ఆరిటిగుడ్డు మొదలైనవాటితో, బూరగిన్ని చల్లబెట్టుకోవలసి వచ్చేది. ఇన్ని సహితకాలమధ్య వారెలాగో యోగాన్ని జరుపుకొంటూ యిప్పుడో తమ తోటలో పండిన పండ్లను తిని ఆనందభరిగా జీవించవలెనని ముఖ స్వప్నాల కంటూ ఉండేవారు వారి తోరికలు. స్వప్నాలనుదాటి యీవలకు రాలేను. వారి పెనుగుణులు జీవితపోరాటములో పెనుగుణులుగానే మిగిలిపోయినది వారా శుద్ధినమును చూడనే లేదు. ఆ క్రమముగానే

స్వచ్ఛాన్దనిర్మితవటీరములోనే ఆ నిరాడంబర జీవితాన్ని ముగించారు. వారి నిష్క్రమణ శీవితాన్ని ఆమోదించిన వారు తెనుగుదేశములో వారి శిష్యులుగా చేరి, తమ జీవితాలను సత్సభాల సదుప్రకృతులనున్నారు. ఇట్టి శిష్య వర్గము, వారికి పందలాది కలరు. కోళ్లు, కొక్కరాయిలను తినువా రెందరో వారి శిష్యులై, కొబ్బరి, అరటి పండ్లను తినుచున్నారు. కల్లు, సారాయిలను త్రాగునా రెందరో వాటిని మాని పాలను త్రాగి జీవిస్తున్నారు.

కాఫీ, టీలు త్రాగకపోతే చస్తామనేవారు, వారి శిష్యులై వుండి మంచి నీటిని త్రాగి తృప్తిపడుచున్నారు. ఇవి సామాన్యవిషయాలు కావు. పొడుము, చుట్ట, బీడి, మొదలగు దురభ్యాసములు కలవారిని వారు తమ శిష్య వర్గములోనికి చేర్చుకొనే వారు కారు. వారి శిష్యులలో యెంతోమంది ఉప్పునుకూడా వదలివేచారు.

కీర్యోగిగారు ఉప్పును ఖండిస్తూ ఆనేక వ్యాసాలను వ్యాళారు, ఉపవ్యాసాల నిచ్చారు. కారము, పులుపు కంటేనూ ఉప్పు యొక్క వ ఆవకారము చేస్తుందని వారి నమ్మిక.

వారి స్వీయచరిత్ర చదవని వారికి వారెంత గొప్పవారో ఊహించుటకైనా అలవికాదు. 21-8-41 లేదిన వారు నిర్యాణము పొందేవరకు వారు చేసిన పరిశోధన లన్నీ, వారు పడిన కష్టములన్నీ ప్రకృతి ఉద్యమానికి, యోగవిజ్ఞానానికి యెంతో అభివృద్ధిని కలిగించినవని

చెప్పిన అతిశయోక్తి యేమియులేదు. ఆ కాలములోనే వారు నిర్యాణమును పొందుటవలన ప్రకృతిఉద్యమానికి తీరని కొరత వాటిల్లినది.

4. కీ. శే. డా. బొల్లాప్రగడ సుందర గోపాలరావుగారు

బొల్లాప్రగడ వెంకటాచలం, బి. ఏ. గారికి 1879 సంవత్సరములో సుందరగోపాలరావుగారు మొదటి సంతానముగా జన్మించిరి. వీరిపూర్వులు మంచి అశోగ్యవంతులై 90, 100 సంవత్సరములవరకు జీవించి పండినపండ్లు రాలినట్లు స్వర్గస్థు లగుచుండిరి. వీరి తాతగారు గోపయ్యగారు మైసూరురాజ్యమున ఈనాం కమిషన్లో పనిచేసి 40 వ సంవత్సరముననే మృతి నొందిరి. వీరి తండ్రిగారు వెంకటాచలము బి. ఏ. గారు 30 వ యేటనే మరణించిరి. అప్పటికి గోపాల రావు పంతులుగారికి 8 సంవత్సరముల వయస్సు. మైదవోలు నుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ. గారు గోపాల రావుగారికి మేనమామ. వారే మన పంతులుగారికి విద్యాబుద్ధులు నేర్పించి పెంచిరి. నుబ్బారావు పంతులు గారి పినతల్లియే గోపాలరావుపంతులుగారి రోగిష్టి తల్లికి ఉపచరించుచుండెను. వెంకటాచలము గారు చురుకైనవారు. నియమరహితమైన జీవితము వలనను, ఆక్రమ జీవితము వలనను వారు ఆ కాలముననే 30 వ యేట మరణించి రని శ్రుతి పంతులుగారే వ్యాసి యున్నారు. వారి తల్లికి 3 కాన్పులు. పృథ్వి కానుపు మిక్కిలి బాధతో కూడియుండెను. పృథ్వి పృథ్వమును ఆ మెతు మృత్యుతుల్యముగా నుండుచుండెను. ఆమె పృథ్వవాసంకరము కొన్ని మాసములవరకును రోగ ముతో తీసుకొనుచుండెను. ఆమె కందువలన నాడీ దెర్బల్య మేర్పడెను. మూడవ కాన్పున కొక శిశువు గలిగి ఆతడు 21వ రోజుననే మరణించెను. ఆమెకు అప్పటినుండి కాళ్ళు స్వాధీనము తప్పెను. అప్పటి నుండి ఆమెకు పినతల్లి సేవ చేయవలసినవచ్చెను.

గోపాలరావుగారికి తల్లినుండి నాడీదెర్బల్యము సంకల్ప మించెను. బడిలో చదువుకొను రోజులలో వారికి ఒక కనుగుడ్డు మిక్కిలి బాధ నొసంగుచుండెను. పార్శ్వపు తలనొప్పివలన చదువుకూడ చెడుచుండెను. పృథ్వి శిశు కాలమునను, అరిసారమో, గృహజీయో, మలబద్ధ కమో, వారికి గలుగుచుండెను.

1891 సంవత్సరములో ననగా వారి 13 వ యేట మిక్కిలి తీవ్రమైన టయిఫాయిడ్ జ్వరము వచ్చెను. అప్పటికి వారికి 7 సంవత్సరముల చైత్రబండెను. ఆ మె రక్షాతిసారముతో మరణించెను. చివరకు వారి మాతృ

జెల్మి డా|| ధామనింగు, యం.డి. గారి చేత వైద్యము చేయించిరి. వారు మిక్కిలి దయతోను, శ్రద్ధతోను మండులేమియు నీయక సహజములగు ఉపచారములతో రోగమును మదిర్చిరి. మరియు గోపాలరావుగారికి

సంతానమున మన గోపాలరావుగా రొక్కరే మిగిలిరి. 1902 సంవత్సరములో గోపాలరావుగారు రాజమండ్రి రములో యాక్స్. ఏ. చదువుచుండిరి. అప్పుడు వారికి తీవ్రమగు అతిసారము కలిగి కాళ్ళు స్వాధీనము తప్పెను. సుబ్బారావు పంతులుగారు వారిని గుంటూరు తీసుకొని

కాంత్ వైద్యమును చమత్కరింపటకు శ్రద్ధను రగులు కొలిపి కావలసిన ఆర్థములను సమూహి యొసంగి యుండిరి. వారివహాయమువలన గోపాలరావు గారికి జీర్ణత కై వృద్ధిపొందెను.

1911 సంవత్సరములో గోపాలరావుగారికి భగంధ

రము (Fistula) యేర్పడెను. వారిని మదరాసు శ్రీసుకొనిపోయి చూపించిరి. తాము శస్త్రము చేయుదుమనియు, ఆ చేయుటలో సిమాన్ యే మాత్రము మిగిలినా, భగందరము తిరిగి రావచ్చుననియు చెప్పిరి. అప్పుడు గంధము వెంకట కృష్ణారావుగారు, తమ శ్మయరోగమును కూసీవైద్యముతో కుదుర్చుకొని కూసీవైద్యమును యావజ్జీవము ప్రచారము చేయు ఉద్దేశము కలిగి కూసీవైద్యప్రచారము చేయుదుమదరాసునందుండిరి.

వారు గోపాలరావుగారికి భగందరము కూసీవైద్యముతో కాళ్ళంతముగా కుదురుటయేగాక యితర రోగములు గూడ నిర్మూలమగునని నెల విచ్చిరి అందువలన వారి సలహాతో తొట్టివైద్యము నారంభించిరి.

మొదటి 16 దినములలోను చెప్పదగిన మేలేమియు కలుగలేదు. 16 దినములను రోజుకు చెండు తూరులు కాలప్రవృత్తి మాత్రమగుచుండెను. 17 వ దినమున మోకాళ్ళయందును, చీలమండలయందును, తివురుగు బాధలు కలిగెను. అప్పటికి గంధం వెంకట కృష్ణారావుగారు మదరాసునుండి యెచటికో పోయిరి.

శ్రీగోపాలరావుగారికి యేమిచేయనూ తోచవలసివచ్చెను. అప్పుడు చిరుమామిళ్ల భానుప్రసాదరావు నాయుడుగారు రచట నుండిరి. వారి సలహావలన మోకాళ్ళకును చీలమండలకును వేడినీటి అవరి పట్టుచుండిరి. అప్పటికి ద్రుతి దినమును అసనమునకు కూడ వేడినీటి యావిరి పట్టుచుండిరి. కృష్ణముగా మోకాళ్ళయందును చీలమండలయందు నుండు నొప్పులు తగ్గుచు అసనమునందలి గడ్డ పెద్దపై మెత్తబడ నారంభించెను. అది పెద్దబంగారాదుంప అంతలాకై 25 వ దినమున పగిలెను. అందుండి నీటిపత్ర నుండు పుచ్చని ద్రవము రానారంభించెను. 29 వ నాటికి ఆ ప్రండు తనంతనే కారిపోయి పూర్తిగా మానిపోయెను. అప్పటినుండి వారు ఆరోగ్యముగ నే ఉండిరి. వారి కీ అనుభవమువలన ప్రకృతివైద్యమునందు అచంచలమగు విశ్వాస మేర్పడెను.

అప్పటినుండియు బాధపడుచున్న ప్రజల కీ విధానమును బోధింపదలచి శ్రీకృష్ణారావుగారితో తమ నిశ్చయమును జెల్లడించిరి.

1918 సంవత్సరములో శ్రీగోపాలరావు పంతులుగారికి గుంటూరు కలెక్టరు ఆఫీసులో ఉద్యోగము లభించెను. శ్రీ చిరుమామిళ్ల భానుప్రసాదరావు

నాయుడుగారు రచట నుండిరి. భానుప్రసాదరావు నాయుడుగారు కావలసిన ధనము పెట్టుబడి పెట్టునట్లును, శ్రీగోపాలరావు పంతులుగారు ఉచితముగా సలహానొసంగు పద్ధతితోను గుంటూరు బ్యాడ్మింటన్ ఒక జలచికిత్సాలయము నారంభించిరి. శ్రీ నాయుడుగారు పూజ చేస్తు పురి శిల్పి 6 జర్మన్ రేకు తొట్లను కొని తీసికొనివచ్చిరి. వెంటనే పని ప్రారంభింపబడెను. ఒక అద్దెయింటిలో ఈ తొట్లను అమర్చి వైద్యము నడపుచుండిరి. కొటిపాడు వాస్తవ్యులు సరసించులు అనునతడు నెల 1 కి రు 8-0-0 ల జీతముమీద చికిత్సాలయములో నౌకరుగా నుండెను. ఆతడు భావిలోని నీటినితోడి తొట్లను నింపుచుండెను. రోగులవచ్చి యా తొట్లలోన్నా సములుచేసిపోవుచుండిరి. శ్రీగోపాలరావుగారు ఉదయం 7-9 గంటల మధ్యను సాయం 4-6 గంటల 9-12 గంటల మధ్యను రోగులను చూచి సలహా నిచ్చుచుండిరి. ఈ చికిత్సాలయమునందు, గుంటూరు లోనివాచాకాక తెనాలిపట్టణమునుండియు నితర గ్రామాల నుండియు వచ్చిన రోగులు తమ రోగనివారణమును పొందుచుండిరి. ఇట్లా చికిత్సాలయమును 1915 వరకు జయప్రదముగా నిర్వహించి శ్రీగోపాలరావుగారు నెలపు తీసుకొని రాజమహేంద్రవరము ప్రవేశించిరి. అప్పటికి ఆ చికిత్సాలయమునకు అనేకులు మానవర మానము లిచ్చి పోషించుచుండిరి. తెనాలి వర్తకులు పనులు పాతికలు చికిత్సాలయమునకు మానవరమును పంపుచుండిరి. ఆ చికిత్సాలయమును తరువాత, చికిత్సాలయ నాకరు సరసించులు నడుపుచుండెను. తరువాత సరియైన సలహా లేక చికిత్సాలయము మూలబడెను. శ్రీ భానుప్రసాదరావు నాయుడుగారి మృతియును దానికి కారణమయ్యెను.

1917 సంవత్సరమున రాజమహేంద్రవరమున శ్రీగోపాలరావుగారు 'జలనూర్యకీరణ ప్రకృతి ఆరోగ్య జ్ఞానాశ్రమ' మనుచేర నొక చికిత్సాలయమును అరంభించి రోగులకు రోగనివారణము జేయుటయే గాక అనేక చికిత్సావిషయకపరిశోధనలను చేసెను. అచటనే అనేకులు తమరోగములనుండి విముక్తిని పొంది గోపాలరావుగారిని పోషించుచు జాబులను వ్రాసియున్నారు. వానినెల్ల శ్రీగోపాలరావుగారు రచించిన ఆపకావారాజ్యైతీసిద్ధాంత మను తెలుగు గ్రంథము చివరను, 'The Universal Uncooked Food' అనే ఇంగ్లీషు గ్రంథము చివరను చేర్చియున్నారు. గోపాల

రావుగారు రాజమండ్రిలో నుండగా శ్రీ దువ్వూరి వీరభద్రయ్యగారి సహాయము వారికి లభించెను. వారి సహాయమున మన పంతులుగారి కనేక ప్రకృతి చికిత్సా గ్రంథములను వారి వద్దనుండి తెచ్చుకొని చదివి వారి ప్రత్యక్ష సాన్నిధ్యము వలనను ప్రకృతిచికిత్సయందు పాప్రీణ్యమును గడించిరి. శ్రీ న్యాయ సుబ్బారావు పంతులుగారు కూడ శ్రీ గోపాలరావుగారి కనేక గ్రంథముల నొసంగి ప్రకృతివైద్యమునందలి వారి ప్రావీణ్యమును వృద్ధిచేసికొన సహాయపడిరి.

కాని గుంటూరువారు ప్రకృతిచికిత్సాలయమునకు తోడుపడినట్లు రాజమండ్రివారు గోపాలరావుగారికి బాగుగా తోడుపడలేదు. గోపాలరావుగారు గుంటూరులోనే నిలచియున్నయెడల ఆచట యిప్పటి కొక శాశ్వతమైన చికిత్సాలయ మేర్పాటు అయ్యుండేది. ఐదవ మన్యథా తలచెను. 1923 సంవత్సరములో శ్రీ న్యాయ సుబ్బారావుపంతులుగారు 1215 చతురపు గజముల స్థలమును చికిత్సాలయమున కొనంగ వాగ్దత్తమొనర్చిరి. శ్రీ చింతలూరు లక్ష్మీనారాయణగారచట కావలసిన కట్టడములను కట్టుటకు వాగ్దత్తము చేసిరి. కాని అవి రెండును పూర్తికానేలేదు.

గోరక్షణసంఘమువారికి 60 ఎకరముల నేలయు అందనేక కట్టడములను గలవు గోపాలరావుగారు తమ ప్రకృతి చికిత్సాలయము నచ్చట ననుపవలయు నని చాలతూరులు ప్రయత్నించిరి. కాని ఆ ప్రయత్నము పట్టణమునకు దూరముగా నుండుటవలన రోగు లచటికి చేరకను గోరక్షణసంఘమువారి వైమ్యుమువలనను ఆచట చికిత్సాలయము ననుప వీలు చిక్కలేదు.

శ్రీ గోపాలరావుగారు శాశ్వతమైన చికిత్సాలయమును సాపింప బ్రయత్నించిరిగాని వారు కృతికృత్యులు కాలేకపోయిరి. వారు అనేక పరిశోధనలు జేసిరి. అందులో ఆపవ్యాహర సిద్ధాంతమొకటి. జాగరణము, ఫలాహరము, ఉపవాసము మొదలైన యెన్నో పరిశోధనలు చేసిరిగాని ప్రజలు వారి సనుసరింపజాలకపోయిరి. చివరకు వారి మృతియును వా రొనరించు పరిశోధనలలోనే తలస్థించి యుండెను. తమకు గల బోధకాలును సయము చేసుకొనుటకు వారు ఉపవాసమును, ఫలాహరమును అవలంబించి అందే మరణించిరిని శ్రీ గంధము వెంకటకృష్ణారావుగారు నెలవిచ్చిరి. పరిశోధన కాలమున వారి కాలును బాధించుచుండిన రోగ

పదార్థము కాలిలోనుండి బయలుదేరి ఉదరములోనికి వచ్చి వెలిపిపోయి బోధకాలు నయమైనదనియు పెద్ద వారుగుటవలనను, పితృమతగా సంక్రమించిన నాడీ వ్యాధులవలన వారా పరిశోధన తట్టుకొనజాలక మరణించిరనియు శ్రీ గంధము వెంకట కృష్ణారావుగారు నెలవిచ్చిరి.

ఏమైన నగుగాక, గోపాలరావుగారు మంచివారు, నిష్కలమటలు, పరిశీలన స్వభావము గలవారు. అట్టివారు మరణించుటచే ప్రకృతి వైద్యమునకు తీరని లోటు సంభవించినది. భగవంతుడు వారి యాత్మకు శాంతి కలుగజేయుగాక!

5. కీ. శే. చేగొండి రామజోగయ్యగారు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా దొడ్డిపట్ల వీరి నివాసస్థానము. ధనికులు. బెజవాడలో జరిగిన 5 వ ప్రకృతిశాస్త్రోత్సవమునకు వచ్చిరి. ఆవట్టినుండి వారి కీ ఉద్యమమునందు ఆభిమానము ఉండెను. 7,8, శివీక్ష్యమును అన్ని వారే భరించారు. శ్రీమోహితేశ ఇన్స్టిట్యూటులో సభ్యులుగా చేరి గు 200/-లు చెల్లించి యుండిరి. మరి తాంతిమవకు ప్రకృతిచికిత్సాలయమును సాపించి ప్రకృతిఉద్యమమును ఆధ్యక్షుడై కేవలమీ వారి కెల్లొగి ఆభిలాష ఉండెను. అయితే పక్షవాతము వచ్చుటచేత వారు నిష్క్రమించి ఆ కార్యమును పూర్తి చేయలేక పోయిరి. అయినప్పటికీ వారికి గల ఆభిమానము ప్రశంసాస్పదమై ఉన్నది. 1940 సం. జూన్ నెలలో వీరు పరమహంతులై.

6. కీ. శే. డా. ప్రాసం భావనారాయణగారు

బాపట్లలో కలకేకమున్నది. గంధం కృష్ణారావుగారి బంధువు లగుటవలన వారివశనే వీరుకూడా కూడ చికిత్సను అవలంబించిరి. వీరి శివతాంతములకు ఎంతో మందికి నేర్పుగా జలచికిత్సను చేయించి రోగనివారణను చేయించిరి. వీరి తనూత వీరి కుమారుడు పార్థసారథిగారి వైద్యమును ఆధ్యక్షించి పాండిత్యమును గడించిరి. అందువల్ల వీరి వైద్య పుటుంబము అభివృద్ధిలో నున్నదని చెప్పవచ్చును.

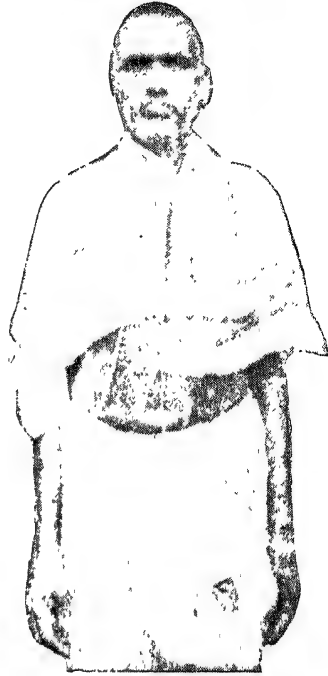
7. కీ. శే. డా. ఆగ్రా బాలముకుంద దాసుగారు

మొదటిలో ఆయుర్వేదవైద్యులుగానుండి తాము చేయు వైద్యమువల్ల రోగులకు మేలు కలుగకపోవుటను గురించి ఆపూడే వాడుకలోనికివచ్చిన ద్రోణరాజు వెంకటాచలపతి శర్మగారిచే ఆంధ్రీకరింపబడిన కూనేగారి వైద్యగ్రంథమును స్వయముగా పఠించి ఆ వైద్యమునందు విశ్వాసము గలవారై వందలాది వెలచేసే తమ మందులను పారబోసి కూనేవైద్యమును వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిరి. మధ్యశ్రీ కాశీ కృష్ణాచార్యుల వారికిని, గంధం వెంకట కృష్ణారావుగారికిని ప్రకృతి వైద్యమునందు ఆభిరుచిని కలిగించినవారు వీరేనని చెప్పుచుందురు. వీరికి నుఖవైఖరివిద్యయందు మంచి పాపీవిద్యయు గలదు. ఆమరణాంతము ప్రకృతి వైద్య మందేజీవితమును వ్యయించిన ధన్యులు, కేవలము కూనే మతమును ఆవలంబించినవారు.

8. కీ. శే. ద్రోణరాజు వెంకటాచలపతి శర్మగారు

ఆంధ్రదేశమునకు మొట్టమొదటగా ప్రకృతి వైద్యగ్రంథమును పరిచించిన ధన్యమూర్తి. వారు కూనేచేరచింపబడిన 1. ఆభినవ వైద్యశాస్త్రము 2. ముఖవైఖరివిద్య 3. రోగారోగ్య వివేకము మొదటిసారి తెనుగులోనికి అనువదించిరి తెనుగుదేశములో ప్రకృతివైద్యము వ్యాప్తిలో ఉన్నదంటే యీ గ్రంథాలే మూలకారణమై ఉన్నాయి. ఒక కొత్తశాస్త్రమును తెనుగులోనికి రిద్దరూచేయుట యెంతకష్టమో సామాన్యులు ఊహించుకొనినది కాదు. వారణ్ణి శ్రమకోర్చి ఆగ్రంథములను తర్జుమా చేయుటకు వారి కే వైద్యమునందు గాఢవిశ్వాసము కలిగి ఉండవలెను. తమవద్దకు వచ్చిన వారికి ప్రకృతివైద్యమును గూర్చిన సలహా నివృత్తులయే గాక దూరపు గామినులకు దీర్ఘమగు లేఖలవ్రాసేయు వైద్యములో ప్రబోధము చేసేయుండిరి. ద్రోణరాజు వెంకటాచలముగారు వీరిమూలములు. వారు పి. డబ్ల్యు. డి. ఓవర్సీయగా ఉంటున్నారు. వారికిని యవైద్యమునందు గాఢాభిమానముగలదు. కూనేగారి శిష్యురాలిని ఆనుచున్నకమును వీరు తెనుగులోనికి అనువదించియున్నారు.

9. కీ. శే. కాశీభట్ల సీతారామయ్యగారు

రాజోలుతాలూకా కడలి వీరి స్వగ్రామము. వైదిక కుటుంబమునందు జన్మించిరి. ప్రకృతివైద్యమువలన తమ రోగమును పోగొట్టుకొని ఆప్పటినుండియు ప్రకృతి వైద్యానికి మిషనరీ అయిపోయినాడు. ఎంతదూరమైనా నడచిపోయి, లేక తన స్వంతడబ్బును వెచ్చించి ప్రయాణముచేసి రోగులకు ప్రకృతివైద్యమునందు ఆభిరుచిని కలిగించేవారు. వారిదగ్గరకు సలహాకు వచ్చిన వారికి సలహా చెప్పుటయేగాక వైద్యమునంతా నూరి పోసేవారు. నూర్వనమస్కారములను శిథిరములలో చేసేవారు. వారు స్వయముగా నూర్వనమస్కారముల చేస్తే సహాభివుల తాండవనృత్యముకలె ఉండేది. పెదపాలెములో జరిగిన సౌరయాగమనకు వీరే ఆధ్వర్యులుగా నుండిరి. “నాకు స్మృతి తప్పినప్పుడు కూడా ప్రకృతివైద్యమే చేయండి” అని చెప్పి చివరవరకు ప్రకృతిమతావలంబిగానే జీవించిరి. వారు ప్రకృతి శిథిరములలో చేసే పాత్రకాలపు ధీజలు విన్నవారికి

శ్రీమద్భగవద్గీతా

నేటికీ చెవులలో గింగురుమంటున్నవి. వేదలయందు మాలమాదిగలయందు ఆయనకుగల కృపకు మితములేదు. అందువల్ల ఆయన యెంతో కష్టపడి వారికి తెలిసేటట్లుగా శైద్యాన్నంతా చిన్నచిన్న మాటల్లో చెప్పేవాడు. ప్రకృతిపత్రిక సంపాదకీయములో యిలా వ్రాసి యున్నది.

“ఎక్కడో యెప్పుడో గాని మళ్ళీ అటువంటి నిరాడంబర మానవసేవాపరాయణులు లభింపరు” అని. ఇది చారివీషయములో ముహూర్తానికి సత్యమేననుకుంటా.

10. డా. కీ. శే. శ్రీపతి

అన్నపూర్ణమ్మగారు, ఎక్. డి.

స్కూలుపైనలు ప్యాసు అయ్యి ట్రయినింగుగా ఉండి, గవర్నమెంటు శ్రీల ట్రయినింగు స్కూలులో ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేసెను. అయినవల్లలో జరిగినవి ప్రకృతి శిక్షాశిబిరములకును హాజరై శిక్షణమును పొంది ఎక్. డి. పట్టమును బొందెను. తరువాత యెంతోమంది శ్రీల కామె నూర్వనమస్కారములను సేచెను. ప్రకృతివైద్యమున అనేక సలహాల నొసంగుచుండెను. ఆకాలమరణము నొందుటవలన ప్రకృతి

వైద్యమునకు యెంతయో లోటు వాటిల్లినది. ప్రకృతి వైద్యమును కాశ్రీయముగా నభ్యసించినవారిలో నీమె

అగ్గిగణ్యురాలు. మాడన ప్రకృతిశిబిరములో నీమె విద్యార్థులకు శారీరకాస్త్రమును బోధించెను.

NATURE CURE BOOKS FOR ALL

	Rs.	A.	P.		Rs.	A.	P.
Practical Nature Cure	4	0	0	Mind & Vision	4	0	0
Indian Nature Cure	0	10	0	Bate's Principles of			
Thoughts on diet	0	8	0	Eye Treatment	1	0	0
Mortality in India	0	2	0	Apply to ;—			
Yoga Asanas chart	0	5	0	Prakriti Karyalaya Trust,			
Universal Uncooked Food	4	0	0	Bezwada,			
Man's Food Unveiled	2	0	0				

ప్రకృతి చికిత్సాలయము, కేశవరము. (ప. గోదావరి జిల్లా)

ఇచట సమస్త వ్యాధులును వివిధ ప్రకృతి చికిత్సల సహాయముచే నివారించబడును. చికిత్సాలయమునందు రోగులు నివసించుటకు మంచి వసతులు గలవు.

(ప్రధాన చికిత్సకులు:— ప్రఖ్యాతి గాంచిన డాక్టరు వేగిరాజు కృష్ణారాజుగారు

వైద్యసహాయము పొందదలచినవారు వారి వ్యాధివివరములతో రిపై కవరు పెట్టి పై చిరునామాకు వ్రాయవలెను,

శ్రీమద్భగవద్గీతా

ఆంధ్రదేశమున

ప్రకృతివైద్యమును వ్యాపింపజేయుచున్నవారు

1. దువ్వారి పీఠభద్రయ్యగారు

జీవించియున్న ప్రకృతివైద్యులలో పీఠ భీష్మచార్యుల ఒంటి వారు. మేహవాతపురోగము రాగా యెన్ని మందులు తిన్నను రోగము నయముగాక మానేగారి జలచికిత్సను అవలంబించి ఆరోగ్యమును పొంది రాజమండ్రి యందలి పీఠభద్రపురములో యెనుబడియేండ్ల పోయియున్న సుఖముగా జీవించుచున్నారు. ఇప్పటికీ కూడ బలారోగ్యముల కలిగియున్నారు. అనేకమంది రోగులను జల, నూర్మకీరణ చికిత్సలను బోధించి రోగ నివారణలను చేయుచున్నారు. వీరికి ప్రకృతివైద్యము నందు గల అభిమానము అనన్యము, అచంచలము.

2. రావుల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

తెనాలిలో నాజరుగా ఉండేవారు. పక్షవాతము రాగా జలచికిత్సలన ఆరోగ్యమును పొందిరి. తెనాలిలో ఉండగా యెంతోమంది రోగులను జలచికిత్సను చేయించి ఆరోగ్యమును కలిగించిరి. ఎంతోమంది యువకులచేత తమవద్ద నున్న ప్రకృతివైద్యగ్రంథముల చదివించి వారి కా వైద్యమునందు అభినివేశమును కల్పించిరి. ఇప్పటికినీ తెనాలితాలూకా మేమూరులో నుండి ప్రకృతివైద్యమును నడపుచున్నారు. 80వ యేట వారి ఆరోగ్యము, ఉత్సాహము, తగ్గక నిలిచియున్నవి.

3. మధ్వ శ్రీకాశీ కృష్ణాచార్యులుగారు

గుంటూరు నివాసము, పండితుడు, కవి, భక్తుడు. తమకు కలిగిన వ్యాధికి ప్రకృతి వైద్యము చేయుటతోడనే వారికి ఆరోగ్యము కలిగినది. అప్పటినుండి వారు యెంతోమందికి ప్రకృతి వైద్యమును చేసి ఆరోగ్యమును కల్పించారు. తెనాలిలోను నెల్లూరులోను జరిగిన ప్రకృతి వైద్యసభలకు అధ్యక్షత వహించి గంభీరపన్యాసముల నిచ్చారు. వారు స్వయముగా వైద్యు

లయ్యును మానేగారి ఆవైద్యము వారికి బాగా నచ్చి నది. అందువల్ల వారు వైద్యవిషయముగా ఆవైద్య మును ప్రచారము చేయుచున్నారు. ప్రకృతివైద్యము నందు నిశ్చలమైన విశ్వాసము, లోతైన పాండిత్యము గలవారు.

4. బొడ్డుపల్లి నరసింహముగారు

బాపట్లతాలూకా వెదుళ్ళపల్లి వీరి నివాసస్థలము. మానే మతావలంబి. 70 యేండ్ల వయస్సున యిప్పటికి శ్రద్ధతో ప్రకృతి వైద్యమును నడపుచున్నారు. రోగుల యందు దయకలిగి మిక్కిలి శేషుగా చికిత్స చేయుచున్నారు.

5. పువ్వాడ పేర్రాజుగారు

ప్రస్తుతము గోదావరిజిల్లాలో నున్నారు. మానే మతమును బాగుగా వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిరి. ఫలాహరి. ఆరోగ్యతత్వము అనే పేరు గల సుప్రసిద్ధప్రకృతి వైద్యునుగుణ్యమైన ఆరోగ్యశాస్త్రగ్రంథమును వ్రాసి ఉచితముగా ప్రకృతికార్యాలయట్టపున కొనగి యుండిరి. అనేకమందికి రోగనివారణము చేసిరి. స్కూలు మేష్టరుగా నున్నందున విద్యార్థులకు ఆరోగ్య శాస్త్రమును బోధించుటకు వారి కెక్కువ అవకాశములు లభించుచుండెను.

6. డా॥ పాలపర్తి నరసింహంగారు

బాపట్లతాలూకా చేటపాలెము స్వగ్రామము - ఉపాధ్యాయుడుగా నుండియును ప్రకృతివైద్యమును ప్రచారము చేయుచుండిరి. తరువాత ఉపాధ్యాయ వృత్తిని మానివేసి ప్రకృతివైద్యప్రాప్తియందే జీవితమును గడపుచున్నారు. మానసిక వైద్యమును పరిశోధించుచున్నారు. ప్రస్తుతము హైదరాబాదులోనుండి రోగులకు వైద్యము చేయుచున్నారు.

7. గంధం వెంకట కృష్ణరావుగారు

బాపట్లతాలూకా పునులూరు స్వగ్రామము - పక్కము.
తమ బెజవాడ సత్యనారాయణపురంలో నుండి ప్రకృతి
చైతన్యమును వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుచున్నారు. ఆకు

రికా, ఇండ్లాండు, జర్మనీ, దేశములయందలి ప్రకృతి
చికిత్సాలయములయందు స్వయముగా నివేదించుచు
ప్రకృతి చైతన్యమును వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుచున్నారు.

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య పంతులుగారు, ఎన్. డి.

కార్యసభ్య ప్రకృతి కార్యాలయ బ్రహ్మ.

8. చిత్రికళాధురంధర, డాక్టరు మాజేటి సత్యనారాయణమల్లికార్జునరావుగారు, ఎఫ్.డి.

మల్లికార్జునరావుగారు ప్రఖ్యాతిగాంచిన గొప్ప కుటుంబమున బుట్టినవారు. వీరి పితామహులు పెద్ద జమిందారు అకు గూడ అతలు పెట్టుబడి పెట్టియుండిరి. దేవాలయాగ్రహారాది సప్రసంగానముల గావించిరి. వీరి మాతామహులు లోక ప్రసిద్ధిజేసిన శ్రీ అత్మారి లక్ష్మీనరసింహస్వామిగారు. జిల్లామునను పదవి నలంకరించి, D. G. W. C. T. వీరుదాంకితులై, ఉప నివేత్తులు, భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రములకు భాష్యములను రచించి, హింసారహితమున ముం జేసి అదర్శప్రాయములైరి. ఇట్టి మాతాపితృవంశముల జనించి బాల్యము నుండియు శ్రీరంగానధికారి వారి బోధనామృతాస్వాదనరక్తులై శైరాగ్యాదిలక్షణముల చరించుచు, విద్యాభ్యాసమున ఆగ్రహము నలంకరించుచు మెచ్చునదనీరి. వీరు సదా విజ్ఞానకాస్త్రవేదాంతగ్రంథముననే గావించుచు, మాంసాహార ఖండనమును, కాకాహార పాకీకర్యమును ప్రతిపాదించుచు సాంక్షియభాషలో రచించిన యొక వ్యాసము నగును, జంతుబులు సర్వసత్ముల కనమృతములని నూపించిన మరియొక వ్యాసమునగును, ఆఖలహైందవ రాజ్య యోగ్యతాపతకములను (All India medals) బొందిరి. మరియు మద్యపాననిరసముం గూర్చి వ్యాసము వ్రాసి Star of Wellington Lodge వారిచే నీలగిరి జిల్లా కచేరీలో ప్రథమ బహుమానముగా బంగారుపతకమును బొందిరి.

వీరికి షహారు 19 సం. వయసున తయవ్యాధి తటస్థించి అయ్యున్నది, అంగ, యువానీ మొదలగు చికిత్సల వల్ల వేసవేలు వ్రాయమయ్యు ఫలితము లేకపోవుటచే ప్రకృతివైద్యము నవలంబించి రోగవిముక్తులైరి. తదాది ప్రకృతిగ్రంథముల బలింపుచు ప్రకృతివైద్య విజ్ఞానమును, అనుభవమును సంపాదించి ప్రకృతి పత్రికా సాపకులలో నొకరై శ్రీనారాయణ హనుమయ్యనాయుడుగారికి మిగుల తోడ్పడిరి. పత్రికాముఖమున అనేక రోగులకు సలహాల నొసంగుచు చికిత్స చేయుచుండిరి అనేక వ్యాసములను వ్రాయుచుండిరి.

అంతేగాక వీరు ఆంధ్రదేశమున పేరుపొందిన చిత్రికళాఖతులు. (ఆర్టిస్టు) పెల్లూరు ఆర్యజ్యోతుసహసభలో కవిపండిత సభయందు సన్మానింపబడిరి. “చిత్రికళాధురంధర” యను బిరుదునుగూడ బడసిరి. అనేక Exhibitions లో బంగారు పతకములను బొందుటయే కాక యింగ్లాండునుంచి యోగ్యతాపత్రమును సంపాదించిరి. వీరు పెన్నీసు, చతురంగాది పోటీ పంచెములలో అనేక బంగారు పతకములను బడసిరి.

వీరు ప్రకృతి వైద్యమున మిగుల ననుభవమును సంపాదించి నివారణగావించిన వ్యాధులలో ముఖ్యమైనవేవన, ఉబ్బసము, దీర్ఘజీర్ణము (Dyspepsia), న్యూమోనియా, టైఫాయిడ్, రాచిపుండ్లు, శ్రీవ్యాధులు, సంజా, Obesity, Venereals, కర్కట వ్యాధి (Cancer,) మూచికము, పెరిటోనిటిస్ (Peritonitis), పంథి మొదలగునవి.

వీరు మచిలీపట్నంలో అదర్శప్రాయముగ ప్రకృతి చికిత్సాలయమును నెలకొల్పి పృథుత్వములను గావించుచుండిరి. భగవంతుడు వీరి యున్నతాళయములను అనతి కాలములో కొనసాగించి లోకహితమును జేయునని కోరుచున్నాము.

9. అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు

స్వగ్రామము కృష్ణాజిల్లా, దివితాలూకా, అయ్యంకి. భూములు, యిల్లు అయ్యంకిలో నున్నప్పటికి తాము చేయవలసిన ప్రజాహితకార్యముల కా గ్రామము చాల నందున దెబాడచేరి, అక్కడనే గృహములను నిర్మించుకొనిరి. గ్రంథాలయోద్యమమును పొందించుటకు ఒక ఆచ్చు కూటము (ఆంధ్రగ్రంథాలయ మద్యాక్షరశాల) ను నిర్మించి అందు మంచి గ్రంథములను మాసపత్రికలను సర్వాంగసుందరముగా ముద్రించి యిచ్చు

—•—•—•—•—•—•—

చున్నారు. దేశదేశముల గ్రంథాలయోద్యమాన్ని వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుటకు వీరు పడినశ్రమ అపారము. దివ్యజ్ఞానసమాజ సభ్యులుగాను, బాలభటసంఘసభ్యులుగాను, ఉండి వీరు మానసిక, వైతికోన్నతిని గడించి దానియొక్క ఫలములను ప్రజానికమునకు పంచిపెట్టుచున్నారు.

వీరు చిన్నతనమునుండి ప్రకృతివైద్యము నేర్చుకొనిపరిశోధనలు చేయుచున్న సంగతి ఆనెకు తెలియగలదు. వెంకటరమణయ్యగారి తండ్రికి ఆయ్యగారి వెంకటరత్నంగారు. వీరు గోదావరిజిల్లాలో డెల్టా మాపరింపెండంటు (ఇప్పటి గవోపరమసీయరు వంటిది) ఉద్యోగములో నుండిరి. ఈ నేగారి అభినవవైద్యమును ముఖ్యమైనవిద్యను తెనుగుచేసిన డి. కే. దోరారాజు చేరికటాచలపతి శర్మగారికి వీరు సమకాలిను లగుటవలన శర్మగారు వెంకటరత్నంగారిచేత ఆ చెండు గ్రంథములను కొనిపించిరి. వెంకటరమణయ్యగారు ఆ గ్రంథములను 13, 14 సంవత్సరముల వయస్సులోనే పఠివియుండిరి. అప్పటినుండియు వారా వైద్యమును విశ్వసించి అందు యొకను కొన్ని పరిశోధనలు చేసిరి. ఉప్పులేని చప్పడి తినిన కామము నశించిపోవుననియు దాంపత్యమునం దట్టివారికి అభిలాష ఉండదనియు కొందరికి ఆపోహ గలదు. కారములేని పదార్థములనేకాకుండా కేవలము పండ్లనేతిని కొంతకాలము తీవించి దాంపత్యమును అలలించింది పరిశోధించిరి. వారుచెప్పిన దేమనగా, అప్పుడు తమకు గల సంభోగశక్తి వృద్ధిపొందెననియు, కారము వస్తువులను తినినప్పటికన్న ఆకాలమునందే యొక్కవ అనందము దాంపత్యమువలన లభించునని చెప్పుచుం దురు. ఈ పరిశోధన వారి 20 వ సంవత్సరముననే జరిగెను. ప్రకృతి పత్రిక 1 వ సంచికనుండి యిప్పటివరకు వారు పత్రిక శ్రద్ధగా చదువుచుండుటయేగాక ప్రకృతి ఉద్యమముతో 1919 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలనుండి సంబంధము గలిగియున్నారు. ప్రకృతి కార్యాలయ ట్రస్టు ఫండునకు భూరివిభాగముల సొంగుటయేగాక ఇప్పటి కాగితపు కరవుతో ప్రకృతి పత్రికను అపక నాగింపగలుగుటకు సహాయపడుచున్నారు. మనకున్న కొద్దిచందాదారుల చందా, పత్రికను నిర్వహింపజాలని మాట నిజము. ఆయ్యగారు వారు మనము ఎంత యివ్వ గలమా అంత స్వల్పవ్యయమునే మనవద్ద తీసుకొని మిగతా మొత్తము వారే భరించుచున్నారు. వారి తోడ్పాటే లేనియెడల యిప్పటి మన పత్రిక యీ అక్టోబర్ ప్రచురింపక మానివేయవలసి వచ్చెడిది.

ట్రస్టుతో సంబంధము

వారిశ్రేణి హనుమయ్యగారితో మొదటినుండియు కలసి పనిచేయుచుండిరి. 1934 జూలై నెలలో హనుమయ్య గారికి పరిబలమగు జబ్బుచేసెను. అప్పుడు హనుమయ్య గారు వెంకటరమణయ్యగారిని పిలిపించి ట్రస్టును సంబంధించిన ఆ స్థిపాస్తులను వారికి తెలియజెప్పి ప్రకృతి ట్రస్టును స్వాధీనపరచుకొమ్మని కోరిరి. వెంకటరమణయ్యగారి కోరిక పైన దంధిలూరుమండల పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారిని పిలిపించిరి. సోదరి జ్ఞానాంబ అప్పటికే అక్కడ హనుమయ్యగారికి ఉపచారము చేయుచుండెను. వెంకట్రామయ్యగారికి గూడ ట్రస్టు విషయములు తెలుపబడెను. హనుమయ్యగారు ఈ యిద్దరి కోరికమీదను ఒకవిల్లును, ఒక స్వమెంటరీ ట్రస్టుడీడును రిజిస్టరు చేసిరి. దానివలన పుచ్చా వెంకట్రామయ్య, ఆయ్యగారికి వెంకటరమణయ్య, చెరువుకొత్తల మల్లికార్జునుడు, నీతారామావధూత, జ్ఞానాంబగార్లు అదనపు ట్రస్టీలుగా చేర్చుకొనబడిరి. జీవితాంతము వరకు హనుమయ్యగారి పే నేపథ్యం ట్రస్టీగను, వెంకటరమణయ్యగారు కార్యదర్శిగను పని చూచుచుండిరి. హనుమయ్యగారి ఆనంతరము అక్కడపకవికి నెన్ని కలు జరిగెను. ఆందు పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారు యావజీవ అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడెను. హనుమయ్యగారి కాలమునుండి పత్రికాధిపతిగా నున్న వెంకట్రామయ్యగారికి యావజీవపత్రికాధిపతిగా నుండుటను, వెంకటరమణయ్యగారు యావజీవ కార్యదర్శిగా నుండుటకు హనుమయ్యగారి నిర్ణయించి యుండెడిది.

ప్రకృతివైద్య శిబిర నిర్వహణము

వెంకటరమణయ్యగారు బాలభటులుగా నుండి పొందిన అనుభవము మన శిబిరనిర్వహణమున కెంతో తోడ్పడెను. శిబిరముల స్వరూప, స్వభావములను భావించుటలో వారు మనకు మొదటినుండియు సహాయపడిరి. శిబిరములలో వారు వ్యయముగా వసించియు, ఉపస్థాపముల నిచ్చియు ఉత్సాహపరచుట మనకందరకును తెలిసిన విషయమే. 1 వ శిబిరమును మనగిడుమారు వాయల్పాడునుండి వచ్చి గండికోట వారాయణ స్వామిగారు ప్రకృతి శిబిరమును ఒక కైలతో పోల్చిరి. దానికి పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారు ఇంకెకా అనియు, వెంకటరమణయ్యగారు డ్రాయింగనియు, వారి శ్రేణి హనుమయ్యగారు గార్లు అనియు శిబిరవాసులందరును మిగిలిన స్వామెంజను వైద్యునియు చెప్పియుండిరి. ఎంతవఱచునైన వరస !

క్రోమోపాతిక్ ఇన్స్టిట్యూట్

సూర్యకిరణ చికిత్సాది సునిశితవైద్యమును ప్రత్యేకముగా వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుటకు బెజవాడలోని క్రోమోపాతిక్ ఇన్స్టిట్యూట్ (The Chromopathic Institute) అను సంస్థను స్థాపించి రిజిస్టరు చేయించిరి. దానికి పుచ్చా వెంకటాచార్యుగారు ఆధ్యక్షులుగను, వెంకటరమణయ్యగారు కార్యదర్శులుగను పనిచేయుచున్నారు. అప్పటికి డాక్టరు బ్యాబిట్ Human Culture and Cure (హ్యూమన్ కల్చర్ అండ్ క్యూర్) అనే ఉద్దేశము లభింపజేసెను. అట్టి గ్రంథమును సంపాదించి భైరవముచేసి పునర్ముద్రణముచేయించితిమి. ఇందు గూడ వెంకటరమణయ్యగారు అపారముగా తోడుపడిరి. ఇప్పటికి వెంకటరమణయ్యగారికి ప్రకృతి ఉద్యమముమీద వెంత ప్రేమ! ఒక అదర్శమైన ప్రకృతి చికిత్సాలయము, ఒక ప్రకృతి కళాశాల, ఒక తపోవనము యిచే వారికి నిత్యజపవిషయాలు. ఇవే స్వప్నాలు. త్వగలోనే యీ మూడును కార్యరూపము భరించి తీరననియే నమ్ముచున్నాము. కార్యరూపము భరింపలేనని కోరుచున్నాము.

10. వాడపల్లి మురహరిరావుగారు

నివితాలూకా పోతాగ్లంక, నివాసము - తిండిగిరవరామకృష్ణయ్యగారు, 80 రేండ్ల వృద్ధుడు - మురహరిరావు అమితోత్సాహము గలవాడు. ప్రకృతి

గ్రహమున మొనగాడు - వ్యవసాయకాస్త్రవేత్త. ఆర్థికాస్త్రము కరతలామలకము. ఏవిషయాన్ని గురించి యైన కొన్ని గంటలు మాట్లాడగల వక్త. హోమోపతి వైద్యము ఎరుగును. హిందూదేశము పడుగూ పేకాగా తిరిగి లోకానుభవము గడించినవాడు. ప్రముఖ ప్రచారముచేయుటలో ఎన్నిక గన్నవాడు.

11. చెన్నుభొట్ల భానుమూర్తిగారు

బి. ఎ.; ఎల్. టి.; ఎల్. డి

స్వగ్రామము నర్సాపురంతాలూకా, మేడపాడు. చాలా కాలము గుంటూరు జిల్లా బోర్డుహైస్కూల్స్ లో హెడ్ మాస్టరుగా నుండెను. ఇప్పుడు చాలించుకొని ప్రకృతివైద్యము వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుటకై ఉద్యోగులుగా నున్నారు. బెజవాడలో ఆంధ్రప్రకృతి ధర్మ పరిషత్తు తరపున సాగింపబోయే కేంద్ర చికిత్సాలయము కళాశాలలోనుండి పనిచేయుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రకృతివైద్యమునందు హరిప్రజ్ఞను వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చుటకు వారి ఉపాధ్యాయపుత్రి యెంతయేని తోడుపడినది.

12. డా॥ తాండవకృష్ణ. ఎం. ఎ., ఎల్. డి.

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారి రెండవ కుమారుడు. ఈయన పూర్తి పేరు వెంకట కృష్ణమూర్తిగారు. నాట్యశాస్త్రమును అభ్యసించి తమ పేరును తాండవ కృష్ణ యని మార్చుకొనిరి. అయినవల్లిలో జరిగిన 31 శిబిరములకును వీరు హాజరై ప్రకృతి వైద్యమును అభ్యసించి య్.డి. పట్టమును పొందిరి. అనేకమందికి ప్రకృతి వైద్యమున సలహాల నొసంగి రోగవిముక్తులను జేయుచున్నారు. ఏ ప్రధానసగరమునందైనను త్వరలో ప్రకృతిచికిత్సాలయము నొకదానిని ఆరంభించి సమకాలినులను అభిలషించుచున్నారు.

13. డా॥ భాగవతుల రామమూర్తిశాస్త్రిగారు

అయ్యర్వేదమును యథావిధిగా సభ్యునించిరి. ప్రకృతి వైద్యమునందు అభిమానము గలదు. యోగప్రక్రియలు వీరికి బాగుగా తెలియును. బైజవాడలో జరిగిన 6వ ప్రకృతి శిబిరమునందు విద్యార్థులకు యోగాసనములను, ధౌత్యమును నేర్పిరి. త్రిదోషములను గ్రంథమును వ్రాసి మనకు ఉచితముగా ప్రచురింప నిచ్చిరి. కాకినాడ తాలూకా, వేట్లపాలెము వీరి స్వగ్రామము. వా రచ్చట రోగులకు ప్రకృతివైద్యమున సలహా నొసంగుచున్నారు.

14. గండికోట నారాయణస్వామిగారు

తండ్రి ఆయుర్వేద వైద్యుడైన గండికోట చంగన్నగారు. పుంగనూరు జన్మస్థలము. ఇప్పుడు కృష్ణంలా నన్నారు. చిన్నప్పుడు తండ్రివద్ద నాడీ సత్తత్వ మాల మొదలగు కొన్ని శ్లోకాలు చదువుకొన్నారు. తరువాత జబ్బుచేసినప్పుడు ఏ మందులూ పనిచేయకపోతే ప్రకృతి వైద్యము చేసినారు. ఆందువలన రోగ నివారణమైనది. చాలా సంవత్సరములు ఫలాహారి, వీరి

కుటుంబ మందరను ఫలాహారముతో, చాలాకాలము గడపిరి. 1938 సంవత్సరమునకు ప్రకృతి శిబిరమునకు అయినవల్లి విద్యార్థిగా వచ్చెను. 1936 సంవత్సరములో మదనపల్లియందు జరిగిన ప్రకృతివైద్యశిబిరముచందాలు వనూలుచేసి చాల జయప్రదముగా జరిగించిరి. ప వైద్యపట్టము (N. D.) పొందిరి. నిశితమైన బుద్ధిగల వాడు. ప్రకృతివైద్యము చేయుచు ప్రజాసేవ చేయుచున్నారు.

15. ఆయుర్వేదసుధానిధి, పొత్తూరి కృష్ణంరాజయోగింద్రులవారు

ఈ పటమున కుడివైపున నున్నవారు రామరాజయోగింద్రులవారు. వారిని గురించి యిదివరకే చదివியున్నారు. ఎడమవైపున నున్నవారు కృష్ణంరాజ యోగింద్రులు. రామ రాజయోగింద్రుని గురువులుగూడ వీరేను. ప్రకృతిపత్రిక ఆరంభించినప్పటినుండి అనుభవానంద మను పేరుతో పద్యములను ప్రాయుచుండిరి. వీరిచరిత్ర యోగింద్రుల స్వీయచరిత్ర అనే పేరుతో గ్రంథరూపమున వెలువడినది. యోగముచేసి అందు మనోవికలత్వముతో బాధ పడుచున్నారు. నరసాపురము తాలూకా, ఏనుగువానిలంకలో హఠయోగాశ్రమము స్థాపించి అందే యిప్పటికే నివసించియున్నారు.

16. కొలిపాక ఆదినారాయణకర్మగారు

ఎల్. డి.

తెనాలి తాలూకా మున్నంగి స్వస్థలము. 1933 సంవత్సరము నుండియు ప్రకృతిశిబిరమునకు హాజరగుచున్నాడు. ఆంధ్రప్రకృతి ధర్మపరిషత్తు వారి 'ధర్మజేది' పట్టమును పొందుటయే గాక 9, 10 శిబిరములను స్వయముగా నడిపియున్నాడు. ఇప్పుడు బెజవాడలో ప్రకృతి ధర్మ పరిషత్తును స్థాపించి నడుపుచున్నాడు.

17. కందుకూరి వటుకభైరవమూర్తిపంతులు

బి. ఎ.; ఎల్. డి.

చాలాకాలము నర్సారావుపేటలోను, తరువాత బెజవాడలోను వకీలుగా నున్నారు. ప్రకృతిపత్రికతో సంబంధమున్నది. కార్యాలయట్టిస్తునకు నూరురూపాయలకు మిగిలిన విరాళమొసంగి తోడుపడిరి. ఆఖిల భారత ప్రకృతి ధర్మప్రచారక సంఘమునకు చాలాకాలము అధ్యక్షులుగాను, ఇండియన్ నాచురోపాల్ పత్రికాసంపాదకులుగాను నుండి యిప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకొనుచున్నారు. నివాసము బెజవాడ.

18 గుడివల్లి శేషయ్యగారు - కర్నూలు

వైదిక బ్రాహ్మణులు. పూర్వార్చార పరాయణులయ్యును ఆధునిక ఉద్యమములందు ఆసక్తిరావగలవారు. లవణము లేని పదార్థములనే భుజింతురు. కర్నూలు గోరక్షణ సంఘమునకు కార్యదర్శిగా నున్నారు. గోరక్షణకాల ఆవరణలోనే కొన్ని గదులను కట్టించి, అందులోగులకు వసతి గలిగించి ప్రకృతివైద్యము చేయుచుచుందురు. నిరాడంబరమైన స్వభావముగలవారు. ఆత్మశ్రద్ధిక లోకనే చేయుచున్నారు.

19 నొసం రామవర్మ - సంజీవవర్మగార్లు

పొద్దుటూరులో చాలాకాలమున్నారు. ప్రకృతివైద్యము నందు నిపుణులు - రామవర్మగారు ముఖ్యభూతి విద్యను పద్యములుగా వ్రాసిరి. అందు కూడేగారు చెప్పిన వాటికేగాక, భారతీయ శిల్పశాస్త్రమునందలి కొన్ని విషయములనుగూడ చేర్చి వ్రాసియున్నారు.

20. కోట శ్రీరాములుగారు

జన్మస్థానము గుడివాడ. ప్రస్తుతము బెజవాడలో ఉద్యోగములో నున్నారు. జీవితములోని అనేక రసవంతము

లగు ఘట్టములను కథలుగా వ్రాసి ప్రకృతిపత్రికలో ప్రచురించిరి. ప్రకృతివైద్యమున ఆచరించల విశ్వాసము గలవారు.

21. మృత్రింటి అంజనేయులుగారు

ప్రకృతివైద్యమున మంచి అభినివేశము గలవారు. కనీసికానిదానమును ప్రత్యేకశ్రద్ధతో అధ్యసించిరి. కనీసికానిదానమును గురించి తెలుగులో ఉద్గ్రంథమును వ్రాసిరి. ప్రస్తుతము దంతలాగు ఆస్పతరమున పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారికి చేరోడుగానుండి ప్రకృతి వైద్య వ్యాప్తికి తోడుపడుచున్నారు.

22. లక్ష్మర్ ఆలీ సాహెబుగారు

ఆర్య సామాజికులు - అహింసా ప్రచారకులు. వారింగు పేటలోను తరువాత బెజవాడలోను, ఇప్పుడు హైదరాబాదులోను ఉండి ప్రకృతివైద్యము చేయుచున్నారు.

23. వి. దొండా సాహెబుగారు, ఎల్. డి.

చిత్తూరుజిల్లా కలికిరి నివాసులు. కావనగఢంలోను, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పద్మిటి నీనేలులోను మహమ్మదీయుల తరపున ప్రతినిధిగా నున్నారు. ప్రకృతివైద్యము చేయుచున్నారు. ప్రకృతి పత్రికలోను, ఇండియన్ నాచురోపాల్ లోనూ అనేక వ్యాసములను వ్రాసియున్నారు. ప్రకృతి ఆరోగ్యవైద్యము అనే గ్రంథమును రచించిరి. అది రెండు భాగాలు పడినది.

24. వేగిరాజు కృష్ణంరాజుగారు, ఎన్. డి.

స్వగ్రామము - గుంటూరుజిల్లా మర్రిపూడి. తల్లియలు. మొదట మర్రిపూడిలోను, తరువాత బాపట్లలోను, అందుమీదట భీమవరములోను, ఇప్పుడు కేశవరములోనూ ఉండి పెద్దయెత్తున ప్రకృతి చికిత్సలయమును నడుపుచున్నారు. వీరు మానసిక చికిత్సలందు ప్రత్యేక పరిశోధనలుజరుపుచున్నారు. ఫలాహారి.

25. జ్యోత్సుల శీరామమూర్తిగారు

నూర్యోపాసకులు. నూర్యనమస్కారములను ప్రచారము చేయుచుందురు. ఫలాహారి. వైష్ణవుడు. మన శిబిరములకు దయచేసి శిబిరవాసులకు నూర్యనమస్కారములను బోధించుచుందురు. వీరు వ్యాసిన లోక బాంధవోపాసన అనే నూర్యనమస్కారముల పుస్తకము చాలా వ్యాప్తిలో నున్నది.

26. డా. అదునుమిల్లి వెంకటకృష్ణారావుగారు.

ఎన్. డి.

కృష్ణాజిల్లా చంద్రాపల్లి వీరి స్వగ్రామము మన శిబిరములో ప్రకృతివైద్యము నభ్యసించి ఎన్. డి.

పట్నము నందిరి. టీకాల ఖండవనైక వైద్యవిష్ణవమును ప్రచురించిరి. ఆశేషులకు ప్రకృతివైద్యమున సలహాల నొసంగుచున్నారు.

27. సీతారామావధూతగారు, ఎన్. డి.

బెజవాడ వద్దను సాధనాశ్రమమును నడుపుచున్నారు. ఆక్ర-డ పెద్దభవనములు నిర్మించి విద్యార్హులతో నడుపబడే జలయంత్రముద్వారా తొట్టలలోనికిని, వాడుకనును నీరు సప్లయ చేయబడుచున్నది. తెలుగుదేశములో నింత వరకు విదే పెద్ద స్వంతభవనములు గల చికిత్సాలయము. త్వరలోనే ప్రకృతివైద్యమును నేర్పుటకు గూడా ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు.

28. వే మూ రి రా మ మూ ర్తి గారు.

బి. ఎ., బి. ఇడి., ఎన్. డి.

దంతలూరు అగ్రహారం వీరి కాపురస్థలము. ప్రస్తుతము తెనాలిలోని తెలూకా హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయులుగా నున్నారు. ప్రకృతిశిబిరములలో ప్రకృతి వైద్యమును బోధించుచున్నారు. తెనాలిలో నుండి కావలసిన వారికి ప్రకృతివైద్యమున సలహా నొసంగుచున్నారు. మన పత్రికాధిపతియైన డా॥ పుచ్చా శంకటాచార్యుగారి మేనల్లుడు. మేనమామగారివద్ద ప్రత్యక్షముగా ప్రకృతివైద్యమున శిక్షణముపొంది యుండుటచే వీరి సలహా నిచ్చుటలో గణనయుగై యున్నారు.

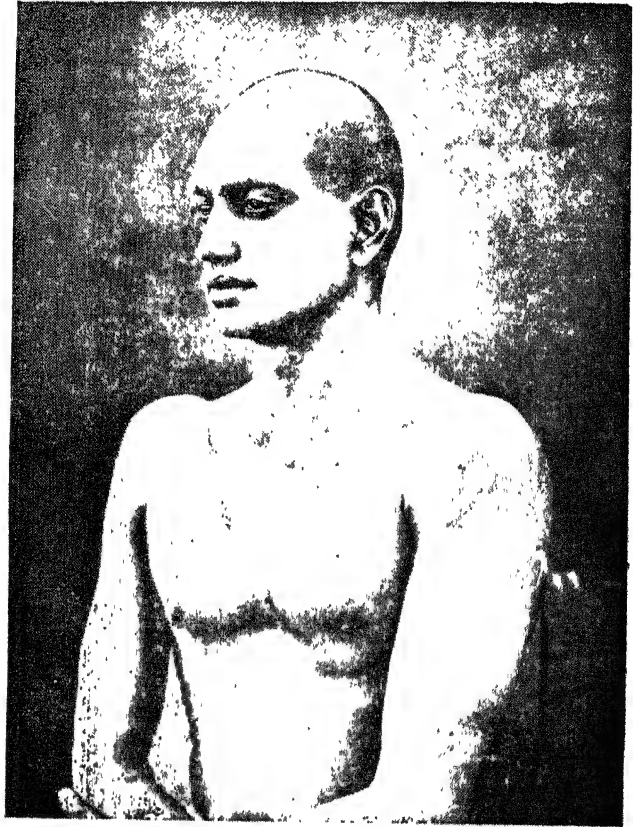

అనుబంధం

29.

యోగి రాఘవేంద్రగారు

శేషశతాబ్దా మనులలోట
అం దుండి ప్రకృతి చికిత్సలయ
మన దీక్షతో నడుపుచున్నారు.
బ్రహ్మచారి. ప్రకృతి శైద్యము
సమర్థతతో నడుపుటయేగాక
అనేక ఇతర పత్రికలతోనూడా
ప్రకృతిశైద్య ప్రబోధకవ్యాసము
అను ప్రియమిచ్చుచుందురు.

30. డా॥ పుచ్చా వెంకటాచార్యగారు, ఎన్. డి.

(కోట శ్రీరాములు)

ప్రకృతి పత్రికతో మొదటి సంపుటమునుండియు సంబంధము కలిగియున్నాను. 1924 సంవత్సరమునుండియు సహాయసంపాదకులుగానుండి 1934 సంవత్సరమునుండి ప్రధాన సంపాదకులుగా పనిచేయుచున్నారు. ఎన్నో ఉద్గ్రంథములకు స్వయంగా రచించియు, ఆంగ్లీకరించియు మన ట్రస్టునకు ఉచితముగా నొసంగియున్నారు. తమకు లాభమునచ్చే ప్రకృతి నికేతనము అందు ముద్రించి అమ్ముటకు సిద్ధముగానుంచిన గ్రంథములతోసహా ప్రకృతి కార్యాలయ ట్రస్టునకు ఉచితముగా నొసంగియున్నారు. యావజ్జీవసభ్యులుగా చేరుటయేగాక రోగులనుండి సంపాదించిన యెంతో ధనమును ట్రస్టునిధికి ధర్మముచేసి యున్నారు. వీరి చరిత్రనుగూరించి మీకు కొంత వివేచించుట మంచిది.

వీరు విశంబినామ సంవత్సర వైశాఖశుద్ధచవితి స్థిరవారమున వెల్పూటి వైదికకుటుంబమున పుచ్చా చిననరసింహం, నుబ్బువ్వు గార్లకు జన్మించిరి. చిరకాలము మగసంతానము కలుగక తరువాత జన్మించుటచేత వీరికి సంసారమున గారాబము అధికముగ నుండెను. చిన్నతనమున అనేకతూరులు జబ్బుచేయుటయు మందు వైద్యముచే అవియెల్లనివారణమగుటయు సంభవించెను.

వ్యాజ్యములవలనను, గారాబమువలనను, శిశువ్యాధులవలనను, వీరికి 7వ యేడు వచ్చువరకు అక్షరాభ్యాసము చేయింపలేదు. తరువాత బస్తీలోఉండి చదువుశెప్పించేదక్షతలేక 12వ యేటివరకును పల్లెటూరి చదువుతోనే కాలము గడచినది.

15వ యేట మొదటి వివాహమైనది. 17 వ యేట తండ్రిగారి అకాలమరణమువలన నింటిదక్షత మీదపడుటచే పాఠశాల

చదువునకు స్వస్తి చెప్పవలసివచ్చెను. 18 వ యేట కాపురమునకు వచ్చిన మొదటిభార్యయు 4, 5 సంవత్సరాలలోనే స్వర్గస్థురాలయ్యెను. మొదటిభార్య పోయినతరువాత వివాహమాడిన రెండవ భార్య కాపురమునకు వచ్చుటకు 4 సంవత్సరములు పట్టెను. ఈ 4 సంవత్సరములలోనే ఆయన యెంతో చిద్యావ్యానంగముచేసెను. 6వమునకు 8, 10 గంటల కాల మాత్రము చదువునందే వినియోగించుచుండెను. అప్పుడు రామాయణము, భారత, భాగవతములేగాక, మనుచరిత్ర, రాఘవ పాండవీయము, చిత్రదుర్వీణము, శృంగారనైషధము మొదలగు ప్రబంధముల నెన్నిటితో శ్రద్ధతో పఠించిరి. తెలుగులో వెలువడిన నవలలు, నాటకములు, శాస్త్రగ్రంథములు, చరిత్రలు, విమర్శ గ్రంథములు ఎప్పటికప్పుడే, వెలువడినతోడనే సంపాదించి చదువుచుండిరి. వేదాంతగ్రంథములను ప్రత్యేకశ్రద్ధతో పఠించుచుండిరి.

ఇంతలో వారికి మలుపునము, సుగ్రహస్థము, మొదలగు వ్యాధులు వెంటబడినవి. ప్రతి సంవత్సరము జ్వరము నచ్చుచుండెను. వానికి వాడిన మందులవలన దేహరోగ్యము చెడిపోగా కూనేగారి అభి నవవైద్యమును చదివి అంగీకారములుచేసి ఆరోగ్యమును సంపాదించిరి. అప్పటినుండి ఎన్నో యింగ్లీషు గ్రంథములను, యింగ్లీషుపత్రికలను, తెప్పించి ప్రకృతి వైద్యమునందు తాను ఉత్తీర్ణుడగుటయే గాక, ప్రకృతివైద్యంలో వ్యాసములు వ్యాసియు, ప్రకృతివైద్య విషయక గ్రంథములను పూరించియు, ప్రకృతివైద్యమును వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిరి. అనేకసభలలో నువన్యసించియు, అనేక నుండి విద్యార్థులకు ప్రకృతివైద్యములలో ప్రకృతివైద్యమును నేర్పియు, ప్రకృతివైద్యమునకు గట్టి పునాదులను వేయుచున్నారు. ప్రకృతివైద్యవద్దతులను అడిగినవారికెల్ల ఉచితముగను, కొద్ది రుసుముతోను, బోధించి అనేకులకు వివిధరోగములను కుదిరియన్నారు. ఆచారశాస్త్రమున ప్రత్యేక పరిశోధనలు చేసి, సిగ్గుపడవల ఆచారశాస్త్రమును రచించి యన్నారు. కామశాస్త్రగ్రంథములను శోధించి, తెలుగువారందరికి తెలియలగున సులభశైలిలో సుఖసంసారము, ప్రణయలీల, మొదలైన ఉద్గ్రంథములను రచించి తెలుగువారి మన్ననలను పొందియున్నారు.

ఆయనకు యెన్నివిద్యలు వచ్చునో అనేకులకు తెలియదు.

ఆయనకు వేదాంతశాస్త్రము తెలియును. కామశాస్త్రము తెలియును. కవిత్వమును విమర్శింపగలరు. నాటకములను, నాట్యములను చూచి మంచి చెడ్డలు చెప్పగలరు. ఆధునిక ప్రకృతిశాస్త్రములను శ్రద్ధతో పఠించుచుండుదురు. దినములో యెక్కువభాగము వారు విద్యావ్యాసంగమునందే గడుపుచుండుదురు. కూటికి గుడ్డకు లోటులేకుండుటవలన వారు ప్రకృతివైద్యమును నర్దులకు నిష్కపటముగాను, బహిరంగముగాను బోధింప గలిగియున్నారు.

త్వరలోనే బెజవాడ కేంద్ర శాస్త్రీయ ప్రకృతి చికిత్సాలయమున, ఆంధ్రప్రకృతి వైద్యకళాశాలను మిత్రులయొక్కయు శిష్యులయొక్కయు సహకారముతో నడుప దలచియున్నారు.

వీరికి శిష్యులయందుగల వాత్సల్యము అపారము. ఒకశిష్యునకు ధూమపానములవాటుండెడిది. అట్టి వ్యసనమునకు తానెంతయో సిగ్గుపడి కించపడియు దానిని దాటు మనోనిగ్రహము లేనివాడై యుండెను.

దానిని గమనించి వారు ఒకరోజున “నీవు నాకు ముఖ్యుడవుగదా! నీకు ధూమపానములననేడియో గొప్ప లాభముండియుండకపోయినచో నీవట్లు చేయవని నా తలంపు. దానిని నాకుగూడ తెలుపరాదా? అంత స్వలాభము మంచిది కా’దనెనట. అందుల కతడు సిగ్గుపడి “అయ్యా! ఈ వ్యసనములోనుండి బయటపడజాలనంత దుర్బలుడనై యున్నా”నని విచారపడెను. “అట్లయిన నీవు విచారింపకుము. ఇక నీకు ఈవ్యసనమును వోగొట్టుకొనజాలిన మనోబలము లభించునులే” అని రట. అంతియే. ఆనాటినుండియూ మరల ఆవ్యసనమును తలుచనైన లే దా శిష్యుడు. అట్టి నత్య సంతకము. అట్టి యమోఘాశీర్వచన బలము.

ఇది చిన్ని విషయముగ కనపించిననూ దుర్వ్యవసరము, అట్టి వ్యసన లోలురకే అనుభవమని మనవి.

తన సంసారము దుఃఖభాజనముగ నున్నదని ఒకశిష్యుడు విచారపడెను. శ్రీవారు ఒకనాటి మధ్యాహ్నము అయాచితముగ అతని యింటికి అతిథులై అతనికి తండ్రీగను, అతనిభార్యకు తల్లిగను లోచి, దుఃఖకారణముల చూపించి, వాటిని నివారించి, ఇకముందు మీసంసారము సుఖసంతోషమునని ఆశీర్వదించిరట. తదాది వారు సుఖసంసారకులుగ నుంటున్నారు. అందరూ యిట్టిదానికేగా పెంపరలాడునది. అట్టిదానిని నమకూర్చువారు మహానీయులుగాక మరెవరు. వారిని మధురహృదయము. ప్రతివిషయములోనూ ఆనందరూపమునే స్ఫురింపజేయుదురు. అందరు వ్యక్తులూ దివ్యులూ, ఆనందస్వరూపులూ అందురు. ఏదో కించిత్తు కారణమున తన స్వస్థితినుండి చ్యుతుడై దుఃఖగానూ, దుష్టుడుగానూ భాసించునేగాని నిజమునకు అతడు ప్రేమస్వరూపుడే అందుగు.

రోగులను నారాయణుని సేవించునట్లు ప్రేమ, భక్తి స్వస్థులైతములతో సేవచేయమని మాకు బోధింతురు. రోగులకు తమంతతామే రోగనివారణ చేసికొనునటుల వారికి బోధచేసి తద్వారా మనోబలమును చేకూర్చుచుండుదురు.

ప్రయత్నపూర్వముగా కష్టించి ధర్మపథమును నడచుట అలవాటు చేసుకొనవలయునని చెప్పుదురు. ఇట్టివెన్నియో బోధలు వినుచుండుము.

అట్టి శ్రీవారికి భగవంతుడు ఆమరత్వమును ప్రసాదించి, వారిద్వారా ఆంధ్రలోకమునకే గాక యావద్భారతభూమికి సేవచేయించునుగాక అని ఈశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాడు.

31. శ్రీ సీతారామావధూతగారు

(శ్రీ సీరిపి అంజనేయులుగారు రచించిన ప్రాకృతజీవనవిధానము సీతారామావధూత జీవితచరిత్రనుండి గ్రహింపబడినది.)

కూర్పరి:—డాక్టరు వి. నాగేశ్వరరావు, B. A., N. D., H. M. B.,

ఈ పురుషవర్ణునిది అవనిగడ్డ వంశము. తండ్రి వల్లభ రాయుడు. తల్లి మహాలక్ష్మమ్మ. ఈ దంపతుల చిల్లని కడుపునబడిన కడపటి ఫలమే యీ ప్రకాంతమూర్తి. జన్మస్థానము పటమటలంక. తల్లిదండ్రు లిడిన పేరు సీతారామయ్య. ఆరునెలల నినువుగ నున్నప్పుడే మొదటి పిన తల్లి శంకటాచలమమ్మ సీతారామయ్యను దత్తుగా బందరు గొనిపోయెను. తొమ్మిదవ యేట బాలు నొక వీధిబడి యందు ప్రవేశపెట్టిరి. నాలుగవ తరగతివరకు నచటచదివి, ప్రైమరీ (బహిరంగ) పరీక్ష యందు గృతార్హుడయ్యెను. అనంతరము సి. యం. ఎస్. వార్షికులు స్కూలు లో మొదటి కత్యుచ్చు చెల్లినది. అవల రెండుమాడు కత్యుచ్చులు బందరు నోబులు కళాశాలలో గడచెను.

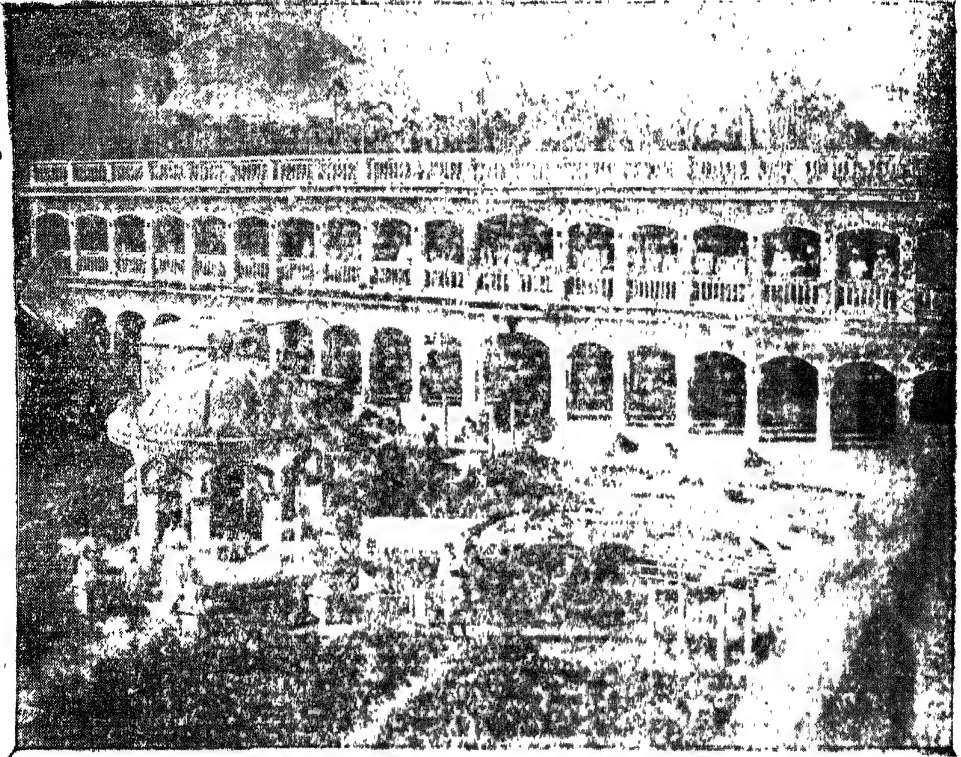
అవనిగడ్డవంశము గురుసంప్రదాయమునకుఁ జెందినది.

కాపున భగవద్భక్తియు, సాధుజనసేవానురక్తియు సీతారామయ్యకు ఉగ్రబాల్యోనే యలవడెను. మాటలలో నాటపాటలలో కృమముగా నవి రాణకెక్కినవి. ఈ సందర్భమందే పెంపుడుతల్లి త్రోయత్కృత భద్రాచలము గొంపోయినది. సీతారామయ్యలోని భక్తి రీజములు మొలచి, తీవలపారి, నలువంకల బ్రాకృతదోడగుట కిదియొక ముఖ్య హేతు వయ్యెననందగును. యాత్రి

నుండి మరలినపిమ్మట శంకటాచలమమ్మ తన గురుడైన యలవలపాటి రామదాసుగారిగృహము కొడుకునకునికీజేసినది. బాలకుడు రామదాసుగారి యింట విచిత్ర విధముగ తెరగున వలయునంత జైరాగ్రతత్వ మనుభవ పూర్వకముగ నవగాహనము చేసికొనానినాడు. అట్టిస్థితిలో సీతారామయ్య బడికిపోవుచు నొక నాడు దారిలో తనకదురగు నొక సన్యాసిని జూచుట తట

సింఛెను. ఆ సన్యాసి రంగావధూతయని ప్రసిద్ధికెక్కిన రంగదాసు. ఈ యవధూత సందర్భము సీతారామయ్య ఘోరాగ్రహృత్తికి మరింత దోహదమయ్యెను. యననే గురువని వచ్చెను. అది మొదలైతిడు

బంధువని తిల్లియని యిల్లని తలంపక, ఆహార నిద్రల గోరిక గురుసేవకై యులులాటపడకొచ్చెను. రంగావధూత పెంట తిరుగుటచే బాటడు పాడగుచున్నాడని తలచి మేనమామ చిత్రలేఖనమునందు పర్యవేక్షించెను.

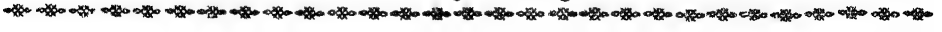
సాధనాశ్రమము

అదియును ననిష్ఠమగు కళ. అటులండినను కొన్ని పరిక్షలలో గెల్పు సిద్ధమందెను. శ్రమవరి బందరుపురమున దుర్గాచల మను వైద్యునిచెంత ఆయుర్వేదమున వాఙ్మనము, కొన్ని జ్యోతిషయోగముల, అనుపాన విధానములు గ్రహించినాడు. “నివృత్తి గొప్ప వైద్యుడవు కాగలవుమా?” యని దుర్గాచలము వచించెనట.

సీతారామయ్యలో నానాట విరాగభావము పెంపొంద సాగెను. ఒక్క గురుపాదాగ్రుసమే మోక్షసాధనమని బాలుని పరిపూర్ణవిశ్వాసము. ఇట్టి శిష్యునియొడ

పటమటలింక

రంగావధూత సులువుగ సుముఖుడుగాడయ్యె. గాఢము అగు బహువిధనిగూఢభోధనలకు బాలుని చాలవరచె నట. శిష్యు డవచ్చని యన్నింట అత్యగ్రత విచిత్రభావమున జయము గాంచెనట. గురు డంతుల కంఠయు నలరి, శిష్యుని గుంటూరికి గొంబాయి శిష్యబృందము నకు జూపెట్టి “క్షుత దర్శి విధముల నాకు నిష్ఠుడును, సమానుడును కాని నితని నవధూతమని పేర్కొందును. ఇది మొదలు సీతారామకపూత యనంబును. మీరు నాయీ యనుంగుశిష్యుని నన్నువలె గారింపుడు” అని

వచించెనట. ఆయనను ఆచార్యముఖమున నెట్టి మహోపదేశము గాని, గురుమంత్రము గాని యీ శిష్యుడు సాధించియుండలేదు. భక్తిరసప్రపూర్ణములు, వైరాగ్యతత్వబోధకములు నగు పద్యములు కీర్తనలు తన కోపిన బాడలో నల్లి గురునిచే దిద్దింపుకొనుచుండినాడు.

ఏలాగైన కళాకాలవిద్య పూర్తిచేయించి కొమార్తెనొసగి వివాహము చేయకలయు ననుట మేనమామ మతము. ఆ పొట్టకూటిగోడు తన కక్కరలేదనియు, పెండ్లిపిచ్చి యస్తలే లేదనియు సీతారామయ్య హతము. తన కుమార్తెను పెండ్లియాడక తీరదని మేనమామయ్యని నిర్బంధించెను. కన్నతల్లిని మించిన పెద్దవది నెయు మఱింది నందులకు పోగొట్టామినిచినది. బంధుగు లది యవశ్యము కాదగినదనిరి. అవధూతగానికి నోరాడినది కాదు. ఇష్టము లేని యీ యుద్వాహ మిరువది రెండవయేట నెంతో కష్టముపై సాగినది. భార్య రజస్వలయై యింటిగడప తొక్కినది. సీతారామావధూతగానికి తెలిసి భిన్నుడైనారు. పత్నిని జేరజిల్లించి “పెండ్లికి పూర్వమే నా నిర్ణయము చెల్లియున్నాను. ఈ వివాహము నాకు సమ్మతముగాదు. అవధూతల మితము నవలంబించి విరక్తుడనైతిని. ఇక నీకును నాకును భాత్య నుదురదు. భర్త సన్యసిండుచో భార్యకు చెండవ పెండ్లి విధాయకము. కనుక నీకే నా యాన వలదు. నీదారి సేపు చూచుకొమ్ము. ఏతోడి తగులము నాకు నష్టపాతు” వని వచించెను. ఈ పట్టులచే భార్య లక్ష్యవ్యూ విచార మంతుగానని దయ్యెను. అప్పుడామె నుడివిన వాక్కులని. “మితలేని ప్రపంచముఖము నాకు వలదు. నేను సయితము మివలెనే యుండగోరదను. పతి ననుసరించుట నతికష్టపటికిని ధర్మము. తదస్య మవిసితపాతపు”.

పిమ్మట అవధూతగారు, ఆమెను తన సోదరుల కడ నునిచి, మానవత్వము పూని యిలవడిచి పోయినాడు. అదిమొదల లాయన కొక్క చూటలేదు. నిల్వినతావున నిలువరే, బుట్టకట్టరు, తిండి తాకరు, నోట నెక్కువేయించినను మరుమాటలేక మింగివైచును. కృష్ణ నదీతీరమునంగల యిసుక బయల్పయిందలి లెల్లగడ్డిలో పడక. అంతే తగుగు మిరుగు లేని పగుగు. కావున జను లాయనను “లెల్లసామి” యని పిలువజొచ్చినారు. తా బూనినది కష్టమానముగాదు. పృచ్ఛకుల దుగులే తడవుగ దగు సమాధానములు పద్యభాషమున తెప్పటవారి కాచారమైనది, ఇది తెలిసి పలుకెనటనుండి

పలువురు వచ్చిపడజొచ్చిరి. తమ ఉద్దేశములు ఫలించునో ఫలించనో, పోయినవి దొరకునో దొరకనో, బిడ్డలగు దురోకాలో యిత్యాదిగ ప్రశ్నల పరంపర సాగింప మొదలిడిరి. ఆ ప్రశ్నలకెల్ల లెల్లసామి నూటియగు సమాధానములు చెప్పమండెను. చెప్పినవి తప్పుక జరుగుచుండెను. అపుడు వారి దివ్యదక్షిణవనము గోచరింపున నూట్టిపిచ్చునుము లేకుండెను. ఈ మానవత్వ సందర్భముననే కొన్ని ప్రశస్త కార్యము లానరింప, నీ లెల్లసామి యంతరాత్మ ప్రబోధించినది. ఈ ప్రబోధము - ధర్మసత్యము, ధర్మవైద్యాలయము, ధర్మవిద్యా లయము, దేవమందిరము, ప్రకృతి తిత్సానము - మున్నగునవి నెలకొల్పి, తన్మూలమున మానవసేవ యొనరింపవలెననుట. ఆ ప్రబోధము ననుసరింప దీర్చుకొనించుకొని యవధూతగారు ఆరేండ్లకు చిమ్మట వ్రతము చాలించినట్లు తెలియుచున్నది. మానవత్వ కాలమున దానును మానవదుర్భరించి, అవధూతగారిని శుశూర్షింపించుచుండిన ఎనిమిదేండ్ల బాల యొక ర్త యుండెను, ఆమె నాడు కచకమర్గ, నేడు కీర్తిమూర్తయైన జ్ఞానాంబ. ఒకప్పుడు సీతారామావధూతగారు గుంటూరులో భక్తజనసమాజమున నుండిరి. ఆ సందర్భమున వారిని సం దర్శించుట వారికెట్టి హనుమయ్యగారికి దలపించినది. నాయుడుగారు గుంటూరు పట్టణమందలి యొక నవ్ పోషుమాష్టరు. ఆవైతమతసారాధారులు. అవధూత గారితో ప్రసంగించిన పిమ్మట, నాయుడుగారికి సంసారముపై విరక్తి తోచినది. కొలువునను నీళ్లువదలి నారు. అవధూతగారితో లంక జొచ్చిరి. నాయుడు గారికి నిరావధివైద్యమందు నగలమగు నభిమానము. ప్రకృతిచికిత్సనుగూర్చి పలుగ్రంథములు చదివిరి. లంక చేరిన పిమ్మట నొక చిన్న యచ్చుకూటముంచి, ప్రకృతి పేర నొక మానవత్వ పాగ్గిరంధించిరి. ఆ పల్లెయందొక సంవత్సర కాల మది నడచినది.

సీతారామావధూతగారి సోదరి పున్నమ్మ గుండె నంజుతో బడిపోయినపుడు ప్రకృతివైద్యమాలమున స్వస్థతగాంచెను. మరియు, అవధూతగారు అభిసార విరోచనములతో బడినపుడును, మేనదాతమువలన వారి కాలాకటి నలుక జెందినపుడును, ప్రకృతివైద్యమే నివారణ పాదమైనది, ఇంతతో అవధూతగారికి ప్రకృతిచికిత్సపై అభిమాన మేర్పడెను. కొన్ని ప్రకృతి యుద్గ్రంథములు తెప్పించుకొని చదువమొదలిడిరి. కొంతకాలమునకు నాయుడుగారు సన్నిపాతజ్వర

శిశువులు.

పీడితులైరి. 103°, 104° డిగ్రీలజ్వరము. కాళ్ళు చేతులు చలనము గల్గివున్నవి. స్పృశము లేదు. ఆపు డవధూతగానే చికిత్సనడుపవలె. అనుభవము చాలదు. పరిమాణావస్థలో రోగి పడియుండెను. అయినను అవధూతగారు సంజాడలేదు. ప్రకృతివైద్యము మొదలిడినారు. మానము దినము లగునప్పటికి రోగము చెక్కుముక్కులై పోయెను. అంతటితో అవధూతగారికి నిరావధిచికిత్సయందు గాఢతమమగు విశ్వాస మేర్పడెను. తరువాత అట్టారి సీతారామయ్యగారికి అతిమాతృవ్యాధికి చికిత్స నడిపిరి. వైద్యులచేయవలసినది రోగము నివారణకాలమే. ఈ సేవతో నవధూతగారి చికిత్స ప్రారంభము నలుగడల సగము మోగించెను. వచ్చెను రోగులసంఖ్య నానాట హెచ్చుచున్నది. చికిత్సానిలయ మొక టావక్కన మయ్యెను. 1929 సంవత్సరములో పలుమలులంక గ్రామమున కొద్ది ధనముతో నాలుగదులు కట్టించిరి. నాటినుండి నేటిదనుక ఆరోగ్యవదనము నభివృద్ధి

చేయుచు నేయుండిరి. నేటి ఆరోగ్యవదనము (ప్రకృతి చికిత్సాలయము) ఒక అక్షరార్థముల విలువ గలదై ఎనుబదికుటుంబముల కాళ్ళయ, మిచ్చుచున్నది. ఇచట నేటికే వందలకొలదిరోగులు స్వస్థత గాంచుచున్నారు. 1944 సంవత్సరము జనవరి రెండవలేదీ

నుండి 'యోగ వ్యాయామప్రకృతికళాశాలను,' 'ప్రాకృతజీవనము' అను యోగ వ్యాయామప్రకృతి వైద్య సచిత్రీమాసపత్రికను ప్రారంభించినారు.

శ్రీ అవధూతగారి అదర్శము లారాధింపదగినవి. అవధూతగారు గృహస్థులయ్యు బ్రహ్మచారులు. విషయోచ్ఛయము, స్వాదేచ్ఛయము వారేనాడు నెలుగరు. వేషభాషాదుల నిరాదంబరమగు జీవనము. ఇరువదేండ్లుగా వీరు ధరించునది శుద్ధమగు ఖద్దరే. అపక్యాహారమును మిఠి యేదియును గైకొరు. అందును సామాన్యహారమే. ఈ వ్రతాచరణము ఇరువదియేనిమిది వత్సరములకు లైగా నిరంతరాయముగ సాగుచున్నది. ఎంతటి విషవపరిస్థితుల యందును గోపతాపములకు గురికారు. అహోవిహారములలో, ఆచారవిచారములలో భార్య భర్త లభిష్ట భావులు. వారిది మితజీవితం. ఒరుల కిచ్చా పూర్వకముగ నూడిగ మొనరింప నెల్లప్పుడు సందిగులు. అవధూతగారి సహధర్మిణి ఆచంచలమతిగారిని 'అమృతగారినియు, అవధూతగారిని 'నాన్నగారినియు' నెల్లరు బిల్చుదురు. సంతకుగానని పలువురు బిడ్డల తండ్రి యీపుణ్యమార్తులు.

భోగపరంపరలనెదురు నుండు నిర్మలయోగిపుంగవుడీ పురుషవర్ణము. సంసారగహవవాసీ యగు సన్యాసి. బంధువర్గసంపర్కముగన్న పరివ్రాజకుడు. భాషణము మితమును హితమును, ప్రేమనిలనీతమును మధురమును. దృఢమైన మనశ్శక్తి. నైత్యముగల ధీవటిము. ఆచంచలమగు మనఃప్రవృత్తి గలమూర్తి. శాంతమున కాలచాలము. శుద్ధి స్వరూపి. భగవద్భావనకుడు. "మందుల దినము. పక్యాహారము గైకొము. ఇంకెక్కడ మిడమియును. శస్త్రచికిత్సకు బాల్పము" అని యవధూతగారును, వారి సహధర్మిణియు శపథమునిరి. వారికి నిష్కర్మమార్గమున నాదర్శపురుషుడు క్రింగగారధూత. నిష్కర్మకర్మయోగమునకు బ్రకృతిపరిమాణము మహత్తా గాంధీ.

ముత్తెగలగు (హామియోపతి, ఆయుర్వేదము, ప్రకృతి వైద్యములలో చీరవ గల్గించుకొని, ముప్పదేండ్లుగా పరహితజీవనము గడపి, వేలకొలది రోగుల నిరాశయులుగ నొనర్చి, వేవేలకొలది, మానవ్రతసందర్భమున అంతరాయ ప్రసాదింపి వెలుగు భాగ్య సంపద ప్రసాదింపి, మానవ కల్యాణమునకై పాటుపడె గంభీరము గట్టికొనిన పంకజసీమధుడగు వినిర్మలకర్మయోగి, మన సీతారామావధూతగారు.

విదేశములలో ప్రకృతివైద్యమును ప్రచారము చేసినవారు

1. బెర్నార్డ్ మేకోఫ్ డాక్టర్

న్యూయార్కునగరమున బ్రాడ్వే, 1946 లో సున్న ఫిజికల్ కల్చర్ కన్వెన్షన్ లో అధిపతులు. సుప్రసిద్ధమైన ఫిజికల్ కల్చర్ పత్రికాధిపతులు. ఫిజికల్ కల్చర్ వంటి 13 మాసపత్రికలనే గాక, ముంకా యెన్నో వార పత్రికలను, 2 దినపత్రికలను సమర్పించుచున్నారు. 78 సంవత్సరముల వయస్సు. వ్యాయామము, ఆహారనియములవలననే న ర్వ రో గ ము లు కుదురు నని వీరి నమ్మిక.

2. బా యీ కూ నే గారు

లీప్సిగ్, జర్మనీ. ముఖ్యవైఖరివిద్య యను నిదాన శాస్త్రమును కనిపెట్టెను. రోగాలవైద్యత చికిత్సా ద్వైతములను బోధించిరి.

3. డాక్టరు ఈ. డి. బ్యాబిట్, ఎం. డి., ఎల్. ఎల్. డి. సూర్యకిరణచికిత్స, మానసికచికిత్స, కాంతచికిత్సాది సునిశితచికిత్సావిధానములను వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిరి. లాన్ వంటలీన్, కాలిఫోర్నియావారు.

మనశ్శక్తి : ఆరోగ్యము

డా॥ పాలవర్తి నరసింహారావు

ప్రకృతివైద్యులు, వేటపాలెం

ప్రకృతియందలి సునిశితశక్తులలో మనశ్శక్తి యొకటి యని ముందు వివరించియున్నాను. ఇది భగవచ్చ యొక్క రూపాంతరము. ఇహపరలోకములందు మానవు డవధివింపదగిన సకలైశ్వర్యములు మనస్సు మీద ఆధారపడియున్నవి. ఇచ్చట చర్చింపవలసిన విషయము ఆరోగ్యము గనుక, మనస్సునకును, ఆరోగ్యమునకును ఏలాటిసంబంధ మున్నదో తెలిసికొనుట తృప్తసరము. మనస్సునకును, స్థూలశరీరమునకును ఆత్మ్యంత సన్నిహిత సంబంధము కలిగియున్నట్లు తెలియుచున్నది. అ. ధులు స్పృశ్యజ్ఞానమువలన వస్తువులయొక్క రంగుభేదములను, నేతభేదములను, చూయభేదములను గుర్తింపగలుగుచున్నారు. దీనినిబట్టి మనస్సు శరీరము నందొక ప్రత్యేకభాగమున కేంద్రీకరింపబడియుండక శరీరమంతటను వ్యాపించియుండుననియు అందుచే, శరీరమందన్ని భాగములకు ఆలోచనాశక్తి యుండుననియు ఆధునికమానసిక శాస్త్రజ్ఞులు తేల్చినారు. స్థూలదేహమునకును; మనస్సునకును ఇంత పరస్పర సంబంధ ముండుటచే మనోవికారములవలన శరీరము నకును; శరీరబాధలవలన మనస్సునకును బెబ్బతగులుచుండును. మనస్సునందుత్పత్తియగు ఆలోచనలు (thoughts) బీజములవంటివి. శరీరము తేల్చేయువంటిది. కాబట్టి ప్రతిజిహ్వోచన స్థూలశరీరమునందేదో యొకచోట ముదిగితమగుచుండును. 'తేలిగాగిం ద్వారా' పాఞ్చజనీకరమగు వార్తలు వినిపప్పుడు హృదయ రోగమునందును, జీర్ణరోగమునందును, మెదటియందును తీవ్రమగు మార్పులు కలుగుచుండుట మనము సర్వోత్తముగ బాచుచున్నాము. ఇట్టి భయంకరమైనవార్తలు వినిన ఒకటి రెండు గంటలలో ఆనేకమందికి తల నెరసినటుల తెలియుచున్నది.

ఒకానొక ఉద్యోగి అధిక కాలము అట్టినునందు పని చేయుటవలనను, విపరీతమగు నేడీదలనను, గలిగిన పర్యాయము దాక్తురుగారి యొద్దకు వెళ్లి సలహాపడిగను. దాక్తురు వానిని పరీక్షించి రోగ కారణము, తచ్చికిత్సలు వ్రాతమాలమున మగునా గుదయమున తెలిపెదనని చెప్పి పంపివేసెను. ఆ మరుదినము దాక్తురుగారు

పంపిన బాబులో "నీ నాకుశ్వాసరోగము పూర్తిగ చెడి పోయినది. హృదయరోగము చాల దుర్బలముగ నున్నది. 2, 3 వారములకింట బీబిపాటు 3 వ కాళములేదు గనుక, వ్యాపారమును చక్క-తెల్లముకొని ఆత్మనసరమైన వానిని తక్షణమే పరవ్వరింపుకొని వలయును" అని వ్రాయబడియుండెను. ఈ మరుదినాన నడిచిన తక్షణమే గుండెలవిసిపోయెను. రాత్రినేను గుండెలో తీవ్రమైనబాధ పొందింభిమై, ఉచ్చాస్య నిశ్వాసములు కనిపయ్యెను. తాను ఒకటి రెండు వారములలో మరణించుట నిశ్చయ మను నమ్మికతో పడగిక్కను. ఆ రాత్రి నడిచేయి ఆతని పరిసర లింకను విషమస్థితి రొగా దాక్తురుగారికి వార్తపంపిరి. దాక్తురుగారు వచ్చి పరీక్షించి "నిన్న సాయంత్రము నున్న పరీక్షించినపుడు బాగుంటేరే, ఇట్టి బాధలు లేవుగాదా, ఏమిజరిగినది?" అని అడిగెను.

రోగి:—(జన్మలేక చెప్పలేక) "నా-హృత్, నా-హృత్"

అని నన్ను గా గొణిగెను.

డా:—నిన్న నీహృత్ చక్కగా నుండెనుగాదా!

రో:—నా శ్వాసరోగములు.

డా:—నీవు దాగిగుదోనువు కానట్లు నాకు తెలియును సందగ్యమేమో తెలియజెప్పుము.

రో:—(ఎగియుండినట్లు) "మీ బాబు, మీ బాబు. నేను రెండు మాడు వారములకింట బీబి నునని వ్రాసితితి కదా" అని గొణిగెను.

డా:—నీవు నీరబుగి లేనివాడవుగా కనిపించుచున్నావే. "కొండలమీద" నొక వారము విశ్రాంతి పొంది నయో రియారోగ్యము కలుబడు"ని వ్రాసి యుంటిని.

రోగి విపరీతమైన మనోవేదనపడుచు తెల్లని పాలి పోయిన ముఖముతో తనపక్క-కిందనున్న దాగిగు గారి బాబు తీసియిచ్చెను

డా:—అయ్యో! ఎంత పొరపాటు! ఈబాబు మరి యొక రోగికి వ్రాయబడినది. నా పరిచాగ్రకుడు తెలియక నీ బాబు వానకని, వాని బాబు నీకును పొరపాటున పంపినాడు.

ఈ మాటలు వినిన తక్షణమే రోగి చివాలున లేచి కూర్చొని రెండు మూడు గంటలలో ఆరోగ్యమును పొందెను.

మరియొక పెద్దమనిషి వివేతముగ బాధపడుచు వైద్యకాలకు వెళ్ళెను. ఏమిజబ్బని డాక్టరుగారు పరీక్షింపగా తన కృత్రిమదంతములను (artificial teeth) మింగితినియు, జీర్ణకోశములో చాల బాధ పెట్టుచున్నదనియు చెప్పెను. ఈరోగి తన కృత్రిమ దంతముల నెచ్చటనో పెట్టి, నిద్రాసమయములో వానిని మింగిపట్టు భ్రాంతిపడి లేచి జెతుకగా కనిపించనందున అతనిభ్రాంతి యథార్థమని నమ్మెను. ఈ భయభ్రాంతివలన వాని జీర్ణకోశములో బాధ కలిగెను. డాక్టరుగారు దంతములను మింగుట ఆసంభవమనియు అదియొక భృంశునియు చెప్పి యొప్పించుటకు విశ్వస్యముత్తుములు చేసెనుగాని పర్యాయము లేకపోయెను. కొంతసేపైనతరువాత రోగి భార్యయొద్ద నుండి కృత్రిమదంతముల పక్కకొరింద గుడ్డ పొగిలో నొరకనవని తంతివార్త వచ్చెను. ఆవార్త వినిన తక్షణమే ఆతనిబాధ లుపశాంతి నొందెను. పెంటనే గుడ్డలు ధరించుకొని, తాను పడిన టార పాలునకు బిగిచుచు డాక్టరుగారి క్షేపణ చెల్లించి వెళ్ళిపోయెను.

అపశవము నిమిత్తము వైద్యకాలకు వెళ్ళుచు, కోరో ఫారం వల్ల గలిగే మార్పునుగురించి ఊహించుకొనుచు వెళ్ళిన రోగులు, కోరో ఫారం ఇయ్యకముందే మార్పు జెందినట్లు అనేక కేసులు రుజువుచేయుచున్నవి. ఇవి భయభ్రాంతివలన గలిగిన అస్వస్థతలు.

ఈ యుదాహరణలన్నియు మనస్సునకును, శరీరమునకును అత్యంతసన్నిహితసంబంధ మున్నదని తెలియజేయుచున్నవి.

తీవ్రమైనకోపము, భయము, అనూయ, విచారము మొదలగు మానసిక వికారములవలన, శరీరమందు రాసాయనిక మార్పులు గలిగి, విషమ లుత్పత్తియై రక్త విషీకరణము (Blood poisoning) జరుగును. వాని ప్రతికారమువలన తల నెరయుట, ముఖము ముడతలు పడుట, అవరణము ఒంటబట్టకపోవుట, అకాలపర్యవృత్తము, మొదలగు చెడుగులుగలిగి, ఆకాలపరణములు గలుగును. అట్లే సంకోచము, క్రోధము, భూతిదయ మొదలైన చానివలన శరీరమునందు జీవరసము లుత్పత్తియై

శరీరమునకు కాంతి, పటుత్వము, యౌవనము, గలిగి దీర్ఘాయురారోగ్యములు పెంపొందును.

స్వప్నయోజనపరత, దురాశ, అనూయ, మొదలగు మనోవికారములవలన వైతన్యపథుర కోశములందు తీవ్రమగు మార్పులు గలిగి తత్సంబంధమగు వ్యాధు లింకరించును. కోపము వలనను, భయము వలనను, వ్యాకులత వలనను, హృదయకోశమునకు చొర్రుల్యము కలుగును. ఈ మనోవికారములు దీర్ఘకాలము బాధించుచో ఆకాల పరణము గలుగును.

కర్మలప్రణామలకు వ్యాకులత ప్రధానకారణ మని డాక్టరు స్పీగారు తెలియజేయుచున్నారు. అసహజమైన మానసిక ప్రయాసలవలన చర్మరోగము లింకరించును. మూర్ఛ, హిస్టీరియా, ఊన్యదము మొదలగు నాడీవ్యాధులు తీవ్రమగు మనోవికారముల వలన కలుగుచున్నవి.

సంతోషముతో నుష్మాంశుసమయమందు వెలువడు మాత్ర స్వేదములకును, తీవ్రమగు మనోజేదన గలిగి బాధపడు సమయమందు జలుబు మాత్ర స్వేదములకును చాల భేదమున్నట్లు పరిశోధనలు తెలుపుచున్నవి. తీవ్రమగు మనోవికారములతో నుండు సమయమందు తల్లిపాలు వివేకుల్యమై బిడ్డల యారోగ్యమును చెరచును.

ప్రతిమానపుడు తన అనారోగ్యమును గురించి గాని, చాత్రద్రుమనుగురించిగాని, గృహసంబంధమైన చిక్కులను గురించిగాని, వ్యాపారసంబంధమైన లాభనష్టములను గురించిగాని, ఆందోళన పడుచుండును. అప్రయత్నముగ మనస్సెల్లప్పుడు వానిని గురించి చింతపడుచుండును. అట్టి చింతవలన లాభము లేకపోయినను ఆ విషయములను పదే పదే మననము చేయుచుండురు.

ఏ మానవుడు ప్రయత్నపూర్వకముగ గాని, అప్రయత్నపూర్వకముగ గాని, ఏ భావములను పదేపదే మననము చేయుచుండునో, అవియే వాని శరీరమందును, వాని జీవితమందును ప్రతిఫలించుచుండును. Like attracts like.

ఇది యొక గొప్ప ప్రకృతిరహస్యము. ఇదియే జపతపములయొక్క అంతరార్థము.

ఒక భావమును (అలోచనను) పదేపదే మననము చేయుటవలన అనగా జపముచేయుటవలన అదియొక

గొప్ప మహత్తరమగు శక్తిగా మారిపోవును. అలాచ నలు బీజముల వంటివనియు, శరీరము క్షేత్రమువంటి దనియు సైన్ వాసీనియున్నాను. చేదు విత్తనములు నాటిన చేదుకాయలు కాయును. మంచి విత్తనముల నాటిన మంచిపంట లభించును. అలాగే మనస్సెల్ల ప్పడు చైడ్రాలోచనలను జపముచేయుచుండినచో అశీవితము దాని ననుసరించియే మారుచుండును. మనస్సెల్లప్పడు సద్భావములను మననము చేయుచుం డినచో అ శీవితము సుఖప్రదమై వర్ధిల్లును.

మనస్సు మహత్తరమగు నొక భగవచ్ఛక్తి. మూడంటు రాయి (magical) వంటిది. దేనినైనను తనవంతు లక్ష్యంపకల సామర్థ్యము గలది. పరివర్తనపు, ప్రతి సుఖము, ప్రతివిశ్వరూపు, మానసిక క్షేత్రమున ముం దుద్భవించిగాని బాహ్యమున వస్తురూపమునుబొందదు. సుఖమునుగాని, కష్టమునుగాని, ధనమునుగాని, దారి ద్రవ్యమునుగాని తేనినైనను మొదట మనస్సు గాఢ మగు కోరినదే అది లభింపదు. మనస్సు నడకనుజట్టి జీవితము మారుచుండును. అది మానవజీవిత మను ఓడకు చుక్కాని వంటిది.

ఉదాహరణముగ దరిదుర్ని మనోభావములను గమనిం తము. దరిదుర్ని మన స్సెల్లప్పడు దారిద్ర్యమునే గోరుచుండును. అత డెవరో మాటలాడినను దారిద్ర్యమును గురించియే మాటలాడుచుండును. దరి దుర్నితో నివాసము చేయుచుండును. దరిదుర్నితో గలహం లడగును. దారిద్ర్యమును గురించి ప్రేమముగ అలాచన చేయును. రేపు ఆన్నము లేక మాడి చావ వలసి వచ్చునేమో యని భయపడును. అస్త్రీ ఆప్యల పాలై పోవుచున్నట్లును జవ్రులు వేలములు జరుగుచు న్నట్లును, తా నొక గర్భదరిదుర్నిడై మలమల మాడి పోవుచున్నట్లును ఊహించుకొనుచుండును. ఇంట ధొంగలు పడినట్లును కాలిపోయినట్లును కలలు గనుచుం డును. ఇది యంతయు దారిద్ర్యమును గురించి ఆప్ర యత్నముగ చేయు జపము. ఇట్టి జపమువలన ఆతనికి దారిద్ర్యమే లభించితిరను.

ఇక ధనికుని అలాచలను గమనింతము. ధనికుడు తనకు వ్యాపారములో లబ్ధలక్షోలది ధనము వచ్చుచున్నట్లును ఏడంతస్తులమేడలో సాంసకృతికాతలమునై పక్వ శించుచున్నట్లును, ఆప్తేశ్వర్యములు తనకు వచ్చు చున్నట్లును, మననము చేయుచుండును. మాన

సికదృష్టిలో ఇవి యన్నియు స్పష్టముగ గోచ రించుచుండును. అతడు ధనికులసాంగత్యము చేయును. ధనికులతో మాట్లాడును. ధనము లభించు మార్గములగు ముచ్చటించును. వానిని గురించి అలాచించును. ఈ విధముగ జపము చేయువానికి ధన మప్రయత్నముగ లభించును.

కోగి అలాచనలను గురించి పరికింతము. కోగి తన వ్యాధి క్రిమీణా పెద్దదగుచున్నట్లు ఊహించుకొను చుండును. నివారణకాదని తలచును. మరణము సమీపించుచున్నదని భయపడుచుండును. “అయ్యో! నేను మరణించినచో నా భార్యబిడ్డలగలి యేమ గునో? వారికెట్లు జీవనము జరుగునో?” యని మననము చేయుచుండును. అనాగోగ్యగుణులు, రోగమువలన మరణించినవారు వానికి జ్ఞాపకము వచ్చుచుండును. పీనుగులు, శ్రమలను కనిపించుచుండును. ఈవిధముగ జపము చేయువాని కవియే ప్రతిఫలించుచుండును.

ఇకను అరోగ్యవంతుడు అరోగ్యగుణులతో స్నేహము చేయును. వారితో అరోగ్యమును గురించి ప్రశంసాము చేయుచుండును. తాను రామమూర్తికాండో వగై క్తి సంపాదించవలెనని కోరుకొనుచుండును. దీక్షా యువ్వంతుడై శతవర్షములు జీవించునని గట్టి విశ్వా సముతో నుండును. అరోగ్యమును గురించిన స్మృతము లను చదువును. దానినిగురించి పాఠనము చేయును. అరోగ్యవంతులయొక్కయు కాండోలయొక్కయు ఫోటోగ్రాఫులను తనకోపమాన తగిలించి చూచి అనందించుచుండును.

ఈ విధముగ ఏమానవుడు దేనినిగురించి గాఢముగ చదువుచు, వినుచు, ముచ్చటించుచు, మననము చేయు చుండునో, వాని కిది మరదిగాని, చెడుగాని వాని జీవితమందు ప్రతిఫలించి ప్రేమను, దానిని వాచనభి నింపక తీరదు. మనశ్శక్తిని గురించిన యీ ప్రత్యేక రహస్యమును గ్రహించినవాడెవ్వడు, అనవదనముగ బ్యాకులకి పడడు.

తన కక్కరలేని విషయములను గురించి దింతించదు, మననముచేయదు, జపసామాన్యమున కిహాస్యము తెలియకుండుటే గొప్పలోపము.

మానవజీవితముల పధోగతిపాలు చేయుటకు బోధి తము మిక్కిలిగా తోడ్పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఒకానొక బోధితుడు, ఒకనికి 40 సంవత్సరములకు గండమున్నదనిగాని, మారకమున్నదనిగాని బోధి

షము చెప్పననుకొనుడు. ఆ విషయమును వినినప్పుటి నుండి వాని మనస్సెట్లు పునర్నించునో ఊహించుడు. ఆ గడువు వచ్చేవరకు గంటలను నిమిషములను లెక్కించుకొనుచుండును. తన జీవితమందలి పేర్లు నశించిపోవును. ఉత్సాహము నశించును. గాఢమైన నిద్రపోలేడు. తన మరణముకొరకు నిరీక్షించుచుండును. తన జీవితాళమును మరచిపోవును. ఆహారము ఒంటబట్టు. జ్ఞాపకశక్తి నశించిపోవును. తన సంసారచిక్కులను చక్క-బెట్టుటకు పయత్నములు చేయుచుండును. శ్రువిధముగ తన మరణమును గురించి జపముచేయుట వలన, శరీరము కఠినముగ క్షీణించి, ఆ నిర్లీతనమయము నకు యథార్థముగ మరణము సంభవించితిరను.

శ్రువిధముగ శ్రోతిషమువలన కృత్రికమనోభావము లేర్పడి (Negative attitude) జీవితములు కృత్రిమై పోవుచున్నవి. అందువలన యోగ్యులైన శ్రోతిషిష్టులు పొట్టాత్రిమకొరకు, తాము చెప్పే శ్రోతిషము నిజముగాని, అబద్ధముగాని, ఏదోకొన్ని మంచివిషయములను మాత్రము చెప్పి పోవుచుండురు. అందువలన జాతకము లలోని విషయములు నూటికి 99 జరుగుటలేదు.

నా చిన్నతనములో మాతండ్రిగారు నా కొటి నొక శ్రోతిష్టునకు జూపెను. అతను నా అరచేయి లాలి అయ్యున్నప్పుడు బాగులేదని పెదవి విరచెను. 25, 30 సంవత్సరములకు మారక మున్నదని మాతండ్రిగారికి చెప్పినట్లు, నే నితరులవలన తెలిసికొంటిని. అప్పు టికి దీనినిగురించిన పరిజ్ఞాన మంతగా లేనందున నేను దానిని చెప్పి బెట్టుకొనలేదు. కాని నా అరచేతిని బాచుకొనినపుడెల్ల గుండెలో ఏదో భయము వోచెడిది. నాకు యుక్తవయస్సువచ్చి, పుంపంచజ్ఞానము సంపాదించిన తరువాత, ఎవరు, ఏ హస్తామదికృతు చేయి చూపమన్నను నేను చూపలేదు. ప్రతిఫల విషయంకర్త లేదు, చేయి చూపమని బలిమాలినను చూపలేదు. పైకారణమువలన ఆశ్చర్యపప్పుడు వ్యాకులత గలుగుచుండెడిది. ఈ వ్యాకులతవలన కాబోలను నాకు ఆకాలవృద్ధాప్యము గలిగెడిది. నేని పుకృతిరహస్యములను చదివి, గ్రహించి, నమ్మి, ఆచరణలో బెట్టుకొనిన తరువాత, నా కా మారకభయము పోయినది. పుకృతి మారదయవలనను, అపకృత్యవలనను, శ్రోతిషము మైనదని నమ్మి, జీవయాత్ర గడుపుచున్నాను.

శ్రోతిషమువలన ఎప్పుడు లాభమంటే - ఒకానొకనికి 30 సంవత్సరములకు మారకమున్నదని అతని జాతకము నూచించు ననుకొనుడు. 30 సంవత్సరములకు చాననున్న వానికి 50 సంవత్సరములు జీవించుటకు కలయు మార్గములను చూపుచో, శ్రోతిషము గొప్పకాస్త్రమగును. ఆ కాస్త్రము, మానవజీవితములు, ధన్యతకొందును. కాని, ఆకాలమరణముని చెప్పినంతమాత్రమున నేమి ఫలము? ఉపకారముకంటే అపకారమెక్కుడు గలుగుచున్నది. దరిద్రు డగునని నూచింపబడు జాతకునికి ధనమును, సంకల్పలేదని నూచింపబడు జాతకునికి సంతానమును, పుస్తాదింపకల మార్గములను చూపినపుడు శ్రోతిషమువలన పుంపంచమునకు లాభము కలుగును.

అంతేగాని దారినిపొయ్యే తెలికొగ కొయలచేతిలో అబాడబ్బులు పెట్టి తెలుసుకునే జాతకములన్నియు కృత్రిమము. మీదుమిక్కిలి ఆతని జీవితము అన్యాయమై పోవును. శకునములను గురించి నమ్మకముగల మానవులెందరో అపసరమైన కార్యముల నెన్నో పాడుకేసి కొనుచున్నారు. పీటలమీది పెండ్లికృష్ణసహితము మానుకొనుచున్నారు. ఒకని కేదైనా చెడ్డ శకునమైన దనుకొనుడు. అత నా శకునము జూచినదాది తనపని కాదని నమ్మును. అపని కాదేమో, కాదేమో, యని భయపడుచు అట్టితలంపులను మననము చేయుచు తెచ్చిన, అపని కాదే కాదు. ఎందువలన? మనశ్శక్తి అటువంటిది. మంచిగాని, చెడుగాని, ఏ విషయమును గురించి మనస్సు నమ్మునో, దీనిని పడేపడే మననము చేయునో, అది వానికి పుకృత్యమగును. Like attracts like అని ముందు వాగ్దేయిస్తున్నాను.

కాబట్టి సోదర సోదరీమణులారా! మనశ్శక్తిని గురించి బాగుగ తెలిసికొనుడు. ఆ విషయమును అనుభవములో బెట్టినపుడుగాని, అశక్తి యెట్టిదో గోచరింపదు. కాబట్టి జాతకములమీదను, శకునములమీదను నమ్మకమును పోగొట్టుకొనుడు. పరమేశ్వరుని గాఢముగ నమ్ముడు. వాని అనంతశక్తిని అకర్షింపుడు. అనాడు శ్రోతిషముతో మనకు పనిలేదు.

కొంతకాలము క్రిందట ఆమెరికాదేశములో, నోకచుక్క, పుట్టి గొప్పపుకాయము సంభవించునని యొక శ్రోతిష్టుడు పుకృత్యం చేసెనట. ఆ పుకృత్యం చూచినది మొదలు ప్రజలు అదిరిపోసాగిరి. ప్రళయ మెట్లుదచ్చునో

మరణమెట్లు సంభవించునో యని, ముందుగానే కొందరు విషమవుచుకొని మరణించిరిట. జ్యోతిషప్రకారము తోకచుక్క-పుట్టి, దేశమున శేవిధమైన ఆపకారము లేకుండ ఆద్యశక్తిమైనది. ఈ సంతకరము ఆగష్టు నెలలో హిందూదేశమునకు పరిశ్రమము సంభవించునని చెప్పిన జ్యోతిష మేమైనది? జనులను కలవరపెట్టినదే గాని, దానివలన నేమి ప్రయోజనము గలిగినది?

గాంధీమహాత్ముడు తన జీవితమును 10 వేలకు భీమా చేసి మొదటి ఓగ్రిమయము చెల్లించిన తరువాత తానెందుకు భీమాచేసికొని ఆలోచించుకొనెను. భగవంతునిపై విశ్వాసములేకపోవుట యొకటి, ఆకాలమరణము సంభవించునెమో యను భయ మొకటి. ఈ రెంటికలన భీమా చేయవలసివచ్చిన దనుకొని, అట్టిభయమువలనను, భగవంతునిపై విశ్వాసరాహిత్యము వలనను, జీవితము నాశనమై పోవునని తలచి, ఆభీమాను రద్దుచేసికొనెను. మనస్సు (1) ఇచ్చామనస్సు అనియు, (Conscious Mind) (2) అనిచ్చామనస్సు అనియు, (Sub-conscious Mind) రెండు రకములు. ఇచ్చామనస్సు మన ఆజ్ఞలకు లోబడి మన జాగ్రదవస్థలో ఆలోచించుచుండును. అనిచ్చామనస్సు మన ఆజ్ఞలతో పనిలేక నుపు ప్రకృత యందు మన కవసరమైనవానిని ఆలోచించి సిద్ధపరచును. అనిచ్చామనస్సునకు క్రియశక్తి (Proper Training) నిచ్చెదమేని మానవుని కది మహాప్రకారి యగును. ప్రియమిత్రు! డనవచ్చును. క్రియశక్తి పొందిన అనిచ్చామనస్సుగలవారు రాత్రి పడుండబోవు మందు తా నెన్నిగంటల ఎన్ని నిమిషములకు లేవవలెనని గాఢముగ మననము చేసి నిద్రించునో అదే ప్రకారము అనిచ్చామనస్సు సరియైనకాలమునకు నిద్ర లేవును. ఇచ్చామనస్సు ఆలోచించుటకు సాధ్యపడని చిక్కుననుస్థలను సహితము పరిష్కరించును. గణిత శాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రములు, జ్యోతిశాస్త్రములు మొదలగువారు జాగ్రదవస్థలో ఆలోచించుటకు సాధ్యపడని సమస్యలను అనిచ్చామనస్సునకు వదలి నిద్రింపగా వారు మరునాడునయము నిదురుపండి లేచువరకా సమస్యలు పరిష్కరింపబడి సిద్ధపరచబడియుండెనుట. ఆలోగీ దీని సహాయమున మన మారోగ్యము వృద్ధిచేసికొనవచ్చును. దారిద్ర్యమును పోగొట్టుకొనవచ్చును. మన శారీరకలన్నింటిని నెరవేర్చుకొనవచ్చును. కాబట్టి అనిచ్చామనస్సు మనకు ప్రకారియగుటకు మన మెట్టి శిక్షణ పొందగలరెను.

ఈ శిక్షణకు ఆదేశము (Suggestion) ప్రధానమైనది. ఆదేశమునగా ఒక విషయమును గురించి పదేపదే చూచుట; వినుట, మాట్లాడుట, మననముచేయుట, అనగా జపము చేయుట. ఈ శాస్త్రములో వర్తకులు ఆదేశముయొక్క గొప్ప శక్తిని గ్రహించినారు. పరిశ్రమ చేయుట (advertisement) ఒక విధమగు ఆదేశము. పరిశ్రమ చేయుట అంతరార్థమేమనగా, ఒకవస్తువు మంచిదిగాని, చెడుదిగాని మంచిగుణములు కలదని పరిశ్రమచేయుట వలన దానిని ప్రజలు నమ్ముదురు. ఓవల్ టేక్, గ్లాస్కో, హార్టీస్, పెంటోజీక్, లాల్వీజీక్ మొదలైన పానీయములు ఎంత ఉపయోగకారంలో నూత్నుబుద్ధితో ఆలోచించి పరిశీలనచేసినవారికి తెలియును. ఇవి ఆరోగ్యము నిచ్చుటలో విక్రీతి శక్తివంతములైనవని వివరితముగ ప్రకటన చేయుచుండుటవలన ప్రజలు గుర్తొగ నమ్మి కొనుచున్నారు. ఎందువల్ల కొనుచున్నారంటే, వాని మంచిచెడ్డలు గ్రహించినారు. ఆదేశముయొక్క శక్తి అటువంటిది. ఆడ్రెనల్ గ్రేడ్ మెంటుమూలమున పదేపదే చూచుచుండుటవలనను, వినుచుండుటవలనను, మనస్సు యథార్థమని నమ్మును బాలరకు ఒక విషయమునుగురించి పదేపదే బోధించెదమేని అది వాని జీవితములో స్థిరపడిపోవును. అట్టి ఆదేశమువలన ఆభ్యాసములవడిపోవును. ఆదేశముచేయు విషయము మంచిదైనచో సదభ్యాసము లేర్పడి జీవితము బాగుపడును. ఆ ఆదేశమే చెడ్డభాగ్యమున నడిచినచో దురభ్యాసములవడి జీవితము నాశనమగును. ఆందువలననే తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డలకు మంచివిషయములను పదేపదే బోధించుచుండుట మంచివిషయములను పదేపదే బోధించుచుండుట. ఆ బోధనలే వారి జీవితములకు పునాదిగా నేర్పడును. తల్లిదండ్రుల శిక్షణ తాగుడు మొదలగు దురభ్యాసము లుండి, తమ బిడ్డలకు ఆ సుభాగ్యములనుండి కాపాడవలెనని వారు వానిని మానుకొనుట ఉత్తమము. మానుకొనలేనవారు రహస్యముగా బిడ్డలకు తెలియకుండ చేయవలెను. ఆ ములాచారములను బిడ్డలు పదేపదే చూచుటవలన అవి మంచి వని వారు నమ్మి వానిని నేర్చుకొందును.

కాబట్టి ప్రవిధముగానే ఏమానవుడు విచారగర్భమును ఆలోచనలను పదేపదే చింతించుచుండునో వాని అనిచ్చామనస్సు ఆదేశ విధముగ తయారగును. మనస్సు ఆ విచారమునే వానిజీవితమునకు సంపాదించి యుచ్చును. సుఖపరమైనట్టియు, సంకోచపరమైనట్టియు ఆలోచనలను నపము చేయుచో వాని జీవితము

నుభవిస్తామని మాయను. కాబట్టి మన జీవితమునకు మేలుచేయు నదియు, నుభ్యమైనవియు అయిన మనోభావములను మనము చేయుచుండవలెను. జీవితమునకు ప్రోత్సాహమైన ఆలోచనలను మనస్సులోనికి రానియ్యకుండ కాపాడుకొను చుండవలెను. 24 గంటలలో ఒక్క గంటయైనను ప్రకృతిముగ నుండుటకు ప్రయత్నములు చేయవలెను. ఒక గంటసేపు ఏకాంతముగ కూర్చొని మీ మనస్సులోని కెట్టిఆలోచనలు బొంగిపొరలుచున్నవో బాగుగ పరీక్షించుకొని ఆ యాలోచనలు జీవిత పరమావధికి వ్యతిరేకమైనవైనయెడల వానిని వెంటనే తరిమివేసి ఆనాహుభావముల నాస్థానమందు రాబట్టుటకు ప్రయత్నించవలెను. సాయంత్రాలము మీ వ్యాపారము చాలించి ఇంటికి రాగానే వృత్తిసంబంధమైన ఆలోచనలను, తత్సంబంధమైన అందోళనమును మరచిపోవలెను. ఇంటికి రాగానే మీ భార్యాభ్రాతృమిత్రులతో కలసి పరమానందభరితుడవు కావలెను. చెడ్డతలంపులు మరచిపోవలెను. ఈ విధముగ నిత్యమొక గంట; గంటన్నర కాలములను మీ మానసిక రాజ్యమును ఆక్రమింపజేయుదురేని మీ ఆరోగ్యము చక్కబడి మీ జీవితము అనందముతో కూడియుండును. మానవుడు ముఖ్యముగ నిద్రించుటకుముందు ఏ యాలోచనలు మనస్సు నాక్రమించునో, అవియన్నియు నిద్రలో నూలకలేరమందు ముగ్ధితుమగును. ఏ భావములను మనముచేయుచు నిద్రింతురో, ఆ తీరుగ అనిచ్చామనస్సు తయారగును. కాబట్టి నిద్రాప్రాప్తుటకు ముందు మనస్సు ప్రకృతిముగ నుండునట్లు చూచుకొనవలెను. మనస్సు స్వాధీనపడకయున్న సమయములో భారత భాగవతములందలి సద్గోధపాతకము చేయుదు. వెంటనే మనస్సు కాంతిపడును. వెంటనే బహిరంగప్రదేశమునకు వెళ్లి దీర్ఘముగ గాఢనిద్ర పడదు. “వైశాఖి నా శరీరములో ప్రవేశించుచున్నది. ఈ భగవచ్ఛక్తితో నా శరీరమంతయు నిండిపోవుచున్నది. నేను ఆరోగ్యవంతుడను. సంపూర్ణారోగ్యవంతుడను” అని మనము చేయుచు పడక వద్దకు వెళ్లి ఆ భావములనే నిద్ర వచ్చువరకు జపముచేయుచు, నీవు సంపూర్ణారోగ్యస్థితిలో నున్నట్లు, ఆ ప్రతిబింబమును మనస్సునందు ప్రతిబింబముగ చూచి అనందించుచు నిద్రించవలెను. ఈలాగున పరిశుభ్రము మనము చేయుటవలన దినకర్మమేగ ఆరోగ్యము వృద్ధియగును. దీర్ఘాయువు కలుగును. మొదట మొదట ఇట్టిప్రయత్నము కొంచెము కష్టముగ నుండ

వచ్చును. ఒకటి రెండు మాసములు విడుదలక ప్రయత్నింతురేని చాల సులభమగును. వెంటనే ఫలితములు కనుబడకపోయినను విడువవలదు. మనశ్శక్తి యంత మహత్తరమైనదని నీకు స్పష్టముగ గోచరించువరకు కష్టము. ఆ తరువాత నీ జీవిత మెట్లు నడువవలె ననుకొందవో, ఆ లాగున నడచును. అప్పుడరచేతలో వైఖరియు చూడగలవు.

ఆరోగ్యసంబంధమైన అదేశముతో పనిలేనివారు, వారి జీవితాశయమునకు సంబంధించిన ఉత్తమమైన ఆలోచనలను జపము చేసికొనవచ్చును. దీనిని కోరినను, దీనిని జపము చేసినను, గాఢముగ చేయవలెను. 21½ F వేడిమి వచ్చినపుడే నీరు అవిరిగా మారును. 200° డిగ్రీల వేడిమి చాలదు. 210 డిగ్రీలు కూడ చాలదు. గోరువెచ్చని నీటితో నెవ్వరును రైలును నడుపజాలరు. అలాగే మనకోరిక నెరవేరవలెనంటే, మనస్సులో ఊహించినంత మాత్రమున రాదు. గాఢముగను అభివ్రాజముగనుకోరవలెను. అప్పుడు నీ కోరికలు నెఱవేరును.

*

Physiologists tell us that the mental processes which are active on retiring, continue far into the night. These mental impressions on retiring, just before going to sleep, the thoughts that dominate the mind, continue to exercise influence long after we become unconscious.

We are told, too, that wrinkles and other evidences of age are formed as readily during sleep as when awake, indicating that the way the mind is set when falling asleep has a powerful influence on the body.

Many people cut off the best years of their lives by the continuation in their sleep of the wearing, tearing, rasping influence that has been operating upon them during the day.

Thousands of business and professional men and women are so active during the day, live such strenuous, un-natural lives,

N. B. ఈ వ్యాసకర్తలగు నేను మనశ్శక్తిని గురించి అనేక గ్రంథములను చదివి, దానిని నమ్మి, ఆచరణలో వెళ్లి (సంపూర్ణముగ కాకపోయినను) కొంత వరకు దాని ఫలితముల ననుభవించి అనందించుచు నీ వ్యాసము వ్రాసినాను. స్వానుభవము వలన వ్రాసిన విషయములని మనవి చేయుచున్నాను.

that they cannot stop thinking after they retire and sleep is driven away or only induced after complete mental exhaustion. These people are so absorbed in the problems of their business or vocations that they do not know how to relax, to rest; So they lie down to sleep with all their cares, just as a tired camel lies down in the desert with its great burden still on its back.

The result is that, instead of being benefited by refreshing, rejuvenating sleep, they get up in the morning weary, much older than when they retired; when they ought to get up full of vigour, with a great surplus of energy and bounding vitality, strong and ambitious for the day's work before them.

All this shows the importance of preparing the mind to exercise a healthful, uplifting influence during sleep. It is more important to prepare the mind for sleep than the body. The mental bath is more necessary than the physical one.

Never allow yourself under any circumstances to retire in a discouraged, despondent, gloomy mood or in a fit of temper. Never

lie down in a frown on your brow, with a perplexed, troubled expression on your face.

Life is too short, time too precious to spend any part of it in unprofitable, health wrecking, soul-racking thoughts. Be at peace with all the world, at least once in every 24 hours.

Persistence in preparing mind for peaceful, healthful, happy sleep will prolong your life and your health.

Discordant thought of every kind tends to shorten life. Youthful thought should be a life habit. We are all conscious that there is something in us which is never sick and which never dies, something which connects us with the Divine. There is a wonderful healing influence in holding the consciousness of this great truth.

The coming man will not grow sick or old as he now dies. The tendency of the race will be more and more toward perpetual youth.

He can who thinks he can, and he cannot who thinks he cannot.

O. S. MARDEN.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రకృతి చికిత్సాలయము

మునులతోట, రేపల్లెతాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.

ఇచ్చట ఔషధములు, ఆపరేషనులు, ఇంజక్షనులతో నిమిత్తము లేకుండ యోగ వ్యాయామ వివిధ ప్రక్రియ విశిష్ట విధానములచే కుష్టు, బొర్లి, ఉబ్బసము, శ్మయ, మూగ్గులు, పిచ్చి, వంధ్యత్వము మరియు సుఖివ్యాధి మొదలగు మానవులకు సంకల్పమించు సమస్తవిధము లగు ఛాతీక మానసికము లగు రుగ్మతలు నివారించబడును. మరియు నూతనదేహము సమస్త నివారణను, దుర్బలశరీరము బలీకరముగను, అందవికారముల సౌందర్యవంతులుగను చేయబడును. వీరలకు మాత్రము ఉచితముగా చికిత్స చేయబడును. వివరములు కొరవడ 0-6-0 పోస్టుదిశ్యుల సంపించినచో “ప్రకృతి శైద్య” మను గ్రంథము పంపబడును.

ప్రకృతి ధర్మ పరివర్తన వారి చికిత్సాలయము, సత్యనారాయణపురము, బెజవాడ.

ప్రధాన చికిత్సకులు : డాక్టరు కొలిపాక ఆదినారాయణశర్మ.

ఈ చికిత్సాలయమున సమస్త వ్యాధులను వివిధప్రకృతి చికిత్సల సహాయముచే నివారించ బడును. రోగులు చికిత్సాలయమును సేవించుటకు వసతులు కలవు. బయటి రోగులకు సలహాలివ్వబడును. ఉత్తర ప్రకృతి శైద్యముల ద్వారా కూడా సలహాలివ్వబడును. రోగులు చివరకు రోగులకు గాను పెద్ద డిమర్స్ గ్రంథాలయము కూడా నెలకొల్ప బడినది. ప్రతివారిని విజ్ఞానవంతులుగాను తమ ఆరోగ్యమును ఇతరుల సహాయము సేవీకరింపకుండ కాపాడుకొను వారిగను తయారుచేయుటయే ఈ సంస్థ యుద్దేశ్యము. వివరములకు రిప్లయ కార్డుతో చిరువామాకు వ్రాయుటకు.

ఆరోగ్యము, బలము, మన కెట్లు చేకూరుచున్నవి?

యోగి రాఘవేంద్రగారు

మన భరతఖండ తత్వవేత్తలు నుడువులితివి, పృథ్వీ యంతయు, రెండు పదార్థముల కలయికచే నేర్పడుచున్నది. అందొకటి, పదార్థము (Matter) రెండవది శక్తి (Spirit). మంచుగడ్డ ఉష్ణమునకు కరిగి నీరై ఆ నీరు వేడివల్ల అవిరిగా మారుచున్నదికదా! ఆ యావిరిని చల్ల బరచిన మరల నీరుగను, దానిని చల్లబరచిన మంచుగడ్డ గను, ఆగుచున్నదికదా! ఆ విధముగానే ప్రపంచ నిర్మాణమునకు పూర్వము పదార్థము (Matter) అంతయు ఆ కాళరూపమున నుండును. ప్రపంచారంభమందు నీ యా కాళమే ఖనిజములగును, దగ్ధములగును, వాయువులగును, మారుచున్నది. ఇంతయేగాక మనము చూచు నూర్య, చంద్రి, నక్షత్రములును, జీవముగల మానవ, పశు, పక్ష్యములును, నవి యివి యనంత, పృథ్వీ యందున్న సర్వము నీ ఆ కాళమునుండి పుట్టుచున్నవి. ఈ ఆ కాళము, నూత్నరూపమై యుండుటచే మనము దానిని కనులచేత చూడనేరము. కాని అది స్థూల కారమున పృథ్వీమందు రూపమే నొందినపుడు మనకు గోచరమగును. ప్రపంచప్రళయమగు నప్పుడు ఖనిజములును, దగ్ధ్యములును, వాయువులును మరల నీ యా కాళములోనికి మరిగిపోవుచున్నవి.

ఏదైతశక్తివలన నీ ఆ కాళము ప్రపంచమందు సర్వ వ్యాపకమైన పదార్థముగ నిర్మింపబడినదో, ఆ శక్తికర్త శక్తివలననే ఆపారమగు నీ ప్రాణము (Spirit) గూడను ప్రపంచమందు సర్వవ్యాపకమై జీవశక్తిగ నిర్మింపబడినను. ప్రపంచప్రాణిరంభమందును, అంతమందును, పృథివీపువ్రను, ఆ కాళముగ మారునట్లు ప్రపంచమున గలగు సర్వశక్తి లీ ప్రాణముగ మారును. మరల గలుగు యుగ నిర్మాణమందు జవనవియు, సత్త్వవియు, పిలువబడు పృథివియు నీ ప్రాణమునుండి గలుగుచున్నది. చలనముగను, అగ్రర దశశక్తిగను గన్పడునది, ఈ ప్రాణమే. ఈ ప్రాణమే శరీరమందలి వృత్తులగును, భావజవముగను, భావనాశక్తిగను, మారుచున్నది. ప్రపంచమున గలగు మానసిక కారీక శక్తులన్నియును గమ్యస్థానమున చేరమగునపుడీ ప్రాణమగుచున్నది. ఇట్టి శక్తిప్రదమైన ప్రాణ మేనాడు చలనముడిగి స్థంభించునో ఆనాడు ప్రపంచమందలి సమస్తపదార్థములు ఆ కాళమందు లీన

మగుచున్నవి తిరుగ జరుగు రెండవ నిర్మాణమందీ శక్తి ఉద్బోధము అకాళము దాక, నా అకాళమునుండి మనము జూచు నీ వివిధరూపములు తెలువడుచున్నవి. ఈ ఆ కాళ మెన్నివిధములగ మారనో యన్ని శక్తులగ నీ ప్రాణముగూడను మారుచున్నది

మనము నిత్యము చూచు యంత్రములుసహా ఈ రెండు వస్తువులయొక్క (Matter and Spirit) కలయిక వల్లనే నడపబడుచున్నవి. అనగా అవిచే ఇంజనులు మున్నగునవి నడపబడుచున్నవి. ఆ విధముగానే మన దేహము, అనగా చర్మము, రక్తము, నరములు, కండరములు, ఎముకలు, మున్నగు పదార్థము (Matter), శక్తి (Spirit) యొక్క సహాయముతో నడపబడుచున్నది. ఆ శక్తియే మనము భజించు నాచారమున రక్తముగా మార్చి సర్వేంద్రియములకును బ్రసరించునట్లు చేయుచున్నది. మరియు మన దేహమందలి సమస్తవిధములగు మాలిన్యములను తెలువరించుచున్నది. ఇట్టి శక్తి మనయం దెంత విస్తారముగా నుండునో మన మంత ఆరోగ్యముగాను, బలముగాను, ఉండి చిరకాలము జీవింపగలుగుదుము. ఇది మన దేహమందు లీనంతరీక లోపించినప్పుడే, దేహమందు నిత్యము తయారగు మల, మాత్ర, స్వేదములు, మన్నగు మాలిన్యముల సక్రమముగా తెలువరింపబడక అవి దేహమందే నిలువయుండి అంతే కుళ్ళితి సమస్తవిధములగు వ్యాధులకును, దుష్ఫలతకును, ఆ కాల మరణమునకును, హేతువుగుచున్నది.

ఈ ప్రాణశక్తి పంచభూతముల యన్నింటి యందును నిండియున్నది కావున, ఆ భూతపంచకముతో సన్నిహితసంబంధము కలిగి మనము జీవించినప్పుడు అందలి ప్రాణశక్తి మనకు చేకూరుచుండును. అనగా మృత్తికాస్థానములు, భూతయనాది కార్యములవల్ల మట్టి యందలి ప్రాణశక్తియును, జలస్థాన, పానాదులవల్ల నీటియందలి ప్రాణశక్తియును, నూర్వరశ్మిలో తిరుగాడుచుండుటవల్ల ఆ తేజస్సునందలి ప్రాణశక్తియును, శుద్ధవాయుసేవము, పరిశ్రమచేయుచుండుటవలన గాలియందలి శక్తియును, ఉపశాపించుటవలన ఆ కాళమందలి ప్రాణశక్తియును మనకు

లభ్యపడుచుండును. తద్వారా మనకు ఆరోగ్యము, బలము చేకూరుచున్నది.

ఈ ప్రాణశక్తి మనలోనికి నాడీమండలముద్వారా ప్రవహించుచున్నది. కావున దీనిని నాడీశక్తి (Nerve Force) లేక ధాతుశక్తి (Vitality) యని కూడ నందురు. నాడీమండలము విచ్చిన్నమైనప్పుడు గాని లేక దానియందు మార్గనిరోధము కలిగినపుడు గాని ఈ ప్రాణశక్తి మనలోనికి ప్రవహింపనేరదు. అప్పుడు మనశరీరము కదలనేరదు. కాన మనము జీవింపజాలము. కావుననే మనదేహమందు నాడీమండలము ప్రధానమైనదని చెప్పబడుచున్నది. పక్షివాతము వచ్చినప్పుడు

ఆ పార్శ్వమందు చర్మము, రక్తము, నరములు, కండరములు, ఎముకలు మున్నగునవన్నియు నున్నప్పటికిని ఆ పార్శ్వమందు కదలిక ఉండనేరదు. ఎందుచేత?

దేహచలనమునకు ప్రధానమైనశక్తి అచ్చట లోపించినది. సునిశితమగు నీప్రాణము ప్రవహించు మార్గము పూడిచోయినది; లేక మలినపదార్థముతో నిండిపోయినది కాన మన మే నాడు ఆ ప్రాణశక్తి ప్రవహించుటకు వలయుమార్గములను బాగుచేయుదుమో అనాడు ఆ పార్శ్వమునకు కదలిక గలుగును. కావున చర్మము, రక్తము, నరములు, కండరములు, ఎముకలు, మున్నగు వానికన్న నీ ప్రాణశక్తియే, మన జీవితమునకు ప్రధానమైనదని విశదమగుచున్నదికదా! కాన మనమంతగా ప్రాణశక్తిని మనదేహములలోనికి ఆకర్షించుకొని గలమో అంతి ఆరోగ్యవంతులగు, బలవంతులగు, దీర్ఘాయువ్యులగుటకు ఉండగలము.

సగము జన్మించినది లగాయితు చనిపోవువరకు ప్రకృతి యందున్న ప్రాణశక్తి అపర్యయత్నముగ మన దేహములలోనికి ప్రవహించుచునే యున్నది. కాని మన దేహమందలి రక్తముయొక్క శుభ్రత సమగరించి ఈశక్తి మనలోనికి ప్రవహించుచుండును. మన రక్తము చాలి న్యముగా నున్నచో ఈశక్తి మనలోనికి తగినంత ప్రవహించనేరదు. కావున మనము ప్రకృతిమౌలికమగుడి ప్రాణశక్తిని ఎక్కువగా స్వీకరింపవలయునన్న మన గర్భమును ఎక్కువగా శుభ్రతగా నుంచుకోవలయును. రక్తము శుభ్రతగా నుంచుకోవలయునన్న మనము పవిత్రమగు ఆహారమును తినుదుడవలయును. ఆనగా త్వరగా మృత్యుపోయి రక్తమును జైగెయి మాంసము, గుడ్లు, మరియు నాడీమండలమును ఉద్రేకపరిచి రక్తమును మలినముగా చేయు ఉప్పు, తారము, చింతపండు పులుసు, మసాలాద్రవ్యములు మున్నగు వానిని విసర్జించి, రక్తమును శుభ్రీకరించునట్టి ముడిధాన్యములు, ఆకు కూరలు, తాయగూరలు, పాలు, పండ్లు, మజ్జిగ మున్నగువానినే ఆహారముగా తీసుకొనుచుండవలయును. ఇట్టి పవిత్రమగు ఆహారమును గ్రహించు ప్రకృతి మౌలికమగుడి మరంత ప్రాణశక్తిని స్వీకరించి సంపూర్ణ ఆరోగ్యభాగ్యమును బడసి, మాతృదేహమును దాన్య శృంఖలములనుండి తొలగించి కాళ్ళకిట్టిన బడసి సుఖంతురుగాక!

ప్రకృతివైద్యము - జలచికిత్స

మృత్రింటి ఆంజనేయులు

It is a complete revolution in the art and science of living. It is the practical realization and application of all that is good in natural science, philosophy and religion.

(Lindlahar)

అన్ని మతములలోని అన్ని శాస్త్రములలోని గొప్పతనమును, దేహములోని నిర్మాణశక్తికి అనుకూలముగా సమన్వయము చేయుటయే ప్రకృతివైద్యతత్వమని నువ్వు సిద్ధపడు. హిస్టరియోఫర్ నిర్వచించినాడు. దేహములోని నిర్మాణశక్తికి వ్యతిరేకముగా నుండరాదు. ముఖ్యభేదము, కోశేయ కానిదానము, కనీసి కానిదానము, అను మూడురకములగు నిదానశాస్త్రములు గలవు. ఈ నిదానములవలన ప్రవృత్తి రోగముయొక్క నజస్వరూపమును గుర్తించవలెను. పుట్టుభ్రాత్వోద్భవములను వైద్యుడు సరిగా తెలుసుకొనవలెను. చికిత్సావిధానములలో యింపు, ఆవి రివిములగలవు. అనేకవి (1) మానసికచికిత్స, (2) జలచికిత్స, (3) మృత్తికాచికిత్స, (4) సాగ్ర్యకోణచికిత్స, (5) కాంతిచికిత్సలు. ఈ ఆయుధ విధానములలో నే విధానము రోగికి అందుబాటులోను పీటగాను ఉండునో చూచుకొని సరిగా చికిత్స చేయవలెను. ఈ విధానములలోని ప్రక్రియల నన్నిటిని సరియైన మార్గములలో ప్రయోగించినయెడల దేహములోని నిర్మాణశక్తికి హానికలుగక సహాయపడును. ఇన్ని ఉపయోగకరమైన విధానములు అమలులో నుండక కేవలము ఒక దానితోనే చికిత్సించుచుండు కష్టసాధ్యము. రెండవభాగము (రెండవపాఠము) అందుబాటులోనుండగా ఒక ఎద్దును కిట్టినట్లుండును. రోగియొక్క మనస్సునకు చికిత్సనే రోగిము నయము చేయుట ముఖ్యమే. ఇది ముఖ్యమగుచో అని మిగిలిన జలచికిత్స, మృత్తికాచికిత్స, సాగ్ర్యకోణచికిత్స మొదలగు చికిత్సావిధానములు ప్రాధాన్యములని త్రోసి వేయుటకు వీలులేదు. యథాక్రమముగా నాటిని ఉప

యోగింపవలసినదే. జలచికిత్సవలన దేహవ్యాపారములో జనుగు మార్పులను తెలిసికొందాము. పంచభూతములలో నీరు ఒకటి. ఈ నీటిని మానవకోటి అనేక విధములుగా ఉపయోగించుచున్నారు. లోనికి త్రాగుటకును, లేడికట్టకును, స్నానములకును, అవిరిగాను ఇంకా అనేక విధములుగాను వాడుకొనుచున్నాడు. తొట్టిస్నానము అనగా నేటిస్నానము, లింగస్నానము అని పెటటనే మనకు ద్యోతక మవుతుంది. దేహమునకు చేసిన చిన్నటి ప్రయోగమువలన రోగపదార్థము ఎట్లు బయటకు పోయేదీ, అరోగ్యము ఎట్లు కలిగేదీ, శాస్త్రసమృతముగా తెలుసుకొన గలందులకై యీ వ్యాసము ప్రోత్సహించువాడు. చిన్నటి ప్రయోగమువలన రెండవరకము లగు ఫలితములు కలుగును. (1) ప్రత్యేక ఫలితములు (2) పరోక్ష ఫలితములు. చిన్నటి ప్రయోగమువలన చర్మములో కలుగు మార్పులు, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములలో కలుగు తేడాలు, కిండరములలో కలుగు చైతన్యము, నాడులలో కలుగు ఉజ్జీవనము మొదలగునవి ప్రత్యేక ఫలితములు. రక్తముయొక్క గుణములో కలుగు మార్పులు, జీర్ణావయవములలో కలుగు ఉజ్జీవనము, బహిష్కార్యవయవములలో కలుగు ఉజ్జీవనము, దేహముయొక్క ఉష్ణధర్మములో కలుగు మార్పులు మొదలగు పరోక్ష ఫలితములను గూర్చి సంగ్రహముగా నీ వ్యాసములో తెలుగు కొందాము. దేహములో నాడుగు బహిష్కార్యవయవములు గలవు. ఈ నాలుగు బహిష్కార్యవయవములలోను చర్మము

చాలా ప్రధానమైనది. సభాభివృద్ధి అనుభవం వ్యాపించి ఉంటుంది. చిన్నటి లోనికి తగినంత వలన, చిన్నటిలో ఎనిమిది వలన, లోపలి అనుభవమును చిన్నటిలో నుండి. ఇట్లు అనుభవమును చిన్నటిలో చేర్చి కలిపి ఉపయోగమును చిన్నమునకు చేసిన చిన్నటిప్రయోగములను సెక్కున ఉపయోగములు కలుగును. అందును వేడినీటిని వాడుట కన్న, చిన్నటిని వాడినందులను సెక్కున ఉపయోగములు కలుగును.

దేహము ఒక కొలిమివంటిది. ఈ కొలిమిలో ఆసుడుగమును, రాసాయనిక ధూమము తయారగుచుండును. పదార్థమంతయు ఘనద్రవవాయురూపము లని మూడు విధములు. దేహము మొత్తమునకు నాల్గు బహిష్కార్యవయస్సులు గలవు - మలకోశము, మూత్రకోశము, ఊపిరితిత్తులు, చర్మము. ఘనరూపమైన మలములు మలకోశము ద్వారాను, ద్రవరూపమైన మలములు మూత్రకోశము ద్వారాను, వాయురూపమైన మలములు ఊపిరితిత్తుల ద్వారాను, బయటకు పోవును. చర్మము ద్వారా ఘన, ద్రవ, వాయు రూపమైన మూడు రకములైన మలములు బయటకు పోవును. దేహమునకు చిన్నటిప్రయోగము చేసినయెడల ప్రకృతి క్రియాశక్తి తమగా చర్మరంధ్రములు వికసిండును. ఈ వికసించిన చర్మరంధ్రముల ద్వారా దేహములో తయారగు ఘన ద్రవవాయు రూపము లగు మలములు బయటకు పోవును.

చిన్నటిప్రయోగములను రక్తప్రసరణములో కలుగు మార్పులను తెలుసుకొందాము. రక్తము యొక్క వేగము తగ్గును. బాగా వేగముతో ప్రవహించుచున్న రక్తము చిన్నటిప్రయోగములను తక్కువ వేగముతో పరుగిడును. ఒక్క-మారుగా చేసిన చిన్నటిప్రయోగమున మొదటగా మృదయస్పందనములు హెచ్చును. నాడి త్వరలాగే కలిగియున్న వచ్చును. కలిగియున్న తగ్గును. స్నానములయొక్క కాలము, సంఖ్యనుబట్టి మృదయ స్పందనములు తగ్గును. చిన్నటిప్రయోగమును అనగా కటిస్నానమును, లింగస్నానమును పొవుగంట చేయలే ననువారును, ఆరగంట చేయలేననువారును, ముప్పావుగంట చేయలేననువారును, గంటచేయలేనను భిన్నమతములవారు లేకపోలేదు.

స్నానము సెక్కున కాలము చేయుటకన్న పదిమొదలను లోపలగా చేయుటవలననే యొక్కన ఉప

యోగములు కనుబడినట్లు మిచిగాన్ లోని బాటిల్ క్రింద ఆరోగ్యసదాధిపతులగు డాక్టరు జె. హెచ్. కెల్లెన్, యమ్. డి. గారు తమ 'Rational Hydro-therapy'లో సోదాహరణముగా వెలచిచ్చియున్నారు. శాస్త్రసమృద్ధిగా రుజువుచేసారు. సీపు, బిల్లు, లిండ్ల హార్, మొదలగువారందరితో అభిప్రాయమును చెప్పి నారు. జలచికిత్సను గూర్చి శాస్త్రసమృద్ధిగా చెప్పిన వారిలో హార్, ఫ్లూరీ, బాన్ సన్ లు ముఖ్యులు. వీరిందఱును జలచికిత్సవలన ఉచ్చాస్య, నిశ్వాసములలో చెప్పుదగిన మార్పులేవియు రావని వెలచిచ్చిరి. శీతల, సమ శీతల, ఉష్ణదశములను వివిధరీతులగా ప్రయోగించి నందువలన ఉచ్చాస్య, నిశ్వాసములలో కలిగిన మార్పులు వచ్చినట్లు, నవీనపరిశోధనలు చెప్పుచున్నవి. చిన్నటిని ప్రయోగించినందువలన ఉచ్చాస్య, నిశ్వాసము ఎక్కువగును. బొగ్గుపులుసుగాలి యొక్క బాగుటను పోపును. పాగిలవాయువును ఎక్కువగా పీల్చుచును. సిరారక్తమునకును, ధమనిరక్తమునకును, గల తేడా యొక్కతగునని జలచికిత్సను గూర్చి గొప్ప పరిశోధనలు జరిపిన కార్నెల్ డెగారు 1781 నందర్నరములోనే వెలచిచ్చారు.

వ్యాధిమయులను చిన్నటిప్రయోగము వలననే కండ్లములలోని వైరిస్మము వృద్ధియగునని ఒక శతాబ్దముకొండటనే బ్రెవిక్ నిశ్చయించిచాడు. చిన్నటి ప్రయోగమును యొక్కన కాలము చేసినయెడల కాళ్ళు, చేతులు కొంగులు పోవును కండ్లములలో నీరసము కలుగును. ఈ ప్రయోగమును కొంతకాలము చేసినయెడల కండ్లములలోని ఉద్దీకము తగ్గును.

చర్మములోని సన్ననికండ్లములలో వైరిస్మము కలుగును. దేహములో ఇచ్చాకండ్లములు, అనిచ్చాకండ్లములు అని రెండవరకములగు కండ్లములు గలవు. చిన్నటిప్రయోగము వలన ఇచ్చాకండ్లములలోని ఉద్దీకము తగ్గును. చర్మములోని సన్ననికండ్లములలో వైరిస్మము వృద్ధియగును. అందువలననే చర్మము ఎరిగిబాటును. దేహములోని యొక్క భాగమును చర్మ పరిచిపట్టిక మొత్తము దేహమంతయు చల్లబడును. కొన్ని ప్రతినిష్ఠానములు బాగా చల్లబడును. పాదములనుగారి, పాత్రికడుపునుగారి, చల్లబడినపుడు చిన్న శిశువులగునను మూత్రకోశములోను గల అనిచ్చాకండ్లములలోను ఉద్దీపనము కలుగును. తలను, మెదడును, ముఖమును, పాదములను, చేతులను

చల్లబడిన యెడల మెడను చల్లబడును. మెడను, ముఖమును, మెడపూసను, పాదములను, చేతులను, చల్లబడిన యెడల ముక్కులోని అనుత్పచము చల్లబడును.

5, 6, 7, 8 మెడపూసలను చల్లబడినయెడల శీర్షాశయము చల్లబడును.

టొమ్మయొక్క లోని కిందిభాగమును, పాదములను చల్లబడిన మూత్రపిండములు చల్లబడును.

పొత్తికడుపును పాదములను చల్లబడిన మూత్రాశయములోని ఉద్దేగము తగ్గును, చల్లబడును.

కుడితైపు టొమ్మలోని కిందిభాగమును చల్లబడిన మధుకోశము చల్లబడును.

ఎడమతైపు టొమ్మలోని కిందిభాగమును చల్లబడిన స్తీహము చల్లబడును.

టొమ్మను, తొడలను, చల్లబడిన, ఊపిరితిత్తులు చల్లబడును.

లోపలితొడలను, పాదములను చల్లబడిన యెడల గర్భాశయము చల్లబడును.

తొట్టిన్ననమువలన నాడీమండలములో కలుగు సంకోచ, వ్యాకోచములను ఆందువలన కలిగిన ఫలితములను తెలుసుకొందాము. దేహములోనే భాగమునకు చచ్చి పోయే ప్రయోగమును చేసి, నాడీమండలము పరోక్షముగా చల్లబడును. చచ్చి పోయే ప్రయోగమును పర్యేక్షముగా నాడీమండలమునకు చేసినయెడల నేమేమి ఫలితములు కలుగునదియు తెలిసికొందాము.

ఇతర పూర్వమువరకును నాడీమండలమునుగూర్చి విచిత్రాభిప్రాయము లుండెడివి. పూర్వపుభావములను నవీనపరిశోధనలు తాగుచున్నవనినాయి. నాడీమండలమంతయు ఒక అవయవమని వెనుకటి శాస్త్రజ్ఞుల నెరిచిందినారు. నాడీమండలమంతయు చిన్న చిన్న న్యూరాకోలపదార్థములను నవీనపరిశోధకులు తెలియచెప్పారు. మానవదేహములోని నూర్మొత్తినూత్నమైన భాగమునకు కణములే. వివిధకణములు కలిసి మానవదేహమెట్లు రియాలైసెడ్ అట్లే అనేక న్యూరాకోలతో నాడీమండలము రియాలైసెడ్. ఈ న్యూరాకోలన్నియు ఒకదానితో మరొకటి లభ్యమై ఒక యున్నది. కీరల, ఉష్ణప్రయోగములవలన ఒక న్యూరాకోలలో వచ్చిన సంకోచ, వ్యాకోచములు అన్ని న్యూరాకోలలోను వచ్చును. చచ్చి పోయే ప్రయోగమువలన కలుగు కీరలత్వము

వలన పృథివ్యారాకమాదా నుడుచుకొనును. ఇట్లు ముడుచుకొనుటవలన పృక్కనఉన్న న్యూరాకోలోడి సంబంధము తాత్కాలికముగా తెగిపోవును. నాడీమండలములో ఉద్దేగము కలిగినదంటే న్యూరాకోలలో ఉద్దేగము కలిగినదన్నమాటే. న్యూరాకోల కన్నిటికీ ఇట్టి సంబంధ ముండటవలనను, అతిశీతల ప్రయోగమువలన న్యూరాకోలలో మార్పు కనబడటవలనను, అతి శీతలప్రయోగములనుంచుగూడగాని అత్యుష్ణప్రయోగములనుంచు చేయువాడు మంచుగడ్డనుకట్టి చల్లబడినట్లుగాని, అత్యుష్ణప్రయోగమును చేసి ఉద్దేగములను కలుగించుటయు హానికరమే. సుమారుమీదను, నైతిమీదను మంచుగడ్డను కట్టినందువలన రక్తసాళములలో సంకోచముకలుగును. మానసిక స్థుభత యేర్పడుటయేగాక సృష్టితేకుండా పోవుటయు కలుగును.

జలముయొక్క ఉష్ణధర్మమును బట్టి, రోగియొక్క రాతుకొత్తిబట్టి, ప్రక్రియను బట్టి, ఫలితములు మారుచుండును. గనుక వైద్యుడు యుక్తాయుక్తములను విచారించి చచ్చిటిని వాడవలెను.

దేహమునకు చేసిన చచ్చిటి ప్రయోగమువలన గలిగిన పర్యేక్ష ఫలితములను గూర్చి యంతవరకును తెలుసుకొన్నాము ఇక పరోక్ష ఫలితములను గూర్చి తెలుసుకొందాము. ఖరకమగు ఫలితములలోకల్లారక్తియులో కలుగుచున్నట్లు ముఖ్యము. దేహమునకు చచ్చిటి ప్రయోగమును చేసినయెడల తెల్లకణముల సంఖ్యయు, ఎర్రకణముల సంఖ్యయు పెరుగును. చచ్చిటి ప్రయోగము చేయుటకు పూర్వముఉన్న సంఖ్యకును, తరువాతి సంఖ్యకును ఏమియు సంబంధముండదు. 1893 సంవత్సరములో ప్రొఫెసరు లింటర్నిట్జ్ యేమన్నాడంటే దేహమునకు చచ్చిటిప్రయోగమును చేసినయెడల తెల్లకణముల సంఖ్యయు, ఎర్రకణముల సంఖ్యయు విపరీతముగా పెరిగిపోవును. అందును తెల్లకణముల సంఖ్య ఎర్రకణముల సంఖ్యకన్న మరీ పెరుగును. వేడినీటి ప్రయోగము చేసినవెంటనే చచ్చిటిప్రయోగము చేసినయెడల వెనుకటికన్న ఒక న్యూలిక్ మిల్లియూటరు (c. m, m) లోనే 1860000 తెల్లకణముల సంఖ్య యొక్కవైనదని ప్రొఫెసరు లింటర్నిట్జ్ రూపించినాడు. అంతవరకును లేని రక్తకణములు చచ్చిటిప్రయోగముతో నెక్కడనుండి వచ్చినవని మాచమవరకును సందేహము కలుగవచ్చును. దీనికి లింటర్నిట్జ్ యేమని సమాధానము చెప్పాడంటే - దేహములోనే ఒక నూలను

చిల్లుబలచినా, మధుకోశము, స్త్రీహము, మాతృపిండములలో అంతవరకును కనలిక లేకుండాను, మారుమూలలలోను పడియున్న తెల్లరక్తకణములన్ని రక్తప్రవాహములోనికి వచ్చుటచేత తెల్లకణముల సంఖ్య పెరుగును. పై అభిప్రాయము తృప్తికరముగా లేదని డాక్టరు జె. హెచ్. కెల్లాగు, యం.డి. గారు చెప్పుచున్నారు. వారు చెప్పునదేమంటే దేహములోని యే భాగమునకు చిన్నటిప్రయోగము చేసినా ఆ భాగములోని రక్తకణముల సంఖ్యయే పెరుగును. మిగిలిన భాగములలోని రక్తకణముల సంఖ్య పెరుగుటలేదు.

జలచికిత్సనుగూర్చి పెక్కు-పరిశోధనల జరిపిన Strasser 1896 సంవత్సరములో నేమన్నాడంటే దేహమునకు చేసిన చిన్నటిప్రయోగమువలన రక్తములోని క్షార సంపద పెరుగును. రక్తములోని ఆమ్లములు తగ్గినావును. చిన్నటిప్రయోగమువలన జీర్ణక్రియలో కలగు మార్పులను గూర్చి తెలుసుకొందాము. దేహమునకు చేసిన చిన్నటిప్రయోగమువలన జీర్ణాశయములోని అవత్సరములోను, చిన్నపేగులలోని అవత్సరములోను, ఉజ్జీవనము (Stimulation) కలిగి జీర్ణక్రియ బాగు పడును. అహారము బాగుగా ఆగును. ఉత్సాహము కలుగును. శ్లావిషయములను పూరి, సోదాపారిణముగా నిరూపించినాడు.

జీర్ణాశయముమీద తడి పొత్తిని చేసినయెడల జీర్ణాశయములో తయారగు HCL (Hydrochloric acid) ఎక్కువగా తయారగును. క్షరము జీర్ణక్రియకు బాగా తోడ్పడును. జీర్ణాశయముమీద తడిపొత్తిని చేసినయెడల క్షరసమే యెక్కువగా తయారగును. అగ్ని మాంద్యము (Hypopepsia) మొదలగు రోగముల త్వరగా కుదురును.

మధుకోశము చెడటచేత వచ్చిన జబ్బులకును, చిన్నపేగులు సరిగా పనిచేయకపోవుటవలన కలిగిన సన్నిపాతము మొదలగు రోగములకును, చలిజ్వరములకును, ఆజీర్ణమునుండివచ్చిన నాడీవ్యాధులకును చిన్నటిప్రయోగము బాగుగా సహాయకారియగును. స్పృహ మొదలగు ఎముక సంబంధమైన వ్యాధులకును చిన్నటి ప్రయోగము బాగా సహాయపడును.

చిన్నటి ప్రయోగమువలన బహిష్కరణక్రియలో నేమైనా మార్పులు కలుగునేమో తెలిసికొందాము.

చిన్నటిప్రయోగము కొంతకాలమే చేసినయెడల పృథిక్రియాఫలితముగా చిన్నరంధ్రముల వికసించుకొని చెమట బయటకువచ్చును. చిన్నటిప్రయోగమును ఎక్కువ కాలము చేసినయెడల చర్మరంధ్రములు మూసికొనిపోయి చెమట రాదు. చెమట యెక్కువగా పోయచున్నయెడల మాతృము తక్కువగును. అతిశీతలోదకమును జంతువుల దేహములమీద ప్రయోగించినపుడు ఆయాజంతువుల మాతృపిండములలోని చిన్నచిన్న కణములు సంతోచమును పొందినట్లును ఆండువలన మాతృపిండములు చిన్న వైనట్లును డా. కెల్లాగుగారు గ్రహించినారు.

బొగ్గుపులుసుగాలి యెక్కువగా బయటకుపోవును. పాణివాయువును ఎక్కువ గాలిలోనికి పీల్చుచును. చిన్నటి ప్రయోగమువలన మాతృపు పరిమితి హెచ్చును జ్వరము వచ్చినప్పుడు చిన్నటిప్రయోగమును చేసినయెడల మాతృపుపరిమితి అరురట్లు పెరుగుటయు, కలదు. మాతృపు పరిమితి పెరుగుటయేగాక రోగ పదార్థము లవణములుగా బయటకు పోవును.

దేహమునకు చేసిన చిన్నటిప్రయోగమువలన దేహము యొక్క ఉష్ణధర్మములో నేనునీ మార్పులు కలుగునో పరిశీలిస్తాము. సామాన్యారోగ్యవంతుని ఉష్ణధర్మము 98.4° F రక్తముయొక్క ఉష్ణధర్మము 102° F డిగ్రీలందును. దేహములోని వేరువేరు అవయవములలోని ఉష్ణధర్మము వేరువేరు రకములుగా నుండును. 102° F కన్న తక్కువమాత్రము ఉండదు.

సిరా రక్తముయొక్క ఉష్ణధర్మముకన్న ధమని రక్తపు ఉష్ణధర్మము 2° F హెచ్చుగానుండును.

జలచికిత్సనుగూర్చి కాస్త్రీయమైన పరిశోధనల జరిపిన వారిలో క్యురే మొదటివాడు. 1797 సంవత్సరములో క్యురే యేమన్నాడంటే - దేహమునకు చేసిన చిన్నటి ప్రయోగమువలన, దేహముయొక్క ఉష్ణధర్మమేగాక, రక్తముయొక్క ఉష్ణధర్మము తగ్గును. జ్వరము వచ్చినప్పుడు చేసిన చిన్నటిప్రయోగమువలన ఉష్ణము చాలా త్వరగా తగ్గిపోవును. చిన్నటిప్రయోగమువలన కలిగిన పృథిక్రియాఫలితము తిరువాతిగూడా, రంధ్రమును నమిషములదాకా రక్తము చిల్లుబడియేయుండును. చిన్నటి ప్రయోగము జరిగిన తిరువాతి దేహమును బేలిగాను, నులుముగాను మద్దన చేసినయెడల దేహము యొక్క ఉష్ణధర్మము చాలా త్వరగా తగ్గును.

దేహముమొత్తమునకు చన్నీటి ప్రయోగమును లేని దుర్బలలు చన్నీటిని లోనికి తాగవచ్చును. అటువైపున ఉష్ణధర్మము తగ్గును.

దేహమునకు చేసిన చన్నీటి ప్రయోగమువలన కలిగిన క్రియాఫలితమును ప్రతిక్రియా ఫలితమును గూర్చి దరహాముగా (General) తెలిసికొందాము.

దేహమునకు చేయు చన్నీటి, వేడినీటి, ప్రయోగముల వలన కలిగిన ఫలితములగుర్చి వైద్యశాస్త్ర పితామహుడగు హిపోక్రిటీసు ఏమన్నాడంటే - దేహమునకు చన్నీటిప్రయోగమును చేసినయెడల ప్రతిక్రియా ఫలితముగా వేడికలుగును. వేడినీటిప్రయోగమును చేసినయెడల ప్రతిక్రియాఫలితముగా చలువకలుగును. దేహమునకు ప్రతిప్రక్రియవలననూ రెండు ఫలితములు కలుగును. ఒకటి క్రియాఫలితము రెండవది ప్రతిక్రియా ఫలితము. క్రియాఫలితమునకు ప్రతిక్రియాఫలితము వ్యతిరేకముగా నుండును. క్రియాఫలితముగా చలువకలిగిన ప్రతిక్రియాఫలితముగా వేడి కలుగును. క్రియాఫలితముగా వేడికలిగిన ప్రతిక్రియాఫలితముగా చలువకలుగును.

అలాగేపరివైద్యము క్రియాఫలితమునే ప్రధానముగా తీసి

చన్నీటి ప్రయోగము చేసినయెడల దేహములో కలుగు

క్రియా ఫలితములు

1. చర్మములోని సన్నని రక్తకుటికలు ముణుచుకొని పోవును. వాటి అడుగున ఉన్న సన్నని కుటికలు ముందుగా ముణుచుకొని తరువాత విరివిపొందును.
2. చర్మము తెల్లపడును.
3. చర్మము బిరుసెక్కును.
4. చలిగా నుండును.
5. పళ్లు జివ్వేమునును. దుర్బలలగు రోగులకు పళ్లు బిగునుకొనుటయు కలుగును.
6. వాడి వడిగా కొట్టుకొనును. తరువాత అ వడి తగ్గును.
7. శ్వాసపీల్చునపుడు గట్టిగాను కష్టముగాను ఉండును.
8. చర్మము చల్లగా నుండును.
9. చాలామందికి దేహముయొక్క ఉష్ణధర్మము పెరుగును.
10. చెనుట తగ్గును.

కొర్రుంటుంది. రోగము వచ్చిందీ అంటే దానిని అణచి పెట్టుటకే మందులను వాడుతారు. వారి నిఘంటువులన్నీ యీ అణచిపెట్టుమందులతోనే నిండియున్నవి. ప్రకృతివైద్యమున్నచో ప్రతిక్రియాఫలితమునే ప్రధానముగా తీసుకొంటుంది. చన్నీటికటిస్తానను వలన, క్రియాఫలితముగా వేడికలుగుతుంది. ప్రతిక్రియాఫలితముగా చలువకలుగుతుంది. చన్నీటిప్రయోగమువలన ప్రతిక్రియాఫలితముగా వేడి కలిగితే, వేడినీటి ప్రయోగమువలన క్రియాఫలితముగా వేడి కలిగి ప్రతిక్రియాఫలితముగా చలువకలుగుతుంది.

ఈ క్రియాఫలితముకన్న ప్రతిక్రియాఫలితమేయెక్కువకాలము నిలచును.

దేహమునకు చన్నీటిప్రయోగమును చేసినయెడలక్రియాఫలితముగా వేడికలుగునా, చలువకలుగునా అనువిషయమై గతకర్తాబ్దములోని మొదటి యేబది సంవత్సరముల వరకును వాదోపవాదములు చెలరేగినవి. పర్యవసానముగా నేమని నిశ్చయపరచినారంటే దేహమునకు చన్నీటి ప్రయోగమును చేసినయెడల క్రియాఫలితముగా దేహములో వేడికలుగును. ప్రతిక్రియాఫలితముగా చలువకలుగును.

ప్రతిక్రియా ఫలితములు.

1. చర్మతలమున ఉన్న సన్నని రక్తకణములు విరివి పొందును. ఈసన్నని రక్తకణముల అడుగున ఉన్న రక్తకణములు సంకోచము పొందును.
2. చర్మము ఎర్రపడును.
3. చర్మము మెత్తపడును. నున్నితమగును.
4. జెచ్చగా నుండును.
5. సుఖముగాను, హాయిగాను నుండును.
6. వాడి మెల్లగా కొట్టుకొనును.
7. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు సుఖముగా నుండును.
8. చర్మము జెచ్చగా నుండును.
9. ఉష్ణధర్మము తగ్గును.
10. చెనుట యెక్కువగా పోయింపు.

కర్మమపరకారముగా చున్నట్టికట్టిస్నానము చేసినయెడల దేహమునకు పృథిక్వియాఫలితము తప్పక కలుగును. ఈ చున్నట్టిప్రయోగమునే దేహము ధరింపక లిగిన కాలము కన్న నెక్కువకాలము చేసినయెడల పృథిక్వియాఫలితము కలుగదు. ఆపకారము కలుగును. రోగియొక్క ధాతుక క్రిని బట్టి స్నానముల సంఖ్యను, కాలమును, నిర్ణయించవలెను.

పృథిక్వియాఫలితములు సంకృష్టికరముగా నుండవలెనంటే యీ క్రింది మూడురకములగు నియమములను మనస్సులో నుంచుకొని స్నానకాలమును, సంఖ్యను నిర్ణయించవలెను. (1) స్నానము చేయుటకు పూర్వము ఆవలంబింపవలసిన పద్ధతులు, (2) స్నానకాలమున పాటించవలసిన నియమములు, (3) స్నానము తరువాత ఆచరింపవలసిన పద్ధతులు.

ముసలివారిలోను, పసిపిల్లలలోను, నాడీవ్యాధులతో బాధపడువారిలోను, స్త్రీలుగా నుండి పాండురోగముతో బాధపడువారిలోను, మూత్రీకామ్ము ఎక్కువగా తయారగుటవలన కలిగిన సంధివాతపురోగ ప్రసజితలక్షణ బాధపడువారిలోను, చెమట బాగాపోయని వారిలోను, చెమట యెక్కువగా వచ్చుటచే నీరసముతో బాధపడువారిలోను, నాడీవ్యాధులతో బాధపడువారిలోను, పృథిక్వియాఫలితము ఆలస్యముగా కలుగును. మరి నీరసపడినవారిలో పృథిక్వియాఫలితము కలుగక పోవుటయు కలదు.

కాబట్టి పద్ధతసానముగా చెప్పవచ్చిన దేమంటే, మన ప్రకృతివైద్యములోను ఆయుదు ఆరు రకములగు చికిత్సావిధానములు గలవు. పృథిక్విచికిత్సావిధానములోను అనేకప్రక్రియలు గలవు. ఇన్ని విధానములను ప్రక్రియలును అమలులోనుండగా ఒక చికిత్సావిధానములోని ప్రక్రియలతోనే రోగమును నయముచేయ

జూచుట కష్టసాధ్యము. ఏవిధానము రోగికి ఉపయోగపడునో, అందుబాటులో నుండునో, మాయకొని ఆ విధానమును ఉపయోగించుకొనవలెను. మిగిలిన విధానములను యథాకర్మముగా ఉపయోగించుకొనవలెను.

తృప్తికరముగా వైద్యము చేయగోరువారు ఈ ఆయుదు ఆరు రకముల విధానములలోని పృథిక్వివిధానములోని గర్భరాజములను శోధగా చదివి, కాస్త్రమును అవగాహనము చేసికొని, ప్రసిద్ధవైద్యులవద్ద ఉండి, అనుభవమును సంపాదించి, రోగముల కుదిర్చి మానవ రోగికి సేవచేయుదురుగాక. అప్పుడే ప్రకృతివైద్యము కూడా ఆయుర్వేదము, ఆలోపతి, యునానీ, మొదలగు వైద్యములకన్న బాగా అమలులోనికి వస్తుంది.

మా వైద్యసాధకులకు ఒకసలహా యిస్తూ యీ వ్యాసము ముగిస్తాను. అన్ని వైద్యములలో మూదిరిగిన నేమన వైద్యములోను, అందును ముఖ్యముగా వైద్యముమీదను వైద్యునిమీదను నమ్మకములేనిది రోగము కుదురదు. మీమీద నమ్మకములేని రోగులలోగములను, నయము చేద్దామని ప్రయత్నించి వ్యర్థము కాబోకండి. కాస్త్రమర్మాదను మంటకలపకండి. ఎంత అయినవాడైనప్పటికీ మీమీదను కాస్త్రముమీదను పూర్తి నమ్మకము లేనిది రోగమును నయముచేయజూచి అపహాస్యమును పొందకండి.

మీకు తెలియని విషయమైతే తెలియదనినీ, తెలిసినవారిని కనుగొని తెలియచెప్పుదు ననండి గాని, ఉన్నదీ, లేనిదీ చెప్పి మోసము చేయకండి.

“కిం దేహతామ్ భాగ్యమ్, ఆరోగ్యమ్” అను ఆరోగ్య క్రినిబట్టి అన్నింటిలోనికి ప్రధానమైనది మానవదేహము ఇంతి విలువ కల మానవదేహముమీద మీ యిష్టము వచ్చినట్లు ప్రయోగముల చేయకండి.

ప్రకృతి గృహ వైద్య పాములు

వివిధ ప్రకృతి చికిత్సావిధానములను గురించి తెలుపు 24 పాఠములును కలిపి ఒకటే ఖైందుగ అందముగ తయారుచేయబడి, బెజవాడ, “ప్రకృతి శాస్త్రాయుటర్నిస్టు”నందు అన్యాయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. ఇది యెల్లరును చదువదగిన గ్రంథము.

ధర రు 2-8-0.

ప్రకృతి దేవతాస్తుతి

విశ్వనాథ వేంకటేశ్వరకవి. బెజవాడ.

విశ్వపూరిత పురీవితతులెల్లను జొచ్చి, సాక్షిచేతనత సాక్షాత్కరించి
ఖాద్యష్టమూర్తి విఖ్యాతయై పరశేవా, వైరాజ్య భావనంపద నెనంగి
పట్టుకొమండల స్వామినియై మహా, యోగసామ్రాజ్య చిహ్నోగిని యయి
కుండలినీకుల కూటస్థయై కాది, గుప్త విద్యాతత్త్వ గోపయగుచు
నోషధులు నోషధీశయై యుజ్వలించి, పద్మములు పద్మమిత్రయై పరధవిల్లి
శక్తియును శక్తిమతియునై జగములేలు, ప్రకృతిదేవత మమ్ముఁ గాపాడుగాక!

జహోవృషస్థలర్క వశంగతులునై జీవుల సుఖభాంఠిచే
బహ్వాన్నంబులు నిత్యమైపునములై వ్యాధ్యాధి నక్షిప్తులై
ప్రహింభూతగతాయుషుల చిడక యే భద్రాత్మ శ్రీమత్తప
స్వాహ్వాం దాల్చి రమించుఁ దత్ప్రకృతిదైవత్యం బుపాసించెదక.

యమనియమాది యోగినియు, నాంతర బాహరదోషశాంతిచే
శమనియు, సుందరవీర్య నిసర్గపదార్థ నిషేవణంబునక
రమణియుఁ, గర్భపాశ విధురత్వ విధూనన వృత్తిఁ బొరుష
ప్రేమ నిడు తల్లియుం, బ్రకృతి పంకజహస్త నుపాస్తి చేసెదక.

కంటక మింటను సేకతానరుచిమత్కైవల్యమూర్తిక కభా
ఘంటామార్గము లెల్ల గుత్తగొని, వ్యక్తావ్యక్త సుజ్యోతియై
మంటిక జీవకళోపబృంహితముగా మన్నించు సూర్యుం డస
ల్లంటాకక దమి నెవ్వతం గొలిచి, తల్లోలాక్షి సేవించెదక.

మృతాన్నమూర్తియు జ్యోతిరాత్మయగుచుక మృష్టాఖలాకారయై
కృత్సన్నత్రైగుణదూరయూక ద్రిగుణతాక్లిష్టాత్మయుం గాగఁ జి
జ్యోతాన్నరూపత దివ్యయోగ సుతపశ్యోభాక్రియాబోధజా
గ్నిత్సన్నాకృతిఁ బొల్చు మాతృప్రకృతిక జేమాడుప్పతో మ్రొక్కిదక.

“సర్వం కర్మవశంహి, పౌరుష విభౌ స్యాన్నాస్తి” యంచుం గిరియా
ఖర్వత్వంబున నాత్మగ్రీబలతితిక్షాదక్షతా హూన్యలై
యుద్వీపుల వెడఁగొందగా నహమితి ప్రోద్యోగపతృప్రత్యయాం
తర్వాణులఁ బొనర్చు తల్లిఁ గొలు తద్వైఖోపదేశాత్మకక.

చాలేటి తగలగలపై జడ్డుదేరిన, మొదటి మీంగడ కొత్త మోసులెత్తి
తొలినాగరాజు జిహ్వలు దేటు సమృత భాండములోని చిదుగలు చెమరు పొంది,
ప్రాక్తనఋషిపుంగవ ప్రభుచిత్త సత్కరుణార్ద్ర చంద్రికల్ కందళించి
ప్రాప్య పాశ్చాత్య విద్యస్పృహవ్రతపాళి, సీలితెక్కల నిగనిగలు నిండి,
జీవగతవాసనాదోషభావ ముడిసి, త్రికరణంబులు లోవెలి మకిలెద్రొచి
పులుగడుగు ముత్రైములయట్లు పొలుపుదిద్ద, వెలలెబ్రకృతిమాతృక, మోదవిధునిభాత్మ.

ఇంద్రియ పంచకంబు నదలించి యరిప్రకరంబు నొంచియున్
సాంద్రకృపాతిరేకమునఁ జక్రివిభుద్ధిని జేసి, రాగని
స్తంద్యములం బూనర్చి ఘనభాతుసమూహము, జీవశౌకమున్
రుంద్రానినూత్న శోభలను బోచెను తల్లిని జూడరే జనుల్.

కృత్రిమాషధ సేవనాక్లిశ్యమాన, తనువు లాప్సాయయుతములై తనరుఁగాక
నకలజీవాంతరంగ చిత్ప్రకృతిదేవి, శాంతమధుపూర్ణహస్త సంస్పర్శవలన.

ప్రాంజలి

టి. ఆనసూయ, రేటూరు

నలనల కేగుదెంచి కడు నిర్మలభావ పరంపరావళిన్
నలలితమంజుభాషణల సత్యమువీడక వాడవాడలన్
బలుకుచు ప్రాజ్ఞభావముల భాసలజేసెడు పత్రికామణి!
వెలయును యెల్లకాలములు విశ్వవిలాసుని ప్రేమ పెంపునన్.

ఎన్నియొ శాఖలై వెలసె నీజగతీస్థలి వైద్యవిద్య, వా
నన్నిటియంద దేలనొ రహస్యము చొప్పడియుండుఁగాని నీ
ప్రస్నుడులందు సత్యము సురంజితమా నుపమానరాజితో
నున్నతమార్గనేతవయి యొప్పెడు నీసరి నీవ చెల్లెడిన్

వక్రసర్తనచే వచ్చు వ్యాధులెల్ల, పంచభూతాత్మకమైన ప్రకృతిచేత
సుఖకరంబుగ రహితమా సునిశితంపు, విధములన్ దెల్పు నవ్వైద్యవిబుధ వీవు.

నీ పరిశుద్ధితత్వమును నిండు కృపాకలితాంతరంగవై
వ్యాపనజేయుచుంటి వెలువంటి యవాంతరవేళ లందున్

శ్రీ పరమేశు డెల్లపుడు డ్లేమముగా నినుఁ గాచుచుండెనో
పాపవినాశనార్థమయి పావనజీవని! స్వార్థత్యాగిని!

పరమపవిత్రమై ప్రభవించు ప్రకృతిను, పథము లభ్యమౌట సధికతరము
సహజసజీవంపు సాత్వికాహారంబు, సమకూర్చు నత్కళా సౌఖ్యములను
వ్యాయామ నియమాది కాయశ్రమంబుల, సబలసౌష్ఠవశక్తి ప్రబలగల్గు
శాంతదయాదాంతి సంతృప్తి ప్రాప్తింప, మాలిన్యరహితహా మానసంబు
అమలతరమైన యివ్విధు లందజేసి, సరకయాతనలొనుండి దరికిఁజేర్చు
కరుణ కంకణమును చాల్చి పరలుచున్న, ప్రకృతిమాతకు “ప్రకృతికి” ప్రణతిశతము.

ప్రకృతి వైద్య ప్రశంస

ఉభయ భాషాప్రవీణ : పింజల సుబ్రహ్మణ్యకవి

- సీ. ఆపాదమస్తకం బణగియున్నట్టి రో, గపదార్థము వెలార్చు గలుగునేది?
సకల సంతకటము లాశ్చర్యంబుగాఁబాసి, స్వాస్థ్యసంపత్తి నొనంగునేది?
వయసుఁజెల్లినయట్టివారికి నూత్న యా, వన బలోత్సాహముల్ పెనుచునేది?
అపుడ చావగ సిద్ధమగువారికేని దీర్ఘాయుః ప్రదాత్రీయై యలరునేది?
- గీ. నియమనిగ్రహములఁగూర్చి భయముఁదీర్చి, ప్రవిమలాధ్యాత్మికానందపదముఁజేర్చి
మానవుల నుద్ధరింప నమర్థమేది? అట్టి ప్రకృతివైద్యంబు శ్లాఘ్యంబుగాఁజే?
- సీ. ఎపుడు మందులు మార్చికులెల్ల మింగుడటంచు, నించుకయేని శాసంపఁబోదు
రసవిషగంధక ద్రవములం దనువున, నింపుడంచు బలాత్కరింపఁబోదు
పగలు రాత్రులు మూలఁ బడియుండు టవసరం, బిది తప్పదనుచు గర్జింపఁబోదు
ఎండ, గాలి, జలము, లెవియు దేహమున సో, కింపరాదనుచు భాషింపఁబోదు
- గీ. అమితమగు విత్తమెల్ల వ్యయంబొనర్చి, ఆస్తి పాస్తులఁ గోల్పోయి యవలఁగూటి
పేదలై యేడ్వడంచు శపింపఁబోదు, ప్రకృతి వైద్యంబు సకల సౌభాగ్యదంబు.
- సీ. అమృతోపమానంబు లగు ఫలాదులనెల్ల, నారగించి సుఖంపు డని వచించు
భూతవంచకసముద్రాతలాభంబుల, విరివిగాఁ గొనుడంచు పరములిచ్చు
కృమముగా నుష్ణకారమ్ములం బులునును, దరిఁజేరనీయక తరిమివేయు
అనువుఁ దప్పుచు క్షణక్షణము బల్పోకలం, బోవు నా జిహ్వకు బుద్ధిసెప్పు
- గీ. అన్నివైద్యముల్ చచ్చుదద్దమ్మలగుట, సవల “దింపుడు గళ్లపు” టానతోడ
సన్నఁజేరితిరా! యంచు సవ్వఁబోక, ప్రకృతివైద్యంబె యారోగ్యభాగ్య మొనఁగు.

సీ. వికృతరూపములెల్ల వీడి నమగ్ని సౌం, దర్శంబుఁ బొందంగఁ దలతురేని?
ముక్కుమూలుగులు నిర్మూలమై యుత్సాహ, మెంతేని గలుగ నాశింతురేని?
కాల్దల్చుఁగలేని గతిదాటి ఘనబల, స్థితివహింపంగ వాంఛింతురేని?
గొడ్డుఁబోతుఁదనంబు నడ్డి సంతాన ను, శ్రీ వడయంగ గాంక్షింతురేని?

గీ దేబె మొగములఁబాసి యుత్తేజ మెనసి, స్వార్థపరతనడంచి బల్ త్యాగమూని
దేశనేవ నొనర్ప నర్థింతురేని, ప్రకృతివైద్యంబు శరణంబు ప్రజలకెల్ల.

సీ. కూనే ప్రముఖులు నద్గురువులై గ్రంథాల, దిద్ది తీరిచి ప్రబోధించుచుండ
ప్రకృతితత్త్వంబెల్లఁ బరిశోధనమొనర్చి, వ్యాసంబు లెందఱో వ్రాయుచుండ
ఇతరవైద్యులదాడి నెదిరించి ధీరాగ్ని, గణ్యుల్ చికిత్సల జరుపుచుండ
నకలవైద్య రహస్యసారజ్ఞులిదె మహా, శ్రేయస్కరంబంచుఁ జెప్పుచుండ

గీ ప్రకృతివత్రికాధిపతులు సంపాదకులును, శ్రమలకునహించివలుమారుచాటుచుండ
ప్రకృతివైద్యమహత్త్వతత్త్వంబు నెఱిగి, ఫలముఁగనకుంటజనులదౌర్భాగ్యమకట.

సీ. కల్లు సారా బ్రాంది గంజాయి మద్యత్తు, నల్లమందులకు వినాశకారి
కాఫీ ఓవలైను గరముచా కోకోల, యార్భాటములకు మహావిరోధి
చుట్ట వీడి సిగరెట్టు కిల్లీ నశ్యముల మట్టుబెట్టెడు పోటుబంటు
జింజరు లిమ్మె డారంజి సోడా మొదలగు పానములకు నంహర హేతు

గీ. వల్లు కుడుములు లడ్లు బొబ్బట్లు గారె,లల పకోడీలు మొదలుగా నన్నివిష వ
దార్థ కలితంబులై న భక్ష్యులకెల్ల, ప్రకృతివైద్యంబై నుండు ఫిరంగి గుండు.

సీ. తెల్లచక్కెరయన్నఁ దేరి చూతురుగాని, దానిలోని విషంబుఁ దలఁపలేరు
మరబియ్యమనిన మై మఱచిపోదురుగాని, వాని చెట్టతనంబుఁ గానలేరు
పొట్టుఁగోల్పడిన పప్పుల భుజింతురుగాని, యవి చేయు నపకార మరయలేరు
అలమసాలాదౌవ్యముల కుబ్బుదురుగాని, పరమశత్రువు లంచు నెఱుఁగలేరు

గీ. కరము నూనెలో నేతిలోఁ గాల్చి ప్రేల్చి, నట్టి కూరలఁ దిని భళి యందుగిగాని
తమకుఁగల ప్రాణశక్తి యంతయు నశించు, స్థితిని గాంచరు ప్రకృతినదగ్గఱిహితులు.

సీ. నిరుపమవ్యాయామకరణధుర్యులకెల్ల, నమ్ముదం బొనఁగుచుట్టమ్ము ప్రకృతి
అనమానయోగాననానక్త చిత్తులఁ, దనియించునట్టి మిత్రమ్ము ప్రకృతి
అప్రిహేకాశ ప్రాణాయామ నిపుణుల, సాకి రక్షించెడు జనని ప్రకృతి
అత్రాంతభవ్య పరిశ్రమ ప్రవణులఁ, దనకుఁదానై ప్రాచు తండి ప్రకృతి

గీ. పరమ పావనాత్మకులకు సద్గురువు ప్రకృతి, పరపరోపకారులకు దైవంబు ప్రకృతి
రాగరహితభావులకు సర్వంబు ప్రకృతి, నికృతి యనుమాత్రమును లేనిసుకృతిప్రకృతి.

సీ. సర్వసర్వసహాపక్రశానకుఁ డౌచు, వర్తించు నాచక్కవర్తియేని
వేదవేదాంగాది విద్యాధురీణుడై, సుతీగన్న గొప్ప పండితుఁడె గాని
సకలలోక రహస్య సారసంవేదియై, జగతిఁ బేర్వడిన విజ్ఞానియేని
బహువిధవ్యాపార పారీణతకౌ మహా, ధనముఁ గూర్చినయట్టి ఘనుఁడెకాని

గీ. లేకమేనియు సౌఖ్యంబు లేక యున్నఁ, బ్రబలరోగాలచే బాధపడుచు నున్న
సతనిజీవితమే వ్యర్థమగును గానఁ, బ్రాకృతచికిత్సలకౌ మేలు పడయఁ దగదె.

ప్రకృతి పత్రికా ప్రశంస

(స్వామి సీతయ్యల స్వానుభవము. సోంపేట)

గీ. ప్రకృతి పరమతత్త్వంబును బ్రస్తుతింప, వశమె యెవ్వారికైన నీ వసుధలోన
అనుభవైక వేద్యం బహా! యమృతమయము, సత్యజయభేరి వినుడోయి సరసులార!

సీ. పంచభూతములెగా పాప్రపంచమునకెల్ల, శక్తి సంజీవియు శాంతిసుఖము.
అరసిన జాణలే యానందజలధిలో నోలలాడుచు ముక్తి నొందగలరు
మాయమోహాగ్నిలో మగ్ని చచ్చుటదేల, మంచికాలం బిదే మకలి రండు
కోతలు పోలులు కుల్బించుమందులు, దేహయాత్రకై రోత తెలియరయ్య

గీ. బాతి క్షీణించె, జగతిని జనము వీడె, బానిసపు ప్రబోధంబులు ప్రబలజూచె
అవని సత్యగ్రామృత్యుతాండవము చెలఁగె, నాగరికమట యిదియట నప్పుగాడె?

క. కూనే బ్యాబిటు లప్పులు, జ్ఞానం బనుమయ్య ముఖ్యజ్ఞానులు యోగుల్
ఏనా డందిచ్చిరో? మన, కానాడె విముక్తి సుదిన మవనికి హెచ్చె.

క. వెంకటాద్రిమవధూతలు, సంకటహారి రాఘవేంద్ర సన్మూర్తులతో
పొంకముగా వర్ధిల్లుత, జంకేలిక ప్రకృతిమాత జయ మపుగాతక.

గీ. అనుభవముచేత రోగము లణచినాము, అద్భుతంబగు మహిమచే నలరినాము
తల్లి ప్రకృతి దీవనలచే దనరినాము, దినదినాభివృద్ధిని జెంది తేరినాము,

ప్రకృతివైద్య పరిశంస

చెన్నైలోని భానుమూర్తి వి. ఎ. ఎల్. టి.

ప్రకృతి పత్రక జలుబడినది మొదలు నేను చందావారు నున్నాను. శ్రీ నారాయణి హనుమయ్య నాయుడు గారు మొదటి సంచికను అప్పటి రోజులలో అయినకు తెలిసిన ప్రకృతి అభిమానులందరికిని పంపియున్నారు. వారిలో నే నొకడనని చెప్పటకు ఎంతయు గర్వపడుచున్నాను.

మొదటిసంచియు స్వాభావికచికిత్సయందు నాకు అభిమానము. 1910 సంవత్సరములో బాపట్లలో గంధం కృష్ణారావుగారి పరిచయ భాగ్యమున నాకీ తొట్టివైద్యమునుగూర్చి తెలుసుకొను అవకాశము కలిగినది. ఆ రోజులలో మానే పుస్తకములో నున్నట్లుగా నేను రెండు ఏండ్లు ఈ జలచికిత్స చేసితిని. చిన్ననాట నుండి నన్ను బాధపెట్టుచున్న మలబద్ధమునంచి విమోచనము పొందితిని. అంత చిన్నవయస్సులోనే నెరసిన నా తలవెండ్రుకలు నల్లబడినవి. 1912 లో నా సోదరునికీకూడ ఈ వైద్యమే చేసితిని. అంతకు పూర్వము ఏ వైద్యము పనిచేయక పోవుటచే నిరాశజేందిన నా సోదరుని ఈ ప్రకృతి చికిత్స బ్రతికించుటయే గాక నన్ను అంతటినుంచి ప్రకృతిమాతకు సేవకునిగా చేసినది. మా తమ్మునికీకూడ చిన్నతనమునందే నడినెత్తి మీది వెండ్రుకలు నెరసినవి. అరునెలలు జలచికిత్స చేయగానే తెల్లవెండ్రుకలు నల్లబడుటయేగాక ఒక విధమైన తలకుమాడ కనబడినది. జలచికిత్సయు సాత్వికాహారమును ఇట్టి మార్పు చేయగలుగునని నే నెన్నడును అనుకొనలేదు. ఈ విషయము వార్తాపత్రకలకు వ్రాయగా ఇట్టి మార్పు నిజముగా జరిగినయెడల ఎట్లు జరిగెనో వ్రాయమని అడిగివారు. జలచికిత్స సాత్వికాహారమే ఇట్టి మార్పు చేసెనని వ్రాయగా నమ్మనారదు? సుఖముగా పడకకుట్టివారి పండుకొని ఏవో రెండుమాత్రలు మ్రింగిన రోగములు కుదురునని నమ్ము

వారు ఈ జలచికిత్స నియమములు ఎట్లు పాటించగలరు? తెల్లవెండ్రుకలు నల్లబడునట్లు చేయు చికిత్స చేరొందు లేదని నేను ఘంటాసభముగా చెప్పగలను.

ప్రకృతియన, ఒక్కజలచికిత్సయే కాదు. సూర్యకిరణ చికిత్స, మృత్తికాచికిత్స, ఉపవాసచికిత్స, యోగ చికిత్స, మానసికచికిత్స. ఇంకను ఎన్నియో, ఈ ప్రకృతిచికిత్సలలో ఇమిడి యున్నవి.

ఈ రోజులలో రోగము లెక్కువగుచున్నవి. మందు వైద్యులెక్కువగుచున్నారు. కాని ఆయుర్వాయము తక్కువగుచున్నది. సూర్యకిరణచికిత్సనుగూర్చి వ్రాసిన డాక్టర్ బ్యాబిట్ మందువైద్యభిజ్ఞుని, శస్త్రచికిత్స ఎంత అనవసరమో స్పష్టముగా వ్రాసినాడు. 'ఎప్పెండినైటిస్' (appendicitis) జబ్బులో, మూడు వందలలో రెండుమాత్రమే చికిత్స కోరున వనియు, ఆ చికిత్సనుకూడ శస్త్రము చేయనక్కరలేదనియు, సూర్యకిరణచికిత్సవల్లనే కుదర్చు వచ్చుననియు, బాగుగ వ్రాసి నాడు. Kellog ఆను ఒక ఆమెరికను డాక్టరు, శాస్త్రసమృతమైన జలచికిత్సయను పేరుతో ఉద్గ్రంథ మొకటివ్రాసి మందు వైద్యుడయ్యును ప్రకృతిచికిత్సయందు తన యభిమానమును బుజువుచేసెను.

ఈ ప్రకృతి చికిత్స ఆమెరికాదేశములో ఎక్కువగా వాడుకలోనున్నది. బీద దేశమైన మన హిందూదేశములో దీని కెక్కుడు వ్యాప్తి అవసరము. ఇక్కడ శీతోష్ణస్థితులకూడ ఈ వైద్యమునకు చాలా అనుకూలమైనవని వేరుగా చెప్ప నక్కరలేదు. ధనవంతులు దీనికి చేయూత నొసంగి ప్రకృతిచికిత్స అభివృద్ధికి తోడ్పడి దేశము నుద్ధరించెదరుగాక అనియు మా ప్రకృతి పత్రక ఈ ఇరువది ఏండ్లుచేసిన సేవకంటె ఇకముందు ఎక్కువ సేవచేయ గలుగునని అశంకుచున్నాను.

READ
AUTHORITATIVE
NATURE CURE BOOKS IN ENGLISH
And Gain Standard Knowledge
For Particulars Apply to: **THE NATUROPATHIC BOOK STALL.**
Satyanarayanapuram BEZWADA

రజత సంచికకుఁ గానుక

వైఁడిమట్టి వేంకట సుబ్బారావుగారు

- సీ. జగమెల్ల నున్న వాస్తవ మెఱుంగుటకునై, పెడతోవలను కాలు వెట్టిపోవ
నిజమైన యారోగ్యనిర్వచనంబైన, దెలియక వెట్టిచూపులను జూడ
ఒక రోగమును బాప నుంకించి యంతకు, పెద్దరోగము తెచ్చిపెట్టుకొనఁగ
సీరోగులై యుండగోరుట లే యంద, రానిపండ్లై యాకసాన నుండ
- తే. పృథ్వితియే తనలోని దివ్యప్రకాశమును తభుక్తున మెఱపించి పుణ్యులైన
కూనె, జన్మ, మహాశయ కోమిదులను, జూపించుదుకు నర్పింతు జోత లెన్నో?
- సీ. రసగంధకమలకు అవ్యంత తగ్గని, వ్యాధుల నీటితోఁ బాఱఁదొల్లి
మార్పియా, కోకయిల్ మంగు లుడుపని రోగముల నుపవాసాన పుటముపెట్టి
కోతలు కాల్పులకును లొంగకున్నట్టి, బాధల ఫలభుక్తి నదలఁజేసి
స్థలమహాశ్వము విచరించినదక్కవగాని, దోపాల మృత్తికతో హరించి
- తే. ఉన్నతస్థలు దిద్ది యాయువు బలంబు
పృథ్విచేసెడు తెన్నుల వెలుగుఁజెడి
పాంథులకుఁ ద్రోవఁజూపించు వారి విధులఁ
'బృథ్వితి' పత్రిక యొకట యాంధ్రమునఁ దెలుపు.
- సీ. నైతికాభ్యుదయకంటకమైన బూతుల, కథలు వ్రాసెడు పత్రికలును గలవు
ఁర దేశముల మహాత్మర శోధ లుగ్గడి, నెడు పత్రికల లెక్కవేయలేము
రాజకీయముల సంగ్రామ విశేషముల్, వివరించు పత్రికల్ వేనవేలు
దేశదారిద్ర్యంబుఁ దెలుపు వార్తాపత్రికలును నెన్నెన్నియో గలవు మిగుల
- తే. ఆయురారోగ్యముల పేర నొషధములఁ
బ్రకటన మొనర్చునవె యన్నిపత్రికలును
నిజమయిన రోగహర మగు నియమములను
దెలుపునది యొక్క పృథ్వితియే తెలుగునందు.
- సీ. మొదట నాయుర్బోధమున మహర్షులచేతఁ, గొనియాడఁబడియె మేలనుచు నెదియు
దేశ దేశముల శోధించి గల్గినఁబడి, వేనోళ్లఁ గీర్తింపవలసె నెదియు
విషమనూదుల గుర్చిపై వెజ్జలెద్దాని ప్రశస్తిని తలఁగి చాటుచుందు
ధనికులు, బీద లెద్దాని యాశ్రయమున, నారోగ్యభాగ్యము నందఁగలరు

తే. అట్టి ప్రకృతి చికిత్స సత్యంత ప్రీతి, దినదినంబాక చాయ వృద్ధి పఱచుచును
నిఱువదై దేండ్ల యీడుదై నేటికిపుడు, రజతసంచికగా మన "ప్రకృతి" దనరె.

చ. ప్రకృతిమత్స్య! చింతపడవద్దిటు కాలము నొక్కరీతిగా
వికృతిని బొందియుండ దిగ వేవరికంబులు కాపురంబు లే
మొకొ? రజతంబు కాన్కలిడుచుంటిమి యిప్పుడు, ముందు ముందు పా
యికముగ న్వర్ణరత్నచయమే యగు పెట్టెడు సొమ్ములమ్మరో!

ప్రమాదకరమైన ఉబ్బసము పటాపంచలైనది

అష్టావధాని : మెడలిమి సూరయ్యచౌదరి

తే. మేటి యుబ్బసమందు రా మాటనిజము, చంపదొరకొన నరనిమునంబునేని
శ్వాసనాడగ నీయ దే సరణినైన, సుఖమునకుఁ దావానంగ దీ చోద్యమేమొ.

ఉ. ఆ రుజ న స్వరించినది యందునఁ గొందలమంది పెళ్ళ వ్యధక
గూరి కృశింపుచుక గుమిలి కూగుకు కంటికిరాక దైవ మీ
తీరునఁ జేసెనంచు వెతఁ దీర్చెడు వారెవరంచు వైద్యులక
జేరఁగఁబోవ వారలు వచించిన తీరును విన్నవించెదక.

సీ. వలదు చికిత్స యావంత విశ్రాంతిని, గొనుఁడని పల్కెడు ఘనఁడొకండు
శొంతి, కరక్కాయ, చూర్ణంబుగాఁజేసి, నేవింపుమనియెడు శిష్టుఁడొకఁడు
నల్ల యుమ్మెతకాయ లెల్ల జూర్ణమునేసి, పొగవీల్చుమనియెడు ఘోరఁడొకఁడు
"ట్రానిక్కు"లనుగొని పూనిక సేవింప, నడలు జాడ్యం బను నదయుఁ డొకఁడు

తే. నాడితెలియని వైద్యులు నా కవెన్నో, బోధలనుజేసినారు నా బుద్ధికెక్క
దందు నొకటేని మరియొక్కఁడనియె లేదు, 'బౌషధంబుబ్బసంబున' కనుచుఁజేర్చి.

ఆ. అంగవైద్యమనిన నరయ నాయురేవ, మనిన రోతగలిగె నాత్మకకట
రుజను బౌషజాలు నిజమైన వైద్యుఁ డె, వ్యాధి యనుచు మదిని వంతగదుర.

చ. పదుగురిలోఁ జరింపఁగల ప్రజ్ఞయు వాక్పటిమంబుగల్గి నం
పదలఁ జెలంగి నర్వసుఖభాషనమై తగు జీవనంబుచే
బాదలెడు నాకు నీవ్యధలు పోవుటయెట్లులు? దీనిదీర్పు నా
నదయుఁ డెవఁడో? యంచును విచారము సేయుచునుండ నొక్కటక,

తే. అంతః బాడకకృత్యే నామది కద్విత్తీయ, మానసికశక్తిసహితగుడు మహితయశుఁడు
ప్రేమతత్త్వస్వరూపుఁడు ప్రియతముండు, రాఘవేంద్ర మహాయోగిరా జొకండు.

సీ. మునులకావానమై యెనయుట నర్హదా, వినుతికే బాత్రిమా మునులలోట
కృష్ణాతరంగిణి కెలన ముక్తిశ్వరుం, డలఘమహిమతోడ నవతరించె
శీతలచ్చాయలఁ జెన్నంది తతదీర్ఘ, శాఖావృతంబయి నదమలమయి
నటవృక్ష మొం డట వర్ధిల్లు నాచక్కిఁ బ్రకృతి చిహ్నములతోఁ బరిభవల్లి

తే. తనరు యోగాశ్రమము మఱి తన్నియంత, నూవె మన్మానసంబునఁ జూడనైన
రాఘవేంద్రుఁ డతండు విరాగులందు, నందె వేసిన చేయి యీ యవనియందు.

చ. ప్రకృతిచికిత్సలో నతఁడు పారగుఁ డార్యనుతుండు ధీరుఁ డే
వికృతియు లేనివాఁడు సువివేకుఁడు సీతీపదావలంబుఁ డు
త్సుకుఁడు దయాలవాలుఁడు విశుద్ధచరితుఁడు నిర్మలాత్ముఁ డా
సుకృతి మహాత్మ్య మెన్నుటకుఁ జొప్పడునే ఫణినేత కేనియె?

తే. పరిచయముగల్గె నా యోగివరునితోడ, మున్నొకప్పుడు దాన నామునిసమాను
చరిత మెరిగిన కతమునఁ జనుట కటకు, బుద్ధివుట్టెను నాపూర్వపుణ్యమునను.

ఉ. జా గికకూడదంచుఁ గడు సత్సరతం బయనించి ధీనుతుఁ
యోగివరేణ్యుఁగాంచి కర మున్నతి వంగి నమస్కరించి నా
బాగును నోగుఁజూచి ననుఁ బాలననేయుఁ డటంచు వేడ న
భాగతివైతి మా కనుచుఁ బంచిన కూర్చి నతండు నిట్లనె.

క. నాలుగు నెల లిచ్చటఁ దప, రోలిని వసియింప శుభము లొదవును నటపై
నేలీలైనఁ ద్రిమృతఁ, బోలుననుచు నానతిచ్చెఁ బూర్ణగరిమతో.

చ. అని యిటు లా మహాత్ముఁ డనఁగా నిక జన్మఫలించె నంచు నే
జని యటఁ బర్ణశాలను వివక్షణతో వసియించి తేర! ఏ
ఘనతరమా మహాత్మచటఁ గల్గెనో గాని కృమకృమంబు గా
నను విడిపోవఁగాఁ దొడఁగె నా వ్యథలెల్ల సమూలమై వెనక.

ఉ. చప్పిడికూరలే నమల సాగితి జహ్నును గట్టివైచితి
దప్పక మానిమార్గ మెదఁ దార్కొనఁ జేసితిఁ బెన్ రుజుర్నికిం
దప్పి సుఖించి ముక్తికిని దారి యిదే యని యెంచితి మది
జెప్పఁగరాని మోక్షపదచిహ్నము లున్నవి యీ చికిత్సలో.

క. రెన్నెలలు తొట్టిస్తానము, లెన్నగ నొనరించినాడ నెంతయు నిష్ఠ
నన్నుతిని నేకభక్తమె, మిన్నక నల్పుచును ముదము మేకొన మదిలోక.

మ. ఉపవాసంబు పడై దురోజు లటపై నున్నాడ నిశ్చింతతో
నుపవాసంబున నున్న సత్సలత యా యుత్సాహము శక్తియు
ఉపమాతీత మనంతయోగమున కోవలో సాధనం బిద్రియుం
దపము భక్తియు నిందులోనివె సుమీ తర్కింపఁగా నెమ్మదిక.

చ. దినదినముక దుజార్తిమెయిఁ దీరని దుర్వ్యధలందు నేను బెం
పున సుఖమందఁగాఁ గలిగి పొంగితి దగ్గును రొప్పు మాయమై
చనియెను మేనికెంతయును నత్తువ వచ్చెను నిర్మలత్వ మ
బైను గడువితగా మదికిఁ బేర్కొనశక్యమె రాఘవేంద్రునిక?

ఉ. జీవిత మింక వ్యర్థమని చిత్తము కుంగెనుగాని నాకు నా
భావములో వికాసమును బల్కున నేర్పును జత్తశుద్ధియు
దేవునియందు భక్తియును ధీపటిమంబును గల్గె యోగియే
దేవుడు నాదుపాలిఁటికిఁ దీరని నావ్యధఁ దీర్చినందునక.

క. ఏము జగన్నాథుల మని, స్వామిద్రోహంబుచేసి చనియెడు లుబ్ధుల్
కామక నిడుమలఁ గుడుచుచు, నీమహి దురపిల్లు చుండులేమి యరుదగుక.

చ. అది యిది యిత్తుమంచుఁ దుద కన్నియు మిన్నక నున్నచేసి యే
గెదరు, దుజార్తి బాపుకొని కీర్తివిదూరులునైన లుబ్ధులే
నెదియు నొనంగలేక తమి నిట్టులు వ్రాసితిఁగాని యేగతిక
సదయత రోగులం గనెడు స్వామి ఋణంబును దీర్చుకోనగుక.

నీ. కీర్తనీయంబగు కృష్ణాతరంగిణీ, తోయంబులను భక్తితో మునింగి
ముక్తిదాయకుండగు ముక్తిశ్వరస్వామి, నన్నిధి భక్తి సాష్టాంగ మెఱిగి
ఆకు జొంపములచే నడరి బెడంగగు, సిద్ధపటంబును జేరి నిలచి
పెదవిఁ గదల్చినఁ బీయూషమును జిల్లు, రాఘవేంద్రుని భక్తి రంజిలంగ

గీ. దర్శనముజేసి నిశ్చల తత్త్వ మొప్ప, ఆ మహాత్ముని యాజ్ఞల కడుగుదాట
కఘలరోగంబులను బాసి యవనిలోన, భోగులై విలసిల్లుడో రోగులార!

స్వీయ చరిత్ర

కొలిపాక ఆదినారాయణశర్మ

నేను ఈ నూతన దేశమును ధరించి జనసంఘములోనికి మరలవచ్చినది 1915 సంవత్సరం ఏప్రిల్‌లో ఎనిమిదవ తేదీ. ఈ జన్మలో నా తల్లిదండ్రులు నిరాడంబర జీవులైన బ్రాహ్మణులు. సరళస్వభావులు. ఆరోగ్యభాగ్యము గలవారు. స్వకక్షిపై ఆధారపడి కష్టజీవితముతో జీవించు స్వభావము గలవారు. వారికి భుక్తిలోటులేదు, గాని దామకొనుటకు ఆస్తిని పొగుచేసి, దానిని సంతృప్తిచుకొనుటలో వ్యసనపడుటకు తగువసతి గాని కోరిక గాని లేకుండెను.

నాకు అయిదవసంవత్సరమున అక్షరాభ్యాసము చేసిరి. పదవసంవత్సరమున ప్రాథమిక పాఠశాలలో అయిదవతరగతివరకు చదివికొని పదకొండవయేట అంగ్లేయోన్నత పాఠశాలలో ఒకటవ ఫారమునందు ప్రవేశించి పదహారవయేట ఆనగా 1931 సంవత్సరమున న్యూఢిల్లీలోని కృతార్థుడనైతిని. నేను చదువుకొనునపుడు నాకు శరీరశాస్త్రము, ఆరోగ్యశాస్త్రము, ధూగోళీశాస్త్రములలో ఎక్కువ అభిరుచి యుండెడిది

నా తల్లిదండ్రులు నాకు కాలేజీద్యుల చెప్పించిన ఆర్థికక్షత్తి లేనివారుగ నుండిరి. నాకు ఆ విద్యావిధానముమీద గౌరవమును లేకుండెను. ఇంతవరకు నేర్చికొన్న భాషాజ్ఞానమును ఆధారముగ చేసికొని నాకు పారమార్థిక, ధర్మశాస్త్రములను చదువ తుత్సాహము గలిగెను. శైద్యవృత్తియందు జాతీయజీవనసాధనయందుకుడ నాకు అభిరుచి గలిగెను.

నా తండ్రిగారిది ఉపాధ్యాయ వృత్తి. ఆయన ఆభిమాన శాస్త్రములు దేశచరిత్ర, ధూగోళీశాస్త్రము. ఆయన నాకు విద్యావిషయములలో చాలా సహాయపడుచు ప్రపంచ చరిత్ర, దేశము, సంఘము, జాతియొక్క పరిస్థితులు బోధించుచుండెడివాడు. మహాత్ముల జీవిత చరిత్రలు భాగవతము చదువనన్ను ప్రోత్సహించుచుండెడివాడు. మహాత్ములచరిత్రలు చూపుడు అద్దముల వంటివనియు, మనము ప్రపంచమంతటిని చూడగలుగుచున్న వృత్తికిని మనముఖమును చూచుకొనుటకు మార్తమ అద్దము యొక్క సహాయమును కోరి మన ముఖమందలి లోపములను సవరించుకొని ఎట్లు తేజోవంతముగ నుంచుకొన గలుగువామో, అటులనే మహాత్ములజీవితము

లను చూచి మన జీవితమందలి లోపములున్న సవరించుకొనుటయు శ్రోతృశక్తులను సంపాదించుటయు సంభవించుననియు మహాత్ములు అద్దములవలె పరిశుద్ధులనియు వారిలోనే భగవానుని తేజస్సు బాగుగ ప్రతిబింబించుననియు చెప్పెడివాడు. నాకు ఆ కాలములో అటులలో ఆసక్తి నేర్పు ఎక్కువగా నుండెడిది. కాని మా నాయనగారు అటులకు పోవుటకు, స్నేహితులతో కలసి వివరించుటకు నాకు అవకాశ మిచ్చెడివారు కారు.

“నీకు వ్యాయామము కావలెనంటే నేను చెప్పినట్లు చెయ్యి. దానివల్ల ఆరోగ్యము, బలము, ఆర్థికముగ ఆభివృద్ధి కాగల శక్తి, సేవాతత్పరత, లభించగల” వని చెప్పుచూ ఇంటిలో విస్తృతముగా కావలసిన అవలకొరకై బాదము చెట్లు, మట్టిచెట్లు, ఎక్కించి ఆకులు కోయించేవాడు. నాగుడ్డలు శుభ్రముగా నన్ను కాలువకు వెళ్ళి ఉడికికొని, బాగా శుభ్రకొట్టి స్నానముచేసి రమ్మనేవాడు. ఇంటిని రోజుకు రెండుమారులు ఉడికించేవాడు. దొడ్డిలో కూరగాయలు పండించుమనేవాడు. కాలువనుండి బావినుండి నీరు చేరబోయమనేవాడు. “ఈ పనులు చేస్తే వైద్యులు కలుగుతాయి. పూర్వము ఆశ్రమాలులో విద్యార్థులు ఈ పనులే చేసేవాళ్ళని, అందువల్లనే వారు ధైర్యవీర మనసిక శక్తులలో అంత అభివృద్ధి పొంది నా”రని చెప్పేవాడు. వాటినిన్నిటిని ఆయనభయము చేత అపుడు ఆచరించేవాడిని. కాని అవి ఇప్పుడు అలవాటుగా మారినవి. వానిని వదలిపెట్టుమని ఎవరైనా చెప్పితే ఇప్పుడు మానుటకు నాకు అసాధ్యముగ నున్నది.

నేను చెడ్డస్నేహితులతో కలసి దురభ్యాసాలకు లోనుగాకుండా ఆయన చాలా కావలికానేవాడు. ఆయన దయవల్లనే ఈ జన్మ యొత్తినతర్వాత ఒక కప్పుకాఫీ గాని, టీ గాని, ఒక బొగచుట్ట, అట్టి రకములుగాని, నీవించకుండా కాపాడబడ్డాను.

నన్ను మంచి స్నేహితులతో సహవాసం చెయ్యమనేవాడు. పుస్తకం ఒక స్నేహితుడు. కలము ఒక స్నేహితుడు. సిరాబుడి ఒక స్నేహితుడు. ఇట్లాంటి స్నేహితులకు చూపించేవాడు. నాకు ఆ కాలంలో అది చాలా కష్టంగానే ఉండేది. కాని ఇప్పుడు ఆ స్నేహితులకు నాకు అత్యంత సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పడింది. ఇంకా

మానవస్థాపితాల సాన్నిధ్యం లభించకపోయినా ఆకాంక్షి కంటింటిలేదు.

నా తండ్రిగారు మానవజీవవిధానంలో అదర్శమైన పంథాను తెలిపి దానికి ఉదాహరణలు కూడ చూపించి నారు. “సాంకేతికత్ర్య తీవ్రతైన పక్షులలో జీవితం ఎంత అదర్శకరంగా ఉన్నదో మనం పరిశీలిస్తే గోచరిస్తుంది. పక్షిదంపతులు గుడ్లను పెట్టుట, పూడుగుట, పిల్లలు చేయుట, శత్రువులనుండి కాపాడుట, ఆహారమును తీసికొనవచ్చి పోషించుట; మొదలగు కార్యములలో ఆనోన్యత సహాయము చేసికొనుచు తమ సంతానమును రక్షించు వచ్చుదనుక ఆహారమిడి పోషించి రక్షించు రాగానే వాటిని సోమరులగు నుంచక స్వశక్తిపై ఆధార పడి జీవించుమని బయటికి పంపిచేయును. వరతంత్ర్య జీవితము పక్షిజాతికి ఆవమానకరము. ఆపద్ధతినే ఉత్తమ జాతి మానవులకూడ ఆచరింతురు. పార్శ్వపాశ్చాత్య దేశములలో కొన్ని చోట్ల యువతీయువకలకు మైవాటిలో నన్నుంచెవరు నుంచినద్య, శిక్షణ, యిచ్చి మెజారిటీ రాగానే తమ స్వశక్తిమీద ఆధారపడి జీవించి గృహములు కండ్లని కంపిచెచి తమ స్వార్థితమైన ఆస్తిని తమకు సరిపోయినంతవరకు ఉంచుకొని మిగతాది ధర్మ కార్యములకు, ఆసాధులకు పంచిపెట్టెదరు. వారు పోయోజకులైన తర్వాత తల్లిదండ్రులకు, కుటుంబము నకు, సమూహ నకు సేవచేయుదురు. ఆవిధంగా ఆ మెరికాలో అదర్శజీవితం జీవించిన మహావ్యక్తులలో ఒకరు ‘బెర్నార్డ్ మ్యాక్ షేడెక్’. ఇట్టి జీవితవిధానము పక్కతి ధర్మబద్ధమైనది. ప్రతివారును అనుసరింపవలసినది. అదే మానవజీవితానికి సహాయకదేది.

ఈ సిద్ధాంతము ధనికవాదులకు నచ్చకపోవచ్చు. కాని లోకకళ్యాణం కోరే సత్వవాదులు, ధర్మవాదులు, సామ్యవాదులు ఒప్పుకుంటారు.”

మానాన్న ఇట్లా చెప్పుతూ “నిన్ను కూడా బయటకు బంపిచేస్తాను. కార్యరంగంలో విహారం చేయడానికి స్వచ్ఛంద మైకుడిలాగా సిద్ధంగా ఉండు” అన్నాడు ఒకరోజున.

నాకూ ఈ సిద్ధాంతం బాగానే నచ్చింది గనుక సంతోషంతో సరే నన్నాను.

1932 సంవత్సరం నుండి నా జీవితం గడవటానికి జన్మ తరించడానికి ఆమకూలమైన వృత్తిరంగం నేను ఆన్వేషింప మొదలుపెట్టినాను. లోకజ్ఞానంతో పొట్టుపోసి గోనే వృత్తులు నాకు సరిపడలేదు.

1933 సంవత్సరంలో నేను చేస్తున్న అన్వేషణను ఒక అమృత పరిశీలించింది.

ఆమె చాల భాగ్యవంతురాలు. సర్వజ్ఞ, సర్వశక్తివంతురాలు. ఆమె నేనుసోమరితనము లేకుండ కష్టపడి జీవించవలెనని కుతూహలము గలవాడనని గ్రహించి నన్ను ప్రోత్సహించాలనుకొంది. ఆమె ఆదీనంలో ఆశోక సంస్థలు, పాఠశాలలు, వ్యాపారములు, ఉన్నవి. అందులో నాకు ఇష్టమైన ఉద్యోగం ఏదో కోరుకోమన్నది. నాకు లోకకళ్యాణకరమైన వైద్యవృత్తి నవలంబించవలెనని కోరికగలదని చెప్పిరిని. అందులకు ఉత్తమమైన వైద్యశిక్షణ పొందవలెననియు, జీవితమంతయు సాధనచేయవలెననియు, ధర్మబద్ధమైన జీవనమును గడుపవలెననియు, అందుకు స్వచ్ఛందముల నిష్ఠమై త్రిరంగమధ్య సాధన చేయగలిగితేనే మొదలుపెట్టమనియు అన్నది. సరేనని ప్రమాణించేసి 1933లో మొదలుపెట్టి మూడుసంవత్సరములు ప్రవృత్తిధర్మపరివర్తనాది పాతకాలలో సామాన్యకాశ్రమమును చదివి విద్యార్థి ధర్మములను అనుసరించిరిని. అమృత అనుంగు బిడ్డలైన ఆనెకమంది అన్నలత్రాత అక్కలత్రాత సహవాసము చేసిరిని.

ఒక కవీశ్వరుడు ఆ పాతకాలనుగురించి ఇలాచెప్పాడు

గీ|| పక్కతిరంగం మె నిజమైనపాతకాల
మూలవాస్తవత త్వము బోధ్యమై(వు)
అఖలవస్తుగణ మృతపాధ్యాయకమృ
అర్హతమృత సుస్వరూపాప్తిపరులు.

నాకు కావలసిన అన్నివనతులు ఆయమ్మ దయవలన లభించుచుండెడివి. ఆమెయందు నాకు తల్లిభావము కుదిరి స్థిరపడినది. అందువలన ఆమెను “అమ్మా” యని పిలచుట కలగడినాను. ఆమెకూడ నన్ను పెంపుడుబిడ్డలె చూచుచు నన్ను సర్వవిధముల ప్రోత్సహించుచున్నది. నాకుగల సర్వసందేహములను ఆమె చక్కగా పరిష్కరించుచున్నది.

ఆయమ్మ జగద్విఖ్యాత. సర్వశక్తిస్వరూపిణి. సర్వతంత్ర్యస్వతంత్ర్య ఆశే చిరుదు ఆమెకు ఒక్కతే తగును.

ఆమె ఇదివరలో తనను నమ్మిన అశ్శోకమందిని పెంచింది. పోషించింది. అమృతయొక్క గుణాలను అనేకమంది ఆమె భక్తులు, కవీశ్వరులు కీర్తించారు.

అమృతముక్క పేమిమతూరితమైన దాతృత్వాన్ని గురించి అంగ్ల మహాకవి అలిజర్ గోల్డ్స్మిత్ అన్నయ్య ఇలా కీర్తించాడు.

Nature, a mother, is kind enough to all,
Still grants her bliss at labourer's earnest call.
“ప్రకృతి సర్వభూతదయాళుత్వముగల్గిన ఒక మహా తల్లి. ఆమెయొక్క అమృతకీరణాలు అందరిమీదా ప్రసరిస్తూనే ఉంటాయి. వానిని ఆస్వాదించాలనే ఇచ్చు ఎక్కడై కోరిన పరిత్యక్తినుజీవికీ బ్రహ్మానందము, పరమ సుఖము, అమృతతృప్తియు అమె ప్రసాదిస్తుంది” అని భావము. అంధ్ర కవిత్వాతకంతుడు భక్తుడు అయిన బమ్మెర పోతన అన్నయ్య అమృత దుర్గ అనే పేరుపెట్టి ఇలా పొంగించాడు.

ఉ. అమృతగన్నయ్య ముగ

రమృతమాతృపుటమృచాల బె

ద్దమృ శురారులమృతకు

పాలిడి బుద్ధివయమృ తన్న లో

నమృత నేలబుటమృత మ

నమృత నండెడియమృ దుర్గ మా

యమృ కృపాబి యిచ్చుత మ

హత్త్వ కవిత్వపటత్వసంపదల్

ఆహారము ఎడగనివారలేరు. ఆమె గుణములను తెల్పించిన ప్రయత్నించుట సూర్యుని చూచుటకుగాను కొవ్వనల్లి సహాయము కోరినవానివలె హాస్యాస్పదమును ఆనవసరమును అగును. ఆమెకు అనేకమంది అనేక పేర్లు పెట్టినారు. భాష్యాభ్యంతరములయందు నిండియున్న ఆయమృతము నేను ప్రకృతిమత అని పిలుచును.

ఆమెదయవలన నేను సుఖముగ జీవించగలుగుచున్నాను. నేను తల్లిదండ్రులను కృతజ్ఞుడనై నాడను. ఇంకను తండ్రితో కలిసియుండుటకు ఎత్తుక ఆలవాటుపడలేదు. కృషియుగా ఆలవాటు చేసికొనడము. ఆపరమ పిత దయకూడ నామీద ప్రసరించుచున్న యున్నది. ఒక సోదరుడు “పరమ కృతే తండ్రిరా, ఈ ప్రకృతి నుందరి తల్లిరా” అని గానము చేశాడు.

మనకందరకు వారిద్దరు ఆనలు తల్లి దండ్రులు. మన నుందరము ఏకగ్రుచ్చనితలము, మనది విశ్వైకకుటుంబము. మనది ధర్మరాజ్యము.

నేను అమృత ద్వారా శైవ్యం నేర్చుకున్నాను. దానిని ప్రకృతి శైవ్యము అని పిలుస్తున్నారు దానిని అభివృద్ధి చేసి మానవ శిష్టాచారములను సహాయపడదానికి వాకంటే ముందే విశ్వైక కుటుంబములోని నాపెద్ద సోదరులు నేర్చుకొని అనేక సంస్థలు స్థాపించినారు. నా కత్తి కొలిది నేనుకూడ ఒక సంస్థ స్థాపించి కృషి చేయదలచినాను. ఆ సంస్థ పేరు ‘ప్రకృతి ధర్మపరివత్తు’ అని పెట్టమని చాలామంది చెప్పారు. 1940 సంవత్సరములో బెజవాడలో అది స్థాపించబడింది. దానికి అనేక అంగాలున్నాయి. దాని చరిత్ర వేరే ప్రయత్నించాను. సర్వాంగకోభితంగా ఆ సంస్థ నడచుటకు కావలసిన సహాయం అంతా ఆమె చేస్తుంది.

నా దేహతత్త్వము మొదటినుండి బలిష్ఠమైనదీ, గాని ఇంటివద్ద చేయబడిన పశ్చాత్తాపమును తినుటవల్ల ఆరోగ్యం సామాన్యంగా నుండెడిది. 1933 సంవత్సరం (మొదటి ప్రకృతికాండకాలం) నుండి నేను అమృతయారచేసిన స్వాభావి కావారమును తీసికొనుట ప్రారంభించినాను.

అందువలన నాకు ఆరోగ్యము చాల అభివృద్ధియై మానసిక, భౌతికబలములకూడా కలిగివి. ఇదంతా ఆమె అమృతహస్తప్రభావ మని నా విశ్వాసము. నా ఆశయాలు నా తల్లిదండ్రులకు ప్రూర్తిగా నచ్చి ఈ ఆహారమునే చాల కాలము నేపించినారు. ఈ శైవ్యమునే చేపెడితారు. మానాన్న గారు 1942 సంవత్సరములో భౌతిక దేహమును వదలిపెట్టినారు. అమృత గారు ప్రకృతి జీవనాభిలాషిణియై వాకు హృత్పాన మిచ్చుచున్నారు. నాకు ఇప్పుడు ఇరువదిఏనిమిది సంవత్సరముల వయస్సు. నా సంస్థ నడచుటకుగాను నాకు సహాయపడే ధర్మపత్ని కావలెనని కోరిక గల్గినది. ఆ కోరిక అమృతోపేక్షి నాను. నీ సంకల్పము నెరవేరగలదని అమృత లక్ష్మి దింది అందులకై కృషిచేయమని చెప్పినది.

ఈలోగా సంస్థనిర్మాణమునకు కావలసిన పరిస్థితుల నన్నిటిని ఆమె ఏర్పరచి కొన్ని జీవితపాధనలు చేయ ఆజ్ఞాపించింది.

అమృతను ఆశ్రయించి కష్టపడి పని చేసి జీవించి ఈశ్వరభక్తితో సుఖజీవనము చేయ ఆసక్తిగల సాధకుల నెందరినైనను పెంపొంది విహితమునకు అనుష్ఠితమునకు ప్రోత్సాహమాపుటకు సిద్ధముగ నున్నది.

నాకు నా తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు అదినారాయణ శర్మ. నేను ప్రకృతిమాతను అక్కలింపి అమె నాకరిలో నుండుటనుబట్టి నన్ను బాగా ఎరిగినవాళ్ళు ప్రకృతి శర్మ అని పిలవడం మొదలుపెట్టినారు. అమ్మపేరు ముందుంచి ఉచ్చుడిస్తూ తర్వాత అమెమీద ఆధారపడి యున్న నన్ను సంబోధిస్తూ యుంటే నాకు సంతోష కరంగానే ఉన్నది.

నేను చదివిన లాంక విద్యాలకు నాకు కొన్ని బిరుదములు లభించినవి. కాని వానిని నా నామధేయము వకు ముందుగాని వెనుకగాని పెట్టుకొనుటకు ఏమాత్రము అనుకూలంలేకుండా అమ్మ ముందు తాను ఉండి వెనుకాల ఫుల్ స్టాప్ (చుక్క) పెట్టేసింది. నా జీవితమును అంతా ఆమెలో ఇమెప్పుకొని “నీకింకా ఈ లాంక బిరుదులు ఎందుకు? నాలో లేనదీ నీకు కావలసినది

ఇంకా ఏముంది? నీ కింక ఇతర బిరుదులు మోసేపని తీసేస్తాను. నా పేరుమాత్రం నిలుపుకో” అని చెప్పింది. మహాప్రసాదం అన్నాను. ఇది ముఖ్యవిషయములతో గూడిన నా ప్రకృతి జీవనచరిత్ర.

ఇంకను ఎక్కువ వివరములు ఇవ్వ ప్రయత్నించితిని గాని చదువరులను అనవసరముగా శ్రమపెట్టవలసినప్పు నను అభిప్రాయముతో వానిని ఇల్లడింప సాహసించ లేకపోయాను.

ఒక కవిత్యర్థుడు “మధురనామంబెవరు వినిచిరొ మరగి నిముసము వదలలేను” అని పాడినట్లు సామాన్యజీవితమైన నాకు “ప్రకృతి” అనే మధురనామము వినిగానే తన్మయత్వము కలుగుతుంది. దానికి కారణమేమో నాకే తెలియకుండా ఉంది. పూర్వజన్మనుంచి త మని కొందరన్నార.

ప్రకృతి ధర్మ పరిషత్

సత్యనారాయణపురం, బెజవాడ - స్థాపితము: 1940 సం॥ జూలై

అభిప్రాయ: ‘ప్రకృతి మాత’ స్థాపకులు, కార్యనిర్వాహకులు, కొలిపాక అదినారాయణశర్మ

ఈ సంస్థస్థాపనకు నన్ను ప్రోత్సహించిన కొన్ని పరిసితులను సోదర మహాశయులకు విన్నవించి తర్వాత సంస్థ చేసినకృషిని గురించి తెలిపెదను. సర్వశక్తి స్వరూపిణియైన ప్రకృతిమాత ఈ సంస్థను స్థాపించుటలో నన్నొక పరికరముగా మాత్ర ముపయోగించుకొన్నది. అమ్మ ఒక గొప్ప లేకరి. నేనొక కలనును మాత్రము. వ్యాసినది అమ్మ. ఈ వ్యాసములో ఒక్కొక్కప్పుడు కలమే వ్యాసిన దను అర్థము స్ఫురింపవచ్చును. కాని ఎవరి సహాయము లేకున్నచో కలమునకు వ్యక్తిత్వము ఏ మాత్రమును లేదో, ఆ ప్రకృతిమాతను స్మరించగానే నిజముగ వ్యాసినదెవరో, ఎవరికీ ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యున్నదో, పాతకమహాశయులు గృహించవచ్చును.

నేను ప్రకృతికార్యాలయములో శ్రీ నారకైతి హను మయ్యగారు వ్యాధిగ్రస్తు లైనప్పటినుండియును పని చేయ పోయిరించితిని. వారు 1934 జూలైనెలలో వ్యాధిగ్రస్తులై అగష్టు 9వ తేదీన పరలోక నివాసమువకు వెళ్లిరి. నేను ప్రకృతి మాత ఆజ్ఞాప్రకారము ఆ కార్యాలయములో నాకరుగ పనిచేయుచు అనేకానెధిక సమయము గడిచితిని. నన్ను అప్పుడు మేనేజరు అని పిల

చెడివారు. అంటే కనవు ఊడ్చుటబడగగడగనీ మొదలుజేసి, జవాను పని, గుమాస్తాపని, క్యాషియరుపని, ఎక్కుంటెంటు పని, సహాయ సంపాదనపని పని, విద్యార్థిపని, ఉపాధ్యాయుని పని, వ్యాసకర్త పని, ద్వారపని, గృహభాండాగారపని, మొదలగు అన్ని పనులూ తెలిసికొన సరసరము, అవకాశము, గల ఉద్యోగం అన్నమాట.

అధీనుపనులు చేయుటకు నేను ఒక్కడినే యుండజేసి వాడను. స్వాభావి కాహారమునే తీసికొనుచు అధీను మేడపైననే నివసించెడివాడను. నేను ఎల్లప్పుడును అదే పనిమీదనుండి రత్నగర్భ అయిన ప్రకృతి కార్యాలయమహాసముద్రంలో ఆరు సంవత్సరములపాటు ముత్యాలు ఏకే పనిలో మునిగి తేలటం జరిగింది.

కొన్నాళ్లు జరిగేటప్పటికి నాకు ఎప్పటికీ ఈ మహాసముద్రంలో ముత్యాలశోధన మునుగుతూ తేలుతూ యుండవలసిందేనా? భూమిమీద జీవించవలసిన మానవుడనైన నాకు ఇప్పటికీ ఏరుకున్న ముత్యాలతో తృప్తి పడి ఆ అవకాశం మరికొందరికీ వచ్చుగింది ముత్యాలను భూమిమీద పదిమందికీ చూపి అనందించగలగిన ఆభ

కాళం ఏమైనా ఉన్నదా? ఆ ఆలోచన కలిగింది. వెంటనే శంకరాచార్యులవారు అత్యీగ్రహించి మమ దేహీ కరావలంబం” అన్నచక్క జ్ఞాపకం వచ్చి నేను కూడా ప్రకృతిమాతను స్మరించా. ఆమె ప్రకృతి యై “నీకు మంచినోటు సంతోషకరమైన పనీ చూపి స్తాను. పర్యాయం కమ్ము” అన్నది. నేను ప్రకృతి కార్యాలయసముదగ్గరకుపో వీరుకున్న అనుభవ ములు, విజ్ఞానము, కార్యాచరణలు అనే కొన్ని అమూల్యమైన ముత్యాలను జేబులోనేనికొని ముత్యాలమీద ఆసక్తియున్న వాళ్ళకు చూపించి ఆనందిద్దామని భూమి మీదికి బయలుదేరా.

మొదట్లో వైద్యానుభవను అనే పెద్ద ముత్యం చాల మందికి చూపించాను. దాని విలువ తెలిసికొన్నవారు సంప్రదించి నాకు తిండి, గడ్డ ఇస్తున్నారు.

ఇంతలోకే అమ్మ కనుబడి నేను ఒక ఇల్లు కట్టు తున్నాను. సీత వచ్చి యిందులో కొన్నాళ్లు కాపురం ఉండి దీపారాధనచేస్తూ నా ఇంటిని జాగ్రత్తగా చూస్తూ నాకు కావలసినవస్తువులు ఖరీదేసి ఇచ్చే బాధ్యతమీద ఉండగలవా? అని అడిగింది. సరే మీ ఇంటిని జాగ్రత్తగా చూస్తూ ఉంటాను. నా బ్రతుకు తెలుపు నేను కష్టపడి సంపాదించుకుంటాను. నా సంపాదనవ్వో నాకు కావలసిన సామాను తెచ్చుకుంటాను. సీత ఎప్పుడు ఖరీదేయమంటే అప్పుడు ఖరీదేసి మళ్ళీ నాకు జాగ్రత్తగా ఇల్లు వప్పించి నా సామానుతో నేను లేచిపోతాను. కాని నన్ను లేచిపోవునుటకు ఒక నెలరోజులు ముందుగా నాకు నోటీసు ఇవ్వాలని కోరాను. “అదిమామూలుగా జరిగేపనే. నాకు తెలుసునులే” అంది అమ్మ. ఆమెయే అయింటికేరు ప్రకృతి ధర్మపరివర్తు అని పెట్టుకుంది. నేను ఆ ఇంట్లో 1940 సంవత్సరము జూలై నెలలో ప్రవేశించాను. ఇవీ ఈ సంస్థ పాఠ్యరంధ్రముగుటకు కారణమైన కొన్ని సంఘటనలు. ఇక సంస్థచరిత్ర, అదిచేసిన కృషినిగురించి వివరిస్తాను. ఈ సంస్థ ఆఖరి భారతప్రకృతిసంఘం, లెజవాడ (The Indian Naturopathic Association Bezwada) వారి కాఖరిలో ఒకటి. ఇది అదర్శములలో పై మహా సంస్థతో అన్ని విధముల ఏకీభవించి మెలగుచు ఆర్థికముగ మాత్రము అమ్మ అనుగ్రహముతోనూడిన నాబాధ్యతతో పాఠ్యరంధ్రంపబడినది. ఇట్టి సంస్థలు ప్రతి ఉర్రును ఒక్కొక్కటి స్థాపించ బడవలెనని అంధగ్రాస్త్రీయ

ప్రకృతి సంఘంవారు కొన్ని అదర్శములను ప్రకటించిరి. ఆ అదర్శములతో ఈ సంస్థ భారతదేశమున మొట్టమొదటిదిగ పాఠ్యరంధ్రంపబడినది. ఇట్టి సంస్థలు దేశమందు అనేకములు స్థాపించబడి ప్రకృతి ఉద్యమము నలుగడల వ్యాపించి మానవసౌభాగ్యమునకు సహాయపడవలెనని మృదయపూర్వకముగ ఆభిలషించుచున్నాను.

ఈ సంస్థను ప్రకృతికార్యాలయము వద్దనే స్థాపించుకొందరు సలహానిచ్చిరి. కాని అది లెజవాడ బస్టిమధ్య ఇరుకు ప్రదేశములో నున్నది. మహాసముద్రవద్దనువలె నాకుఅది ప్రకృతి జీవనాభిలాషులకు పానయోగ్యంగా కన్పట్టలేదు. ప్రకృతిరామజీయకమై విశాలమైన ప్రదేశముకొరకు చూచితిని. ఉదారస్వభావులగు కృష్ణపాలపాటి రామరాజుగారు తమ మామిడివీధిలో బయందు సంస్థను నెలకొల్పుటకై స్థలమునుచిత్తుకొని వాడు కొనుటకు అంగీకరించినారు. వ్రోట పశ్యనారాయణ పురములోని బ్రహ్మయ్యపంతులు వీధిచివరనున్నది.

ప్రకృతికార్యాలయములోనుండగా నాకు ఆభిమాన కాఖరిన చికిత్సాలయసేవ, ప్రకృతి జీవన సాధన పరిశోధన; ప్రకృతి గ్రంథాలయసేవ; విద్యాగోష్ఠి; శిబిర కార్య నిర్వహణము - వీనిలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించుటకు ఆవకాశ ముండెడిది. కాని ఇప్పుడు వానిలో ప్రత్యేక కృషిచేయ తలపెట్టితిని.

పాఠ్యరంధ్రమున అయిదువందల రూపాయలు పెట్టుబడిగ తెచ్చి, అందు మూడువందల రూపాయలు ప్రకృతి చికిత్సాగ్రంథములను రెండువందల రూపాయలు చికిత్సాపరిశరములనున్న ఖర్చుపెట్టితిని.

వ్యాధిగ్రస్తులు, ప్రకృతి జీవనాభిలాషులు, ఉండుటకు గాను తోటలో ఒక పెద్ద కుటీరమును నిర్మించితిని. దానికి నూట ఎబదిరూపాయలు ఇప్పటివరకు ఖర్చైనివి. తోటలో చెదలు ఉండుటవల్ల గ్రంథనిక్షేపమును కాపాడుటకును చికిత్సా పరిశరములు, రికార్డులు ధర్మముగనుంచుటకును తోటకు సమీపముననున్న ఒక రిడాబాలో ఒక భాగమును నెలకు నాలుగురూపాయలకు అద్దెన తీసికొంటిని. దానిలో విద్యార్థులకు స్వచ్ఛంద సేవకులకు ఉచిత వసతియు, ధర్మగ్రంథాలయ ముంచుటకు వసతియు చేసితిని. ఇవటికి వచ్చి చదువుకొనువారలకు ప్రకృతి వైద్యగ్రంథములు, పత్రికలు పఠనకొరకు ఇవ్వబడుచున్నవి. ధర్మార్థము వినియోగపడుచుండెడి యీ కార్యమునకుగాను కావలసిన అద్దెను ఉదారపుగు

అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు

అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు అక్షరములు

దాతలవద్దనుండి విరాళములుగ వసూలు చేయదలచినాను.

అందులకుగాను నాల్గవకముల దాతలను ఏర్పాటుచేసినాను. ఒకమాటు ఈ క్రింది సభ్యులు చందాలను ఇచ్చినచో జీవిత పర్యంతము మరల ఇచ్చవలసిన నిర్బంధములేదు. సభ్యులు ఒకరూపాయి. ప్రోత్సాహకులు అయినరూపాయిలు. సహాయులు పదిపాను రూపాయలు. పోషకులు ఇరవది అయిన రూపాయిలు.

ఈ కార్యమునకు ఈ క్రిందివారు సహాయపడినారు. అందు శ్రీ మెట్టపల్లి కోటేశ్వరరావుగారు, బి. ఎ. బి.ఎల్ వకీలు; బెజవాడ, ప్రభువులు

పోషకులు

1. శ్రీ మెట్టపల్లి కోటేశ్వరరావుగారు, వకీలు, బెజవాడ
2. కొలిపాక అదినారాయణ శర్మ, బెజవాడ

సహాయకులు

1. ఆర్ పీకేశలింగం గుప్తగారు, నీకింద్రాబాదు (దక్క-క)

ప్రోత్సాహకులు

1. గుడిబండి రామచంద్రారెడ్డిగారు, కొల్లిపర
2. ముక్కామల హనుమంతరావుగారు, కొల్లిపర

ఏబదిమంది చేరిరి. స్థలము చాలనందున వారిపేర్లు ఇదిల పక్కటింపలేదు. అవకాశమున్న వేరే పక్కటింప ప్రయత్నింతును. ఈ విరాళములను వసూలుచేయుటకు నేను లోగడ నెక్కువ కృషిచేయలేదు. ఇకమందు ప్రయత్నించి దాతలపేర్లు మరొకమారు పక్కటింతును. 1910 నవంబరు జులైనుండి 1913 డిసెంబరు ఆఖరు వరకు మొత్తము ఆదై రు 168 లు అయినది. అందుకు గాను పై దాతలవద్దనుండి వసూలైనది రు 125 లు పోగా ఇంకను డిసెంబరు ఆఖరువరకు వసూలుకావలసిన ఆదైరూ 43 లు.

ఈ సంస్థ ఆదర్శములను, కార్యనిర్వహణమును తెలియజేయు అరుగకముల కరపత్రములను రకములను అచ్చుకేయించుటకు రు 35 లు ఖర్చైనది. ఈ ధనము కూడ దాతలవద్దనుండి వసూలుచేయ నిశ్చయింపబడినది. ఉదాహరణ సహాయపడ కోరుచున్నాను.

ఈ సంస్థలో నిర్వహింపవలసిన కాఫలముకూర్చి నాకు అనేకమంది సలహా నిచ్చిరి.

1. ప్రొద్దుకాపు - నేను ప్రకృతి కార్యాలయములో పని చేయునపుడు అనేకమంది ప్రకృతిచికిత్సాపరికరములను అడుగునుండివారు. వారు శుద్ధమైన ఏడు రంగుల అద్దములను నీసాలను, అదిర్మిపేటికలు, కోమివాడిమ్మలు, అరపరికరములు, లోటు, రొట్టెల పెట్టెలు, జల్లున్నాన, గ రాన్నాన పరికరములు, ఎనిమా డబ్బాలు, కంటిన్నానగ్గి పులు మొదలగు అనేక ప్రకృతి చికిత్సాపరికరములు సరియైనవి దొరుక అనేక ఇబ్బందులుపడుచు ఆకాధిగమనొందినచి కార్యాలయములో ఎవరుగా కనుబడి. నన్ను చివాట్లుపెట్టి పరికరములు సప్లయ చేయుచుండా ఊరకనే పుస్తకాలు అచ్చుకేసి అమ్ముకుంటే ఏమి ప్రజాసేవ చేసినట్లువుంటుంది! ఉద్యమము ఎల్లావ్యాప్తి అవుతుంది? అని ఇంకా అనేక విధముల ఉద్యమాభిమానులు ఆడిగవారు. ఈ సమస్య తీర్చలేనందులకు నాకు చాలా నిస్పృహసేసి. కార్యాలయములో అరికస్వతంత్రులేని ఊరును నేను అధికారుల అనుజ్ఞ పొందలేక వ్యయములో అవేదనపడి ఎప్పటికైనా ఈ సేవ చేయలేననే అమూల్యవస్తువును బాటిపోకుండా భద్రంగా దాచి యుంచాను. అప్పటికే చొగచేసికొని కార్యాలయములో నుండగా స్నేహితులు ఒకటి పాపింది నేనెదయ్యలిగాను. కాని తక్కిన వసులకు భోగము కలుగుటవలన ధనసహాయము అభివృద్ధిచేయవలసి ఎన్నో మించవలసినవైనను. ఈ సరివస్థు పూరించు కర్వంత చికిత్సాపరికరములకొరకు అనేకరికముల కృషిచేసి కావలసినవిషయములను గ్రహించినాను. ఓగర్ గ్రామమున్న వారు శుద్ధమైన రంగులలో నీసాలను తయారుచేసితిమని వ్రాసినారు. అచటనుండి శుద్ధమైన యెరురంగులలోను రెండువంగల నీసాలను తెప్పించి అనేకమందికి సప్లయ చేసితిని. శుద్ధమైన ఏడురంగులలోను అద్దములను, రంగు కాగితములను తెప్పించి సప్లయ చేసితిని. రకమునకు ఒక్కొక్కటి వంతున ఇచ్చుట వస్తుప్రదర్శనకాలలో నుంచినాను. తక్కిన అనేకరికముల పరికరములున్నా తెప్పించి సప్లయచేసినాను. ఇంతలో యుద్ధప్రవృత్తి యొక్కతైనది అన్నిటితోపాటు వీటికి కూడ విపరీతముగ ధరలు పెరిగినవి. బిడ్యములనుండి రంగులు రావందున రంగు నీసా లివుడు తయారగుట లేదు. అద్దములు కూడ వచ్చుటలేదు. ఈ కాఫలముందలి సంపూర్ణ వివరములు తెలిసికొనదలచినవారు స్వయముగ వచ్చిన తెలువగలను.

2. గ్రంథాయశాఖ:—నేను మొదట్లో ప్రకృతి గ్రంథములు సరిగా దొరుకక, కొన్ని కొనలేక అనేకవిధముల శ్రమపడి చదువుకున్నాను. ఇప్పుడు ఆ ఇబ్బందిని చాలమంది పడుట స్వయముగ చూచుచున్నాను. ఆ సమస్యను తీర్చుకొనునది గ్రంథాలయ కల్పితర వొక్క—లేనని నాకు తోచినది. అట్టిది ఇదివరలో ఎచటను లేనందున పరిష్కృత్య ఒక ప్రధానశాఖగ గ్రంథాలయమును ఏర్పరచి ఆమెరికా, ఇంగ్లండు, అస్ట్రేలియా దేశముల నుండి ప్రధాన ప్రకృతివైద్యగ్రంథములను అంగ్ల భాషలో వ్రాయబడినవానిని తెప్పించినాను. మరియు హిందూదేశప్రకృతివైద్యులచే రచింపబడిన అంగ్ల, అంధ్ర గ్రంథములను మొదటిలో రు 300 లు విలవ గేర్లనవానితో పొందగలిగింది ఇప్పుటి కెరిమిడి కందల రూపాయల వరకు విలవగలిగినవాని ప్రకృతి మాత్ర ఆనుగ్రహమున సేకరించితిని. ఈ గ్రంథములు పరిష్కృత్య కూర్చుండి అసక్తితో చదువుకొనువారలకు ఇవ్వబడుచున్నవి. ఇంకను గ్రంథాలయమును ఆధిపత్యము చేయి కొరికగలదు. ఇంతవరకు గ్రంథనిక్షేపమున సేకరించుటకుగాను ఒకవైపు అయినను ఎవరిని అర్థించలేదు. కాని గ్రంథాలయమును స్వయంపాపకముగ నుంచవలెనని కొరిక గలనున్నది.

3. చిత్రాలయశాఖ:—ప్రకృతి కార్యాలయములలో నుండగా నేను రోగులకు స్వయముగను, లేఖల ద్వారాను సలహాలను మాత్రము ఇచ్చుచుండెడివాడను. దానివలన కొంతఫలము మాత్రమే కలుచుండెడిది. కొందరు రోగులు ప్రకృతిచికిత్సను ప్రత్యక్షముగ పొందదలచి అందులకు బాధ్యతతో కూడిన కాశ్మీర ప్రకృతిచికిత్స చేయు చిత్రాలయ మొకటి బెజవాడ పొంతములో నుండుట ఆవసరమని అనేకవిధముల కొరుచుండిరి. అట్టివారికి కావలసిన మంచి వాతావరణము, వసతి, పరిష్కృతచిత్రాలయములో ఏర్పరచితిని. అనేకమంది రోగులు చికిత్సనంది అరోగ్యవంతులై వెళ్లిరి. సత్యనారాయణపురం, మత్స్యాలం పాడు, బెజవాడలోనుండు అనేకమందికి చికిత్సచేసితిని. దీనిలనేకు లుచితచికిత్స పొందిరి. కాని భాగ్యధరులు కొందరు తాము చేయగలిగిన సహాయముకూడ చేయలేదు. ఇప్పుడును ఇంటివద్ద చేసికొను రోగులకు స్వయముగను, లేఖల ద్వారాను, సలహాల నిచ్చుచునేయున్నాను.

4. వైద్యశిక్షణశాఖ:—ప్రకృతివైద్యము శాస్త్రీయగోరు విద్యార్థులు ఇవటికికచ్చి శిల్పిశాస్త్రీవురురు. బలునుపాడు వాస్తవ్యులు ఉప్పులపాటి శృష్టరాజు అను యువకుడు ఇచట 13 సంవత్సరములండి తన అరోగ్యమును కాగుచేసికొనుటలో ఉచితచికిత్సను పొంది ప్రకృతిచికిత్సకపటిక్షకు గ్రంథసహాయము ఉచిత శిక్షణపొంది పరీక్షలో 1941 శిబిరములో కృతార్థుడై వెళ్ళినాడు. అతడు స్వచ్ఛంద సేవకుడుగా పనిచేసినందులకు అచారఖర్చులక్రింద నెలకు మూడు పదిరూపాయలవంతున మొత్తము నూలుముప్పదిఆరు రూపాయలచ్చి, అన్నివసతులును చేసితిమి. భాగ్యవంతుల పోషానామము శేకుండులవలన అట్టివారగు అనేకమందికి సహాయము చేయలేక పోయినాను. ఇదిగాక ప్రకృతి శిక్షణశిబిరములకు వచ్చు వీధవిద్యార్థులకు గ్రంథములు చదువుకొనుట కుచితముగ నిచ్చియు, వారికిగల సంకేహములతీర్చియు శక్తికొనిది సేవచేయుగలిగితిని. 1941; 1942 సంవత్సరములలో బెజవాడలో జరిగిన తొమ్మిదవ, పదవ ప్రకృతి శిబిరముల కార్యభారమంతయు పరిష్కృత్యచే ధరించి జయప్రదముగ నిర్వహించిరి. శిబిరపు రిపోర్టులు 1941; 1942 కాన్ నెల ప్రకృతి పత్రికలలో ప్రచురింపబడినవి.

5. వస్తువిదర్శనశాల:—ప్రకృతి చికిత్స కుపకరించు వివిధ పరికరములను ఉద్యమాభిమానులకు ప్రదర్శించుటకుగాను రెండుకందల రూపాయల విలవగల పరికరములను సేకరించితిని.

6. ప్రకృతి వైద్యగ్రంథ విక్రయశాల:—అంధ్రములో ప్రకృతికార్యాలయమువారిచే వర్చురింపబడిన గ్రంథములున్న అంగ్లములో వివిధదేశములయందలి అదర్శ ప్రకృతి వైద్యులచే రచింపబడిన గ్రంథములను, ప్రచురింపబడు పత్రికలను, ఇంచు విక్రయించుచున్నాము. యుద్ధతీవ్రత హెచ్చినతర్వాత విశేషముల నుండి గ్రంథములు వచ్చులరేదు. కాన ప్రస్తుతము హిందూదేశమునందలి ప్రకృతివైద్యులచే రచింపబడిన అంగ్ల అంధ్ర గ్రంథములు మాత్రము విక్రయమునకు దొరకుచున్నవి. కాగితము కరతైనందున నూతనప్రచురములు వచ్చులరేదు, ఇదివరలో ప్రచురించినవానికీక్షాడధర పెంచినారు.

7. ప్రకృతి ధర్మగ్రంథమాల: ఈ సంస్థతరఫునకూడ ఒక అదర్శగ్రంథమాల స్థాపింపదలచినాను

కాగితము కరచుగనున్న ఈ కాలమున ఆ ప్రయత్నము సాగలేదు. కాని గ్రంథములను రచించి 'వాతప్రభు'లను ఆవళాళమునచ్చినపుడు అచ్చునేయుటకుగాను సిద్ధము చేయుచున్నాను.

8. ప్రకృతి వైద్యప్రచారము:— ఈ సంస్థ తరఫున ప్రకృతివైద్యభిమానులు ఆహ్వానించిన ప్రజాకములకు శిల్పి సభలుచేసి ఉపన్యాసము లివ్వ వత్తలు ఏర్పరుపబడినారు. వారు సవిత్తు సప్తాహములూను. కొన్ని గ్రంథాలయములలోను, సభలలోను, ప్రకృతి శిల్పములలోను, ఉపన్యసించినారు పరిపక్తునకు కొందరు పెద్దలను ఆహ్వానించి కొన్ని సభల నేర్పరచినారు.

9. ప్రకృతి జీవనము:— ఇనటల ప్రకృతిజీవనము చేయగోరు సాధకులకు సలహాలు, చనతి, ఇవ్వ ఏర్పాటులు చేయబడినవి. ఇందలి కార్యనిర్వాహకులు స్వయముగ ప్రకృతిజీవనము చేయుచున్నారు.

10. విద్యాగోష్ఠి. పరిశోధన:— ప్రకృతి ఉద్యమాభిమానులను ఆనకమందిని ఒక గో శిల్పి విద్యాగోష్ఠి జరుప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

11. వ్యాయామశాఖ:— ఆయుర్వాశిల్పముల నందగోరువారికి ఇచ్చట యోగాసనములు, నూర్య సమస్కారములు, పాణిజాయామము, సహజన్యాయామములు నేర్పబడుచున్నవి.

12. స్వచ్ఛంద సేవకుల తర్రీయతుశాఖ:— ప్రకృతి భర్తప్రచారము సేవలకు యావత్కాలమును వినియో

గించు సేవకల్పందమును ప్రకృతి జీవనవిధానముల మీదను, స్కూటు పద్ధతులమీదను తయారుచేయుటకు ఈ శాఖ కృషిచేయుచున్నది.

ప్రకృతివైద్యము పేరుచెప్పి ఆనకరకముల ఆశాశ్రీయ చికిత్సలచేసి ధనము గడించిన వైద్యులు, సంస్థలు కొన్ని యున్నవి. కాని ఈసంస్థ ఆఖిలభారతప్రకృతిసంఘము యొక్క ఆదర్శములకు కట్టుబడి ధనసంపాదన ప్రధానముగ పెట్టుకొనక, స్వయంసోచ్ఛక సిద్ధాంతములపై ఆధారపడి ప్రకృతిభర్తవ్యాప్తి, ప్రజాసేవలు చేయదలచినది. దీనిని ప్రజలు పరిక్షించి ఆదరించెదరుగాక.

ఈ సంస్థ ఆనక గొప్ప ఆదర్శములను కార్యరూపము ధరించునట్లు విత్తనములు వేసినది. అవి మొలచి పెరిగి పెద్దవృక్షములై ఆనకమందికి ఆశ్రయమివ్వగలగునట్లు మహాజనులు హాసించ కర్తవ్యపరచెదరుగాక.

ఈ సంస్థ ఆనే జీవుడు కొంత మంచిసంచితమును హాగించేసికొని నూత్నశరీరముతో ప్రస్తుతమున్నాడు. ప్రకృతిమాత అజ్ఞరాగానే మంచి వారావరణము ఆనే గర్భములో ప్రవేశించి పవిత్రసంతతిను దృఢపఠము అగు భౌతికదేహమును ధరించి పవిత్రకార్యసాధన చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు.

ఆసమయముకొరకు చూచుచు ఆభిమానులు ప్రకృతి మాతను పొగ్గింతురుగాక.

ఇట్లు,

బై జ వా డ్, } కొలిపాక ఆదివారాయణశర్మ,
1-1-1944. } మేనేజరు.

శ్రేష్ఠమైన ఆరోగ్యము, బలము,
ఆనందము పొందుటకు

ప్రకృతి జీవనము, చికిత్స
సహాయపడును

ప్రకృతి

సహజవైద్య మాసపత్రిక
బె జ వ డ.

ఈ ప్రస్తుత నాగరక ప్రపంచములో మానవుడు ప్రకృతి నియమమును అచటరిచి చకి తాత్కాలిక వాస్తవములను కానపడి స్థిరమైన సౌఖ్యమును తెలిసికొనిన వెనుకాటనే ప్రకృతి సకలభవి చుచున్నాడు. మానవ శరీరము అనుభవించుచున్న శారీరక, మానసిక వ్యాధిబాధలనుండి విముక్తికొను సాధన లేవో, మందు - అపరేషన్లు లేకుండా భూమిమీదనే స్వర్గమును అనుభవించుట ఎట్లే, ఈ పత్రిక విజరించును. మందులు, ఇంజక్షన్లు అనవసరము లేకుండా అతిమాత్రము, ఊయ, కుప్ప, రాచపుండు మొదలగు ఆసాధ్యవ్యాధులను కూడా గాలి, సూర్యకిరణములు, జలము, ఉపవాసము, ఫలహారము, అధిశయనము, బ్రహ్మచర్యము, మట్టి, వ్యాయామము, మర్దన మొదలగు వాసనలన నిర్మూలించు సులభమగు విధానములను తెలుపును.

సంవత్సర చందా రు 3-0-0 లు మాత్రమే.

అందరూ వెదుగు కోవా

ఎందుకు? ఒకరు రోగులు - ఇంకొకరు వైద్యులు అవటం మానవజాతికే లోపం - అందరూ వైద్యులు కావాలి - రోగాలు పోవాలి - ప్రకృతిధర్మం ఘోషింపకావాలి.

ఎట్లు? ప్రకృతి గృహవైద్యపాఠములు చదవండి

ఇందు వివిధ ప్రకృతి చికిత్సావిధానములను గురించి తెలుపు 24 పాఠములుకలవు. ప్రతిపాఠం చివర ప్రశ్నలు కలవు. ఒక పాఠం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాస్తే ఆ జవాబులను దిద్ది పంపుదుము.

ఇంతకంటే మంచి సావకాశం దొరకదు

వెల రు 2-8 0.

ప్రకృతి కార్యాలయట్రీస్టు, బెజవాడ.

ప్రకృతి చికిత్సా గ్రంథములు

సూర్యకిరణచికిత్సాగ్రంథములు

	శల	కూశేమహర్షి బోధ	0 2 0
*సునిశితవైద్యం	4 8 0	జలచికిత్స	0 1 0
ప్రాథమికప్రభాకరం	2 0 0	ఆహారశాస్త్రగ్రంథములు	
వర్ణచికిత్స	0 6 0	నిర్విచారభావిజీవనము, కొబ్బరినిగూర్చి	1 8 0
వర్ణవైద్యమంజరి	0 6 0	ఆహారము 1. భాగము	0 12 0
వర్ణవైద్యము	0 5 0	డిటా 2. భాగము	0 4 0
సూర్యకిరణచికిత్స	0 6 0	పచ్చితిండివలని ప్రయోజనములు	0 12 0
జలచికిత్సాగ్రంథములు		తెల్లచక్కెరవలని వివర్ణము	0 6 0
*తొట్టివైద్యము	3 0 0	తేనీరు విషతుల్యము	0 6 0
లక్ష్యరాజలచికిత్స	0 12 0	జంబీర చికిత్స	0 3 0
నైషియు జలచికిత్స	0 12 0	సమరసాహారము, విరుద్ధాహారమిశ్రమం	0 2 0
తొట్టిన్నాననియమములు	0 6 0	ఆహారసమ్మేళనపు గోల	0 2 0
ధారాచికిత్స	0 4 0	అల్యూమినియంపాత్రలు	0 2 0
వేడినీటికాపు, ఉబ్బనపుచికిత్స	0 6 0	భోజన విధానము	0 2 0
ఉపసాహము	0 6 0	సజీవాహారము	0 1 0
		ఆహారసంస్కరణము	0 4 0

చిరునామా: ప్రకృతి కార్యాలయ ట్రీస్టు, బెజవాడ.

ప్రకృతి

ఈ

లను

సచిత్ర సమాజ వైద్య మాస పత్రిక.

ఈ పత్రిక నాగరిక ప్రపంచములో మానవుడు ప్రకృతి నియమములను అనుసరింపక తాతా లిక కామ్య కుఖముల కానపడి వెనుకంటనే దుఃఖము ననుభవించుచున్నాడు. మానవుడు ఈ ప్రకృతికారముగ అనుభవించుచున్న కారక, మానసిక వ్యాధిబాధలనుండి తప్పించుకొను సాధన లేవో ఈ పత్రికచే వివరించును.

ముందులు, ఇంజక్షనులు అవసరము లేకుండా అతిమాత్రము, తీయ, కుష్టు, రాపపుండు మొదలగు అసాధ్యమైన వ్యాధులనుకూడ గాలి, సూర్యకిరణములు, జలము, ఉపవాసము, ఫలాహారము, అగ్ర శయనము, బ్రహ్మచర్యము, మట్టి, వ్యాయామము, మర్దన మొదలగువానివలన నిర్మూలించు సులభమగు విధానములను వివరింపును. సం॥ర చందా రు 3-0-0లు మాత్రమే.

750 పుటలు.

సునిశిత వైద్యము

100 చిత్ర పటములు

డాక్టరు యి. డి. బ్యాబిక, M.D., L.L.D., గారిచే ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడిన

సునిశిత వైద్య గ్రంథమునకు

డా. వుచ్చా వెంకటేశ్వరమయ్య, N. D., D. M. గారి భాషాంతరీకరణము.

సునిశితములగు సూర్యకిరణచికిత్స, వర్షచికిత్స, యోగసాధనచికిత్స మొదలగు విషయము లిందు విపులముగా వివరింపబడినవి. గ్రంథింప సాధ్యము కానివిగా వదలివేయబడిన సృష్టికారస్వము లనేకములు కాశ్మీరుముగా వివరింపబడినవి.

నిండు కాలికొరెండు 1కి శల 4-8-0.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

గ్రంథవిషయసూచిక కొరిసవారికి పంపబడును.

ఆరోగ్య తత్వము

డాక్టరు పువ్వాడ పేర్రాజు గారిచే రచింపబడినది

శల రు 1-0-0.

ఆహారమునుగూర్చిన సమగ్రమైన సన్నివేశములన్ని - రోగములయొక్క చికిత్సలన్నింటినిగూర్చి ఇది సమగ్రమైన గ్రంథము. ఏమి అనలేనను సందేహముగలగినగాని, ఏ వ్యాధిని ఎటుల కుదుర్చుకొనవలెనను ప్రశ్నకుగాని ఈ గ్రంథము సందేహము లేకుండా సమాధానము చెప్పును.

ప్రకృతికార్యాలయ ట్రస్టు, బెజవాడ.

గ్రాంతకూర్పు.

34 ఆధ్యాయములు, 400 పుటలు.

తోటి వైద్యము

సచిత్రము 70 పటములు

అనేక నూతన చికిత్సపటము లిందు శేర్పబడి నూతన షక్తిని ముద్రింపబడినది. కూసే మహర్షి గారి అభినవ వైద్యకాస్త్రము, ముఖవైఖరివిద్య, రోగాలగ్రహణవిధానము, శిశుపోషణము అను గ్రంథములలోని ముఖ్యవిషయములు తేటతెల్లముగ వివరింపబడినవి. ప్రశ్నోత్తరములు శేర్పబడినవి.

శల రు 3-0-0.

వివరములకు:—మేనేజరు, ప్రకృతికార్యాలయ ట్రస్టు, బెజవాడ.

